

Michael Crichton

Kořist

Knižní klub, 2003

Praha 2003

Přeložil Richard Podaný

Copyright © Michael Crichton

Copyright of the Czech edition © Euromedia Group k. s., 2003

Translation © Richard Podaný, 2003

ISBN 80-242-1094-0

Za padesát až sto let se pravděpodobně objeví nová kategorie organismů. Tyto organismy budou umělé – v tom smyslu, že původně budou vytvořeny člověkem. Budou se nicméně rozmnožovat a také „vyvíjet“ v cosi, co bude od původní formy odlišné; budou „žít“ podle jakékoli racionální definice tohoto slova. Tyto organismy se budou vyvíjet fundamentálně odlišným způsobem... Tempo (...) bude krajně rychlé... Dopad na lidstvo a na biosféru může být obrovský, větší, než u průmyslové revoluce, jaderných zbraní nebo průmyslového znečištění. Musíme okamžitě podniknout kroky k tomu, abychom udrželi nástup umělých organismů pod kontrolou...

Doyne Farmer a Alletta Belinová, 1992

Mnoho lidí včetně mě samotného vnímá následky této technologie pro budoucnost se značným neklidem.

K. Eric Drexler, 1992

ÚVOD

UMĚLÁ EVOLUCE V JEDENADVACÁTÉM STOLETÍ

Tvrzení, že okolní svět se neustále vyvíjí, je banalita; málokdy chápeme jeho plné implikace. Tak například obyčejně nemyslíme na to, že při šíření epidemie se choroba průběžně mění. Zrovna tak nebereme evoluci rostlin a živočichů jako něco, co se odehrává ve dnech či týdnech, ačkoli tak tomu je. A obvykle nebereme rostlinný svět kolem nás jako dějiště neustávající, rafinované chemické války, při níž rostliny produkují pesticidy, jimiž se brání útokům, a hmyz si zase opatřuje odolnost. I tohle se ovšem odehrává. Pokud bychom pochopili pravou podstatu přírody – a pokud bychom porozuměli skutečnému významu evoluce –, pak bychom spatřili svět, kde každá rostlina, hmyz, každý živočich se bez ustání mění, protože reaguje na všechny ostatní rostliny, hmyz, živočichy. Celé populace organismů prožívají vzestup a pád, přesuny a změny. Tento neklid a neustálá změna, neodbytná a nezastavitelná jako vlny, přílivy a odlivy, vytvářejí nutně svět, v němž každý lidský skutek bude nezbytně mít nejisté následky. Celek systému, kterému říkáme biosféra, je natolik složitý, že nemůžeme předem znát důsledky ničeho, co děláme. Tato nejistota je příznačná pro všechny komplexní systémy včetně těch, které vytvořil člověk. Když za jediný den v říjnu roku 1987 americké burzy zaznamenaly pokles o 22 %, byla zavedena nová pravidla, která měla podobným propastným poklesům předcházet. Nedalo se ale vědět předem, zda pravidla posílí stabilitu, anebo vše ještě zhorší. Podle Johna L. Castiho „zavedení pravidel bylo od guvernérů burzy jednoduše vědomým rizikem“. Viz Castiho velice čtivou práci *Wouldbe Worlds* (Rádobysvěty; New York, Wiley, 1997, str. 80 a n.).

Proto i naše nejosvícenější snahy měly v minulosti nežádoucí výsledky – buď jsme neměli dost vědomostí, anebo věčně se měnící svět reagoval na naše činy nečekaně. Z tohoto hlediska jsou dějiny ochrany životního prostředí stejně neradostné jako dějiny znečišťování životního prostředí. Každý, kdo by například chtěl tvrdit, že

masové kácení lesů má horší následky než ekologické zabraňování lesním požárům, nesměl by vzít v potaz skutečnost, že oba přístupy byly provozovány naprosto bez pochybností a oba nevratně změnily předtím nedotčené pralesy. Oba poskytují mnoho dokladů o paličaté ješitnosti, jež je nejvýraznějším rysem lidské interakce s přírodním prostředím. Skutečnost, že biosféra na naše činy reaguje nepředvídatelně, není argumentem pro nečinnost. Je to zato velice silný argument pro opatrnost, pro to, abychom opatrně přistupovali ke všemu, čemu věříme a co děláme. Naneštěstí náš druh v minulosti podal důkazy o svém až ohromujícím nedostatku opatrnosti. Je těžké si představit, že v budoucnu se budeme chovat jinak. Myslíme si, že víme, co děláme. Mysleli jsme si to vždycky. Nikdy jako bychom neuznali, že jsme se dříve mýlili a že se tudíž možná budeme mýlit i v budoucnu. Každá generace raději odepíše starší omyly jako výsledek defektního myšlení méně schopných mozků – a pak se s důvěrou vydá vstříc svým vlastním, čerstvým omylům. Jsme jeden z pouhých tří druhů na naší planetě, které se mohou pyšnit sebeuvědoměním, nicméně sebeklam bude asi pro náš druh ještě příznačnějším rysem. A někdy ve dvacátém prvním století se náš neotřesitelný sebeklam střetne s naší rostoucí technologickou výkonností. Jednou z oblastí, kde se to odehraje, je průsečík nanotechnologie, biotechnologie a počítačové technologie. Všechny tři totiž mají jednu společnou věc: schopnost vypouštět do prostředí sebereplikující entity. Už nějakou dobu žijeme s prvními z těchto sebereplikujících entit, s počítačovými viry. A začínáme mít první praktické zkušenosti s problémy biotechnologie. Nedávné zprávy o tom, že v Mexiku se nyní i přes všechny zákony, jež to zakazují, a všechny snahy tomu zabránit, objevují mezi původními odrůdami modifikované geny kukuřice, jsou pouhopouhým počátkem toho, co podle všeho bude dlouhou a obtížnou cestou za ovládnutím naší technologie. Zároveň s tím se objevují náznaky, že dlouho panující přesvědčení o zásadní bezpečnosti biotechnologií (tyto názory prosazovala drtivá většina biologů od 70. let 20. století) není tak docela oprávněné. Když v roce 2001 australští výzkumníci nechtěně vytvořili ničivý smrtící virus, mnohé to přimělo staré předpoklady přehodnotit. Je jasné, že v budoucnu se k této technologii už nebudeme chovat tak bezstarostně, jako tomu bylo dřív. Jediní živočichové, u nichž bylo přesvědčivě prokázáno, že si uvědomují vlastní existenci, jsou lidé, šimpanzi a orangutani. Oproti

rozšířené domněnce totéž nebylo jednoznačně prokázáno u dalších zvířat, například delfínů nebo neantropoidních opic.

Jackson, R. I., Rcimsav, A. J., Christensen, C. D., Beaton, S., Halí, D. F. a Ramshaw, I. A., 2001. Expression of Mouse Interleukin by a Recombinant Ectromelia Virus Suppresses Cytolytic Lymphocyte Responses and Overcomes Genetic Resistance to Mousepox. *Journal of Virology* 75, 1205-1210. 11

Nanotechnologie je z těchto tří technologií nejnovější – a svým způsobem i nejradikálnější. Je to snaha vytvořit přístroje krajně malých rozměrů, v řádu 100 nanometrů, tedy stovky miliardtin metru. Takové stroje by byly zhruba tisíckrát menší, než je vlas na průřezu. Moudré hlavy předvídají, že tyto stroječky by poskytovaly vše možné od miniaturizovaných počítačových součástek přes novou léčbu rakoviny až po nové zbraně. Nanotechnologie jako idea se poprvé objevila v roce 1959 v přednášce Richarda Feynmana s názvem „There's Plenty of Room at the Bottom“. Po čtyřiceti letech je obor i přes neustávající třeštění médií nadále víceméně v plenkách. Nicméně v současnosti dochází i k praktickým pokrokům a dramaticky se zvýšily peníze na výzkum. Velké korporace, například IBM, Fujitsu a Intel, do něj lijí finanční prostředky ve velkém. Americká vláda vložila do nanotechnologií za poslední dva roky jednu miliardu dolarů. Už byly nanotechnické prostředky použity k výrobě tmavých skel proti slunci, látek odolných proti znečištění a kompozitních materiálů pro automobily. Brzy budou využity k výrobě počítačů a paměťových jednotek nesmírně malých rozměrů. Už se také začínají objevovat některé z dlouho předpovídaných „zázračných“ výrobků. V roce 2002 jistá firma začala vyrábět samočisticí okenní sklo; jiná přišla s nanokrystalickým obvazem, který má antibiotické a protizánětlivé účinky. Prozatím se nanotechnologie týká primárně nových materiálů, ale její potenciál je nesrovnatelně větší. Už po desetiletí se spekuluje o samoreprodukujících se strojích.

Feynman, R. R., *There's Plenty of Room at the Bottom* (Tam dole je spousta místa), Eng. and Sci. 23 (1960), str. 22.

V roce 1980 se v materiálu NASA probíralo několik metod, jak takové stroje vyrobit. Deset let nato se tématem seriózně zabývali dva renomovaní vědci: Za padesát až sto let se pravděpodobně objeví

nová kategorie organismů. Tyto organismy budou umělé – v tom smyslu, že původně budou vytvořeny člověkem. Budou se nicméně rozmnožovat a také „vyvíjet“ v cosi, co bude od původní formy odlišné; budou „živé“ podle jakékoli racionální definice tohoto slova. Tyto organismy se budou vyvíjet fundamentálně odlišným způsobem... Tempo evolučních změn bude krajně rychlé... Dopad na lidstvo a na biosféru může být obrovský, větší, než u průmyslové revoluce, jaderných zbraní nebo průmyslového znečištění. Musíme okamžitě podniknout kroky k tomu, abychom nebezpečí umělých organismů porozuměli...

A hlavní propagátor nanotechnologie K. Eric Drexler vyjádřil podobné obavy: Mnoho lidí včetně mě samého vnímá následky této technologie pro budoucnost se značným neklidem. Jde o změnu dosti velkého množství věcí, aby riziko, že nedostatečně připravená společnost se s nimi nedokáže vyrovnat, bylo veliké.

Farmer, J. Doyne a Belinová, Aletta d'A., *Artificial Life: The Coming Evolution*, in: *Artificial Life II*, ed. Langton, C. G., Taylor, Farmer, J. D. a Rasmussen, S.. Santa Fe Institute Studies in the Sciences of Complexity, Proč. Vol. X, Redwood City, Kalifornie: Addison-Wesley, 1992, str. 815.

Drexler, K. Eric. *Introduction to Nanotechnology*, in: *Prospects in Nanotechnology: Toward Molecular Manufacturing* (Proceedings of the First General Conference on Nanotechnology: Development, Applications and Opportunities), ed. Krummenacker, Markus a Lewis, James, New York. Wiley & Sons, 1995, str. 21. 13

I podle neoptimističtějších (či nejchmurnějších) předpovědí nás od takových organismů pravděpodobně dělí ještě celá desetiletí. Můžeme doufat, že v době, kdy se objeví, už budeme mít sjednané mezinárodní dohody o kontrole samoreprodukčních technologií. Můžeme očekávat, že tato omezení budou přísně prosazována; už nyní umíme zacházet s tvůrci počítačových virů s rázností, jaká byla před dvaceti lety nemyslitelná. Naučili jsme se vsazovat hackery do vězení. Pobloudilí biotechnologové se k nim brzy přidají. Samozřejmě je ale vždy možné, že regulační nástroje nezavedeme. Anebo že se někomu podaří vytvořit umělé, samoreprodukující se organismy mnohem dříve, než kdokoli očekával. Pokud tomu bude tak, těžko předvídat, jaké to přinese následky. A to je námět tohoto románu.

MICHAEL CRICHTON
LOS ANGELES, 2002

Ted' je půlnoc. V domě je tma. Nevím jistě, jak to dopadne. Všem dětem je příšerně zle, zvracejí. Slyším, jak se můj syn a dcera dáví, každý v jiné koupelně. Před pár minutami jsem se na ně zašel podívat, zjistit, co se děje. Mám strach o malou, ale musel jsem totéž způsobit i jí. Je to její jediná naděje. Myslím, že jsem v pořádku, aspoň prozatím. Ale šance samozřejmě nejsou nijak dobré: lidé, co se do téhle záležitosti zapletli, jsou už většinou po smrti. A je hrozně moc věcí, které nevím jistě. Továrna je zničená, ale nevím, jestli jsme to stihli včas. Čekám na Mae. Odjela do laborky v Palo Alto před dvanácti hodinami. Doufám, že se jí to povedlo. Doufám, že jim vysvětlila, jak zoufalá situace je. Očekával jsem, že se mi z laboratoře ozve, ale zatím ticho po pěšině. Zvoní mi v uších, a to je špatně znamení. A cítím chvění v prsou a břiše. Malá jen plive, nezvrací. Točí se mi hlava. Doufám, že neztratím vědomí. Děti mě potřebují, zvlášť holčička. Jsou vyděšené. Nemůžu jim to vyčítat. Jsem vyděšený taky.

Sedím ve tmě a skoro nemůžu uvěřit, že ještě před týdnem jsem neměl vážnější problém, než jak si sehnat místo. Ted' mi to připadá skoro k smíchu. Jenomže ono nikdy nic nedopadne tak, jak si to předem malujete.

DOMA

DEN PRVNÍ

10.04

Nikdy nic nedopadne tak, jak si to předem malujete.

Jaktěživ jsem neměl v úmyslu stát se mužem v domácnosti. Zůstat za plotnou. Být tatínkem na plný úvazek, nazvěte si to, jak chcete, pořádný výraz na to není. Ale právě to se ze mě v posledním půlroce stalo. Ted zrovna jsem v obchodě Crate & Barrel v centru Saň Jose, vybírám nějaké rezervní sklenice, a u toho jsem si všiml, že tu mají slušnou nabídku prostírání pod talíře. A my prostírání potřebujeme; ta pletená oválná, co loni koupila Julie, už začínají být dost odřená a zanesená krustou od dětského jídla. Potíž je v tom, že pletené věci se nedají prát. A tak jsem se zastavil u regálu, podívat se, jestli tu nebudou mít nějaké pěkné prostírání, a našel jsem pár světle modrých, docela hezkých, a vzal jsem i nějaké bílé ubrousky. Pak mi ale padlo do oka nějaké žluté prostírání, protože vypadalo opravdu jásavě a lákavě, a tak jsem vzal i to. Šest jich ale v regálu neměli a mně přišlo, že bych jich radši měl vzít šest, a tak jsem požádal prodavačku, ať se zajde dozadu kouknout po dalších. Zatímco byla pryč, položil jsem jedno prostírání na stůl, dal na ně bílý talíř a vedle jsem potom položil žlutý ubrousek. Celé to vypadalo náramně vesele a já začal přemýšlet, jestli bych místo šesti neměl koupit osm. A v tu chvíli mi zazvonil mobil.

Byla to Julie. „Ahoj, zlato.“

„Nazdar, Julie. Jak je?“ V pozadí jsem slyšel nepřerušované supění přístrojů. Nejspíš vývěva elektronového mikroskopu. U ní v laboratoři mají několik skanovacích elektronových mikroskopů. „Co zrovna děláš?“ chtěla vědět.

„Právě kupuju prostírání.“

„Kde?“

„V Crate & Barrel.“

Zasmála se. „A jsi tam jediný mužský?“

„Ne...“

„Aha, tak to je bezva,“ ohodnotila to Julie. Bylo poznat, že ji hovor ani v nejmenším nezajímá. Že myslí na něco jiného. „Poslechni, Jacku, chtěla jsem ti povědět, že je mi to sice moc líto, ale budu tu muset zůstat zase dlouho do večera.“

„Hmmm.“ Prodavačka se vrátila s dalšími kousky prostírání. Pořád s telefonem u ucha jsem na ni kývl. Ukázal jsem jí tři prsty a ona položila na stůl tři další prostírání. „Je všechno v pořádku?“ zeptal jsem se Julie.

„Ale jo, jen tu je blázinec jako obvykle. Dneska posíláme přes satelit prezentaci erkáčkům do Asie a do Evropy a máme tady u nás problémy se zapojením, protože ten přenosový vůz, co nám poslali... no, to si nepřej vidět. Prostě bude to o dvě hodiny zpožděné. Možná i o víc. Rozhodně se domů nevrátím dřív než v osm. Nakrmíš děti a uložíš je?“

„V pohodě,“ odtušil jsem. A taky to v pohodě bylo. Byl jsem na to zvyklý. Julie poslední dobou pracovala dlouho. Večer se většinou vracela, až když už děti spaly. Xymos Technology, firma, pro kterou dělá, se snaží sehnat další dávku rizikového kapitálu – dvacet milionů dolarů, a tak jsou hodně pod tlakem. Zvláště proto, že Xymos vyvíjí technologii, jíž se ve firmě říká „molekulární výroba“, ovšem většina lidí tomu říká nanotechnologie. A poslední dobou není nanotechnologie mezi erkáčky – rizikovými kapitalisty – zrovna v oblíbě. Za uplynulých deset let se až příliš erkáček spálilo s výrobky, které byly údajně na dosah ruky, ale které se nikdy nedostaly ven z laborerek. Rizikovní investoři si myslí, že nanotechnologie, to jsou samé přísliby a žádné výrobky. Ne že bych tohle musel Julii vykládat; sama pro dvě firmy zabývající se rizikovými kapitálovými investicemi pracovala. Původně vystudovala dětskou psychologii, ale skončila jako specialistka na „inkubaci technologií“ a pomáhala sotva se klubajícím technologickým společnostem s rozjezdem. (Žertovávala, že dětskou psychologii vlastně dělá dál.) Posléze přestala firmám radit a k jedné z nich nastoupila na plný úvazek. A teď je u Xymosu viceprezidentkou. Podle Julie se Xymosu podařilo několik průlomů, takže je o mnoho před ostatními firmami z branže. Od doby, kdy přijdou s prototypem komerčně využitelného výrobku, je prý dělí už jenom dny. Já jsem ale její tvrzení bral s rezervou. „Hele, Jacku, chci tě taky upozornit,“ ozvala se provinilým tónem, „že Erik se bude vztekat.“

„Proč?“

„Já totiž... slíbila jsem mu, že přijdu na zápas.“

„Julie, co to mělo být? O podobných slibech jsme už mluvili. Ty ten zápas přece rozhodně nemůžeš stihnout. Začíná ve tři. Proč jsi mu říkala, že tam budeš?“

„Myslela jsem si, že to stihnu.“

Vzdychl jsem si. Koneckonců je to jen projev toho, že ho má ráda. „No dobře. Nedělej si starosti, miláčku. Já to zvládnu.“

„Díky. Jo, Jacku... ta prostíráni vyber, jak chceš, jenom aby nebyla žlutá, ano?“ A zavěsila.

K večeři jsem udělal špagety, protože na špagety si nikdy nestěžují. Po osmé už obě menší děti spaly a Nicole dodělávala domácí úkol. Je jí dvanáct a musí být v posteli před desátou, ovšem nerada by, kdyby se to dozvěděli její kamarádi. Té nejmenší, Amandě, je jen devět měsíců. Už začíná všude lézt, a když se něčeho chytne, vydrží stát. Erikovi je osm, je blázen do fotbalu a nejradši by hrál pořád, pokud ovšem zrovna není převlečený do rytířského kostýmu a nehoní starší sestru po domě s umělohmotným mečem v ruce. Nicole je v ostýchavé životní fázi; Erika nic nepotěší víc, než když jí sebere podprsenku, lítá po domě a řve: „Nicky nosí podprduú, Nicky nosí podprduú!“, ovšem Nicole, protože je pod její důstojnost ho honit, jen křičí: „Tati? On to už zas dělá! Tati!“ A já musím vyběhnout za Erikem a domluvit mu, aby nesahal na sestřiny věci. Tak tohle se stalo z mého života. Zprvu, když jsem přišel o práci u Media Tronics, mě řešení sourozeneckých půtek zajímalo. A leckdy mi to ani nepřipadalo moc odlišné od mojí někdejší práce. U Media Tronics jsem vedl programové oddělení, pásł stádo nadaných mladých programátorů. Ve čtyřiceti je člověk už moc starý, než aby sám programoval; psát zdroják, to je práce pro mladíky. A tak jsem řídil celou skupinu a bylo to práce nad hlavu; moji chlapci, podobně jako většina programátorů ze Silicon Valley, jako by se neustále nalézali v krizi: nábouaná Porsche, nevěry, zhrzené lásky, potíže s rodiči, drogy, to vše na pozadí nabitého pracovního plánu plného celonočních maratónů, pro něž jako pohon sloužily kartony dietní coly a hory čipsů. Ale práce to byla vzrušující a ve špičkovém oboru. Psali jsme to, čemu se říká programy typu agent pro paralelní distribuované zpracování dat. Takové programy napodobují biologické procesy tím, že vytvářejí virtuální agenty v počítači a pak je nechávají interagovat, čímž se mají řešit reálné problémy. Zní to podivně, ale funguje skvěle. Jeden

z našich programů například napodoboval systém, jakým mravenci shánějí potravu a jak při tom hledají nejkratší cestu k ní, a tím se hledala ideální spojení hovorů ve velké telefonické síti. Další programy imitovaly chování termitů, rojících se včel a lovících lvů. Bylo to zábavné a já bych u toho nejspíš seděl doted', kdybych si nenechal navalit navíc jisté úkoly. V posledních několika měsících, co jsem tam byl, jsem zodpovídal za bezpečnost, a nahradil jsem tak externího odborného konzultanta, který to dělal dva roky, aniž by se mu podařilo zabránit krádeži zdrojového kódu firmy. Ten se posléze objevil v programu, který uvedl na trh kdosi z Tchán-wanu. Přesněji řečeno to byl zdrojový kód mého oddělení, software pro distribuované zpracování dat. Právě ten kód kdosi ukradl. Věděli jsme, že to je zrovna tenhle kód, protože v něm zůstala velikonoční vajíčka. Programátoři je do svých kódů vkládají vždycky, jsou to zrníčka, která neslouží k ničemu užitečnému a jsou tam jen pro legraci. Tchaiwanská firma nezměnila ani jedno; použila náš kód, jak ležel a běžel. Takže když jste stiskli Alt-Shift-M-9, otevřelo se okno s datem svatby jednoho z našich programátorů. Jasná krádež. Samozřejmě jsme je žalovali, ale Don Gross, šéf firmy, chtěl mít jistotu, že se to nebude opakovat. A tak dal bezpečnost na starost mně a mě krádež naštvala dost, abych to přijal. Bylo to jen na část úvazku, jinak jsem stále řídil oddělení. Coby bezpečák jsem jako první nechal monitorovat používání všech počítačových pracovišť. Bylo to velice přímočaré; dneska už osmdesát procent firem monitoruje, co na terminálech provádějí jejich zaměstnanci. Buď se to dělá videem, anebo se nahrává, které klávesy byly stisknuty, anebo se propátrává e-mail a hledají se určitá klíčová slova... je na to spousta procedur.

Don Gross byl tvrdý chlapík, sloužival u námořní pěchoty a vojácké způsoby nikdy neztratil. Když jsem mu pověděl o novém systému, řekl: „Ale můj terminál nemonitoruješ, že ne?“ Samozřejmě že ne, odpověděl jsem. Ve skutečnosti jsem nastavil program tak, aby sledoval všechny počítače ve firmě včetně toho jeho. Tím pádem jsem dva týdny nato zjistil, že Don má poměr s holkou z účtárny a povolil jí služební auto. Zašel jsem za ním a vyložil jsem mu, že podle mailů týkajících se Jean z účtárny s ní kdosi chodí a že ona z toho asi má požitky, na které nemá právo. A že nevím, kdo to je, ale pokud si budou dál mailovat, brzy to zjistím. Domníval jsem se, že Don narážku pochopí, a taky pochopil. Jenže začal usvědčující maily po-

sílat z domova a vůbec mu nedocházelo, že všechno jde přes firemní server a já to zachytím. Tím pádem jsem přišel na to, že „poskytuje se slevou“ software zahraničním distributorům, za což mu na účet na Kajmanech plynou tučné „honoráře za konzultace“. To bylo jasně protizákonně a já jsem to nemohl přehlédnout. Poradil jsem se se svým právníkem Garym Marderem a ten mi doporučil odejít.

„Odejít?“ podivil jsem se.

„Nojo. Jak jinak.“

„Proč?“

„Koho zajímá proč? Třeba máš lepší nabídku odjinud. Nebo zdravotní problémy. Nebo něco v rodině. Domácí neshody. Hlavně odtamtud zmiz. Dej výpověď.“

„Tak moment,“ nedal jsem se. „Já mám odejít proto, že on porušuje zákon? Tohle mi radíš?“

„Ne,“ na to Gary. „Jako tvůj právník ti radím, že pokud víš o jakékoli nezákonné činnosti, je tvou povinností to hlásit. Ale jako tvůj přítel zase doporučuji, abys držel klapačku a rychle vypadl.“

„To mi připadá trochu zbabělé. Myslím, že bych měl informovat investory.“

Gary si vzdychl a položil mi ruku na rameno. „Jacku, investoři se o sebe dokážou postarat sami. Ty tam odsud kurva vymázní.“

Domníval jsem se, že nemá pravdu. Když mi ukradli kód, došlo se mě to. Teď jsem si kladl otázku, jestli ho opravdu někdo ukradl. Jestli ho spíš neprodal. Byli jsme soukromá společnost a já jsem to pověděl jednomu ze členů správní rady. Ukázalo se, že v tom jel taky. Nazítří jsem dostal padáka za hrubou nedbalost a neprofesionální chování. Vyhrožovali mi žalobou; musel jsem podepsat řadu slibů mlčenlivosti, abych dostal odstupné. Papíry za mě vyřizoval můj právník a nad každým novým dokumentem vzdychal. Nakonec jsme vyšli ven, do mléčně bílého svitu.

„No aspoň že je po všem,“ povídám.

Otočil se a zadíval se na mě. „Proč myslíš?“ optal se.

Protože samozřejmě po všem nebylo. Jakousi záhadou se ze mě stala černá ovce. Kvalifikaci jsem měl vynikající a pracoval jsem v atraktivní branži. Jenže kamkoli jsem přišel na pohovor, zjistil jsem, že nemají zájem. Ba co hůř, že je jim trapně. Silicon Valley leží na velké rozloze, ale je to malá díra. Řeči se šíří. Po čase jsem byl na pohovoru u člověka, kterého jsem trochu znal, u Teda Landowa. Rok

předtím jsem v baseballové Malé lize trénoval jeho kluka. A když bylo po pohovoru, zeptal jsem se ho: „Tak co jsi o mně slyšel?“

Zavrtěl hlavou. „Nic, Jacku.“

„Tede, za deset dnů mám za sebou deset pohovorů. Tak povídej,“ vyzval jsem ho.

„Nemám, co bych říkal.“

„Tede.“

Prohraboval se papíry a díval se do nich, hlavně ne na mě. Vzdychl si. „Jack Forman je potíživista. Nespolupracuje. Je hádavý a agresivní. Horká hlava. A nekope za tým.“ Zaváhal a pak dodal: „A údajně ses zapletl do nějakých kšeftů. Neřeknou, do jakých, ale prý šlo o nějaké nečisté kšefty. Za které jsi bral.“

„Tak já že jsem bral?“ zhrozil jsem se. Zaplavila mě vlna vzteku, začal jsem to rozvíjet, než mi došlo, že nejspíš působím jako horká hlava, hádavě a agresivně. A tak jsem jen sklapl a poděkoval.

„Jacku, neštví se,“ doporučil mi, když jsem už byl na odchodu. „Dej tomu čas. Ve Valley se všechno rychle mění. Tvůj životopis je silný a profesní zkušenosti výjimečné. Počkej tak asi...“ Pokrčil rameny.

„Pár měsíců?“

„Řekl bych čtyři. Možná pět.“

Bůhvíproč jsem věděl, že má pravdu. Potom jsem se přestal tolik snažit. Donesly se ke mně řeči, že Media Tronics půjde pod kytky a že tam možná padnou žaloby. Cítil jsem nadcházející ospravedlnění, ale prozatím jsem nemohl dělat nic, jen čekat. Zvolna mi přestávalo připadat divné, že ráno nejdu do práce. Julie začala vysedávat v práci delší dobu a děti chtěly svoje; když jsem byl doma, místo hospodyně Marie se obracely na mě. Začal jsem je vozit do školy, vyzvedávat po škole, vozit k doktorovi, k zubaři, na fotbalové tréninky. Prvních pár večerí, co jsem ukuchtil, byla holá pohroma, ale pak jsem se zlepšil. A než jsem se rozkoukal, už jsem v obchodě Crate & Barrel kupoval prostírání a vymýšlel jeho kombinace s ubrusy. A všechno mi to připadalo dokonale normální. Julie se domů vrátila v půl desáté. Díval jsem se v televizi na zápas Giants, ale moc pozornosti jsem hře nevěnoval. Přišla a políbila mě na zátylek. „Už slyš všechny děti na kutě?“ zeptala se.

„Kromě Nicole. Ta ještě dělá úkol.“

„Krucí, není to na ni pozdě?“

„Není, zlato,“ oznámil jsem. „Dohodli jsme se na tom, že letos už může být vzhůru do desíti, nepamatuješ se?“ Julie pokrčila rameny, jako by si to nevybavovala. A možná opravdu zapomněla. Prošli jsme jakousi inverzí úloh; vždycky toho o dětech věděla víc ona, ale teď to bylo naopak. Někdy z toho Julii nebylo dobře po těle a prožívala to jako svého druhu ztrátu moci. „Co malá?“

„Ta rýma se jí zlepšila. Už jí jenom teče z nosu. A víc toho zbaští.“ Šel jsem s Julií k ložnicím. Vešla do dětského pokoje, sklonila se k postýlce a spící holčičku něžně políbila. Když jsem se na ni díval, napadlo mě, že na mateřské lásce je cosi, čemu se otec nikdy nevyrovná. Julie má s dětmi jakési spojení, které já nikdy mít nebudu. Anebo přinejmenším odlišné spojení. Naslouchala, jak dítě tiše oddechuje. „Ano, už je jí líp,“ souhlasila potom. Pak zašla k Erikovi, sebrala z deky gameboy a zakabonila se na mě. Mírně nakvašeně jsem pokrčil rameny; věděl jsem, že si s ním Erik hraje, když už má spát, ale tou dobou jsem měl napilno s uspáváním malé a přehlédl jsem to. Pomyslel jsem si, že by Julie mohla být chápavější. Potom zašla do pokoje k Nicole. Ta seděla u laptopu, ale když matka vešla, zavřela víko. „Ahoj, mami.“ „Nějak ponocuješ.“

„Ale ne, mami...“

„Měla sis dělat úkol.“

„Už jsem ho udělala.“

„Tak proč nejsi v posteli?“

„Protože...“

„Nechci, aby sis celou noc přes počítač povídala s kamarádkami.“

„Mami,“ vyrazila Nicole ukřivděně.

„Vidíš je den co den ve škole a to musí stačit.“

„Mami...“

„Nedívej se po otci. Dobře víme, že ten udělá, co budeš chtít. Teď s tebou mluvím já.“

Nicole si vzdychla. „Já vím, mami.“

Takovéhle rozhovory byly mezi Nicole a Julií stále častější. Asi to je v tomhle věku normální, ale přesto jsem zvažoval, jestli se do toho nemám vložit. Julie je unavená, a když je unavená, je neústupná a panovačná. Dal jsem jí ruku kolem ramen. „Pozdě je už na nás všechny. Nechceš si dát čaj?“

„Jacku, neplet' se do toho.“

„Já se nepletu, jenom...“

„Ale ano, pleteš. Když mluvím s Nicole, pleteš se do toho, děláš to vždycky.“

„Zlato, všichni jsme se dohodli, že může být vzhůru do deseti, tak nechápu, co tě...“

„Ale když už dodělala úkol, měla by jít spát.“

„Tak jsme se nedohodli.“

„Nechci, aby celý den a celou noc visela na počítači.“

„Nevisí na něm, Julie.“

V tu chvíli Nicole vyrazily slzy; plačky vyskočila z postele. „Ty mě vždycky jenom kritizuješ! Nenávidím tě!“ Odběhla do koupelny a zabouchla za sebou. To probudilo malou a ta se dala do breku. Julie se ke mně obrátila: „Kdybys mě laskavě nechal to vyřídit samotnou, Jacku.“ A já: „Máš pravdu. Promiň. Máš pravdu.“

Ve skutečnosti jsem si to vůbec nemyslel. Víc a víc jsem dūm bral jako svůj dūm a děti jako svoje děti. Ona si prosím pozdě v noci vpadne do mého domu, když už jsem dosáhl toho, aby bylo všude ticho, jak to mám rád, jak to má být. A udělá poprask.

Ani trochu jsem si nemyslel, že má pravdu. Myslel jsem si, že je vedle. A všiml jsem si, že v posledních několika týdnech jsou podobné incidenty častější. Nej dřív jsem si říkal, jestli Julie necítí vinu za to, že tu tak málo je. Pak mě napadlo, že se pokouší znovu prosadit svou autoritu, znovu získat nadvládu nad domácností, která padla do mých rukou. A později mi připadalo, že to je tím, jak je unavená, anebo jak moc je v práci pod tlakem. Ještě později jsem ale získal dojem, že se jen snažím pro její chování najít omluvy. Začal jsem mít pocit, že se Julie změnila. Že je teď bůhvíproč jiná, napjatější, zarytější. Holčička kvílela. Vzal jsem ji z postýlky, přitiskl si ji k sobě, začal na ni cukrovat a zároveň jsem vsunul prst do plenek, abych zjistil, jestli se nepočurala. Počurala. Položil jsem ji na zádička na komodu a ona zase kvílela, dokud jsem nezatřásl jejím oblíbeným chrastítkem a nevsunul jsem jí je do ruky. Pak zmlkla a dovolila mi začít s přebalováním, ani u toho moc nekopala. „Já to udělám,“ nabídl se Julie, která právě vešla.

„Nemusíš.“

„Já jsem ji probudila, tak bych měla.“

„Ale vážně nemusíš, zlato.“

Julie mi dala ruku na rameno a políbila mě zezadu na hlavu. „Promiň, že se chovám tak idiotsky. Jsem fakt utahaná. Nevím, co mě to popadlo. Nech mě ji přebalit, vždyť ji skoro nevidím.“

„Tak jo.“ Odstoupil jsem a ona popošla blíž.

„Ahoj, šmudlinko,“ podržela holčičku pod bradou. „Jápak se má moje cukrátko?“ Dítě vši tou pozorností upustilo chrastítka a pak začalo plakat a kroutit se na komodě. Julie si nevšimla, že ten pláč je kvůli chrastítku, místo toho začala konejšivě broukat a namáhavě se snažila dát holčičce novou plenku, jenže dítě sebou tak kroutilo a kopalo, že to šlo ztěžka. „Amando, přestaň!“

„Tohle teď dělá pořád,“ poznamenal jsem. Byla to pravda. Amanda byla ve fázi, kdy se přebalování aktivně bránila. A kopat uměla náramně.

„Tak ať toho nechá. Přestaň!“

Dítě se rozkřičelo ještě silněji a pokusilo se obrátit. Odtrhl se jeden z přilnavých konců plenky. Plenka sklouzla. Amanda se kutálela ke kraji komody. Julie ji hrubě stáhla zpátky. Amanda ani na chvilku nepřestávala kopat.

„Krucinál, povídám, abys přestala!“ vyrazila Julie a pleskla dítě přes nohu. Amanda se jen rozeřvala ještě víc a kopala usilovněji. „Amando! Přestaň! Přestaň!“ Znovu ji pleskla. „Přestaň! Přestaň!“ Na okamžik jsem nereagoval. Byl jsem ohromený. Netušil jsem, co mám dělat. Dítě mělo nožičky jasně červené. Julie je dál bila.

„Miláčku...,“ naklonil jsem se k ní. „Nemůžeme přeci...“

Julie vybuchla. „Proč se mi do všeho pořád sereš?“ zařvala a praštila pěstí do komody. „Co tě kurva bere?“

Dlouze jsem vydechl a zvedl jsem dítě do náruče. Amanda kvílela, byla k neutíšení, ale stejně ze zmatku jako z bolesti. Uvědomil jsem si, že abych ji znovu uspal, budu jí muset dát láhev. Hladil jsem ji, dokud se trochu neuklidnila. Pak jsem jí navlékl plenku, odnesl jsem ji do kuchyně a dal jsem ohřát láhev. Měl jsem rozsvícené jen tlumené, fluorescenční světlo nad linkou. Julie seděla u stolu, pila pivo z láhve a dívala se do prázdna. „Kdy si najdeš práci?“ zeptala se.

„Snažím se.“

„Vážně? Já mám dojem, že se nesnažíš vůbec. Kdys měl poslední pohovor?“

„Minulý týden.“

Zavrčela. „Budu radši, když si pospíšíš a něco si seženeš, protože z tohohle brzy zcvoknu.“

Polkl jsem vztek. „Já vím. Je to pro všechny těžké.“

Bylo už pozdě a já jsem se nechtěl hádat. Koutkem oka jsem ji ale pozoroval. V šestatřiceti je Julie pozoruhodně pěkná žena, drobná, s tmavými vlasy a tmavýma očima, ohrnutým nosem a s tím typem povahy, který lidé označují jako jiskřivý a temperamentní. Na rozdíl od většiny manažerek z technologických firem je přitažlivá a přívětivá. Lehko získává přátele a má smysl pro humor. Před lety, když jsme měli jen Nicole, nosila Julie domů legrační historky o poklescích jejích kolegů z investiční firmy. Právě u tohohle kuchyňského stolu jsme sedávali a smáli jsme se, div se mi nedělalo zle, a malá Nicole ji tahala za rukáv a ptala se: „Co je tak legrační, mami? Co je tak legrační?“ protože se tomu vtipu chtěla zasmát taky. Samozřejmě jsme jí to nikdy nebyli s to vysvětlit, ale Julie skoro vždycky měla pro Nicole nějaký kameňák, aby se i ona mohla zasmát. Julie měla vážně dar vidět humornou stránku věcí. Proslula svou vyrovnaností, tím, že skoro nikdy neztrácela nervy. Teď ale samozřejmě zuřila. Ani se na mě nechtěla podívat. Seděla ve tmě u kulatého kuchyňského stolu, nohy měla přehozené jednu přes druhou, dívala se bůhvíkam a netrpělivě nohama vykopávala. Když jsem se na ni podíval, měl jsem dojem, že její zjev se nějak změnil. Samozřejmě v poslední době zhubla, to k nervákům v práci patří. A z výrazu tváře se trochu vytratila jemnost; lícní kosti víc vyčnívaly, brada se zdála ostřejší. Kvůli tomu vypadala přísněji, ale svým způsobem i přitažlivěji. A změnily se i její šaty. Julie na sobě měla tmavou sukni a bílou blůzu, víceméně standardní ohoz manažerky. Ale sukně byla vypasovanější než obvykle. A protože tak vykopávala nohou, všiml jsem si, že má páskové lodičky s vysokými podpatky. Takové, jakým říkávala boty typu „pojď a přefikni mě“. Takové, jaké by si nikdy do práce nevzala.

V tu chvíli mi došlo, že se na ní změnilo všechno – chování, vzhled, nálada, všechno – a v záblesku vnuknutí jsem pronikl do podstaty věci a věděl jsem, proč to tak je: moje žena má milence. Z vody na sporáku se začalo kouřit, já jsem z ní vytáhl láhev a zkusil na předloktí, jak je teplá. Byla přehřálá, musel jsem chvílku počkat, až vychladne. Holčička se dala do breku, já jsem ji začal trochu natřásat v náručí a chodit s ní po pokoji. Julie se na mě ani na chvílku

nepodívala. Jen dál pohupovala nohou a dívala se do prázdna. Kdesi jsem četl, že je takový syndrom. Když manžel nechodí do práce, jeho mužná přitažlivost zeslábně, žena si ho už nevází a sejde z cesty. Četl jsem to snad v Esquiru nebo v Cosmopolitanu nebo prostě v jednom z těch časopisů, co se válejí po domě, a listoval jsem jimi, než pračka dopere, anebo než mikrovlnka rozmrazí hamburger. Ted' mě ale zaplavily zmatené pocity. Je to vážně pravda? Nebo jsem jenom unavený a vymýšlím si maléry? Koneckonců, co na tom, jestli najednou nosí těsnější sukně a jiné boty? Móda se mění. Lidé ze dne na den berou věci jinak. Že občas zuří, to ještě nemusí znamenat, že má milence. Samozřejmě že nemusí. Nejspíš se jen cítím nepatřičně a nemilovaně. Nejspíš se jen dere na povrch má nejistota. Na chvílku jsem uvažoval právě v tomhle duchu. Z nějakého důvodu jsem to ale nemohl dostat z hlavy. Cítil jsem jistotu, že to je pravda. Jsem s touhle ženou už přes dvanáct let. Víím, že se změnila, a chápu, proč to. Cítil jsem, že tu je někdo jiný, někdo zvnějšku, že do našeho vztahu vstoupil vetřelec. A cítil jsem to s tak silným přesvědčením, až mě to překvapilo. Cítil jsem to v kostech, jako bolest. Musel jsem se odvrátit.

Holčička si vzala láhev a spokojeně zavrňela. V setmělé kuchyni se mi zadívala do tváře s tím zvláštním upřeným výrazem, který malé děti mívají. Pozorovat ji bylo svým způsobem uklidňující. Po chvíli zavřela oči a potom jí pusinka ochabla. Dal jsem si ji na ruku, nechal ji odříhnout a nesl jsem ji zpátky do její ložnice. Rodiče dost často poplácávají děti příliš silně, když chtějí, aby si odříhly. Lepší je prostě jen přejet jim rukou naplocho po zádech, ba někdy i jenom dvěma prsty podél páteře. Amanda si tichounce řihla a uvolnila se. Položil jsem ji do postýlky a vypnul jsem noční lampičku. Ted' jedinou září v pokoji, perlivé zelenomodré světlo z rohu, vydávalo akvárium. Na dně se plahočil umělohmotný potápeč a vypouštěl bubliny. Když jsem se chystal odejít, spatřil jsem ve dveřích Juliin obrys. Zezadu osvětlené tmavé vlasy se leskly. Pozorovala mě. Neviděl jsem, jak se tváří. Vykročila ke mně. Strnul jsem. Objala mě a položila mi hlavu na rameno. „Odpusť mi, prosím tě,“ začala. „Jsem vážně pitomá. A ty si vedeš skvěle. Jenom žárlím, to je celé.“ Zmáčela mi rameno slzami.

„Já to chápu,“ řekl jsem a stiskl jsem ji. „To nic.“

Čekal jsem, jestli se moje tělo neuvolní, ale kdepak. Byl jsem nedůvěřivý a ostražitý. Cítil jsem k ní hořkost, a ta ne a ne pominout. Vyšla z koupelny do ložnice a drbala si krátké vlasy do sucha ručníkem. Seděl jsem na posteli a pokoušel jsem se dívat na zbytek zápasu. Napadlo mě, že se nikdy v noci nesprchovala. Julie vždycky do sprchy chodila ráno před prací. Došlo mi, že teď často po návratu domů jde rovnou do sprchy a teprve pak se jde přivítat s dětmi. Byl jsem pořád celý napjatý. Vypnul jsem televizi. „Co ta vaše prezentace?“ zeptal jsem se.

„Ta naše co?“

„Prezentace. Chystali jste ji dneska přece.“

„Jo tak,“ přikývla. „Jasně. Chystali. Proběhlo to dobře, když to konečně vůbec šlo. Lidi z německého erkáčka nemohli zůstat až do konce kvůli časovému posunu, ale... poslechni, chceš to vidět?“

„Jak to myslíš?“

„Mám tu jednu kopii. Chceš to vidět?“

Překvapilo mě to. Pokrčil jsem rameny. „Jasně, proč ne.“

„Fakt bych ráda věděla, co si o tom myslíš, Jacku.“ Odhalil jsem v tom shovívavý tón. Moje žena se se mnou laskavě dělí o své pracovní problémy. Dopřává mi, abych se cítil jako součást jejího života. Díval jsem se, jak otevřela aktovku a vyndala DVD. Vsunula je do přehrávače, vrátila se ke mně a posadila se na postel.

„A co to předvádíte?“ zeptal jsem se.

„Novou medicínskou zobrazovací technologii,“ odtušila. „Je vážně vymakaná, to ti povím.“ Přitulila se ke mně, přimáčkla se mi k rameni. Tolik útulnosti, jako za starých časů. Pořád mi nebylo dobře, ale dal jsem jí paži kolem ramen.

„Mimochodem,“ ozval jsem se, „jak to, že se najednou sprchuješ večer a ne ráno?“

„Ani nevím,“ utrousila. „Vážně? No asi ano. Prostě mi to připadá jednodušší, miláčku. Ráno je takový spěch, mám ty konferenční hovory z Evropy, co zabírají spoustu času... aha, už to běží,“ ukázala na obrazovku. Uviděl jsem černobílé zrnění a pak se objevil obraz. Na nahrávce byla Julie ve veliké laboratoři, která byla vybavená jako operační sál. Na nemocničním vozíku ležel muž s hadičkou kapačky v paži a vedle stál anesteziolog. Nad stolem byl kulatý plochý kovový talíř asi dva metry v průměru, který se dal zvedat a zase spouštět;

ted' byl nahoře. Všude kolem videomonitoru. A v popředí se do jednoho dívala Julie. Vedle ní stál videotechnik.

„To je hrůza,“ říkala a ukazovala na monitor. „Kde se všechno to rušení bere?“

„Myslíme si, že to je čištěním vzduchu. Ty přístroje to dělají.“

„To ale nepůjde.“

„Že ne?“

„Rozhodně ne.“

„A co od nás chcete?“

„Abyste to spravili,“ nakázala Julie.

„Pak ale budeme muset zvýšit příkon a ty jsi...“

„To je mi jedno. Nemůžu jim ukázat obrázky v téhle kvalitě. Lepší už viděli i z Marsu. Sprav to.“

„Já ani nevěděla, že to nahráli všechno,“ ozvala se vedle z postele Julie. „Přetoč to dál.“ Stiskl jsem tlačítko. Obraz se rozmazal. Pár vteřin jsem počkal a pak zase spustil přehrávání. Stejná scéna. Julie je stále v popředí, její asistentka Carol jí něco šeptá. „Nojo, ale co mu řeknu?“

„Že ne.“

„Ale on chce začít.“

„To chápu. Ale přenos nebude ještě hodinu možný. Řekni mu, že ne.“

„Pokusný subjekt nám dělal Vzteklý pes,“ vysvětlila z postele Julie. „Byl hrozně nervózní. Chtěl už už začít.“ Na obrazovce asistentka ztišila hlas. „Julie, já myslím, že je nervózní. A já bych byla taky, kdyby se mi v těle plazilo pár milionů těch...“

„Nejsou jich miliony a nikam se neplazí,“ odsekla Julie. „Kromě toho je vynalezl sám.“

„Stejně.“

„Copak tu nemáme anesteziologa?“

„Ne, jenom kardiologa.“

„No tak, třeba mu kardiolog na ty nervy může něco dát.“

„Už mu dal. Injekci.“

„Posuň to zase, Jacku,“ dožadovala se Julie. Poslechl jsem. Obraz se vrhl dopředu. „Fajn, tady.“ Spatřil jsem Julii, jak zase stojí u monitoru a vedle ní je technik. „To je přijatelné,“ říkala Julie na obrazovce a ukazovala na obraz. „Žádná sláva, ale jde to. Ted' mi ukaž STM.“

„Co?“

„STM. Elektronový mikroskop. Ukaž mi obraz z něj.“

Technik se zatvářil zmateně. „Ale... nám nikdo o žádném elektronovém mikroskopu nic neřek.“

„Proboha, přečti si scénář!“

Technik zamrkal. „To je ve scénáři?“

„Díval ses vůbec do scénáře?“

„Omlouvám se, asi mi to nějak uniklo.“

„Na lítost teď není čas. Zaříd' to!“

„Nemusíš křičet.“

„To teda musím! Musím křičet, když mám kolem sebe idioty!“ Máchla rukama. „Za chvíli mám online vykládat lidem, co v pěti zemích seděj na rizikovém kapitálu za jedenáct miliard dolarů, o submikroskopické technologii, až na to, že nemám obraz z mikroskopu, takže jaksi tu technologii nebudou vidět!“

„Trochu mi před tím člověkem ujely nervy,“ prohlásila Julie z postele. „Bylo to ubíjející. Už se odpočítával čas do začátku satelitního přenosu, který jsme si rezervovali a zajistili. Nedalo se to změnit. Museli jsme ten čas dodržet a ten chlap je mamlas. Ale nakonec to rozhýbal. Rychloposuv.“ Na obrazovce se objevil nehybný nápis, kde se psalo:

Demonstrace pro soukromé účely

Pokročilá medicínská zobrazovací metoda Xymos Technology
Mountain View, Kalifornie

Světová jednička v molekulární výrobě

Pak se na obrazovce objevila Julie, stála před vozíkem a lékařskými přístroji. Měla vlasy shrnuté z čela a upravenou blůzu. „Všechny vás zdravím,“ usmála se do kamery. „Jsem Julie Formanova z firmy Xymos Technology a předvedu vám revoluční zobrazovací lékařskou metodu, kterou naše společnost vyvinula. Na stolku za mnou leží náš subjekt, Peter Morris. Za několik okamžiků nahlédneme dovnitř jeho srdce a cév s lehkostí a přesností, jaké dosud nebyly možné.“ Vykočila kolem stolu a při tom dál mluvila.

„Na rozdíl od zavádění sond je naše procedura stoprocentně bezpečná. Stejně tak se na rozdíl od katetrizace můžeme podívat v těle kamkoli, do každé cévy, bez ohledu na to, jak je velká nebo ma-

lá. Uvidíme do jeho aorty, největší artérie v těle. Nahlédneme však také do jeho plicních sklípků a do drobných vlásečnic v jeho prstech. To vše dokážeme proto, že kamera, kterou jsme do jeho cév vypustili, je menší než červená krvinka. Vlastně o mnoho menší. Mikrovýrobní technologie Xymosu nyní umožňuje produkci takových miniaturizovaných kamer, a to produkci ve velkých množstvích, levně a rychle. Takových kamer by bylo potřeba tisíc, aby byly dohromady velké jako hrot tužky. A my jich umíme vyrobit kilogram za hodinu. Docela jistě jste všichni skeptičtí. Jsme si velice dobře vědomi toho, že nanotechnologie hodně slíbila, ale pak to nedokázala splnit. Jak víte, potíž byla v tom, že vědci sice uměli přístroje v molekulárním měřítku vyprojektovat, ale pak už ne vyrábět. Xymos však tento problém vyřešil.“

Najednou mi došlo, co to povídá. „Cože?“ vybafl jsem a posadil jsem se na posteli. „Děláš si legraci?“ Pokud to je pravda, byl by to pozoruhodný pokrok, nefalšovaný přelom v technologii, a znamenalo by to...

„Je to tak,“ řekla Julie tiše. „Zahájili jsme výrobu v Nevadě.“ Usmála se a vychutnávala si, jak jsem ohromen. Julie z obrazovky pokračovala. „Jednu z kamer naší firmy Xymos mám tady pod elektronovým mikroskopem,“ ukázala na monitor, „takže ji můžete vidět v porovnání s červenou krvinkou, která je vedle ní.“ Obraz přešel do černobílé. Uviděl jsem droboučkou sondu, jak na titanovém poli tlačí do postavení cosi. co vypadá jako maličká oliheň. Ten drobek měl špici jako kulka a vzadu z něj vyrůstala vlákna. Oproti červené krvince, která ve vakuu skenovacího elektronového mikroskopu vypadala jako vrásčitý oválek, jako šedivá rozinka, byla přístroj desetinný. „Naše kamera je půl mikrometru dlouhá. Jak vidíte, má tvar olihně,“ vykládala Julie. „Snímání obrazu probíhá ve špici. Mikrotubuly na ocasu poskytují stabilitu, jako ocas u papírového draka. Ale dokážou sebou také aktivně mrskat a tvoří pohon. Jerry, můžeme kameru otočit, aby byl vidět předek... Ano, takhle. Děkuji. Vidíte vpředu tuhle prohlubeň? To je miniaturní detektor fotonů z arsenidu galia, který funguje jako sítnice, a pruhovaná oblast okolo, která vypadá trochu jako radiální pneumatika, je bioluminiscenční a osvětluje prostor před přístrojem. V samotné špici možná rozeznáte poměrně složitý sled pokroucených molekul. To je naše patentovaná ATP kaskáda. Můžete ji brát jako primitivní mozek, který ovládá chování

kamery... pravda, chování velice omezené, ale pro naše účely dostačující.“ Zaslechl jsem zapraskání atmosférické poruchy a odkašlání. V rohu obrazovky se otevřelo drobné okno a v něm se ukázal Fritz Leidermeyer. Německý investor nervózně zavrtěl obrovitým trupem. „Promiňte, paní Formanová. Můžete mi říct, kde je čočka?“

„Žádnou čočku to nemá.“

„Jak můžete mít kameru bez čočky?“

„Vysvětlím to průběžně.“

Dál jsem se díval, ale utrousil jsem: „To bude určitě dírková komora.“

„Správně,“ přikývla.

Dírková komora či latinsky camera obscura je vůbec nejstarší snímací zařízení. Římané přišli na to, že když ve stěně tmavého pokoje uděláte drobnou díрку, na protější stěně se objeví hlavou vzhůru obrácený obraz toho, co je venku. Je to tím, že světlo procházející jakýmkoli drobounkým otvorem se zaostřuje, jako by šlo o čočku. Stejný princip jako u dětské dírkové kamery. Právě proto se od římských časů jakémukoli přístroji zaznamenávajícímu obraz říká kamera. Jenže v tomhle případě... „Co hraje roli otvoru?“ chtěl jsem vědět. „Je tam nějaká dírka?“

„Já myslela, že to víš,“ opáčila. „Tuhle část máš na svědomí ty.“

„Já?“

„Ano. Xymos si koupil licenci k použití jistých algoritmů typu agent, které napsala tvoje pracovní skupina.“

„Ne, to jsem nevěděl. Kterých algoritmů?“

„Ovládajících sít' částíček.“

„Ty vaše kamery jsou zapojené do sítě? Všechny ty malinké kamery spolu komunikují?“

„Ano. Vlastně se chovají jako roj.“ Pořád se usmívala, moje reakce ji pobavily. „Roj.“

Přemýšlel jsem o tom, snažil jsem se pochopit, co mi to vykládá. Ovšem, moje skupina napsala řadu programů k ovládání rojů agentů. Ty programy jsme modelovali podle chování včel. Měly spoustu užitečných vlastností. Roje jsou složeny z mnoha prvků, a tak mohou reagovat na podněty z prostředí velice zdatně. Když se roj ocitne před novou a nečekanou situací, jeho program se nehroučí; prostě jen jakoby obleče kolem překážky a funguje dál.

Naše programy však pracovaly tak, že vytvářely virtuální agenty uvnitř počítače. Julie stvořila skutečné agenty ve skutečném světě. Zpočátku jsem nechápal, jak by naše programy bylo lze adaptovat na to, co dělá. „Používáme je kvůli struktuře,“ vysvětlila. „Program nutí roj, aby vytvářel strukturu.“ No ovšem. Je na první pohled jasné, že jediná molekulární kamera nedokáže zaznamenávat žádný obraz. Ten proto musí být složen z milionů kamer, které operují simultánně. Kamery však zároveň musí být rozmístěny v prostoru v nějaké uspořádané struktuře, pravděpodobně ve tvaru koule. Tady do toho vstupuje programování. To ale následně znamená, že Xymos vlastně vytváří ekvivalent... „Vytvořili jste oko.“

„Tak něco. Ano.“

„Kde je ale zdroj světla?“

„Bioluminiscenční obvod.“

„To není dost světla.“

„Ale je. Dívej se.“

Druhá Julie na obrazovce se zatím čile otočila a ukazovala na nitrožilní hadičku za svými zády. A zvedla z nedalekého kbelíku s ledem injekční stříkačku. Vypadalo to, že v pístu je voda. „V této injekci,“ vysvětlila, „je zhruba dvacet milionů kamer v izotonickém solném roztoku. Prozatím existují jako částice. Jakmile je ale vstříkneme do krevního řečiště, jejich teplota vzroste, ony se brzy shluknou a vytvoří metatvar. Stejně jako hejno ptáků vytváří klínovou formaci.“

„O jaký tvar jde?“ zajímal se jeden z investorů.

„Sférický,“ odpověděla. „S drobným otvorem na jednom konci. Můžete to brát jako ekvivalent blastuly v embryologii. Ve skutečnosti však částičky utvoří oko. A obraz z tohoto oka bude složen z milionů fotonových detektorů. Stejně jako lidské oko vytváří obraz za pomoci očních tyčinek a čípků.“ Otočila se k monitoru, který ve smyčce, znovu a znovu, předváděl jakousi animaci. Kamery vešly do krevního řečiště jako neuspořádaná, dezorganizovaná masa, jako hemživý obláček v krvi. Proud krve tento oblak ihned zploštil do protáhlé šmouhy. Za několik vteřin se ale šmouha začala spojovat do kulového tvaru. Tento tvar začal být ohraničenější, až nakonec vypadal skoro pevně. „Pokud vám to připomíná skutečné oko, je proč. U Xymosu neskrývaně napodobujeme organickou morfologii,“ vykládala Julie. „Konstruuje z organických molekul, a proto si uvědo-

mujeme, že laskavostí milionů let evoluce nám okolní svět nahromadil zásoby molekulárních uspořádání, která fungují. Proto je použijeme.“

„Nechcete znovu vynalézat kolo?“ nadhodil kdosi.

„Přesně tak. Anebo oko.“

Dala znamení a plochá anténa klesla, až byla jen kousíček nad čekajícím pokusným subjektem. „Tato anténa dodá kameře energii a zachytí přenášený obraz,“ pokračovala Julie. „Obraz samozřejmě lze digitálně uložit, zesilovat, zpracovávat, dělat s ním cokoli dalšího, co lze provádět s digitálními daty. Teď můžeme začít, pokud nemáte další otázky.“ Nastrčila na stříkačku jehlu a tu vsunula do kaučukové svorky na hadičce. „Začněte počítat.“

„Nula celá nula.“

„Začínáme.“

Rychle stiskla píst stříkačky. „Jak vidíte, dělám to rychle,“ vykládala. „Na našem procesu není nic choulostivého. Nemůžeme nic poškodit. Pokud mikroturbulence vytvářená proudem ve stříkačce otrhá několika tisícům kamer mikrotubuly, nezáleží na tom. Máme jich miliony dalších. Na práci je jich až dost.“ Odtáhla jehlu. „Hoto-vo? Obyčejně musíme čekat asi tak deset vteřin, než se utvoří forma-ce, a pak začneme přijímat obraz... aha, vypadá to, že už něco máme... tady to je.“ Bylo vidět záběr řítící se značnou rychlostí skrz cosi, co vypadalo jako roj asteroidů. Až na to, že těmi asteroidy byly červené krvinky, živé, mírně nachové sáčky, které se pohybovaly ve světlé, lehce nažloutlé tekutině. Sem tam dopředu vystřelila mnohem větší bílá krvinka, na chvílku zabrala zorné pole a pak byla pryč. To, co jsem viděl, vypadalo víc jako videohra než jako obraz z lékařského přístroje. „Julie, to je tedy úžasné,“ prohlásil jsem.

Julie se ke mně přitulila a usmála se. „Myslela jsem si, že to na tebe zapůsobí.“

„Vstoupili jsme do žíly,“ říkala druhá Julie na obrazovce, „takže červené krvinky nejsou okysličené. Teď se naše kamera přesunuje k srdci. Při postupu žilním systémem dál uvidíte, jak se cévy rozšiřují... ano, teď se blížíme k srdci... Výkyvy v síle proudu krve jsou způsobeny ventrikulárními kontrakcemi...“ Byla to pravda, viděl jsem, jak kamera zpomaluje a pak se vrhá vpřed, potom zase zpomaluje. Ze zvukového kanálu se ozýval srdeční tep. Subjekt ležel na stole nehybně a plochá anténa byla hned nad jeho tělem. „Blížíme se

k pravé srdeční síni a měli bychom už vidět trojcípou chlopeň. Aktivujeme bičíky, aby kamera zpomalila. Ano, chlopeň je támhle. Jsme v srdci.“ Spatřil jsem červené chlopně, otevíraly se a zavíraly jako ústa, a pak kamera proletěla skrz, do srdeční komory, a zase ven. „Nyní míříme do plic a vy spatříte cosi, co neviděl ještě nikdo. Okysličování krvinek.“ Céva se před mým zrakem rychle zužovala a pak se krvinky nafoukly a byly zářivě rudé, jedna jako druhá. Šlo to nesmírně rychle; ani ne za vteřinu byly rudé všechny.

„Červené krvinky byly okysličený,“ komentovala Julie, „a my se zase vracíme do srdce.“

Otočil jsem se na posteli k Julii. „To je opravdu fantastická věc.“ Jenže ona měla zavřené oči a tiše oddechovala.

„Julie?“

Spala.

Julie má odjakživa sklon usínat při televizi. To, že usnula při své vlastní prezentaci, bylo vcelku rozumné; koneckonců už ji viděla. A bylo dost pozdě. I já jsem byl unavený. Usoudil jsem, že na zbytek demonstrace se můžu podívat jindy. A stejně mi to na předváděčku přišlo dost dlouhé. Jak dlouho se na to zatím dívám? Když jsem se natahoval, že vypnu televizi, mrkl jsem se dolů na okraj, kde běžely údaje o čase. Číslice svištěly, odpočítávaly setiny vteřin. Vlevo byla jiná čísla a ta nesvištěla nikam. Zamračil jsem se. Jedním z nich bylo datum. Předtím jsem si ho nevšiml, protože bylo v mezinárodním formátu, první rok, pak den, pak měsíc. Stálo tam: 02.21.09. Jedena-
dvacátého září.

Včera.

Nahrála to demo včera, ne dneska.

Vypnul jsem televizi a zhasl lampičku. Položil jsem hlavu na polštář a snažil jsem se usnout.

DEN DRUHÝ

09.02

Potřebovali jsme odstředěné mléko, toustové večky, dortíky, džem, přípravek do myčky na nádobí... a ještě něco, jenže jsem nemohl rozluštit vlastní písmo. Stál jsem v devět ráno v uličce v supermarketu a břejlil do papírku. „Ahoj, Jacku,“ ozvalo se. „Jak válečíš?“ Zvedl jsem hlavu a uviděl Rickyho Morse, šéfa jednoho oddělení v Xymosu. „Nazdar, Ricky. Jak je?“ Potřásl jsem mu rukou, byl jsem opravdu rád, že ho vidím. Vždycky jsem ho rád vídal. Je opálený, má blonděnaté vlasy na ježka a úsměv od ucha k uchu, nebýt trička s nápisem SourceForge 3.1, mohli byste ho klidně mít za surfaře. Ricky je jen o pár let mladší než já, ale vypadá, jako by měl zůstat mladý věčně. První místo hned po škole jsem mu nabídl já a on rychle postoupil do řídící funkce. Díky své veselé povaze a optimistickému projevu byl Ricky ideálním vedoucím projektu, i když měl sklon podceňovat problémy a předkládat vedení nereálné vyhlídky na to, kdy bude projekt dokončen. Podle Julie to ve Xymosu někdy způsobovalo potíže; Ricky rád dával sliby, které nemohl splnit. A někdy neříkal úplnou pravdu. Byl ale tak veselý a příjemný, že mu vždycky všichni odpustili. Aspoň já tedy určitě, když ještě dělal pro mě. Začal jsem ho mít náramně rád a bral jsem ho skoro jako mladšího bratra. Na to místo u Xymosu jsem ho doporučil. Ricky tlačil nákupní vozík plný plenek na jedno použití ve velikých umělohmotných baleních; měl doma taky nemluvně. Zeptal jsem se ho, proč nakupuje a není v práci. „Mary má chřipku a služebná je v Guatemale. Tak jsem jí řekl, že pro těch pár věcí skočím.“

„Koukám, že bereš Huggies,“ poznamenal jsem. „To já kupuju vždycky Pampers.“

„Mně připadá, že Huggie líp sajou,“ odušil. „A pampersky jsou moc těsné. Štípou děti do nohou.“

„Ale pampersky mají vrstvu, co odvádí vlhkost, takže je zadek v suchu,“ já na to. „S pamperskama máme míň vyrážek.“

„Vždycky, když je použiju, se lepicí konce rozpojují. A když je toho moc, prosakuje to na nohu a já mám práci navíc. Já nevím, prostě mi přijde, že Huggies jsou kvalitnější.“ Žena, která kolem tla-

čila vozík, po nás loupala očima. Rozesmáli jsme se, museli jsme mluvit jako v televizní reklamě. „Hele, a koukal ses, jak hráli Giants?“ zahulákal Ricky na ženina záda mizející uličkou. „Teda vole, ty to váleli, no ne?“ odpověděl jsem a podrbal jsem se. Dali jsme se do smíchu a pak jsme tlačili vozíky mezi regály vedle sebe. „Chceš znát pravdu?“ povídá Ricky. „Mary má Huggies radši a tím končí debata.“

„To odněkud znám,“ kývl jsem.

Ricky mi nahlédl do vozíku. „Vidím, že kupuješ přírodní odstředěné mléko...“

„Přestaň,“ vyzval jsem ho. „Jak to jde v práci?“

„Odsýpá to parádně, však víš,“ odpověděl. „Technologie se nám zdárně klube, řekl bych. Předevčirem jsme dělali předváděčku kvůli prachům a dopadlo to fajn.“

„Julie si vede dobře?“ zeptal jsem se tak ležérně, jak jsem jen dokázal.

„Ale jo, senzačně. Aspoň co já vím,“ kýval Ricky.

Střelil jsem po něm pohledem. Není najednou rezervovaný? Nemá obličej strnulý a svaly napjaté? Neskrývá něco? Nedokázal jsem to poznat. „Vlastně ji vidím dost málo,“ pokračoval. „Poslední dobou tam moc není.“

„Ne že bych já ji viděl často,“ řekl jsem.

„Jo, tráví řůru času ve výrobním komplexu. Tam se teď odehrává to hlavní.“ Ricky ke mně rychle sklouzl očima. „Však víš, ten nový výrobní proces.“ Výrobní komplex Xymosu dokončili v rekordním čase, když uvážíme, jak složitý je. Právě tam provádějí asembláž molekul z jednotlivých atomů. Přilepují kousky molekuly k sobě jako dílky lega. Většina téhle práce se provádí ve vakuu a vyžaduje nesmíme silná magnetická pole. A tak má výrobní budova obrovské sady čerpadel a výkonná chladicí zařízení, která ochlazují magnety. Podle Julie ale hodně z technologie v budově je originál: ještě nikdy nic takového nebylo postaveno. „Je k neuvěření, že ten barák postavili tak rychle,“ ozval jsem se.

„Pořádně jsme na ně tlačili. Molecular Dynamics nám šlapou na paty. Fabriku jsme dokončili, uvedli do provozu, patentových přihlášek máme horu. Ale ti z MolDyne a NanoTechu nemůžou být moc daleko za námi. Pár měsíců. Možná půl roku, pokud máme štěstí.“

„Takže v továrně se teď dělá molekulární asembláž?“ nadhodil jsem.

„Správně, Jacku. Molekulární asembláž ve velkém. Už to jede několik týdnů.“

„Nevěděl jsem, že se Julie o tyhle věci zajímá.“ Při jejím psychologickém vzdělání jsem ji vždycky bral jako odborníka na živé lidi.

„Vážně se do té technologie zažrala, to ti řeknu. Kromě toho se tam taky hodně programuje,“ dodal. „Však víš. Iterované cykly, co vylepšují výrobu.“

Přikývl jsem. „Jaké programování?“

„Distribuované zpracování dat. Spolupráce mnoha programů typu agent. Tak koordinujeme individuální jednotky, aby pracovaly spolu.“

„To všechno pro tu lékařskou kameru?“

„Ano.“ Odmlčel se. „Kromě jiného.“ Neklidně se po mně podíval, jako by právě porušil slib mlčenlivosti.

„Nemusíš mi nic vykládat,“ ujistil jsem ho.

„Ne, to ne,“ snažil se honem. „Propána, my dva toho přece máme tolik odkrouceno, Jacku.“ Poplácával mě po rameni. „A tvoje manželka je ve vedení firmy. Co bych si lámal hlavu, sakra.“ Stejně ale pořád vypadal nejistě. Výraz tváře se nehodil k tomu, co říkal. A když řekl slovo „manželka“, uklouzl pohledem stranou. Rozhovor se chýlil ke konci a já jsem byl celý napjatý, takovým tím trapným způsobem, jaký nastane, když si myslíte, že ten druhý něco ví, ale neřekne vám to... protože je mu stydno, protože neví, jak do toho, protože se do toho nechce zaplést, protože je příliš nebezpečné se o tom třeba jen zmínit, protože si myslí, že je to vaše věc a musíte si to zjistit sami. Obzvláště když je to něco o vaší ženě. Třeba že zanáší. Dívá se na vás, jako byste byl na umření, jako že je noc živých mrtvých, ale on vám to nepoví. Mám zkušenost, že chlapi to jiným chlapům nikdy neřeknou, když něco vědí o jejich manželkách. Zato ženy, když vědí o manželské nevěře, to jiným ženám povědí vždycky. Tak to prostě je.

Jenže jsem byl napjatý natolik, že jsem chtěl...

„Koukni, kolik už je,“ ozval se Ricky a zazubil se na mě od ucha k uchu. „Přijdu pozdě a Mary mě přerazí. Musím padat. Už tak je našťvaná, protože musím pár dnů strávit ve výrobní budově. Takže

budu pryč, i když tu není služebná..." Pokrčil rameny. „Však to znáš.“

„Jo, to znám. Hodně štěstí.“

„Čau, a opatruj se.“

Stiskli jsme si ruce. Ucedili ještě další pozdravy na rozloučenou. Ricky projel s vozíkem kolem konce uličky mezi regály a zmizel. Někdy nesvedete myslet na bolestné věci, nejste s to přimět mozek, aby se na ně soustředil. Prostě uklouzne, s díky odmítne, navrhne radši změnit téma. Právě to se teď dělo se mnou. Nebyl jsem s to myslet na Julii, a tak jsem začal přemýšlet o tom, co mi Ricky pověděl o jejich výrobním provozu. A usoudil jsem, že to asi dává smysl, i když to jde proti všem zavedeným představám o nanotechnologii. Mezi nanotechnology panuje už dlouho sen, že jak jednou někdo přijde na to, jak vyrábět na atomové úrovni, bude to jako zaběhnout míli pod čtyři minuty. Zvládne to kdekdo a do světa se vyrojí záplava úžasných molekulárních výtvorů, které budou chrlit asemblážní linky všude po světě. A život lidstva bude v pouhých dnech touto zázračnou novou technologií změněn. Jen co někdo vykoumá, jak na to. To se ale samozřejmě nikdy nestane. Samotná ta představa je absurdní. Protože v zásadě není molekulární výroba tak odlišná od výroby počítačových součástí nebo průtokových ventilů nebo automobilů nebo jakékoli jiné výroby. Nějakou dobu trvá, než se vám to povede. Složit atomy a vytvořit tím novou molekulu, to je vlastně téměř analogické, jako kompilovat počítačový program z jednotlivých řádek kódu. A počítačové kódy se nikdy nezkompilují napoprvé. Programátoři se vždycky musejí vracet a řádky opravovat. A i když jsou zkompilované, počítačové programy nikdy napoprvé nefungují. Ani napodruhé. Ani při stém pokusu. Musejí se odlad'ovat a znovu odlad'ovat, a zase. A zase. Odjakživa jsem se domníval, že to bude stejné i s touhle výrobou molekul, že se budou muset znovu a znovu vychytávat chyby, než to začne fungovat dobře. A jestli Xymos chtěl, aby „hejna“ molekul pracovala zároveň, budou muset odlad'ovat také to, jak mezi sebou molekuly komunikují, a to bez ohledu na to, jak omezená ta komunikace bude. Protože jak začnou molekuly komunikovat, máte primitivní síť. Abyste ji zorganizovali, nejspíš naprogramujete distribuovanou síť. Takovou, jakou jsem vyvíjel u Media Tro-nics. Proto jsem si naprosto bez potíží dokázal představit, že programování bude probíhat zároveň s rozvojem výroby. Zato jsem si ne-

dokázal představit, že by se u toho pořád držela Julie. Výrobní provoz je daleko od ústředí Xymosu. Na místě, kde lišky dávají dobrou noc, nebo spíš kojoti – je to v poušti poblíž nevadského Tonopah. A tam, kde lišky dávají dobrou noc, Julie pobývá nerada. Seděl jsem v čekárně u dětského lékaře, protože malá měla dostat další očkovací dávku. V pokoji byly čtyři matky, které houpaly nemocné děti na kolenou, starší děti si hrály na podlaze. Matky si povídaly a mě svědomitě pomíjely. Na to jsem přivykl. Muž v domácnosti, muž na podobném místě, jako je čekárna dětského lékaře, je nezvyklý zjev. To ovšem zároveň znamená, že něco není v pořádku. S tím chlapem se nejspíš něco zlého stalo, nemůže sehnat místo, třeba ho vyrazili za alkoholismus nebo drogy, možná je příživník. Ale ať už je to jakkoli, není normální, aby mužský byl přes den v čekárně u dětského lékaře. Proto ostatní matky dělaly, jako že tu nejsem. Až na to, že sem tam se po mně pokradmu znepokojeně podívaly, jako bych se k nim mohl připlížit, až se ke mně otočí zády, a znásilnit je. I sestřička Gloria, se tvářila podezíravě. Loupla očima po holčičce v mém náručí, která neplakala a sotva popotahovala. „Co jako má být?“ Privil jsem, že jdu na očkování.

„Už tu někdy byla?“

Ano, chodí za panem doktorem od narození.

„Vy jste příbuzný?“

Ano, jsem otec.

Konečně nás laskavě uvedla. Doktor si se mnou potrásl rukou, choval se velmi přátelsky a vůbec se nezeptal, proč jsem tu já a ne manželka nebo hospodyně. Dal Amandě dvě injekce a Amanda vřísкала. Natřásl jsem ji na kolena a konejšil. „Možná bude mít drobný otok a lokálně to zarudne. Kdyby to nezmizelo do osmačtyřiceti hodin, zavolejte mi.“ Pak už jsem byl zase v čekárně, malá brečela a já se snažil vylovit kreditku a zaplatit. A v tu chvíli zavolala Julie. „Ahoj, co děláš?“ Přece musí slyšet, jak holčička pláče.

„Jsem u dětského lékaře a platím.“

„Bylo to zlé?“

„Tak trochu...“

„Aha, hele, já ti jen chtěla říct, že se konečně utrhnu dřív – konečně! –, takže budu na večeri doma. Co bys říkal, kdybys cestou zpátky něco koupila?“

„To bude paráda,“ opáčil jsem.

Erikův fotbalový trénink se protáhl. Nad hřištěm se už šeřilo. Trenér to protahoval vždycky. Maširoval jsem kolem postranních čar a snažil jsem se rozhodnout, jestli si mám stěžovat. Je těžké poznat, kdy dítě rozmazlujete a kdy ho jen odůvodněně chráníte. Nicole volala mobilem, že už má po zkoušce divadla a jak to, že jsem ji nevyzvedl? Kde jsem? Řekl jsem, že ještě pořád s Erikem, a poprosil jsem ji, jestli se s někým nemůže svézt.

„Tati,“ začala popuzeně. Jeden by řekl, že po ní chci, aby se domů doplázila.

„Hele, já jsem tu skejsnul.“

Velice sarkasticky: „Nepovídej.“

„Pozor na ten tón, slečinko.“

Jenže po pár minutách byl trénink rázně ukončen. Na hřiště přijela velická dodávka od údržby, ven vylezli dva chlapi s maskami a velkými gumovými rukavicemi a na zádech měli rozprašovače. Měli hubit plevel herbicidy nebo tak něco, a tak až do rána nebude na hřiště nikdo smět. Zavolał jsem Nicole, že ji vyzvednu.

„Kdy?“

„Už jsme na cestě.“

„Ten mrňavej grázlík už dotrénoval?“

„No tak. Niko!“

„Proč musí mít ve všem přednost?“

„Nemá vždycky ve všem přednost.“

„Ale jo, má. A je to grázlík.“

„Nicole...“

„Omlouvám se.“

„Jsem tam za pár minutek.“ A vypnul jsem. Dneska jsou děti vyvinutější, než to bývalo. Telecí léta začínají už v jedenácti. V půl šesté děti byly doma a drancovaly ledničku. Nicole se cpala velkým kusem sýra. Řekl jsem jí, ať toho nechá, že jí pak nebude chutnat večere. Pak jsem šel prostírat. „A kdy bude večere?“

„Brzy. Máma ji přiveze.“

„Aha.“ Na několik minut se vypařila, pak se vrátila. „Prej se omlouvá, že nezavolala, ale přijde pozdě.“

„Cože?“ Už jsem naléval do skleniček na stole vodu.

„Omlouvá se, že nezavolala, ale přijde pozdě. Zrovna jsem s ní mluvila.“

„Bože můj.“ Popudilo mě to. To se snažím nikdy nedávat před dětmi najevo, ale někdy mi to ujede. Vzdychl jsem si. „Nojo.“

„Já už mám fakt hroznej hlad, tati.“

„Zajdi pro bratra a vlezte si do auta,“ rozhodl jsem. „Jedeme do drive-inu.“ Později ten večer, když jsem nesl malou do postýlky, jsem loktem zavadil o fotografii na polici v obýváku. Hlučně spadla na zem; sklonil jsem se a zvedl ji. Byl to snímek Julie se čtyřletým Erikem v Sun Valley. Oba měli na sobě lyžařské kombinézy, Julie mu pomáhala udržet se na lyžích a jen zářila úsměvem. Vedle je fotka nás dvou s Julií o jedenáctém výročí svatby v Koně; já měl na sobě řvavou květovanou košili a ona kolem krku barevný havajský květinový věnec a líbali jsme se za západu slunce. To byl senzační výlet; co víc, byli jsme pak pevně přesvědčeni, že jsme tam počali Amandu. Vzpomínám si, jak Julie jednou přišla z práce domů a řekla: „Zlato, pamatuješ se, jak jsi říkal, že ty havajské koktejly jsou nebezpečné?“ Já na to, že se pamatuju, a ona: „Tak já to řeknu takhle: bude to holčička.“ Překvapilo mě to tolik, že mi sodovka, kterou jsem zrovna pil, vhrkla do nosu, a oba jsme se rozesmáli. Další je snímek, na kterém Julie vyrábí s Nicole košíčky, Nicole je tam tak malá, že sedí na kuchyňské lince a nohy jí ani nesahají k jejímu kraji. Nemohl jí být víc než nějaký rok a půl. Soustředěně se mračí, třímá velkou lžící těsta, dělá úděsný nepořádek a Julie se pokouší nerozesmát. A fotka z horské túry po Coloradu, Julie drží šestiletou Nicole za ruku, já nesu Erika na koni a límec košile mám tmavý od potu – nebo i od něčeho horšího, jestli se na ten den rozpomínám dobře. Erikovi byly asi tak dva; ještě pořád měl plenky. Vzpomínám si, že mu připadalo zábavné zakrývat mi oči, když jsem ho nesl po stezce.

Fotka z pěšího výletu vyklouzla z rámu, takže byla nakřivo. Poťukal jsem na rám a pokusil jsem se ji narovnat, ale nepohnula se. Všiml jsem si, že hodně dalších fotek vybledlo, anebo se emulzí přilepilo ke sklu. Nikdo se neobtěžoval o ty snímky pečovat. Holčička mi na ruce popotáhla a promnula si oči pěstičkami. Je čas jít na kutě. Vrátil jsem fotky na polici. Staré obrázky z jiných a šťastnějších dob. Z jiného života. Připadalo mi, že už se mnou nemají zhora nic společného. Teď je všechno jinak. Svět je teď jiný.

Prostřeno jsem ten večer na stole nechal, jako němou výčitku. Julie přišla kolem desáté a všimla si toho. „Promiň, zlato.“

„Vím, že jsi měla moc práce.“

„Měla. Odpustíš mi, prosím tě?“

„Jistě.“

„Ty jsi prostě nejlepší.“ Poslala mi přes celou místnost polibek. „Zajdu se vysprchovat.“ A zamířila do chodby. Díval jsem se za ní. Cestou po chodbě nahlédla do dětského pokoje a pak vrazila dovnitř. Chvilku nato jsem uslyšel, jak holčičku konejší a ona vrní. Zvedl jsem se z křesla a šel jsem po chodbě za ní. Byla v potměném dětském pokoji, držela holčičku na rukou a tiskla se k ní. „Julie... tys ji probudila,“ ozval jsem se.

„Ne, neprobudila, už byla vzhůru. Vid', že je to tak, ty moje zlatíčko? Že jsi byla vzhůru tak jako tak, cukrátečko?“ Holčička si mnula pěstičkami oči a zívala. Rozhodně vypadala na to, že ji někdo probudil. Julie se ke mně ve tmě otočila. „Neprobudila jsem ji. Vážně ne. Proč se na mě takhle díváš?“

„Jak, takhle?“

„Však víš. Jako bys mě obviňoval.“

„Z ničeho tě neobviňuju.“

Dítě začalo kňourat a pak plakat. Julie sáhla na plenku. „Mám dojem, že se počurala,“ oznámila, předala mi ji a vyšla z pokoje. „Zaříd'te to, pane Dokonalý.“ Zavládlo mezi námi napětí. Když jsem malou přebalil a dal zase spát, uslyšel jsem, jak Julie vychází ze sprchy a práská dveřmi. A když Julie začala práskat dveřmi, bylo to znamení, že za ní mám zajít a uchlácholit ji. Dneska jsem se na to ale necítil. Nazlobilo mě, že probudila Amandu, naštvala mě i ta její nespolehlivost, že slíbí přijít domů brzy a pak ani nezavolá, že to nestihne. Obával jsem se, jestli tak nespolehlivá není proto, že ji rozptyluje její nová láska. Nebo že už jí na rodině nezáleží. Nevěděl jsem, co s tím vším mám dělat, ale na to, abych napětí mezi námi urovnal, jsem se necítil. Prostě jsem ji nechal, ať si práská dveřmi. Třískla posuvnými dveřmi skříně tak silně, že dřevo prasklo. Zanařávala. To bylo další znamení, na které jsem měl přiběhnout. Vrátil jsem se do obývacího pokoje a posadil jsem se. Vzal jsem si knihu, kterou jsem zrovna četl, a upíral jsem oči na stránku. Snažil jsem se soustředit, ale samozřejmě jsem to nedokázal. Zuřil jsem a poslouchal sem, jak je v ložnici a vším tříská. Jestli toho hned nenechá, probudí Erika a pak to budu muset řešit. Doufal jsem ale, že tak daleko to nezajde. Posléze zvuky přestaly. Nejspíš si vlezla do postele. Pokud je to tak, brzy usne. Julie dokáže usínat i po našich hádkách. Já jsem

to nedokázal nikdy; vždycky jsem zůstával vzhůru, chodil sem tam a vztekal se, pokoušel jsem se uklidnit. Když jsem si konečně šel lehnout, Julie tvrdě spala. Vklouzl jsem pod přikrývku a převalil jsem se na bok, pryč od ní.

V jednu po půlnoci začala malá brečet. Zašmátral jsem po vypínači a srazil jsem budík, což spustilo rádio, takže zaburácel rokenrol. Utrousil jsem nadávku, tápal ve tmě, konečně jsem rozsvítil lampičku u postele a vypnul rádio. Holčička pořád ječela.

„Co se to s ní děje?“ optala se Julie ospale.

„Nevím.“ Vylezl jsem z postele, potřásl hlavou a snažil jsem se probrat. Zašel jsem do dětského pokoje a rozsvítil. Připadalo mi, že v pokoji je hodně jasno, tapety s klauny jsou hodně žluté, až hoří. Bůhvíodkud se vynořila myšlenka: jak to, že nechce žluté prostírání, když ve žluté zařídila celý dětský pokoj? Malá stála na postýlce, držela se ohrádky a kvílela, ústa měla doširoka otevřená, zajíkovavě vyřázela dech. Po tvářičkách jí stékaly slzy. Napřáhl jsem se k ní, ona vztáhla ruce ke mně, utěšoval jsem ji. Myslel jsem si, že to určitě byl zlý sen. Konejšil jsem ji, mírně jsem s ní pohupoval. Dál, bez oddechu brečela. Třeba ji něco bolí, třeba má něco v plence. Prohlédl jsem ji. Tak jsem našel rudou vyrážku na bříšku, která se táhla v pásu na zádičku a po bříšku až ke krku. Dovnitř vešla Julie. „Nemůžeš to zarazit?“ zeptala se.

„Něco se s ní stalo,“ ohlásil jsem a ukázal jí vyrážku.

„Má horečku?“

Sáhl jsem Amandě na čelo. Bylo zpocené a horké, ale to může být i od pláče. Ostatní tělo mi připadalo chladnější. „Nevím. Myslím, že ne.“ Ted' jsem viděl vyrážku na stehnech. Byla tam před chvílkou? Skoro mi připadalo, že vidím, jak se rozšiřuje. Dítě brečelo ještě hlasitěji, pokud to bylo vůbec možné. „Proboha,“ vyrazila Julie. „Zavolám doktora.“

„Jo, zavolej.“ To už jsem položil malou na záda – další pláč – a pečlivě jsem prohlížel celé tělíčko. Vyrážka se šířila, o tom se už nedalo pochybovat. Amanda řvala, jako když ji na nože bere, nejspíš ji to hrozně bolelo.

„Promiň, maličká, promiň mi to,“ říkal jsem.

Docela jistě se to šířilo.

Julie se vrátila a řekla, že nechala lékaři vzkaz. „Na nic čekat nebudu,“ ozval jsem se. „Zavezu ji na pohotovost.“

„Vážně si myslíš, že to je nezbytné?“

Neodpověděl jsem jí a šel jsem se do ložnice oblékat.

„Chceš, abych jela s tebou?“ zeptala se Julie.

„Ne, zůstaň s dětmi.“

„Určitě?“

„Ano.“

„Tak dobře,“ kývla. Odcourala se zpátky do ložnice. Sáhл jsem po klíčkách od auta. Holčička pořád brečela.

„Chápu, že to je nepříjemné,“ říkal mladý lékař. „Ale myslím, že dávat jí sedativa by nebylo bezpečné.“ Byli jsme na pohotovosti, v kóji oddělené závěsy, doktor se skláněl nad mou vřiskající dcerou a nějakým nástrojem jí nahlížel do uší. Teď už měla Amanda celé tělo jasně rudé. Vypadala jako napůl uvařená. Měl jsem hrozný strach. Ještě nikdy jsem neslyšel o ničem podobném, o tom, že by dítě celé zčervenalo a neustále plakalo. Mladíčkovi v plášti jsem nedůvěřoval, připadalo mi, že není dost starý, aby byl kompetentní. Nemůže mít dost zkušeností; dokonce ani nevypadá na to, že by se už holil. Byl jsem neklidný, přenášel jsem váhu z nohy na nohu. Začínal jsem trochu třesit, protože moje dcera za poslední hodinu nepřestala ani chvilku ječet. Vysilovalo mě to. Mladý lékař si křiku nevšímal. Nechápal jsem, jak to dokáže. „Horečku nemá,“ prohlásil a dělal si poznámky do karty, „to ale u dítěte v tomhle věku nic neznamená. Do jednoho roku nemusí dítě mít vůbec žádné horečky, dokonce ani při vážných infekcích.“

„To jí je?“ zeptal jsem se. „Má infekci?“

„Nevím. Vzhledem k té vyrážce předpokládám, že o nějaký virus půjde. Ale výsledky předběžného vyšetření krve by tu měly být každou... aha, výborně.“ Kolem prošla sestra a v chůzi mu podala papírek. „Hmmm... ehm...“ Odmlčel se. „Ona totiž...“

„Co ona totiž?“ nervózně jsem přenášel váhu.

Díval se pozorně do papírku a vrtěl hlavou. Neodpovídal. „Co ona totiž?“

„Infekce to není,“ prohlásil. „Hladina bílých krvinek je normální, podíl proteinů normální. Neprobíhá vůbec žádná mobilizace imunitního systému.“

„Co to znamená?“

Byl zcela klidný, stál, vraštil obočí a přemýšlel. Napadlo mě, jestli prostě jen není hloupý. Do medicíny už nechodí ti nejlepší lidé,

aspoň ne co všechno pokrývá systém státního zdravotního pojištění. Ten kluk může klidně patřit k té nové rase hloupých doktorů. „Musíme rozhodit diagnostické sítě do větší šířky,“ ozval se. „Vyzádám si konzultaci chirurga, neurologa, už jsem dal shánět dermatologa a specialistu na infekce. Budete si o své dceři muset promluvit se spoustou lidí, všem pořád dokola odpovídat na stejné otázky, ale...“

„To nevadí,“ kývl jsem. „Nic proti tomu nemám. Jenom jsem... co si vy myslíte, že s ní je?“

„Nevím, pane Formane. Když to není infekční povahy, hledáme jiné příčiny toho, že pokožka tak reaguje. Nebyla v zahraničí?“

„Ne,“ zavrtěl jsem hlavou.

„Nebyla v poslední době vystavena působení těžkých kovů nebo toxinů?“

„Jako třeba?“

„Skládky, výrobní provozy, chemikálie...“

„Ne, ne.“

„Něco jiného, co by tu reakci mohlo způsobit, vás nenapadá?“

„Ne, nic... počkejte, včera byla na očkování.“

„Na jakém?“

„Co já vím, takovém, co děti v tomhle věku dostávají...“

„Vy nevíte, proti čemu ji očkovali?“ zeptal se. Sešit měl otevřený a propiska uvázla ve vzduchu nad stranou.

„Nevím, sakra,“ odsekl jsem nakvašeně. „Nevím, proti čemu. Vždycky když tam jde, dostane jiné očkování. Vy jste tu doktor, krucinál, tak...“

„To je v pořádku, pane Formane,“ chlácholil mě. „Vím, že je to stresující. Jen mi povězte, jak se jmenuje ten pediatr, a já už mu zavolám, ano?“ Přikývl jsem. Otřel jsem si rukou čelo. Potil jsem se. Přehláskoval jsem mu jméno dětského lékaře a on si je zapsal do sešitu. Snažil jsem se uklidnit. Snažil jsem se jasně uvažovat. A celou tu dobu moje holčička dál vřískala.

Půl hodiny nato ji postihly křeče.

Začaly, když se nad ní skláněl jeden z konzultantů v bílém plášti a vyšetřoval ji. Tělíčko se svíjelo a kroutilo. Vydávala dávivé zvuky, jako by se snažila zvracet. Nohy sebou křečovitě škubaly. Začala sípat. Protočila oči. Nepamatuji se, co jsem říkal nebo dělal, ale dovnitř vešel sanitář obrovitý jako baseballista, dostrkal mě na kraj kóje a držel mi paže. Přes jeho veliké rameno jsem vyhlížel, jak

se šest lidí shlukuje kolem její dcery; sestra v tričku s obrázkem Bárta Simpsona jí vpichovala jehlu do čela. Začal jsem křičet a zmítat sebou. Sanitář na mě pořád dokola hulákal něco jako „Hedžíu, hedžíu, hedžíu.“ Konečně mi došlo, že říká „hledá žílu“. Pokoušel se mi jen vysvětlit, že dítě je dehydrované a oni se snaží na hlavě nasadit intravenózní výživu. Kvůli té dehydrataci sebou tolik škubala. Slyšel jsem, jak se baví o elektrolytech, hořčíku a draslíku. Křeče za pár vteřin ustaly. Přesto nahlas brečela dál.

Zavolal jsem Julii. Byla vzhůru. „Jak je jí?“

„Pořád stejně.“

„Pořád pláče? To je ona?“

„Ano.“ Musela Amandu v telefonu zaslechnout.

„Bože,“ zasténala. „Co to podle nich je?“

„Ještě to nevědí.“

„Ta naše malá chudinka.“

„Bylo se na ni podívat snad už padesát doktorů.“

„Můžu něco udělat?“

„Asi ne.“

„Tak mi zase zavolej.“

„Dobře.“

„Nespím.“

„Dobře.“

Krátce před svítáním dali konzultanti hlavy dohromady a ohlásili, že má buď intestinální obstrukci, anebo nádor na mozku, nemohli přijít na to, co z toho, a tak si objednali magnetickou rezonanci. Když ji konečně dovezli do vyšetřovny, noční nebe už začínalo světlat. Veliký bílý přístroj stál uprostřed místnosti. Sestra mi pověděla, že dítě bude klidnější, když jí pomůžu je přichystat, a vyndala jí jehlu z hlavy, protože při snímání magnetickou rezonancí nesmí být žádný kov. Krev vytryskla Amandě po tváři a stekla jí do oka. Sestra ji otřela. Amandu přikurtovali na bílou desku, kterou pak zasunuli do útrobu přístroje. Moje dcera se na přístroj zděšeně dívala a pořád vřeštěla. Sestra mi řekla, že teď už můžu počkat s technikem vedle. Odešel jsem do místnosti se skleněným okénkem, odkud byl výhled na zařízení.

Technik byl z ciziny, měl tmavou kůži. „Kolik jí je? Je to holčička, že?“

„Ano, holčička. Devět měsíců.“

„Ta má ale plíce.“

„Má.“

„Tady to máme.“ Nastavoval knoflíky a ciferníky a na moji dceru se sotva podíval. Amanda byla úplně celá uvnitř stroje. Z reproduktorů zněl její pláč tenounce. Technik stiskl tlačítko a začalo rachotit čerpadlo; dělalo hodně hluku. Ale přesto jsem pořád slyšel brek svojí dcery. A pak to rázem ustalo.

Úplně zmlkla.

„Hmm?“ povídám. Podíval jsem se na technika a na sestru. Tvářili se otřeseně. Všichni jsme si pomysleli totéž, že se stalo něco strašného. Srdce se mi rozbušilo. Technik honem vypnul čerpadla a spěchali jsme dovnitř. Moje dcera si ležela, pořád přikurtovaná, ztěžka dýchala, ale podle všeho byla v pořádku. Pomalu zamrkala, jako by ji něco oslnilo. Už teď měla pokožku světlejší, do růžová, a objevovaly se skvrny normální barvy. Vyrážka mizela přímo před očima. „To mě omejte,“ pronesl technik.

Vrátili jsme se na pohotovost a oni odmítli pustit Amandu domů. Chirurgové si pořád mysleli, že má nádor nebo ucpaná střeva, chtěli si ji nechat v nemocnici na pozorování. Vyrážka ale dál kvapem mizela. Za další hodinu se stáhla a pak zmizela i růžová barva. Nikdo nechápal, co se stalo, a doktorům z toho bylo všelijak. Hadičku nitrožilní výživy jí zase dali, na druhou stranu hlavy. Amanda si ale vzala láhev s dětskou výživou, já jsem jí ji přidržel a ona hladově hltala. Dívala se na mě s tím svým obvyklým hypnotickým krmicím pohledem. Jednoznačně to vypadalo, že jí nic není. Usnula mi v náruči. Seděl jsem tam ještě asi hodinu, pak jsem se začal bouřit, že musím zpátky k dětem a nějak je dostat do školy. A zanedlouho nato doktoři oznámili další triumf moderní medicíny a poslali mě domů. I s ní. Amanda celou cestu prospala jako dřevo a neprobudila se, ani když jsem ji vyndával z autosedačky. Nesl jsem ji po cestě k domu a pak dovnitř a noční nebe už nebylo černé, ale šedé.

DEN TŘETÍ

06.07

V domě bylo ticho. Děti ještě spaly. Julii jsem našel, jak stojí v jídelně a dívá se z okna za dům. Zahradní rozstříkovače byly zapnuté, syčely a cvakaly. Julie držela šálek s kávou, upřeně se dívala z okna a ani se nehнула. „Už jsme zpátky,“ povídám.

Otočila se. „Je v pořádku?“

Podal jsem jí malou. „Vypadá to.“

„Díky Bohu. Dělal jsem si hrozný starosti, Jacku.“ Ale nedošla až k Amandě a nedotkla se jí. „Tak hrozný starosti.“ Její hlas zněl podivně, odtazitě. Vlastně ani neustaraně, spíš strojeně, jako by odříkávala zdvořilostní obraty patřící k jiné kultuře, kterou pořádně nezná. Upila kávu z hrnku. „Celou noc jsem nespala,“ pokračovala. „Měla jsem děsný strach. Bylo mi na nic. Bože.“ Sklouzla pohledem k mému obličejí, pak od něj pryč. Tvářila se provinile. „Chceš si ji pochovat?“

„Eee, já vlastně...“ Julie zavrtěla hlavou a kývla k hrnku na kávu, který držela v ruce. „Teď ne. Musím se jít podívat na zavlažování. K růžím mi jde moc vody.“ A vyšla za dům. Díval jsem se, jak vychází ven, stál jsem a pozoroval jsem rozstříkovače. Ohlédla se po mně a pak mi zahrála, že kontroluje skříňku s časovými spínači na stěně. Otevřela víko a podívala se dovnitř. Nechápal jsem to. Od zahradnické firmy přece nastavili časové spínače pro zavlažovací systém ani ne před týdnem. Třeba to neudělali správně. Amanda popotáhla. Odnesl jsem ji do dětského pokoje přebalit a pak jsem ji zase uložil do postýlky. Když jsem se vrátil, našel jsem Julii v kuchyni, jak s někým mluví mobilem. To byl další z jejích nových zvyků. Už nepoužívala pevné linky v domě, jen svůj mobil. Když jsem se jí na to zeptal, řekla, že to je prostě jednodušší, protože má hodně meziměstských a mezistátních hovorů a firma jí platí účty za mobil. Zpomalil jsem a šel jsem po koberci. „Jo, sakra, jasně,“ slyšel jsem ji říkat, „samozřejmě, ale teď musíme být opatrnější...“ Zvedla hlavu a spatřila mě přicházet. Okamžitě změnila tón. „Nojo, hele... Carol, myslím, že to spraví telefonát do Frankfurtu. Pak tam pošli fax a informuj mě, jak zareagoval, ano?“ A zaklapla telefon. Vešel jsem do

kuchyně. „Jacku, hrozně nerada odjíždím, ještě než děti vstaly, ale...”

„Musíš už jet?”

„Bohužel. V práci se něco vynořilo.”

Mrkl jsem na hodinky. Bylo šest patnáct. „Tak jo.”

„Takže kdybys mohl... děti...”

„Jasně, všechno zařídím.”

„Díky. Pak ti zavolám.”

A odešla.

Byl jsem tak unavený, že jsem nedokázal jasně myslet. Malá pořád spala a při troše štěstí jí to vydrží ještě pár hodin. V půl sedmé přišla naše hospodyně, Maria, a rozložila misky na snídani. Děti se najedly a já jsem je zavezl do školy. Vší silou jsem se snažil zůstat vzhůru. Zívl jsem. Erik seděl vedle mě na předním sedadle. Zívl taky.

„Dneska jsi nějak ospalý.”

Přikývl. „Když oni mě pořád budili,” řekl.

„Kdo?”

„Ti pánové, co u nás v noci byli.”

„Pánové?”

„Pánové, co luxovali,” vysvětlil. „Vyluxovali všechno. A vyluxovali i toho ducha.” Nicole si na zadním sedadle odfrkla. „Ducha...”

„Asi se ti něco zdálo, synku,” odtušil jsem. Poslední dobou má Erik barvitě zlé sny, které ho v noci často budí. Najisto jsem věděl, čím to je: Nicole mu dovoluje, aby se s ní díval na horory, protože ví, že ho to rozhodí. Nicole je v tom věku, kdy jí žádný film neudělá tolik radosti jako ten, ve kterém maskovaný vrah zabíjí teenagery, kteří se spolu vyspali. Prastarý vzorec: provozuješ sex, zemřeš. Pro Erika to ale vhodné není. O tom, že ho nechává na to koukat, jsem s ní mluvil hodněkrát. „Ne, tati, to nebyl sen,” bránil se Erik a znovu zívl. „Oni tam byli. A byla jich fůra.”

„Nojo. A jak vypadal ten duch?”

„Prostě duch. Stříbrnej, lesklej, akorát že neměl obličej.”

„Hm.” Už jsme zájžděli ke škole a Nicole mi vykládala, že ji musím místo ve tři čtvrtě na čtyři vyzvednout až ve čtvrt na pět, protože po vyučování mají zkoušku dramatického kroužku, a Erik povídal, že k dětskému lékaři nepůjde, jestli mu budou chtít dát injekci.

Zopakoval jsem věčnou mantru všech rodičů: „Uvidíme.“ Oba se vyhrnuli z auta a vytáhli za sebou tašky. Oba měli tašky na záda, které vážily snad osm kilo. Nikdy jsem si na to nezvykl. Když jsem byl v jejich věku, děti tak obrovské bágly nenosily. Neměli jsme tašky na záda vůbec. Teď je zřejmě mají všechny děti. Člověk vidá druháky shrbené jako Šerpové, jak se pod tou tíží vlečou hlavním vchodem do školy. Některé děti mají tašky i na kolečkách a tahají je za sebou jako kufry na letišti. Vůbec to nechápu. Svět je čím dál digitálnější, všechno je menší a lehčí. Jenom děcka toho do školy vláčejí víc než kdy dřív. Před pár měsíci jsem se na to na setkání rodičů zeptal. A ředitel školy povídá: „Ano, to je velký problém. Všem nám to dělá starosti.“ Načež změnil téma. Nějak mi to nebylo jasné. Pokud jim to všem dělá starosti, proč s tím něco nedělají? Ale takový už člověk prostě je. Nikdo nedělá nic, dokud není pozdě. Semafor se na křižovatku dá vždycky až po tom, co tam přejedou dítě. Jel jsem slimáčím ranním provozem zpátky domů. Říkal jsem si, že bych mohl nějakou tu hodinku dospát. Nic jiného jsem v hlavě neměl.

Mana mě probudila kolem jedenácte, neodbytně mi třásla ramenem. „Pan Forman. Pan Forman.“

Byl jsem jako praštěný. „Co je?“

„Malá.“

Okamžitě jsem se probral. „Co se s ní stalo?“

„Vy podívejte na malá, pan Forman. Ona celá...“ Rozmáchla se a podrbala se na rameni a na paži.

„Celá jaká?“

„Vy podívejte na malá, pan Forman.“

Vypotácel jsem se z postele a šel jsem do dětského pokoje. Amanda stála v postýlce a držela se ohrádky. Nadskakovala a vesele se usmívala. Všechno vypadalo normálně, až na to, že celé její tělíčko mělo jednolitou namodrale nachovou barvu. Jako veliká podlitina. „Pro Krista pána,“ vydechl jsem.

Už bych nesnesl další extempore v nemocnici, už bych neustál, aby mi další doktoři v bílém nic pořádně neřekli, nevydržel bych, aby mě pořád děsili. Po noci jsem ještě pořád byl vyčerpaný. Od pomýšlení, že s mou dcerou něco je, se mi svíral žaludek. Došel jsem k Amandě, která potěšené zabroukala a usmála se na mě. Napřáhla ke mně jednu ruku a zašátrala jí ve vzduchu, což je výzva, abych si ji vzal do náruče. A tak jsem ji zvedl. Vypadala naprosto v pořádku,

okamžitě mě začala chytat za vlasy a snažila se mi stáhnout brýle, jako to dělá vždycky. Pociťil jsem úlevu, i když teď jsem měl ještě lepší výhled na její pokožku. Vypadala jako podlitina, měla právě tu barvu, jenomže ta byla naprosto plynule rozložená po celém těle. Amanda vypadala, jako by spadla do barvy. Jednolitost toho odstínu byla znepokojující. Usoudil jsem, že doktorovi na pohotovost přece jen zavolat musím. Zašátral jsem v kapse po jeho vizitce a Amanda se pokoušela chytit moje brýle. Navolil jsem číslo jednou rukou. Umím už jednou rukou dělat prakticky všechno. Hned jsem se dovolal; doktorův hlas zněl překvapeně.

„To jste vy?“ začal. „Zrovna jsem vám chtěl volat. Jak se cítí vaše dcerka?“

„Copak o to, cítí se nejspíš skvěle,“ odušil jsem a trhl hlavou dozadu, aby Amanda nechmatla brýle. Už se hihňala; byla z toho hra. „Je jí dobře, ale potíží je v tom...“

„Nemá snad nějaké podlitiny?“

„Má,“ řekl jsem. „Vlastně má. Právě proto vám volám.“

„Podlitiny jsou po celém těle? Rovnoměrně?“

„To jsou,“ kývl jsem. „Víceméně. Proč se ptáte?“

„Víte,“ vysvětloval lékař, „přišly nám všechny její výsledky a jsou do posledního normální. Naprosto normální. Zdravé dítě. Čekáme už jenom na výsledky z magnetické rezonance, ale přístroj se porouchal. Prý to bude několik dnů trvat.“

Nemohl jsem se pořád uhýbat a kývat; při řeči jsem uložil Amandu zpátky do postýlky. To se jí samozřejmě nelíbilo, udělala vráscitou grimasu a chystala se brečet. Dal jsem jí oblíbeného plyšáka a ona se posadila a hrála si s ním. Věděl jsem, že plyšák vydrží tak pět minut. „Nicméně jsem rád, že se cítí dobře,“ vykládal doktor.

Odušil jsem, že to já taky.

Nastala odmlka. Doktor si odkašlal.

„Pane Formane, podle formuláře, který jste v nemocnici vyplnil, jsem si všiml, že jste softwarový inženýr.“

„Správně.“

„Znamená to, že se účastníte i při výrobě?“

„Ne, zabývám se vývojem programů.“

„A kde pracujete?“

„Ve Valley.“

„Nepracujete například v továrně?“

„Ne, pracuju v kanceláři.“

„Chápu.“ Odmrlka. „Mohu se zeptat, kde?“

„Teď zrovna jsem nezaměstnaný.“

„Chápu. Aha. Jak dlouho to trvá?“

„Půl roku.“

„Chápu.“ Krátká odmlka. „Já... jaksi jsem si to jen chtěl vyjasnit.“

„A proč?“ zeptal jsem se.

„Promiňte?“

„Proč se mě na to vyptáváte?“

„Hm? To jsou otázky z formuláře.“

„Z jakého formuláře?“ divil jsem se. „Všechny jsem už v nemocnici vyplnil.“

„Tohle je jiný formulář. Dotazník UZB. Úřadu pro zdraví a bezpečnost.“

„O co vlastně jde?“ zajímal jsem se.

„Máme hlášen další případ, velice podobný případu vaší dceři,“ vysvětlil.

„Odkud?“

„Ze Sacramentské všeobecné nemocnice.“

„Ze kdy?“

„Je to pět dnů. Ale situace byla naprosto odlišná. Šlo o dvačtyřicetiletého přírodovědce, který spal pod širým nebem v horách, je to nějaký botanik. Roste tam nějaká vzácná květina či co. Ale jde o to, že ho hospitalizovali v Sacramentu. A měl stejný klinický průběh jako vaše dcera – náhlé a nevysvětlené propuknutí, žádná horečka, bolestivá erytematózní reakce.“

„A zastavila to magnetická rezonance?“

„Nevím, jestli mu dělali MR. Vypadá to ale, že ten syndrom, bůhví, co to je, je z vlastní povahy omezený. Velice náhlé propuknutí, velice okamžité ukončení.“

„A je teď v pořádku? Myslím ten botanik?“

„Nic mu není. Pár dnů měl ty podlitiny, nic víc.“

„To je dobře,“ odušil jsem. „To rád slyším.“

„Říkal jsem si, že byste to asi rád věděl,“ prohlásil. Pak řekl, že mi možná zase zavolá a ještě na pár věcí se vyptá, a prý jestli to nevadí; slíbil jsem mu, že může zavolat, kdy bude potřebovat. Požádal mě, abych se ozval, kdyby se Amandin stav jakkoli změnil, já na to,

že zavolám, a zavěsil jsem. Amanda už plyšáka zavrhla, stála na postýlce, jednou rukou se držela za ohrádku, druhou se ke mně natahovala a prstíky šátraly do prázdna. Vzal jsem si ji na ruku – a ona mi v okamžení stáhla brýle. Hmátl jsem po nich a ona vykvikla radostí. „Amando...“ Pozdě; už je hodila na podlahu. Zamrkal jsem.

Bez brýlí moc dobře nevidím. Tyhle měly tenké kovové obroučky, těžko je spatřit. Malou jsem pořád držel, ale klesl jsem na všechny čtyři, rukou jsem máchal do kruhu kolem sebe a doufal jsem, že nahmatám sklo. Nepovedlo se. Zašilhal jsem, sunul jsem se kupředu a znovu přešel kolem sebe rukou. Pořád nic. Pak jsem zahlédl, jak se pod postýlkou něco blýská. Odložil jsem dítě, vlezl jsem si pod postýlku, zvedl brýle a nasadil si je. Při tom jsem se praštil o postýlku do hlavy a zase jsem se skrčil níž. A vtom jsem se díval přímo na zásuvku na stěně pod postýlkou. Byla do ní zapojená drobná umělohmotná krabička. Vytáhl jsem ji a prohlédl jsem si ji. Kostka o hraně pět centimetrů, vypadalo to na přepět'ový chránič, obyčejný komerční produkt vyrobený v Thajsku. Do plastu byly vylišované údaje o vstupním a výstupním napětí. Dole na dně ta věc měla bílou cedulku s nápisem MAJ. SSVT a s čarovým kódem. Firemní inventarizační nálepka. Obracel jsem krychli v ruce. Jak se sem dostala? Posledního půl roku mám dům na povel. Víím, co tu všechno je. A Amanda rozhodně nepotřebuje mít v pokoji přepět'ový chránič. Ten je potřeba jen kvůli citlivému elektronickému zařízení, třeba počítačům. Vstal jsem a prohlédl jsem si pokoj, co ještě je tu jinak. Ke svému překvapení jsem zjistil, že jinak je všechno – ale jen o trošku jinak. Na stínidle Amandiny noční lampičky byl potisk s postavickami z příběhů medvídky Pú. Já jsem lampičku vždycky stavěl tak, aby byl k posteli otočený Tygr, protože toho má nejradši. A teď je k postýlce otočený Ijáček. Amandina podložka na přebalování má v jednom rohu flek; vždycky ji dávám tím flekem doleva dolů. A teď je vpravo nahoře. Mastičky proti opruzení jsem na desku stavěl doleva, kousek mimo její dosah. Teď jsou příliš blízko, dosáhla by na ně. A to nebylo všechno... Hospodyně přišla a stoupla si za mě.

„Maria, vy jste tu uklízela?“ zeptal jsem se.

„Ne, pan Forman.“

„Ale je to tu jinak.“

Rozhlédla se a pokrčila rameny. „Ne, pan Forman. Stejně.“

„Ne, kdepak,“ trval jsem na svém. „Je to tu jinak, podívejte.“ Ukázal jsem na lampičku a na přebalovací dečku. „Jinak.“

Znovu pokrčila rameny. „Jak vy chcete, pan Forman.“ Na tváři jí bylo poznat, že je zmatená. Bud' nechápala, co říkám, anebo si myslela, že jsem se zbláznil. A nejspíš jsem trochu jako blázen vypadal... dospělý člověk – a trojčí kolem stínidla s medvídkem Pú. Ukázal jsem jí krychli, kterou jsem držel. „Viděla jste někdy tohle?“

Zavrtěla hlavou. „Ne.“

„Bylo to pod postýlkou.“

„Já nevím, pan Forman.“ Prohlížela si tu věc, obracela ji v ruce. Pak zas pokrčila rameny a vrátila mi ji. Chovala se nenuceně, ale tvářila se ostražitě. Začalo mi být trapno. „No dobře, Maria, nechme to být.“

Sklonila se a zvedla dítě. „Já teď nakrmit.“

„Ano, jistě.“

Odešel jsem z pokoje a cítil jsem se všelijak.

Vysloveně z hecu jsem se podíval po „SSVT“ na netu. Vyhodilo mi to odkazy na Svatyni Srí Sivý Tvůrce, výcvikové středisko Waffen-SS v Konitzu, objednávkový prodej nacistických insignií, na školu South Shore Vocational-Technical School, na firmy Subsystems Sample Display Technology, Optical VariTemp Cryostat Systems, Stavební stroje – Vince Taylor, na nějakou kapelu jménem Slingshot Venus, na Švýcarskou střeleckou federaci... a pak už to bylo ještě horší. Odvrátil jsem se od počítače.

Zadíval jsem se z okna.

Maria mi dala seznam nákupů, položky byly nadržané její nejistou rukou. Určitě bych měl nákupy obstarat, ještě než vyzvednu děti. Ani jsem se ale nehnul. Bývaly chvíle, kdy jako by mě nechaňující tempo domácího života zdolávalo, kdy jsem se cítil vyždímaný a prázdný. V těch okamžicích jsem prostě musel pár hodin jen prosedět. Nechtěl jsem se hýbat. Zatím ne.

Přemýšlel jsem, jestli mi Julie dnes k večeru zavolá a jestli si najde jinou výmluvu. Přemýšlel jsem, co bych udělal, kdyby jednoho dne přišla a oznámila, že se zamilovala do někoho jiného. Přemýšlel jsem, co bych dělal, kdybych v tu chvíli pořád ještě neměl místo. Přemýšlel jsem, kdy zas seženu práci. Myšlenky se mi zatoulaly a já jsem líně převaloval v ruce přepětový chránič. Přímo před oknem byla velká erythrina s tlustými listy a zeleným kmenem. Zasadili

jsme ji jako mnohem menší stromek krátce poté, co jsme se do domu nastěhovali. No samozřejmě, zasadili jí od zahradnické firmy, ale my jsme byli všichni u toho. Nicole si na to vzala umělohmotný rýček a kbelíček. Erik se v plenkách plazil kolem po trávě. Julie dělníky umanula, aby zůstali do večera a dodělali to. A když odešli, políbil jsem ji a smetl jsem jí hlínu z nosu. „Jednou zastíní celý dům,“ řekla. Jenže se ukázalo, že to tak nebude. Při bouřce se mu ulomila jedna větev, a tak strom vyrostl trochu naštorc. Má měkké dřevo a větve se lámou snadno. Nedorostl tak, aby zastínil dům. Zato moje vzpomínky zůstaly živé; jak jsem se díval z okna, viděl jsem nás znovu všechny venku na trávě. Jenže to byla jen vzpomínka. A já měl velký strach, že už není k ničemu. Když léta pracujete se systémem o mnoha agentech, začnete vidět život z hlediska těchhle programů. Prostředí s mnoha agenty můžete v zásadě brát asi jako šachovnici, kde agenty jsou šachové figurky. Na hracím plánu interagují, aby dosáhly cíle, právě tak, jako se šachové figurky přesunují, aby v partii zvítězily. Rozdíl je v tom, že agenty nikdo netahá. Interagují samy od sebe, aby dosáhly výsledku. Pokud agenty navrhnete tak, aby měly paměť, získají schopnost znát údaje o prostředí. Pamatují si, kde na šachovnici byly a co se tam dělo. Dokážou se na jistá místa vracet s jistými očekáváními. Programátoři pak říkají, že agenty mají názory na své prostředí a že jednají podle těchto názorů. To samozřejmě není docela pravda, ale jako by byla. Vypadá to tak. Zajímavé ale je, že po čase si jisté agenty opatří mylné názory. Začnou se chovat nepatřícně, ať už je to kvůli konfliktu motivací, anebo z nějakého jiného důvodu. Prostředí se změnilo, ale ony jako by to nevěděly. Opačují zastaralé vzorce. Jejich chování už neodráží realitu na šachovnici. Jako by uvízly v minulosti. V evolučních programech pak tyhle agenty vymřou. V jiných programech o mnoha agentech se jim jen ostatní vyhnou, zatlačí je na periferii a hlavní nápor agentů jede dál. Některé programy mají „Smrtku“, modul, který je čas od času prosívá a vyhazuje ze šachovnice. Podstata věci ale je, že uvázly ve vlastní minulosti. Někdy se seberou a vrátí se na správnou cestu. Někdy ne. Z podobných myšlenek je mi všelijak.

Zavrtěl jsem se v křesle a mrkl na hodinky. S pocitem úlevy jsem zjistil, že je už čas jet vyzvednout děti. Erik si udělal úkol v autě, když jsme čekali, až Nicole skončí zkouška. Přišla v mizerné náladě; myslela si, že má na dosah hlavní part, ale vedoucí dramatic-

kého kroužku ji místo toho obsadil jako křoví. „Jenom dvě repliky!“ vybafla a bouchla dveřmi auta. „Víte, co tam říkám? Říkám: 'Podívejte, John už jde!' A ve druhém jednání říkám: 'To zní velice vážně.' Dvě repliky!“ Rozvalila se na sedadle a zavřela oči. „Já nechápu, co toho pana Blackeyho bere!“

„Asi si myslí, že seš trapná,“ soudil Erik.

„Sráči pitomá!“ praštila ho po hlavě. „Kašpare blbá!“

„Tak to by stačilo.“ varoval jsem je a nastartoval jsem. „Připoutat.“

„Hňup jeden mrňavá, vylízaná, co ten o tom ví,“ prohlásila Nicole a zapnula si pás.

„Říkal jsem, že toho necháte.“

„Já vím, že jsi neschopná,“ ozval se Erik.

„Pochcánku.“

„Už přestaň, Eriku.“

„Jo Eriku, poslechni tátu a zavři kušnu.“

„Nicole....“ střelil jsem po ní očima ve zpětném zrcátku.

„Promiň.“

Vypadalo to, že má slzy na krajíčku. „Děvenko,“ pověděl jsem jí, „mně je vážně líto, že jsi nedostala tu roli, co jsi chtěla. Víím, že jsi ji moc chtěla, takže jsi možná zklamaná.“

„Ne, je mi to tuk.“

„Stejně je mi to líto.“

„Fakt, tati. je mi to jedno. Je to pryč. Je to za mnou.“ A vzápětí: „Víš, komu to dal? Ty pitomý káče Kalii Richardsové! Pan Blackey je prostě magor.“

A než jsem stačil něco říct, rozplakala se, vzlykala nahlas a komediantsky, Erik se po mně podíval a protočil panenky. Jel jsem domů a v duchu jsem si poznamenal, že po večeri, až se uklidní, si s Nicole musím promluvit o její slovní zásobě. Krájel jsem fazole, aby se vešly do napařovacího hrnce, když tu Erik přišel a stoupl si do kuchyňských dveří. „Hele, tati, kde je moje empé trojka?“

„Nemám ponětí.“ Nikdy jsem si nezvykl na to, že bych měl vědět, kde jsou všechny jejich osobní věci. Erikův gameboy, jeho basebalová rukavice, Nicoliny vestičky, náramek... „Já ji ale nemůžu najít.“ Erik pořád stál ve dveřích, dál nešel, co kdybych ho nutil, ať pomůže s prostíráním. „A hledal jsi ji?“

„Všude, tati.“

„Hm. U sebe v pokoji?“

„Všude.“

„V obýváku?“

„Kde si vzpomeneš.“

„A v autě? Třeba jsi ji nechal v autě.“

„Nenechal, tati.“

„Anebo ve škole, ve skříňce?“

„Nemáme skříňky, máme přihrádky.“

„Podíval ses do kapes od bundy?“

„Táti, prosím tě. Všude jsem se díval. A potřebuju ji.“

„Ale když ses už díval všude, tak ji přece nenajdu ani já, no ne?“

„Tati. Nemohl bys prostě jít a pomoci mi?“

Dušené maso se mělo ještě půl hodiny dělat. Odložil jsem nůž a šel jsem do Erikova pokoje. Podíval jsem se na všechna obvyklá místa, dozadu do skříňe, kde byla halda zmuchlaných věcí (o tom si budu muset promluvit s Marií), pod postel, za noční stolek, do spodní zásuvky v koupelně, pod štosy krámů na jeho psacím stole. Erik měl pravdu. V jeho pokoji to není. Zamířili jsme do obýváku. Když jsem šel kolem dětského pokoje, nakoukl jsem i do něj. A okamžitě jsem to uviděl. Přístroj ležel na polici vedle přebalovacího stolku, hned vedle tub s dětskými olejíčky. Erik po něm chňapl. „Díky, tati!“ A odpelášil. Bylo by zbytečné se vyptávat, co přístroj dělal v dětském pokoji. Vrátil jsem se do kuchyně a dál jsem krájel fazole. Skoro okamžitě se ozvalo: „Tatíííí!“

„Co zas?“ zavolal jsem.

„Nefunguje!“

„Nekřič.“

Vrátil se do kuchyně a tvářil se ukřivděně. „Ona ji rozbila.“

„Kdo to rozbil?“

„Amanda. Naslitala na ni nebo tak něco a rozbila ji. To není fér.“

„Kouknul ses na baterii?“

Soucítě se na mě podíval. „Jasně, tati. Říkám ti, že to rozbila. To není fér!“

Pochyboval jsem, že by se jeho přehrávač MP3 rozbil. Jsou to odolné přístroje bez pohyblivých částí. A tenhle je příliš velký, než aby s ním malá něco mohla dělat. Hodil jsem fazole na táč od napa-

řovacího hrnce a natáhl ruku. „Dej mi to.“ Šli jsme do garáže a já jsem vytáhl nářadí. Erik sledoval každý můj pohyb. Měl jsem kompletní soupravu drobného nářadí, které je potřeba na počítače a elektronické přístroje. Pracoval jsem rychle. Čtyři křížové šrouby s plochou hlavičkou – a už jsem měl černý kryt v ruce. Zadíval jsem se na zelenou destičku s tištěnými spoji. Pokrývala ji tenká vrstva šedavého prachu, asi jako chuchvalce ze sušičky na šaty, a ten prach zakrýval všechny elektronické součástky. Pojal jsem podezření, že Erik doklouzal na domácí metu, když měl ten krám v kapse. Proto to nejspíš nefunguje. Podíval jsem se ale na okraje a uviděl jsem, že tam, kde přiléhá kryt, dali gumové těsnění. Udělali to vzduchotěsné... jak to má být. Od foukl jsem prach, abych lip viděl. Doufal jsem, že spatřím utržené připojení na baterii, anebo paměťový čip, který horkem vyskočil z palice, něco, co by se dalo snadno spravit. Mžoural jsem na čipy a snažil se přečíst, co na nich je napsáno. Nápis na jednom čipu byl tmavý, vypadalo to, že tam je něco jako... Zarazil jsem se.

„Co to je?“ podíval se na mě Erik.

„Podej mi tu lupu.“

Erik mi dal velikou lupu a já jsem stáhl silnou lampu níž, sklonil jsem se k čipu a zblízka jsem si jej prohlížel. Nápis na něm jsem nemohl přečíst proto, že jeho povrch zkorodoval. Celý čip byl pokrytý drobnými pramínky, až vypadal jako miniaturní říční delta. Už jsem chápal, odkud se vzal ten prach. Jsou to rozložené zbytky čipu.

„Dokážeš to opravit, tati?“ zajímal se Erik. „Půjde to?“

Co to mohlo způsobit? Vypadá to, že zbytek základní desky je v pořádku. Ovládací čip je nedotčený. Poškozený je jenom paměťový čip. Nejsem přes hardware, ale vím toho dost, abych zvládl základní opravy počítačů. Umím instalovat harddisky, rozšiřovat paměť, prostě tyhle věci. Už jsem měl tu čest i s paměťovými čipy, ale něco podobného jsem nikdy neviděl. Nenapadalo mě nic jiného, než že čip byl vadný. Tyhle přehrávače empé trojek nejspíš kompletují z nejlevnějších součástek, jaké seženou. „Tati? Spravíš to?“

„Ne,“ zavrtěl jsem hlavou. „Je potřeba nový čip. Zítra ti ho seženu.“

„Protože to oslizla, žejo?“

„Ne. Myslím, že to byl jenom vadný čip.“

„Tati. Celej rok to hrálo dobře. Oslizla to. To není fér!“

A malá začala jako na povel brečet. Nechal jsem přehrávač v garáži na stole a vrátil jsem se do domu. Podíval jsem se na hodinky. Budu mít zrovna tak čas Amandu přebalit a umixovat jí vločky k večeři, než bude to dušené maso hotové. Asi v devět už mladší děti spaly a v domě vládlo ticho, až na Nicolin hlas: „To zní velice vážně. To zní velice vážně. To zní... velice vážně.“ Stála v koupelně před zrcadlem, dívala se na sebe a předfíkávala si své repliky. Dostal jsem od Julie na hlasovou schránku vzkaz, že přijede do osmi. Ale nestihla to. Nechystal jsem se volat a ověřovat si to. Stejně jsem byl utahaný, příliš utahaný, než abych posbíral dost energie na to lámat si s ní hlavu. Za poslední měsíce jsem se naučil pěkných pár figlů, například velkoryse používat alobal, abych nemusel moc mýt nádobí, ale přesto jsem poté, co jsem uvařil, prostřel, nakrmil, dělal letadýlko, aby malá ty vločky snědla, sklidil stůl, utřel dětskou sedačku, dal malou do postýlky a pak uklidil v kuchyni, přesto jsem byl poté utahaný. Zvlášť proto, že holčička pořád kaši plivala a Erik po celou večeři prohlašoval, že to není fér, že chtěl místo pečeně rybí prsty. Svalil jsem se na postel a zapnul televizi. Objevil se jen šum a mně pak došlo, že je pořád zapnutý DVD přehrávač, takže do televize nejde signál. Stiskl jsem tlačítko na dálkovém ovládání a disk v mechanice se začal přehrávat. Bylo to několik dnů staré Juliino demo. Kamera se sunula krevním řečištěm do srdce. Znovu jsem si všiml, že krevní tekutina je skoro bez barvy, jen v ní nadskakují červené krvinky. Julie mluvila. Subjekt ležel na stole a nad tělem měl anténu. „Vystupujeme z komory a před sebou vidíme aortu... nyní se vydáme tepennou soustavou...“ Podívala se do kamery.

„Obraz, který vidíte, se pohybuje rychle, ale můžeme kameru také nechat, aby cyklem proplouvala až půl hodiny, a můžeme získat velice podrobné složené snímky všeho, co chceme vidět. Dokonce můžeme kameru za pomoci výkonného magnetického pole i znehybnět. Až skončíme, jednoduše proženeme krev intravenózní smyčkou obklopenou silným magnetickým polem, odstraníme částechy a pak pošleme pacienta domů.“ Záběr se zase vrátil k Julii. „Tato technologie firmy Xymos je bezpečná, spolehlivá a krajně snadno se s ní zachází. Nevyžaduje vysoce kvalifikovaný personál, může s ní nakládat sestra nebo technik. Jen v samotných Spojených státech umírá každoročně milion lidí na cévní choroby. Kardiovaskulární choroby byly diagnostikovány u více než třiceti milionů lidí. Komerční vyhlídky

této snímací technologie jsou nesmírně slibné. Protože je bezbolestná, jednoduchá a bezpečná, nahradí ostatní techniky, jako je počítačová tomografie nebo angiografie, a stane se standardní procedurou. Budeme na trh dodávat nanokamery, antény a monitorovací systémy. Náklady na jedno vyšetření budou pouhých dvacet dolarů. Naproti tomu některé genové technologie umožňují vyšetření za dva až tři tisíce dolarů. Při pouhých dvaceti dolarech očekáváme, že v celosvětovém měřítku příjmy přesáhnou v prvním roce čtyři sta milionů dolarů. A jakmile se procedura prosadí, tato čísla se ztrojnásobí. Jde o technologii, která přinese miliardu a dvě stě milionů dolarů ročně. Pokud jsou nějaké dotazy..." Zívl jsem a vypnul jsem televizi. Bylo to působivé a její argumenty přesvědčivé. Spíš jsem nechápal, proč má Xymos těžkosti se získáním další várky investic. Pro investory by tohle měla být jistá trefa. Jenže pak se zdá, že Julie žádné problémy nemá. Že nejspíš jen tu krizi se získáváním peněz použila jako výmluvu, aby mohla být večer co večer dlouho pryč. Z osobních příčin. Zhasl jsem. Ležel jsem v posteli, díval jsem se ve tmě do stropu a začal jsem vidět míhavé obrázky. Juliino stehno položené přes nohu cizího muže. Juliina vyhrbená záda. Julii, jak namáhavě dýchá a svaly má napjaté. Juliinu ruku, jak se natahuje a opírá se o pelest. Nedomákal jsem se těm obrazům ubránit. Vylezl jsem z postele a obešel jsem děti. Nicole byla pořád vzhůru, posílala maily kamarádkám. Pověděl jsem jí, že je čas zhasnout. Erik se odkopal. Stáhl jsem příkrývkou zpátky. Malá byla pořád celá nachová, ale spala tvrdě a dýchala tiše a pravidelně. Vrátil jsem se do postele. Nutil jsem se usnout, myslet na něco jiného. Házel jsem sebou a obracel jsem se, urovnával jsem si polštář, vstal jsem a šel jsem si pro sklenici mléka a sušenky. Posléze jsem konečně upadl do neklidného spánku. A zdál se mi velmi podivný sen.

Někdy v noci jsem se překulil a zjistil, že Julie stojí u postele a svléká se. Pohybovala se pomalu, snad unaveně, anebo velice zasněně, a rozepínala si blůzu. Byla ode mě odvrácená, ale viděl jsem její obličej v zrcadle. Vypadala překrásně, skoro královsky. Její rysy vypadaly ostřeji, než jsem si je pamatoval, ovšem to mohlo být jen světlem. Oči jsem měl pootevřené. Nevšimla si, že jsem vzhůru. Dál si pomaličku rozepínala blůzu. Její rty se pohybovaly, jako by si cosi šeptala nebo se modlila. Pohled měla nepřítomný, zamyšlený. Pak před mými zraky její rty dotmava zarudly a nato zčernaly. Jako by si

toho ani nevšimla. Černota se šířila od úst přes tváře a přes dolní část obličeje na krk. Zadržel jsem dech. Cítil jsem obrovskou hrozbu. Černá plocha se nyní sunula dolů po jejím těle, až byla pokrytá celá, jakoby pláštěm. Vidět byla jen horní polovina obličeje. Výraz měla vyrovnaný; ba tvářila se nedbale, jen hleděla do prázdna a temné rty se mlčky pohybovaly. Díval jsem se na ni a cítil jsem zděšení, které mi mrazilo kosti až do morku. Chvilku nato černá plocha sklouzla na zem a zmizela. Julie, zase normální Julie si svlékla blůzu a vešla do koupelny.

Chtěl jsem vstát a jít za ní, ale zjistil jsem, že se nedokážu pohnout. Drtivá únava mě držela na posteli, znehybňovala mě. Byl jsem tak vyčerpaný, že jsem sotva dokázal dýchat. Ten drtivý pocit únavy rychle sílil a přemáhal moje vědomí. Naprosto jsem přestal vnímat, jen jsem cítil, jak se mi zavírají oči a usínám.

DEN ČTVRTÝ

06.40

Druhý den ráno jsem si sen stále jasně vybavoval, byl živý a znepokojivý. Připadal mi zcela skutečný, vůbec nějaký sen. Julie už byla vzhůru. Vylezl jsem z postele a došel jsem na místo, kde jsem ji v noci viděl. Podíval jsem se na koberec, na noční stolek, na pomuchlaná prostěradla a polštář. Nebylo tam nic nezvyklého, nic mimořádného. Nikde žádné černé čáry nebo stopy. Zašel jsem do koupelny a prohlédl jsem si její kosmetickou výbavu, narovnanou úhledně do řad na její straně od umyvadla. Jen samé všední předměty. Můj sen byl sice hodně znepokojivý, ale byl to přece jen pouhý sen. Jedna jeho součást však byla zcela přesná: Julie vypadala krásněji než kdy předtím. Našel jsem ji v kuchyni, jak nalévá kávu, a všiml jsem si, že její obličej se opravdu zdá mít ostřejší, výraznější rysy. Julie měla vždycky zaoblenou tvář. Teď je její obličej štíhlý, výrazný. Vypadá jako modelka. A když jsem se teď podíval důkladněji, i její tělo se zdá být štíhlejší, svalnatější. Ne že by shodila, jen vypadá pěstěně, vyrovnaně, energicky. „Vypadáš báječně,“ řekl jsem.

Zasmála se. „To bych se divila. Jsem utahaná.“

„V kolik ses dostala domů?“

„Asi v jedenáct. Doufám, že jsem tě neprobudila.“

„Ne. Ale měl jsem zvláštní sen.“

„Vážně?“

„Ano, zdálo se mi...“

„Mami! Mami!“ vrazil do kuchyně Erik. „To není fér! Nicole nechce vylézt z koupelny. Už tam je nejmíň hodinu. To není fér!“

„Tak běž do naší koupelny.“

„Ale já potřebuju svoje ponožky, mami. To není fér.“

Tohle byl starý problém. Erik má několik oblíbených ponožek, které nosí pořád a pořád, dokud nejsou špinou černé. Ostatní ponožky ze šuplíku ho bůhvíproč neuspokojují. Jaktěživ jsem ho nedokázal přimět, aby mi vysvětlil proč. Ale navléci se ráno do ponožek, to byl u něj zásadní problém. „Eriku,“ začal jsem, „tohle jsme už probrali. Máš nosit čisté ponožky.“

„Jenže tyhle jsou ty moje dobrý!“

„Eriku. Máš spoustu dobrých ponožek.“

„To není fér, tati. Ona tam je už hodinu, nekecám.“

„Eriku, jdi si pro jiné ponožky.“

„Ale...“

Jen jsem namířil ukazovák k jeho pokoji.

„Ježíš.“ Odešel a bručel si pod fousy, jak to není fér.

Obrátil jsem se zase k Julii, že dokončíme rozhovor. Chladně si mě prohlížela. „Tobě to vůbec nedochází, co?“

„A co jako?“

„Přišel sem, mluvil na mě, ale ujal ses toho ty. Celé jsi to vyřídil ty.“ Okamžitě jsem si uvědomil, že má pravdu. „Promiň,“ řekl jsem.

„Jacku, poslední dobou děti skoro nevidím. Mám dojem, že bych s nimi měla aspoň být s to jednat, aniž bys to přebíral ty.“

„Omlouvám se. Řeším tyhle věci celý den, tak nejspíš...“

„To je vážně potíže, Jacku.“

„Už jsem řekl, že je mi to líto.“

„Já vím, co jsi říkal, ale nemám dojem, že by ti to bylo líto, protože nevidím, že bys podnikal něco, abys to svoje dominantní chování změnil.“

„Julie,“ řekl jsem. Snažil jsem se udržet nervy na uzdě. Nadechl jsem se. „Máš pravdu. Omlouvám se.“

„Jenom se mě z toho snažíš vyřadit,“ odsekla, „a nepouštíš mě k mým vlastním dětem...“

„Julie, sakra, taky tu věčně nejsi“

Zavládlo mrazivé ticho.

„Rozhodně tu jsem,“ ozvala se potom. „Neodvažuj se říkat, že nejsem.“

„Tak moment, moment. Kdypak tu jsi? Kdy jsi to naposledy stihla k večeři, Julie? Včera ne, předevečírem ne, předpředvečírem ne. Celý týden, Julie. Nejsi tady.“

Zpražila mě pohledem. „Nevím, o co se to snažíš, Jacku. Nevím, co to na mě hraješ.“

„Já na tebe nic nehraj u. Jenom se na něco ptám.“

„Jsem dobrá matka a musím dělit čas mezi velice náročnou, velice náročnou práci a potřeby rodiny. A ty mi v tom absolutně vůbec nepomůžeš.“

„O čem to mluvíš?“ Můj hlas pořád sílil. Začal jsem mít pocit naprosté nereálnosti.

„Podrážíš mě, sabotuješ, obracíš děti proti mně,“ vyrazila. „Já dobře vidím, co děláš. Nemysli si, že nevidím. Vůbec mě nepodpoříš. To je teda pěkné svinstvo, dělat tohle vlastní ženě po tolika letech manželství.“ A se zaťatými pěstmi odkráčela. Byla tak našťvaná, že si ani nevšimla Nicole, která stála vedle dveří a celé si to poslechla. Její matka se podívala na mě a prohnala se kolem ní pryč. Jeli jsme do školy. „Ona se zbláznila, tati.“

„Ne, nezbláznila.“

„Sám víš, že jo. Jenom děláš, že ne.“

„Nicole, je to tvoje matka. A tvoje matka není žádný blázen. Moc tvrdě teď pracuje.“

„Právě to jsi říkal po té hádce před týdnem.“

„Náhodou je to pravda.“

„Ale předtím jste se moc nehádali.“

„Je teď hodně pod tlakem.“

Nicole si odrkla, založila si ruce a dívala se dopředu. „Nechápu, proč ji snášíš.“

„A já nechápu, proč jsi poslouchala to, do čeho ti nic není.“

„Tati, proč na mě valíš tyhle kecy?“

„Nicole...“

„Tak próómiň. Proč si ale nemůžeme doopravdy promluvit, místo abys ji pořád jenom bránil? To, co dělá, není normální. Já vím určitě, že i ty si myslíš, že se zbláznila.“

„Nemyslím.“

Erik ji ze zadního sedadla praštil přes hlavu. „To ty seš cvok.“

„Sklapni, humusáku.“

„Sklapni sama, slepičí prdelko.“

„Už od vás nechci slyšet slovo,“ prohlásil jsem hlasitě. „Nemám na to náladu.“

Tou dobou už jsme dorazili na objezd před školou. Děti vylezly ven. Nicole vyskočila zepředu, otočila se pro tašku, sjela mě pohledem a zmizela. Nemyslel jsem si, že by se Julie zbláznila, ale něco se jistě změnilo; jak jsem si tak přehrával v hlavě ranní rozhovor, byl jsem roztrpčený z jiných důvodů. Spousta jejích komentářů zněla, jako by si proti mně chystala argumenty. Jako by si to metodicky, krok po kroku připravovala. Snažíš se mě z toho vyřadit a nepouštíš

mě k mým vlastním dětem. Jsem tady, jen ty si toho nevšímáš. Jsem dobrá matka a musím dělit čas mezi velice náročnou práci a potřeby rodiny. Absolutně vůbec mi v tom nepomůžeš. Podrážíš mě, sabotuješ. Obracíš děti proti mně.

Lehce jsem si dovedl představit, jak tyhle věci říká její právník u soudu. A věděl jsem proč. Nedávno vyšel v Esquiru článek a tam psali, že „zcizování sympatií“ je poslední dobou u rozvodových soudů módní argument. Otec štvě děti proti matce. Otravuje jejich nedospělé mozečky slovy i skutky. Zatímco maminka je bezúhonná jako vždy. Každý otec ví, jak beznadějně právo nadržuje matkám. Soudy slovně podporují rovnost, ale pak rozhodnou, že dítě potřebuje matku. I matku, která není nikdy doma. I když je mlátila nebo je zapomínala krmit. Dokud nebere drogy nebo jim neláme kosti, je to v očích soudu způsobilá matka. A někdy otec u soudu nevyhraje, ani když matka bere drogy. Manželka jednoho mého přítele z Media Tronics byla na heroinu a roky strávila pendlováním na odvykací kúry a zase zpátky. Posléze se rozvedli a měli se o péči o děti dělit. Ona byla údajně čistá, ale děti tvrdily, že bere pořád. Příteli to dělalo starosti. Nechtěl, aby jeho bývalá žena vozila děti v autě, když je sjetá. Nechtěl, aby se kolem jeho dětí motali dealeri, A tak šel k soudu a požádal, aby děti světili do plné péče jemu. A prohrál. Soudce prohlásil, že jeho někdejší žena se poctivě snaží závislost překonat a že děti matku potřebují. Taková je realita. A najednou to vypadalo, že Julie si proti mně chystá argumenty. Běhal mi z toho mráz po zádech. Když už jsem se takhle pěkně napěnil, zazvonil mobil. Byla to Julie. Zavolala, že se chce omluvit. „Je mi to vážně líto. Říkala jsem dneska hrozné hlouposti. Ale nemyslela jsem to tak.“

„Co jako?“

„Jacku, já vím, že mě podporuješ. Samozřejmě že ano. Bez tebe bych to nezvládla. Staráš se o děti úžasně. A já nejsem poslední dobou ve své kůži. Chovala jsem se hloupě, Jacku. Je mi líto, že jsem to říkala.“ Když jsme domluvili, pomyslel jsem si: že mě nenapadlo si tohle nahrát. Na desátou jsem měl sraz s Annie Gerardovou, agentkou, která mi sháněla práci. Sešli jsme se na prosluněné zahrádce před kavárnou na Bakerově. Vždycky jsme se setkávali venku, aby Annie mohla kouřit. Měla vydaný laptop a připojený bezdrátový modem. U rtu jí visela cigareta a ona mžourala skrz kouř.

„Máš něco?“ Sedl jsem si naproti ní.

„Jo, vlastně mám. Dvě velice slibné možnosti.“

„Paráda,“ kývl jsem a zamíchal si bílou kávu. „Povídej.“

„Co tohle? Hlavní výzkumný analytik u IBM, práce na architektuře vyspělých distribuovaných systémů.“

„Jako šité pro mě.“

„Taky jsem si říkala. Pro tohle máš prvotřídní kvalifikaci, Jacku. Vedl bys výzkumnou laboratoř se šedesáti lidmi. Základní plat dvě stě páde, plus preferenční akcie splatné po pěti letech, plus autorská práva na všechno, co se ve tvé laboratoři vyvine.“

„To zní skvěle. Kde?“

„V Armonku.“

„New York?“ Zavrtěl jsem hlavou. „Ani omylem, Annie. Co dál?“

„Vedoucí skupiny, která vytváří systémy o mnoha agentech pro pojišťovací společnost provozující vyhledávání informací. Je to vynikající příležitost a...“

„Kde?“

„V Austinu.“

Vzdychl jsem si. „Annie. Julie má práci, která ji baví, je do ní hodně zakousnutá, určitě ji teď nepustí. Děti jsou ve škole, takže...“

„Lidi se stěhují v jednom kuse, Jacku. A všichni mají děti na škole. Děti si přivyknou.“

„Ale Julie...“

„Nejsi jediný, kdo má zaměstnanou ženu. A stejně se stěhují.“

„Já vím, ale potíží je v tom, že Julie...“

„Mluvil jsi s ní o tom? Přišlo to téma u vás vůbec na přetřes?“

„Vlastně ne, protože...“

„Jacku.“ Annie se na mě přes obrazovku laptopu zadívala. „Nech si prosím tě ty kecy. Nejsi na tom tak, aby sis mohl vybírat. Začíná ti dobíhat lhůta skladovatelnosti.“

„Skladovatelnosti,“ pípl jsem.

„Jasně, Jacku. Jsi bez práce už šest měsíců. To je na někoho, kdo dělá ve špičkových technologiích, dlouhá doba. Firmy si řeknou, že když ti trvá tak dlouho, než si najdeš flek, asi s tebou něco nebude v pořádku. Nevědí, co to je, a tak jen usoudí, že tě mockrát odmítlo moc jiných společností. Velice brzy tě ani nebudou zvat na pohovory. Ani v San José, ani v Armonku, ani v Austinu, ani v Cambridgi. Uplavala. Slyšíš mě? Máme spojení?“

„Ano, ale...“

„Žádné ale, Jacku. Musíš si se ženou promluvit. Musíš najít nějaký způsob, jak se z toho skladiště vybabrat.“

„Jenže já z Valley pryč nemůžu. Musím zůstat tady.“

„Tady to není nic pro tebe.“ Zase odklopila obrazovku. „Kdykoli řeknu tvoje jméno, hned uslyším... Co se to vůbec děje u Media Tronics? Obžalují Dona Grosse?“

„Nevím.“

„Řeči o tom kolují už měsíce, ale pořád se nějak nic neděje. Pro tvoje dobro doufám, že k tomu dojde brzy.“

„Já to nechápu,“ ucedil jsem. „Mám výborné předpoklady pro práci v žádaném oboru, v distribuovaném zpracování dat programy typu agent, a přitom...“

Zamžourala na mě. „Žádaném je uboze nepostačující slovo, Jacku. Všem ve Valley už došlo, že pokroky ve vývoji umělého života přinese distribuované zpracování dat.“

„To ano,“ přikývl jsem.

V posledních pár letech nahradil jakožto dlouhodobý cíl umělý život umělou inteligenci. Počítalo se s tím, že se napíší programy s vlastnostmi živých tvorů – s adaptabilitou, kooperativností, schopností učit se, přizpůsobovat se změnám. Hodně z těch vlastností je obzvlášť důležitých v robotice – a díky distribuovanému zpracování dat se začínají stávat skutečností. Distribuované zpracování dat znamená, že rozdělíte práci mezi několik procesorů, anebo mezi síť virtuálních agentů, kterou vytvoříte v počítači. To se dá udělat několika základními způsoby. Jedním je vytvořit početnou populaci poměrně hloupých agentů, které na dosažení cíle pracují společně – stejně jako společně pracuje s určitým cílem mraveniště. Moje skupina dělala hodně podobné práce. Jinou metodou je vytvořit takzvanou neuronovou síť, která napodobuje síť neuronů v lidském mozku. Ukázalo se, že i jednoduché neuronové sítě mají překvapivou výkonnost. Tyto sítě se dokážou učit. Umějí stavět na minulých zkušenostech. Něco z tohohle jsme také dělali. Třetí technikou je vytvořit v počítači virtuální geny a nechat je, ať se vyvíjejí ve virtuálním světě, dokud není dosaženo určitého cíle. Kromě toho je tu i několik dalších procedur. Dohromady vzato tyto procedury znamenají obrovskou změnu oproti staršímu pojetí umělé inteligence neboli UI. Za starých časů se programátoři snažili napsat pravidla, která pokryjí všechny situace. Na-

příklad se pokoušeli naučit počítače, že když si někdo něco koupí v obchodě, musí před odchodem zaplatit. Ukázalo se ale, že tahle všední znalost se krajně obtížně programuje. Počítače dělaly chyby. Zaváděla se nová pravidla, aby se tyto chyby odstranily. Přišly další chyby a další pravidla. Nakonec byly programy gigantické, s miliony řádků kódu, a začaly ze vši té komplexnosti selhávat. Byly příliš velké, než aby šly odladit. Nedalo se zjistit, odkud chyby pocházejí. A tak to začalo vypadat, že UI založená na pravidlech nebude fungovat nikdy. Hodně lidí škodolibě prorokovalo konec umělé inteligence. Osmdesátá léta byla rájem anglických profesorů, kteří se domnívali, že se počítače nikdy intelektem nevyrovnají lidem. Distribuované sítě složené z agentů však poskytly zcela nový přístup. Nová byla i filozofie programování. Staré programování, založené na pravidlech, bylo „seshora dolů“. Systém jako takový měl daná pravidla chování. Nové programování však bylo „odzdola nahoru“. Program definoval chování jednotlivých agentů na nejnižší strukturální úrovni. Chování celého systému však nijak definováno nebylo. Systémové chování se místo toho objevovalo jako výsledek stovek nenápadných interakcí probíhajících na nejnižší úrovni. Protože systém nebyl programovaný, uměl podávat překvapující výkony. Proto vypadal, jako by byl „živý“. Právě proto byl ten obor tolik žádaný, totiž...

„Jacku.“

Annie mi poklepávala na ruku. Zamrkal jsem.

„Jacku, slyšel jsi, co jsem ti právě říkala?“

„Promiň.“

„Ty mi nevěnuješ plnou pozornost,“ postěžovala si a foukla mi do obličeje kouř z cigarety. „Ano, máš pravdu, děláš v žádaném oboru. To je ale jen další důvod navíc, abys nezůstával trčet ve skladišti. Není to, jako bys byl elektroinženýr zaměřený na pohony optických disků. Žádané obory se rychle mění. Půl roku může rozhodnout o úspěchu nebo krachu firmy.“

„Já vím.“

„Jsi ohrožený, Jacku.“

„Chápu to.“

„Takže. Promluvíš se ženou? Prosím.“

„Ano.“

„Fajn,“ zakončila to. „Ale určitě. Jinak ti totiž nemůžu pomoci.“ Hodila hořící cigaretu do zbytků mojí kávy s mlékem. Cigare-

ta zasyčela a zhasla. Annie zaklapla laptop, vstala a odešla. Zavola jsem Julii, ale nedovolal jsem se. Nechal jsem vzkaz v hlasové schránce. Věděl jsem, že třeba se před ní jen zmínit o stěhování je ztráta času. Určitě řekne, že ne, obzvlášť pokud má milence. Annie má ale pravdu, jsem v maléru. Musím něco podniknout. Musím se zeptat. Seděl jsem doma u psacího stolu, obracel jsem v rukou krabičku s nápisem SSVT a snažil jsem se přemýšlet, co udělám. Než pojedu vyzvednout děti, mám ještě hodinu a půl. Vážně si potřebuju promluvit s Julií. Rozhodl jsem se, že ji zavolám znovu, přes firemní ústřednu, jestli ji někde neseženou. „Xymos Technology.“

„Paní Julii Formanovou, prosím.“

„Chvilíčku.“ Trocha vážné hudby a pak jiný hlas. „Kancelář paní Formanové.“ Poznal jsem její asistentku Carol.

„Tady Jack, Carol.“

„A, dobrý den, pane Formane. Jak se vede?“

„Dobře, díky.“

„Sháníte Julii?“

„Ano, sháním.“

„Je na celý den v Nevadě, ve výrobním závodě. Mám vás tam zkusit přepojit?“

„Zkuste, prosím.“

„Momentíček.“

Vyčkával jsem. Docela dlouho.

„Pane Formane, ona má jednání a ještě hodinu mít bude. Očekávám, že mi zavolá, až tam skončí. Chcete, aby vám zavolala?“

„Ano, buďte tak hodná.“

„Mám jí něco vyřídit?“

„Ne, jen jí povězte, ať zavolá.“

„Dobře, pane Formane.“

Zavěsil jsem, díval jsem se do prázdna a obracel v dlani krabičku. Je na celý den v Nevadě. Julie mi neřekla, že by snad měla jet do Nevady. Přehrál jsem si v duchu rozhovor s Carol. Nezněl její hlas nervózně? Nekryje ji? Nevěděl jsem jistě. Nevěděl jsem teď jistě už vůbec nic. Díval jsem se strnule z okna a před mými zraky se rozstříkovače nahodily a začaly chrlit kužele vodní tříště po celém trávníku. Bylo největší polední horko, nevhodná doba na zalévání. Zavlažování se nemělo spustit. Nedávno to nastavovali. Díval jsem se na vodu a začal jsem propadat depresi. Připadalo mi, že všechno je k

ničemu. Nemám práci, žena je věčně pryč, s dětmi je jen soužení, věčně mám pocit, že je nedokážu zvládnout... a teď ještě funguje špatně i to posrané zavlažování. Vždyť ten trávník spálí slunce, do hajzlu. Načež se holčička dala do breku.

Čekal jsem, kdy Julie zavolá, ale nedočkal jsem se. Nakrájel jsem k večeři kuřecí prsíčka na nudličky (nejlepší je nechat je studená, skoro zmrzlá), protože kuřecí nudličky jsou další z jídel, kvůli kterému nikdy není hádka. Dal jsem vařit rýži. Podíval jsem se do lednice na mrkve a usoudil jsem, že jsou sice trochu zavadlé, ale stejně je večer nachystám.

Když jsem mrkve krájel, řízl jsem se do prstu. Rána nebyla velká, ale hodně krvácela a leukoplast s polštářkem to ne a ne zastavit. Krev pořád prosakovala skrz polštářek, a tak jsem přidával další a další vrstvy. Bylo to ubíjející. Večeřeli jsme pozdě a děti byly rozmrzelé. Erik si nahlas stěžoval, že moje kuřecí nudličky jsou hnusné, že u McDonalda je mají o hodně lepší, tak proč nejíme ty? Nicole si zkoušela svoje divadelní repliky a Erik se po ní pod vousy opičil. Malá vyplivovala ven všechna sousta cereálií, dokud jsem toho nechal a nepřimíchal jí do nich trochu namačkaného banánu. Potom už jedla zdatně. Nechápu, proč mě tohle napadlo až teď. Amanda vyrostla a jídlo bez chuti už nechce. Erik si zapomněl úkol ve škole; poradil jsem mu, ať obvolá kamarády a zjistí si zadání od nich, ale to nechtěl. Nicole byla hodinu online napojená na kamarádky; každou chvíli jsem nakukoval k ní a nakazoval, ať jde od počítače, dokud ještě nemá udělané úkoly, a ona odpovídala: „Za chvíličku, tati.“ Malá dělala povyk a mně trvalo dlouho, než jsem ji uklidnil. Došel jsem k Nicole do pokoje. „Vypni to, a hned, sakra!“ okřikl jsem ji. Nicole se dala do pláče. Erik se jí přišel posmívat. Zeptal jsem se ho, proč není v posteli. Uviděl, jak se tvářím, a mazal pryč. Nicole vzlykala a tvrdila, že bych se jí měl omluvit. Já na to, že měla udělat, co jsem jí už dvakrát řekl. Odešla do koupelny a práskla dveřmi. „Já při tom rambajzu nemůžu spát!“ hulákal Erik ze svého pokoje.

„Ještě jedno slovo, a máš týden bez televize!“ zařval jsem.

„To není fér!“

Odešel jsem do ložnice, zapnul televizi a díval jsem se na zbytek utkání. Po půlhodině jsem si obešel děti. Malá poklidně spala. Erik spal taky a všechny příkrývky odkopal dolů. Natáhl jsem je zpátky. Nicole se učila. Když mě uviděla, omluvila se. Objal jsem ji.

Vrátil jsem se do ložnice a asi deset minut jsem se díval, jak to hrají.
Pak jsem usnul.

POUŠŤ

DEN PÁTÝ

07.10

Když jsem se ráno probudil, spatřil jsem, že Juliina strana postele je pořád nerozesílaná a polštář nepomačkány. Včera v noci nepřišla vůbec. Probral jsem došlé zprávy na mobilu: vůbec žádné vzkazy. Dovnitř se zatoulal Erik a podíval se na postel. „Kde je máma?“

„Nevím, synku.“

„To už odjela?“

„Asi...“

Podíval se na mě a pak na nerozesílanou postel. A vyšel ven. Tohle nehodlal řešit. Já jsem ale začínal mít pocit, že to řešit budu muset. Možná bych si dokonce měl promluvit s právníkem. Jenomže jsem měl zafixováno, že na pohovoru s právníkem je cosi neodvolatelného. Pokud jsou potíže tak vážné, je to pravděpodobně fatální. Nechtělo se mi věřit, že s mým manželstvím je konec, a o to víc se mi chtělo jednání s advokátem odložit. V tu chvíli jsem se rozhodl, že zavolám sestře do San Diega. Ellen je klinická psycholožka, má praxi v La Jolle. Bylo dost časně, abych se mohl domnívat, že do ordinace ještě neodešla; vzala to doma. Připadala mi překvapená tím, že jí volám. Mám svou sestru rád, ale jsme hodně odlišní. Přesto jsem jí stručně řekl, z čeho Julii podezírám a proč.

„Takže Julie nepřišla domů a ani nezavolala?“

„Tak.“

„Volal jsi jí?“

„Ještě ne.“

„Jak to?“

„Nevím.“

„Třeba měla nehodu, třeba se jí něco stalo...“

„Neřekl bych.“

„Proč?“

„Když dojde k nehodě, člověk se to vždycky nějak dozví. Žádná nehoda nebyla.“

„Mluvíš rozrušeně, Jacku.“

„Nevím. Asi ano.“

Sestra chvilku mlčela. „Jacku, to je docela malér,“ prohlásila potom. „Proč něco neděláš?“

„A co jako?“

„Co? Třeba zajdi do manželské poradny. Nebo za advokátem.“

„Propána.“

„Ty myslíš, že bys neměl?“ nadhodila.

„Nevím. Ne. Ještě ne.“

„Jacku. Nepřišla na noc domů a neobtěžovala se zavolat. Když ta tvoje ženská chce trousit náznaky, vypadá to spíš jako bombardování. Co jasnějšího bys ještě chtěl?“

„Nevím.“

„Hodně často říkáš 'nevím'. Uvědomuješ si to?“

„Asi že jo.“

Odmlika. „Jacku, co je s tebou?“

„Nevím.“

„Chceš, abych k tobě na pár dnů přijela? Šlo by to, bez problémů. Měla jsem si vyjet s přítelem, ale jeho firmu zrovna koupili. Takže jsem volná, jestli chceš, abych přijela.“

„Ne. To je dobrý.“

„Určitě? Mám o tebe starost.“

„Ne, ne, starosti si dělat nemusíš,“ pospíšil jsem si.

„Máš depresi?“

„Ne. Proč?“

„Spíš dobře? Cvičíš?“

„Slušně. Ale že bych zrovna moc cvičil...“

„Á-ha. Sehnal sis už místo?“

„Ne.“

„Něco se rýsuje?“

„Ani moc ne. Nic.“

„Jacku, za tím právníkem musíš,“ řekla.

„Možná za nějakou dobu.“

„Jacku. Co tě to bere? Víš, co jsi mi sám říkal? Tvoje žena se k tobě chová chladně a našťavaně. Lže ti. Chová se podivně k dětem. Jako by jí nezáleželo na rodině. Vzteká se a skoro není doma. A zhoršuje se to. Myslíš si, že má s někým poměr. Minulou noc se do-

konce ani neukázala a nezavolala. A ty to necháš jen tak a nic neuděláš?“

„Nevím, co mám dělat.“

„Však ti povídám. Zajdi si za advokátem.“

„Myslíš?“

„No to si teda piš, že myslím.“

„Když já nevím...“

Vzdychla si, ozvalo se táhlé a popuzené zasyčení. „Jacku. Podívej. Já vím, že občas býváš trochu pasivní, ale...“

„Já nejsem pasivní,“ ohradil jsem se a dodal jsem: „Nesnáším, když mě takhle deptáš.“

„Žena ti zahýbá, myslíš si, že si proti tobě sbírá argumenty, aby ti mohla vzít děti, a ty to prostě necháváš plavat. Já bych řekla, že to pasivní přístup je.“

„A co bych jako měl dělat?“

„Vždyť ti to říkám.“ Další beznadějný vzdech. „No dobře. Vezmu si pár dnů volno a zajedu za tebou.“

„Ellen...“

„Nehádej se. Jedu. Julii můžeš říct, že ti pomůžu s dětmi. Budu tam dneska odpoledne.“

„Ale...“

„Nehádej se.“ A ukončila hovor. Nejsem pasivní. Jsem jen přemýšlivý. Ellen je velice energická, má ideální povahu pro psycholožku, protože moc ráda lidem říká, co mají dělat. Upřímně řečeno myslím, že je dost ambiciózní. A myslí si, že jsem pasivní. Takovou představu o mně má. Že koncem sedmdesátých let jsem šel na Stanford a studoval jsem populační biologii – čistě akademický obor bez praktického uplatnění a bez možnosti najít místo někde jinde než na univerzitě. V té době způsobily v populační biologii revoluci terénní výzkumy zvířat a pokroky v genetickém screeningu. K obojímu byla potřeba počítačová analýza za použití vyspělých matematických algoritmů. Nemohl jsem najít takové programy, jaké jsem pro svůj výzkum potřeboval, a tak jsem si je začal psát sám. A vklouzl jsem bočním vchodem do počítačové vědy: zas jedna podivínská, čistě akademická branže. Shodou okolností jsem však graduoval právě v té době, kdy nastal vzestup Silicon Valley a v něm exploze počítačového personálu. V osmdesátých letech nepočtení zaměstnanci z rozjíždějících se firem vydělávali balíky a velice dobře jsem si vedl i já

v té první, kde jsem dělal. Poznal jsem Julii, vzali jsme se, měli jsme děti. Všechno šlo hladce. Oba jsme dost vydělávali už jen za to, že jsme se ukázali v práci. Mě si najala jiná společnost; víc zaměstnaneckých výhod, vyšší bonusy. Vezl jsem se na vzedmuté vlně do devadesátých let. Tou dobou už jsem neprogramoval, řídil jsem vývoj softwaru. Všechno mi prostě zapadalo do sebe, aniž bych se sám nějak mimořádně snažil. Jednoduše jsem zapadal do vlastního života. Nikdy jsem to nemusel dokazovat. Tak tohle je Ellenina představa o mně. Ta moje je jiná. Firmy v Silicon Valley jsou snad ty nejsoutěživější v dějinách planety. Všichni makají sto hodin týdně. Všichni se řítí od milníku k milníku. Všichni zkracují cykly vývoje. Pro novou verzi výrobku trval kdysi vývojový cyklus tři roky. Pak z toho byly dva roky. Pak osmnáct měsíců. A teď to je dvanáct měsíců – nová verze každý rok. Když si vezmete, že odladování předběžných verzí až k první výrobní verzi trvá čtyři měsíce, na vlastní práci máte jen osm měsíců. Osm měsíců na to, abyste zpracovali deset milionů řádků kódu a ujistili se, že všechno správně funguje. Zkrátka – Silicon Valley není místo pro pasivního člověka a já pasivní taky nejsem. Mrskám sebou od rána do večera, jak to jde. Dokazovat jsem to musel denně – jinak bych skončil. Takhle jsem se viděl já sám. A cítil jsem jistotu, že se nemýlím. Nicméně v jedné věci měla Ellen pravdu. Celou mou kariérou se štěstí vinulo jako tlustá červená nit. Protože jsem původně studoval biologii, měl jsem náskok, když počítačové programy začaly otevřeně napodobovat biologické systémy. Vlastně byli i takoví programátoři, kteří pendlovali mezi počítačovými simulacemi a výzkumy chování skupin zvířat ve volné přírodě a poučení z jednoho používali u druhého. Ale co víc, já jsem se věnoval populační biologii, výzkumu skupin živých organismů. A počítačová věda se vyvinula k masivním strukturám paralelních sítí: k programování populací inteligentních agentů. K zacházení s populacemi agentů bylo potřeba mít specifický způsob myšlení – a já jsem byl k tomuto myšlení vychováván po léta. Proto jsem se pozoruhodně hodil pro trendy v mém oboru, a jak se branže rozšiřovala, dělal jsem úžasné pokroky. Byl jsem v pravou chvíli na pravém místě. Tohle pravda je.

Programy typu agent, které modelují biologické populace, jsou ve skutečném světě stále významnější. Jako třeba moje vlastní programy, které díky napodobení toho, jak mravenci shánějí potravu,

řídí velké telekomunikační síť. Nebo programy, které imitují rozdělení prací uvnitř termití kolonie, a díky tomu řídí termostaty v mra-kodrapu. Blízce příbuzné jsou programy, které napodobují genetic-kou selekci, ty se používají pro velice mnoho účelů. Při jednom pro-gramu se svědkům zločinu předvádělo devět obličejů a chtělo se po nich, aby si vybrali toho, kdo se pachateli nejspíš podobá, i když to ani jeden z nich není. Pak jim program ukázal dalších devět tváří a znovu je požádal, ať si vyberou. A z mnoha opakování program po-malu vytvářel vysoce přesný kompozitní obraz pachatele, neskonale přesnější, než jaký by uměl zhotovit kterýkoli policejní kreslíř. Svěd-ci nikdy nemuseli říkat, na co přesně na každé tváři reagují, jen volili a program se vyvíjel. A pak tu byly biotechnologické firmy, které přišly na to, že nedokážou úspěšně konstruovat nové proteiny, proto-že proteiny mají sklon se prapodivně poskládat. A tak místo toho začaly k vytváření nových proteinů používat genetickou selekci. Všechny ty postupy se staly standardními v pouhých několika letech. A byly stále výkonnější a stále důležitější. Takže opravdu je to tak, byl jsem ve správnou chvíli na správném místě. Ale nebyl jsem pa-sivní, jen jsem měl kliku.

Ještě jsem se neosprchoval a neohlil. Zašel jsem do koupelny, stáhl jsem si tričko a podíval jsem se na sebe do zrcadla. Vylekalo mě, jak ochable vypadám kolem pasu. Nějak mi to nedošlo. Samo-zřejmě, je mi čtyřicet a poslední dobou jsem cvičení moc nedal. Ne proto, že jsem v depresi. Mám napilno s dětmi a často jsem unavený. Prostě se mi cvičit nechtělo, to je celé. Díval jsem se na vlastní obraz a napadlo mě, jestli Ellen nemá pravdu. Se všemi vědomostmi, které shromáždila psychologie, je jedna potíž: nikdo je nemůže uplatnit sám na sebe. Lidé dokážou neskutečně vtipně hodnotit poklesky svých přátel, manželů a manželek, dětí. Jenže do podstaty vlastního problému podniknout neumějí. Titíž lidé, kteří chladným zrakem hodnotí okolní svět, nemají o sobě samých než vybájené představy. Psychologie přestává fungovat, jakmile se podíváte do zrcadla. Tento bizarní fakt zůstává, pokud vím, nevysvětlen. Já osobně si odjakživa myslím, že stopa povede přes proceduru počítačového programování, které se říká rekurze. Rekurze znamená, že necháte program, aby se opakoval dokola a používal své vlastní informace k práci znovu a znovu, dokud nedojde k výsledku. Používá se to pro některé algo-ritmy určené ke třídění dat a podobně. Musí se to ale dělat opatrně,

jinak hrozí, že vám přístroj upadne do čehosi, čemu se říká nekonečná smyčka. To je programovací obdoba těch pout'ových zrcadel, ve kterých se zrcadlí zrcadla a další zrcadla, pořád menší a menší, až to pokračuje do nekonečna. Program pořád běží, opakuje se a opakuje, ale neděje se nic. Stroj se zacyklí. Představoval jsem si, že něco podobného se určitě děje, když lidi obrátí svůj psychologický hodnotící mechanismus sami na sebe. Mozek se zacyklí. Myšlení probíhá dál a dál, ale nikam to nevede. Něco takového to být musí, protože víme, že sami o sobě dokážou lidi přemítat donekonečna. Jsou lidi, co skoro nemyslí na nic jiného. Přesto se nezdá, že by se lidé následkem této intenzivní introspekce nějak měnili. Nikdy sami sebe lip nepochopí. Najít skutečné sebepoznání je velice vzácné. Skoro jako by člověk potřeboval někoho jiného, aby mu řekl, kdo je, anebo aby podržel zrcadlo místo něj. Což je, když o tom přemítáte, náramně zvláštní. Anebo možná není.

Dávnou otázkou v oboru umělé inteligence je, jestli si program dokáže uvědomovat sám sebe. Většina programátorů tvrdí, že to nejde. Lidé se o to snažili, ale marně. Existuje ale fundamentálnější verze té otázky, filozofická otázka, zda nějaký stroj může pochopit, jak sám funguje. Někteří tvrdí, že ani tohle není možné. Stroj nemůže poznat sám sebe z téhož důvodu, ze kterého se nemůžete kousnout do vlastních zubů. A rozhodně to na nemožnou věc vypadá: lidský mozek je ta nejkomplikovanější struktura ve známém vesmíru, a přece mozky stále vědí pramálo o sobě samých. V posledních třiceti letech bylo zábavné si s podobnými otázkami pošpásovat v pátek odpoledne u piva. Nikdy se nebraly vážně. Později ale tyto filozofické problémy získaly nový význam, protože nastal rychlý pokrok v reprodukci jistých mozkových funkcí. Ne celého mozku, jen jistých funkcí. Například předtím, než mě vyhodili, používala moje vývojová skupina zpracování dat na bázi programů typu agent, aby umožnila počítačům učit se, rozpoznávat v datech schémata, rozumět přirozeným jazykům, stanovovat priority a střídat úkoly. Důležité na programech bylo to, že stroje se doslova učily. Díky zkušenosti zvládaly práci lip. Což je víc, než mohou tvrdit někteří lidé. Zazvonil telefon. Byla to Ellen. „Už jsi volal právníkovi?“

„Ještě ne. Probaha.“

„Letí mi to do San José ve dvě deset. Kolem páté mě můžeš čekat u sebe doma.“

„Poslechni, Ellen, vážně není potřeba...“

„Já vím. Jen si udělám výlet. Potřebuju si orazit. Brzy na shledanou, Jacku.“ A zavěsila. A už mě řídí.

Došlo mi nicméně, že nemá smysl dneska volat advokátovi. Mám toho příliš na práci. Bylo potřeba vyzvednout věci z čistírny, tak jsem to udělal. Naproti přes ulici ve Starbucks jsem se stavil pro kávu s mlékem, že si ji odnesu s sebou. A on tam byl Gary Marder, můj advokát, seděl s velice mladou blondýnkou v džínách a krátké vestičce, ze které jí čouhalo holé břicho. Lísali se k sobě ve frontě před pokladnou. Nevypadala moc starší než vysokoškolačka. Bylo mi to trapné a chystal jsem se odejít, ale pak mě Gary uviděl a zamával mi. „Nazdar, Jacku.“

„Nazdar, Gary.“

Napřáhl ruku a já mu jí potřásl. „Tohle je Melissa,“ povídá.

„Ahoj, Melisso,“ já na to.

„Čau.“ Zdálo se, že ji to vyrušení mírně otrávil, ale jistě jsem to nevěděl. Měla ten prázdný výraz, který některé mladé holky ve společnosti mužů nasazují. Napadlo mě, že nebude o víc než o šest let starší než Nicole. Co dělá s chlapem, jako je Gary?

„Tak co, jak se vede, Jacku?“ optal se Gary a objal Melissu kolem holého pasu.

„Ale jo,“ kývl jsem. „Docela to ujde.“

„Fakt? To je dobře.“ Ale mračil se na mě.

„Nojo, ale vlastně...“ Stál jsem a váhal, před tou dívkou mi bylo trapně. Evidentně by byla nejradši, kdybych zmizel. Napadlo mě ale, co by asi řekla Ellen: Narazil jsi na svého advokáta – a ani ses ho nezeptal? A tak jsem se zeptal. „Gary, můžu s tebou chvilku mluvit?“

„Samozřejmě.“ Dal holce peníze na kávu a popošli jsme stranou. Ztišil jsem hlas. „Poslechni, Gary,“ začal jsem, „myslím, že budu potřebovat rozvodového právníka.“

„Proč to?“

„Protože si myslím, že Julie má poměr.“

„Myslíš si? Anebo to víš nabeton?“

„Ne. Jistě to nevím.“

„Takže máš jenom podezření?“

„Ano.“

Gary vzdychl. A zašklebil se na mě.

„A je tu ještě jedna věc,“ pokračoval jsem. „Začíná mluvit o tom, že obracím děti proti ní.“

„Zcizování sympatií.“ přikývl. „Právní kliše našich dnů. Kdy tohle prohlašuje?“

„Když se hádáme.“

Další povzdech. „Jacku, manželé si při hádkách říkají kdejaké kraviny. To ještě nemusí nic znamenat.“

„Myslím, že znamená. Mám strach, že znamená.“

„A vyvádí tě to z míry?“

„Ano.“

„Už jsi byl v manželské poradně?“

„Ne.“

„Tak tam běž.“

„Proč?“

„Ze dvou důvodů. Za prvé proto, že bys měl. Žiješ s Julií už dlouho a pokud vím, většinou to bylo v pořádku. A za druhé proto, aby sis začal hromadit doklady o tom, jak ses snažil manželství zachránit, což protirečí tvrzení o zcizování sympatií.“

„Dobře, ale...“

„Pokud se nemýlíš a ona si na tebe sbírá argumenty, pak musíš být velice opatrný, kamaráde. Zcizování sympatií, proti tomu se těžko brání. Děti jsou na mámu nakrknuté, tak řekne, že za tím jsi ty. Jak dokážeš, že to není pravda? To nejde. Navíc jsi hodně doma, takže je lehčí si představit, že to může být pravda. Soud to bude brát tak, že jsi neuspokojený a možná na svou pracující manželku žárlíš.“ Natáhl ruku. „Já vím, vím, že nic z toho není pravda, Jacku, ale je to nabízející se argument, o tom mluvím. A její advokát to tak zahraje. V žárlivosti a zlobě jsi obrátil děti proti ní.“

„Taková kravina.“

„No jistě, já to vím.“ Poplácá mě po rameni. „Takže si najdi dobrého manželského poradce. Jestli potřebuješ tip, brnkni ke mně do kanceláře a Barbara ti pár solidních doporučí.“

Zavolal jsem Julii, chtěl jsem jí říct, že na pár dnů přijede Ellen. Samozřejmě jsem se nedovolal jí, jen na její hlasovou schránku. Nechal jsem tam podelší vzkaz s vysvětlením, co se děje. Pak jsem šel nakupovat, protože když tu bude Ellen, budeme potřebovat nějaké zásoby navíc. Tlačil jsem zrovna vozík mezi regály v supermarketu, když mi zavolali z nemocnice. Byl to zase ten holobrádek z pohoto-

vosti. Přeptal se na Amandu a já jsem mu řekl, že podlitiny jsou už skoro pryč. „To je dobře,“ řekl. „To rád slyším.“

„A co ta magnetická rezonance?“ zeptal jsem se. Doktor odpověděl, že výsledky z MR nejsou relevantní, protože přístroj selhal a Amandu vůbec nevyšetřil. „Navíc nám dělají starosti i všechna vyšetření za posledních pár dnů,“ vykládal. „Ono to totiž vypadá, že přístroj se postupně porouchával.“

„Co to znamená?“

„Snad korodoval nebo tak něco. Všechny paměťové čipy se rozložily na prach.“ Zamrazilo mě, protože jsem si vzpomněl na Erikův přehrávač empéček.

„Jak se něco takového mohlo stát?“ chtěl jsem vědět.

„Zatím jsme nepřišli na nic lepšího, než že korozi zavinit nějaký plyn, který unikl z trubek ve stěně, nejspíš v noci. Třeba plynný chlór, ten by to zavinit mohl. Jenomže věc se má tak, že poškozené byly pouze paměťové čipy. Ostatní byly v pořádku.“ Všechno to začínalo být čím dál tím podivnější. A ještě se to zhoršilo za chvíli, když mi zavolala Julie, celá rozradostněla a optimistická, a že prý odpoledne jede domů a bude tam dávno před večerí. „To bude fajn, vidět se zase s Ellen,“ hlásila. „Proč vlastně přijede?“

„Asi si prostě jen chtěla vyrazit.“

„Aha. I pro tebe to bude skvělé, když ji tu budeš pár dnů mít. Když budeš mít společnost někoho dospělého.“

„To si piš,“ souhlasil jsem.

Čekal jsem na vysvětlení, proč nepřišla domů. „Hele, já už musím běžet,“ nic jiného neřekla. „Promluvíme si pak, Jacku...“

„Julie,“ zarazil jsem ji. „Počkej chvíli.“

„Co je?“

Zaváhal jsem a přemítal, jak do toho. „Minulou noc jsem o tebe měl strach.“

„Strach? A proč?“

„Protože jsi nepřišla domů.“

„Zlato, ale já ti volala. Zasekla jsem se v továrně. Ty jsi neposlouchal vzkazy?“

„Poslouchal, ale...“

„On tam nebyl vzkaz ode mě?“

„Ne, nebyl.“

„Nojo, já jsem nevěděla, že se to stalo. Nechala jsem ti vzkaz, Jacku. Nejdřív jsem volala domů a mluvila jsem s Marií, ale nešlo to, však víš, bylo to na ni moc složité... pak jsem ti volala na mobil a nechala jsem ti vzkaz, že ztvrdnu v továrně do dneška.“

„Já jsem ale žádný nedostal,“ opáčil jsem a snažil jsem se, aby to neznělo trucovitě.

„To je mi líto, zlato. Zavolej operátorovi. Poslechni, já opravdu musím běžet. Nashle večer, jo? Líbám tě.“ A zavěsila.

Vytáhl jsem mobil z kapsy a podíval jsem se na to. Žádný vzkaz. Našel jsem si výpis volání. Večer nevolal nikdo. Julie mi nevolala. Nikdo mi nevolal.

Začal jsem mít pocit, jako když se potápím, klesám zase do deprese. Byl jsem unavený a nebyl jsem s to se pohnout. Díval jsem se na zboží na regálech supermarketu. Nedokázal jsem si vybavit, kvůli čemu tu jsem. Zrovna jsem se chystal odejít, když tu mi mobil zazvonil v ruce. Rozložil jsem ho. Byl to Tim Bergman, který nastoupil na moje místo u Media Tronics. „Sedíš?“ zeptal se.

„Ne. Proč?“

„Mám pár dost divokých novinek. Přichystej se na to.“

„Tak jo...“

„Chce ti zavolat Don.“

Don Gross, majitel firmy, právě ten chlapík, který mě vyhodil.

„Kvůli čemu?“

„Chce tě znovu zaměstnat.“

„Co že chce?“

„Nojo. Já vím. Je to šílený. Nabídnout ti místo.“

„Proč?“ zajímal jsem se.

„Máme nějaké problémy s distribuovanými systémy, které prodáváme klientům.“

„Se kterými?“

„No... PREDKOR.“

„To je jeden z těch starých,“ upozornil jsem. „Kdo ho koupil?“

PREDKOR byl systém, který jsem vytvořil před víc než rokem. Stejně jako většina našich programuje založený na biologických modelech. PREDKOR je systém s cílovým chováním, založený na dynamice vztahu predátor/kořist. Strukturálně je ale nesmírně jednoduchý. „Oni taky z Xymosu něco hodně jednoduchého chtěli,“ řekl Tim.

„Vy jste PREDKOR prodali Xymosu?“

„Jasně. Ale prodali jsme jim na něj jen licenci. Se servisní smlouvou. A teď jsme z toho na mrtvici.“

„Proč?“

„Protože podle všeho nefunguje správně. Cílové chování šlo do háje. Program jako by po většinu doby ztrácel cíl z dohledu.“

„To mě nepřekvapuje,“ kývl jsem, „protože jsme nespecifikovali motivátory.“ Jde o programové koeficienty, které podporují cíle činnosti. Jsou potřeba proto, že do sítě spojené agenty se dovedou učit, a to i takovým způsobem, který je od cíle odvede. Musíte najít nějaký způsob, jak původní cíl uložit, aby se neztratil. Vlastně není těžké začít brát programy typu agent jako děti. Programy zapomínají věci, ztrácejí věci, upouštějí věci. To všechno je vynořující se chování. Není to programované, ale je to důsledek programování. A podle všeho se to děje u Xymosu. „No a Don si myslí,“ pokračoval Tim, „že když ty jsi vedl skupinu tehdy, kdy program původně vznikl, jsi ten pravý, kdo to urovná. Navíc má tvoje žena vysoké postavení u Xymosu, takže když budeš u nás, uklidní to jejich šéfstvo.“ Neměl jsem zrovna jistotu, že to je pravda, ale nic jsem nenamítl. „Prostě taková je situace,“ shrnul to Tim. „Chci se tě zeptat, jestli ti Don má zavolat. On se totiž nechce dočkat odmítnutí.“ Vzplál ve mně hněv. On se nechce dočkat odmítnutí. „Time,“ řekl jsem, „já se tam vrátit nemůžu.“

„Ale ty bys nebyl tady. Dělal bys ve výrobním závodě Xymosu.“

„Fakt? Jak by to šlo?“

„Don by tě zaměstnal jako externího poradce. Takového něco.“

„Aha,“ utrousil jsem tím nejnezávaznějším tónem, jakého jsem byl schopen. Na tom návrhu jsem nenacházel naprosto nic dobrého. Jestli jsem po něčem absolutně netoužil, tak dělat zase pro toho hajzla Dona. A vracet se na místo, ze kterého vás vyhodili, to je nesmysl odjakživa, ať už z jakéhokoli důvodu a za jakýchkoli podmínek. To ví každý. Když ale na druhou stranu kývnu na to, že budu pracovat jako poradce, odstranilo by to problémy s tím, že tvrdnu ve skladu pracovních sil. A dostal bych se z domova. Dosáhl bych tím řady věcí. „Poslechni, Time, já si to promyslím,“ oznámil jsem po odmlce.

„A zavoláš mi?“

„Jo. Dobře.“

„A kdy mi zavoláš?“ nedal se.

V jeho hlase bylo jasně cítit napětí. „Vypadá to, že věc je docela naléhavá...“

„Jo, docela jo. Už jsem ti říkal, že jsme z té smlouvy na nervy. Pět programátorů z původní skupiny prakticky táboří tam ve výrobním závodě Xymosu. A zatím s tím vůbec nepohnuli. Takže pokud nám nepomůžeš, budeme se muset porozhlídnout jinde, a to hned.“

„No dobře, tak já zavolám zítra,“ slíbil jsem.

„Zítra ráno?“ napovídal.

„No jo,“ souhlasil jsem. „Dobře, zítra ráno.“

Timův telefonát by mi měl zlepšit náladu, jenže nezlepšil. Vzal jsem malou do parku a chvíli jsem ji houpal na houpačce. To má Amanda ráda. Vydrží se tím bavit dvacet nebo i třicet minut v kuse, a když ji sundám, vždycky brečí. Potom jsem si sedl na betonový obrubník u pískoviště, ona lezla po písku, chytala se o betonové želvy a další figurky a vytahovala se o ně do stoje. Jedno starší batole ji porazilo, ale nerozbrečela se; jen zase vstala. Podle všeho je ve společnosti starších dětí ráda. Sledoval jsem ji a přemýšlel o návratu do práce.

„Samozřejmě jsi s tím souhlasil,“ prohlásila Ellen. Byli jsme v kuchyni. Právě dorazila a její černý kufr stál nevybalený v koutě. Vypadala pořád stejně, hubená jako tyčka, energická, blondatá a hyperaktivní. Moje sestra jako by vůbec nestárnula. Pila čaj udělaný ze sáčků, které si sama přivezla. Speciální ekologicky pěstovaný oolong ze speciálního obchodu v San Francisku. Ani to se nezměnilo: Ellen měla extra nároky na jídlo vždycky, už jako dítě. V dospělosti cestuje s vlastními čaji, vlastními salátovými dresinky, s vlastními vitaminy úhledně narovnanými do ruliček z průhledného papíru.

„Ne, to teda ne. Nesouhlasil. Řekl jsem jim, že si to rozmyslím.“

„Rozmyslíš? Děláš si legraci? Jacku, ty se do práce vrátit musíš. Víš to sám.“ Zkoumavě si mě prohlížela. „Jsi v depresi.“

„Nejsem.“

„Měl by sis dát trochu tohoto čaje. Všechno to kafe ti neudělá dobře na nervy.“

„V čaji je víc kofeinu než v kávě.“

„Jacku. Do práce se vrátit musíš!“

„To já vím, Ellen.“

„A jde o poradenství... není to bez chyby? Neřeší to všechny tvoje problémy?“

„Nevím.“

„Vážně? A co nevíš?“

„Nevím, jestli mi řekli všechno,“ vysvětlil jsem. „Hele, jestli má Xymos takové potíže, jak to, že mi o tom Julie vůbec nic neřekla?“

Ellen potřásla hlavou. „Mně se nezdá, že by ti toho Julie poslední dobou moc napovídala, o tom nebo o čem jiném.“ Zadívala se na mě. „Tak proč jsi to nepřijal hned?“

„Musím si to napřed oťukat.“

„Co chceš oťukávat, Jacku?“ Řekla to poněkud nevěřičně. Ellen se chová, jako bych měl nějakou psychologickou obtíž, kterou je potřeba odstranit. Moje sestřička se do mě naváží, a to jsme spolu pár minut. Moje starší sestra se mnou zachází, jako bych byl zase malý kluk.

Vstal jsem. „Poslechni. Ellen, dělám v téhle branži celý život a vím, jak to chodí. Jsou dva možné důvody, proč mě Don chce zpátky. První je, že firma je v průšvihy a on si myslí, že bych jim s tím mohl pomoci.“

„Přesně to ti říkali.“

„Jasně. Přesně to říkali. Je tu ale i druhá možnost: celé to zpacovali tak dokonale, že to teď už spravit nejde – a oni to vědí.“

„Takže to chtějí na někoho shodit?“

„Správně. Potřebují troubu, kterému to všechno hodí na hrb.“

Zamračila se a já si všiml, že zakolísala. „Vážně si to myslíš?“

„Já to nevím, o to tu jde. Musím to zjistit.“

„A to uděláš tak, že...“

„Že si párkrát zavolám. A možná zítra podniknu i překvapivou návštěvu v tom závodě.“

„Fajn. To mi připadá rozumné.“

„Jsem moc rád, že k tomu mám tvoje svolení.“ Nepovedlo se mi odstranit z tónu hlasu podrážděnost.

„Jacku,“ začala, pak vstala a objala mě. „Já o tebe jenom mám starost, to je všechno.“

„Vážím si toho,“ odušil jsem. „Ale nepomáháš mi.“

„Dobře. Tak co mám udělat, abych ti pomohla?“

„Pohlídej děti a já si zatím párkrát zavolám.“

Usoudil jsem, že nejdřív bych měl zavolat Rickymu Morsemu, tomu, co jsem ho potkal v supermarketu, jak kupuje Huggies. Známe se s Rickym dlouho a dobře; pracuje v Xymosu a má slušný přístup k informacím, které by mi mohly objasnit, co se tam doopravdy děje. Potíž byla jen v tom, že Ricky dělá ve Valley a už mi řekl, že to hlavní probíhá ve výrobním závodě. Ale začít se u něj dalo. Zavolał jsem k němu do kanceláře, ale recepční mi řekla: „Je mi líto, ale pan Morse není u sebe.“

„A kdy se má vrátit?“

„To vám opravdu nepovím. Chcete mu poslat hlasovou zprávu?“ Nechal jsem Rickymu vzkaz. Pak jsem mu zavolał domů.

Vzala to jeho žena. Mary si dodělavá vysokoškolský titul z dějin Francie; představil jsem si ji, jak studuje, kolíbá dítě a v klíně má otevřenou knihu. „Jak se máš, Mary?“ zeptal jsem se.

„Dobře, Jacku.“

„A co prť? Ricky mi tvrdil, že nikdy nemáte opruzeniny od plenek. To jsem mu záviděl.“ Snažil jsem se mluvit přirozeně. Obvyčejné přátelské zavolání. Mary se zasmála. „Je moc hodná a nemáme ani koliku, díky Bohu. Ale s tím opruzením si Ricky vymýšlel. Sem tam jsme ho měli.“

„Mimochodem, zrovna Rickyho sháním,“ utrousil jsem. „Je doma?“

„Není. Je pryč na celý týden, Jacku. Odjel do té jejich nevadské fabriky.“

„Jo tak.“ Najednou jsem si vzpomněl, že se o tom Ricky při našem setkání v supermarketu zmínil.

„Už jsi v tom závodě byl?“ zeptala se Mary. Připadalo mi, že rozpoznávám v jejím hlase nejistotu.

„Ne, nebyl, ale...“

„Julie tam tráví hodně času, co? Co o tom říká?“

Rozhodně z hlasu cítím obavy. „Dohromady nic moc. Došlo mi, že tam pečou novou a hodně tajnou technologii. Proč?“

Zaváhala. „Možná si to jenom představuju, ale...“

„Copak?“

„Vlastně... když Ricky volá, někdy se mi zdá, že mluví divně.“

„Jak?“

„Určitě je vynervovaný a moc pracuje, ale říká divné věci. Ne vždycky to zrovna dává smysl. A jako by se něčemu vyhýbal. Já nevím, třeba jako by něco skrýval.“

„Něco skrýval...“

Zasmála se, jako by sama sebe chtěla zlehčit. „Dokonce mě i napadlo, jestli nemá milenku. Však víš, že tam dělá ta Mae Changová a že se mu vždycky líbila. Je tak hezká.“ Mae Changová kdysi dělala v mém oddělení u Media Tronics.

„Nevěděl jsem, že pracuje ve výrobním závodě.“

„Pracuje. Mám dojem, že je tam teď spousta lidí, co dělali pro tebe.“

„Hele, Mary, já si nemyslím, že by Ricky měl milenku,“ namítl jsem. „To mi k němu nesedí. A k Mae taky ne.“

„Tichá voda břehy mele,“ to nejspíš mluvila o Mae. „A já ještě pořád kojím a neshodila jsem. Stehna mám jako hovězí bok.“

„Mně se nezdá, že by...“

„Při chůzi se mi třou o sebe. Hrůza.“

„Mary, nemůžeš přece...“

„Co Julie, je v pořádku? Nechová se divně?“

„Ne víc než obvykle,“ pokusil jsem se to obrátit v žert. A než jsem to dořekl, litoval jsem toho. Po celé dny jsem toužil si to s někým o Julii na rovinu vyříkat, ale teď, když se mám s Mary o co podělit, nechce se mi do toho. Hodlám udržet jazyk za zuby. „Julie hodně pracuje a někdy se chová trochu divně,“ prohlásil jsem.

„Neříkala něco o černém mraku?“

„O černém... ne.“

„O novém světě? O tom, že byla u zrodu nového uspořádání světa?“ To jsou mi ale spiklenecké řeči. Jako ti lidi, co si lámou hlavu s Trilaterální komisí a myslí si, že svět ovládají Rockefellerové.

„Ne, nic takového.“

„Nezmínila se o černém plášti?“

Najednou jsem byl jako zabrzděný. Jako bych se pohyboval zpomaleně. „Cože?“

„Jednou večer mluvil Ricky o černém plášti, že je přikrytý černým pláštěm. Bylo pozdě, byl unavený, skoro mluvil z cesty.“

„A co o tom černém plášti říkal?“

„Nic, jenom tohle.“ Odmlčela se. „Myslíš, že tam berou drogy?“

„Nevím.“

„Při tom stresu a pracovní době... navíc se nikdo moc nevyspí. Tak mě napadly drogy.“

„Dej mi číslo na Rickyho,“ vyzval jsem ji.

Mary mi nadiktovala jeho číslo na mobil a já jsem si je zapsal. Už jsem se chystal ho navolit, když tu bouchly dveře a já uslyšel Erika. „Ahoj mami! Kdo je ten pán s tebou v autě?“ Vstal jsem a podíval jsem se z okna na cestu. Juliin kabriolet BMW tam stál se staženou střechou. Podíval jsem se na hodinky. Bylo teprve půl páté.

Zašel jsem do haly a uviděl jsem, jak se Julie objímá s Erikem. „To se asi sluníčko leskne na skle,“ říkala zrovna. „V autě nikdo jiný není.“

„A jo, byl tam. Viděl jsem ho.“

„Vážně?“ Otevřela hlavní dveře. „Tak se běž podívat.“ Erik vyšel na trávník. Julie se na mě usmála. „Myslí si, že v autě někdo byl.“

Erik se vrátil a krčil rameny. „No dobře. Tak jsem se splet.“

„No vidíš, kotě.“ Julie se vydala po hale ke mně. „Je tady Ellen?“

„Zrovna přijela.“

„Bezva. Zajdu se osprchovat a pak si popovídáme. Otevřeme si víno. Co podnikneme s večerí?“

„Nachystal jsem stejky.“

„Skvěle. To je moc fajn.“

Vesele mi zamávala a zmizela v chodbě.

Večer byl vlhý, a tak jsme večereli za domem. Dal jsem na stůl červeně kostkovaný ubrus a stejky jsem udělal na grilu, vzal jsem si zástěru s nápisem SLOVO ŠÉFKUCHAŘE JE ZÁKONEM a vůbec jsme si dopřáli klasickou americkou rodinnou večerí. Julie byla okouzlující a povídavá, věnovala se hodně mojí sestře, vykládala o dětech, o škole, o tom, jaké změny chystá v domě. „Tohle okno přijde pryč,“ ukázala za sebe do kuchyně, „a dáme tam balkónové dveře, aby se mohlo rovnou ven. To bude něco.“ Juliino představení mě ohromovalo. Dokonce i děti se na ni užasle dívaly. Julie se zmínila, jak je hrdá na tu velkou roli, kterou Nicole dostala v chystané školní hře.

„Mami, mně dali mizernou roli,“ ucedila Nicole.

„Ale jdi, miláčku,“ na to Julie.

„Ale jo, mizernou. Mám jenom dvě repliky.“

„Koťátko, ale i tak určitě...“

Erik dal o sobě vědět. „Podívejte, John už jde! To zní velice vážně.“

„Sklapni, ty tchoři smradlavá.“

„Říká si to v koupelně pořád dokola,“ hlásil Erik. „Asi tak kvadriliónkrát.“

„Kdo je John?“ chtěla vědět Julie.

„To jsou ty repliky z ty hry.“

„Aha. Stejně to určitě zahraješ skvěle. A náš malý Erik dělá tak úžasné pokroky ve fotbale, vid', koťátko?“

„Před tejdnem jsme skončili.“ Erik najednou mluvil rozmrzele. Tenhle podzim nestihla Julie přijít ani na jeden jeho zápas. „Ohromně mu to prospělo,“ vykládala Julie Ellen. „Kolektivní sporty zlepšují schopnost spolupracovat. Zvláště u chlapců to pomáhá proti přílišné soupeřivosti.“ Ellen neříkala nic, jen přikyvovala a poslouchala.

Julie nedala jinak, než že tenhle večer nakrmí malou ona, a postavila si její stoličku vedle sebe. Amanda ale byla zvyklá, že jí při každém jídle někdo udělá letadlo. Očekávala, že před ní někdo bude mávat lžící a dělat „Brrrr-vššš... letí letadlo, otevřete dveře!“ A protože tohle Julie nedělala, Amanda nechala pusu pevně sevřenou. I to byla součást hry. „No co. Asi nemá hlad,“ pokrčila Julie rameny. „Měla zrovna láhev, Jacku?“

„Neměla,“ odpověděl jsem. „Dostává večer vždycky až po jídle.“

„No to já vím, já myslela předtím.“

„Předtím láhev neměla.“ Ukázal jsem na Amandu. „Mám to zkusit?“

„Jasně.“ Julie mi podala lžící a já jsem si sedl vedle Amandy a začal jsem jí dělat letadlo. „Brrrr-vššš...“ Amanda se okamžitě rozzářila a otevřela pusu. „Jack to s dětmi umí úžasně, prostě úžasně,“ oznámila Julie Ellen.

„Myslím, že pro muže je dobré vyzkoušet si, jaké je být doma,“ prohlásila Ellen. „To je. To určité je. Hrozně moc mi pomohl.“ Poplácala mě po koleni. „Hrozně moc, Jacku.“

Bylo mi jasné, že Julie je rozzářená a veselá až příliš. Je jako na pérko, spěšně mluví a na první pohled se snaží přesvědčit Ellen, že má rodinu pevně v ruce. A bylo mi jasné, že jí to Ellen nebaští.

Jenže Julie byla tak rozjetá, že si toho nevšimla. Začal jsem přemýšlet, jestli něco nebere. Je snad tohle příčinou jejího zvláštního chování? Je na amfetaminu? „A v práci je to poslední dobou naprosto k neuvěření,“ pokračovala Julie. „Xymosu se povedl opravdový průlom, takový, na jaký lidstvo čekalo po víc než deset let. Ale konečně je to tady.“

„Jako třeba ten černý plášť?“ nadhodil jsem zkusme.

Julie zamrkala. „Co to?“ Zavrtěla hlavou. „O čem to mluvíš, zlato?“

„U černém plášti. Neříkala jsi tuhle něco o černém plášti?“

„Ne...“, potrásla hlavou. „Nevím, co tím myslíš.“ Obrátila se zase k Ellen. „Víš, všechny tyhle molekulární technologie se na trh dostávaly o mnoho pomaleji, než jsme čekali. Ale konečně je to tu.“

„Vypadá to, že tě to ohromně baví,“ poznamenala Ellen.

„Je to napínavé, Ellen, to mi věř.“ Ztišila hlas. „A navíc na tom nejspíš naděláme balík.“

„To by bylo příjemné,“ řekla Ellen, „ale počítám, že máš dlouhou pracovní dobu.“

„Tak moc zase ne,“ prohlásila Julie. „Když to vezmu kolem a kolem, tak zlé to není. Jen asi tak poslední týden.“ Spatřil jsem, jak Nicole vykulila oči. Erik se s plnou pusou díval na matku. Přesto děti nic neřekly. Ani já.

„Je to jen přechodné období,“ pokračovala Julie. „Každá firma má nějaká přechodná období.“

„Samozřejmě,“ přikývla Ellen.

Slunce zapadalo. Vzduch byl chladnější. Děti odešly od stolu. Vstal jsem a začal sklízet nádoby. Ellen mi pomáhala. Julie dál mluvila. „Moc ráda bych zůstala,“ prohlásila potom, „ale mám něco rozdělaného a musím se na chvilku vrátit do kanceláře.“ Pokud to prohlášení Ellen překvapilo, nedala to znát.

„Dlouhá pracovní doba.“ Nic jiného neřekla.

„Jen než se to usadí.“ Julie se obrátila ke mně. „Díky, že se tak staráš, miláčku.“ U dveří se otočila a poslala mi vzduchem polibek. „Pa, Jacku.“ A odešla.

Ellen se zamračila a dívala se za ní. „Trochu náhlé, nemyslíš?“ Pokrčil jsem rameny.

„Zajde se rozloučit s dětmi?“

„Nejspíš ne.“

„Prostě si vypadne?“

„Správně.“

Ellen zavrtěla hlavou. „Jacku,“ prohlásila, „nevím, jestli někoho má nebo ne, ale... co bere?“

„Pokud vím, tak nic.“

„Na něčem je. To vím najisto. Nepřipadá ti, že shodila?“

„Ano. Trochu.“

„A málo spí. A na první pohled se rychle pohybuje...“ Ellen potřásla hlavou. „Hodně těchhle tvrdě pracujících manažerů je na drogách.“

„Já nevím,“ řekl jsem.

Loupla po mně očima.

Vrátil jsem se do pracovny, že zavolám Rickymu, a z okna jsem uviděl, jak Julie couvá s autem po cestě.

Šel jsem jí zamávat, ale dívala se při couvání přes rameno. Ve večerním světle jsem zahlédl na čelním skle zlatavé odlesky shora ze stromů. Byla už skoro na ulici, když se mi zazdalo, že někoho vidím sedět na sedadle vedle ní. Měl jsem dojem, že to je nějaký muž. Skrz čelní sklo jsem neviděl jasně jeho rysy, navíc auto bylo v pohybu. A když Julie vycouvala na ulici, zaclonila mi na něj výhled. Vypadalo to ale, jako že s ním živě rozpráví. Pak zařadila rychlost, zapřela se do sedadla a mně se na chvíli naskytl jasný a nerušený výhled. Muž byl osvětlený odzadu, a tak měl tvář ve stínu, a určitě se díval přímo na ni, protože jsem pořád vůbec nerozeznával podobu, ale podle držení těla jsem získal dojem, že to je někdo mladý, snad tak po dvacítce, i když poctivě řečeno jsem to nemohl říct jistě. Jen se mi mihl. Pak BMW zrychlilo a ona vyjela na ulici. Do hajzlu s tím vším, řekl jsem si. Vyběhl jsem ven a řítíl jsem se po cestě. K ulici jsem se dostal ve chvíli, kdy Julie zastavila u stopky na křižovatce; zazářila brzdová světla. Byla tak padesát metrů daleko a ulici zešikma zalévalo žlutavé světlo. Vypadalo to, že je v autě sama, ale moc dobře jsem neviděl. Pocítil jsem úlevu a zároveň jsem si připadal jako hlupák. Jen se na mě podívejte, stojím tu na ulici, a přitom nemám proč. Přeskakuje mi. V autě nikdo není. Jenže pak Julie zabočila doprava a ten chlap se znovu bleskem objevil, jako kdyby byl předtím shrbený a něco bral z přihrádky. Nato auto zmizelo. A všechna moje úzkost se v mžiku vrátila jako záplava, jako palčivá bolest, která se šíří hrudí a

celým tělem. Docházel mi dech a mírně se mi točila hlava. V autě přece jen někdo byl.

Vlekl jsem se zpátky po cestě k domu, jen to ve mně vřelo – a nevěděl jsem, co mám dělat dál.

„Nevíš, co teď, vid’?“ nadhodila Ellen. Stáli jsme u linky a myli velké hrnce a pekáče, prostě to, co se nevejde do myčky. Já je drhl, Ellen utírala. „Vezmi telefon a zavolej jí.“

„Je v autě.“

„Má v autě telefon. Zavolej jí.“

„Hm,“ zahučel jsem. „A jak na to mám jít? Nazdar, Julie, kdo je ten chlap, co sedí s tebou v autě?“ Zavrtěl jsem hlavou. „To by byl dost obtížný rozhovor.“

„Možná.“

„A taky by to najisto znamenalo rozvod.“

Zadívala se na mě. „Ty rozvod nechceš, co?“

„Jasně že ne, sakra. Chci rodinu udržet pohromadě.“

„Jenomže to nemusí jít, Jacku. Může být, že nebude na tobě o tom rozhodnout.“

„To je přece hrozně nelogické,“ prohlásil jsem. „Tak třeba ten v autě... byl to spíš kluk, hodně mladý.“

„No a?“

„To není Julim styl.“

„Hm?“ Ellenino obočí vyletělo nahoru. „Mohlo mu být klidně dvacet nebo i maličko přes třicet. A vůbec, víš tak jistě, co je Juliin styl?“

„Žiju s ní přece třináct let.“

Praštila na stůl s jedním hrncem. „Jacku. Já chápu, že musí být těžké se s tím vším smířit.“

„Taky že je.“ Pořád, znovu a znovu jsem si v duchu přehrával, jak auto couvalo po cestě od domu. Připadalo mi, že na tom člověku v autě bylo něco zvláštního, že vypadal nějak divně. V duchu jsem se stále snažil zahlédnout jeho tvář, ale nešlo to. Podoba byla rozmazaná čelním sklem, tím, jak se při jízdě od domu přesouvalo světlo... Neviděl jsem oči, ani líce, ani ústa. Obličej mi v paměti zůstal temný a nejasný. Pokoušel jsem se jí to vysvětlit. „Nic překvapivého.“

„Vážně?“

„Vážně. Říká se tomu odmítnutí přijmout nepříjemnou skutečnost. Poslyš, Jacku, věc se má tak, že důkaz máš přímo pod nosem. Viděl jsi to, Jacku. Nemyslíš, že je na čase tomu uvěřit?“

Věděl jsem, že má pravdu. „Ano,“ kývl jsem. „Je na čase.“ Zvonil telefon. Ruce jsem měl po lokty v mydlinkách. Požádal jsem Ellen, ať to vezme, ale už to zvedlo jedno z dětí. Dodrhnul jsem grilovací mřížku a podal jsem ji Bílen k usušení. „Jacku, musíš začít vidět věci tak, jak doopravdy vypadají, a ne tak, jaké bys je chtěl mít.“

„Máš pravdu,“ souhlasil jsem. „Zavolám jí.“

V tom okamžiku přišla do kuchyně Nicole a byla bledá.

„Tati? Volají z policie a chtějí s tebou mluvit.“

21.10

Juliin kabriolet sjel ze silnice asi osm kilometrů od domu. Řítil se patnáct metrů po strmém svahu, prorazil si cestu skrz pelyňkové a jalovcové křoví. Pak se zřejmě převaloval, protože teď ležel našikmo a kola trčela nahoru. Viděl jsem z něj jen podvozek. Slunce už zašlo a ve strži byla tma. Na silnici stály tři sanitky s blikajícími červenými majáčky, záchranáři už slaňovali dolů. Kdosi rozestavil přenosné světlomety a já jsem spatřil, jak vrak zalilo bodavé modré světlo. Všude kolem sebe jsem slyšel praskání ve vysílačkách. Stál jsem na silnici vedle policisty na motorce. Už jsem se dožadoval, jestli můžu tam dolů, a řekli mi, že to nejde, že musím zůstat na silnici. „Je zraněná?“ zeptal jsem se, když jsem zaslechl vysílačky. „Je moje žena zraněná?“

„Za chvíličku to budeme vědět.“ Byl klidný.

„A co ten druhý?“

„Chvíličku,“ odbyl mě. Měl v helmě sluchátka a začal tlumeně mluvit. Znělo to jako spousta kódových slov. „...informujte čtyři nula dva, že tu máme sedm tři devět...“ Stál jsem na krajnici, díval jsem se dolů a snažil jsem se něco zahlédnout. Ted' byli záchranáři všude kolem auta, pár jich bylo i schovaných za převrácenou karoserií. Připadalo mi, že uteklo hodně času.

„Vaše žena je v bezvědomí,“ začal policajt, „ale... ale měla pás, takže zůstala v autě. Podle nich je asi v pořádku. Životní funkce stabilní. Říkají, že páteř si neporanila, ale... ale nejspíš má zlomenou ruku.“

„Ale je v pořádku?“

„Podle nich zřejmě je.“ Další odmlka, zase naslouchal. „Je tu se mnou její manžel, takže osm sedm,“ povídá potom. Otočil se ke mně. „Ano. Už přichází k sobě. V nemocnici budou muset prověřit, jestli nemá nějaká vnitřní krvácení. A má zlomenou ruku. Říkají ale, že bude v pořádku. Už ji nakládají na nosítka.“

„Díky Bohu.“

Policista přikývl. „Tenhle úsek je příšernej.“

„Už se to tu stalo?“

Přikývl. „Každých pár měsíců. A obyčejně to nekončí tak šťastně.“ Rozložil jsem mobil, zavolal Ellen a požádal jsem ji, ať

vysvětlí dětem, že se nemusejí strachovat, že maminka bude v pořádku. „Hlavně Nicole,“ dodal jsem.

„Zařídím to,“ slíbila mi Ellen.

Zaklapl jsem telefon a otočil jsem se zase k poldovi. „A co ten druhý?“

„Je v autě sama.“

„Ne, někdo s ní v autě byl,“ namítl jsem.

Promluvil do sluchátek a zase se obrátil ke mně. „Podle nich ne. Nikoho dalšího tam nenašli.“ „Třeba ho to vymrštilo.“

„Zrovna se vyptávají vaší ženy...“ Chvilku poslouchal. „A ona říká, že jela sama.“

„Děláte si legraci?“

Podíval se na mě a pokrčil rameny. „Pověděl jsem vám, co jim řekla.“ Ve světle blikajících majáčků jsem nebyl s to rozeznat jeho výraz, ale tón řeči hovořil jasně: zas jeden chlápek, co nezná vlastní ženu. Odvrátil jsem se a podíval jsem se přes kraj silnice.

Jedno z vyprošťovacích aut napřáhlo ocelovou pazouru s navigátorem, který visel nad strží. Spatřil jsem, jak dělníci namáhavě udržují rovnováhu na strmém svahu a připevňují nosítka ke kladce. Neviděl jsem Julii na nosítkách jasně, byla přikurtovaná a přikrytá stříbřitou příkrývkou. Nosítka s ní začala stoupat, prošla kuželem modrého světla a pak zmizela ve tmě. „Ptají se na drogy a léky,“ ozval se policajt. „Bere vaše manželka nějaké drogy nebo léky?“

„O ničem takovém nevím.“

„A co alkohol? Vypila něco?“

„U večere trochu vína. Jednu dvě skleničky.“

Polda se odvrátil a znovu ve tmě tiše mluvil. Po odmlce jsem uslyšel: „Potvrzeno.“ Nosítka se zvolna otáčela a stoupala. Jeden ze záchranářů, který stál v půli svahu, natáhl ruku a otáčení zastavil. Nosítka pokračovala nahoru. Pořád jsem Julii neviděl jasně, dokud se nedostala na úroveň silnice, záchranáři ji neotočili a neodepnuli od lana. Byla opuchlá, levou tvář měla nachovou a čelo nad levým okem zrovna tak. Musela se hodně silně udit do hlavy. Dýchala jen mělce. Došel jsem k nosítkům. „Jacku,“ vyrazila, jen co mě spatřila. A pokusila se o úsměv.

„Hlavně se šetři,“ pověděl jsem jí.

Odkašlala si. „Jacku... byla to nehoda.“

Sanitáři ji nesli kolem motorky. Musel jsem dávat pozor, kam šlapu. „Samozřejmě že nehoda.“

„Je to jinak, než si myslíš, Jacku.“

„Co to povídáš?“ Připadalo mi, že blouzní. Její hlas jako by odněkud přilétal a zase mizel. „Já vím, co si myslíš.“ Sevřela mi rukou paži. „Slib mi, že se do toho nezapleteš.“

Neříkal jsem nic, jen jsem kráčel vedle ní.

Sevřela mě silněji. „Jacku, slib mi, že se od toho budeš držet dál.“

„Slibuju,“ kývl jsem.

Pak se uvolnila a pustila mě. „Rodiny se to netýká. Děti budou v pořádku. Ty taky. Jen se do toho neplet', ano?“

„Ano,“ slíbil jsem jen proto, abych ji uchlácholil.

„Jacku?“

„Ano, miláčku, jsem tady.“

Už jsme se blížili k nejbližší sanitce. Dveře se rozevřely. „Vy jste z rodiny?“ optal se jeden ze sanitáků.

„Manžel.“

„Chcete jet s náma?“

„Ano.“

„Tak si nasedněte.“

Nastoupil jsem do sanitky první, pak za mnou zašoupli nosítka, nahoru vylezl i jeden ze záchranářů a zabouchl dveře. Vyjeli jsme po silnici a siréna se rozječela. Dva zdravotníci mě okamžitě odstrčili stranou a začali se jí věnovat. Jeden zanášel údaje do nějakého příručního přístroje a druhý jí zaváděl do druhé paže další kapačku. Dělal jim starosti její krevní tlak, který klesal. To je dost velký důvod ke znepokojení. Celou tu dobu jsem na Julii skoro neviděl, ale slyšel jsem, jak něco šeptá. Snažil jsem se protlačit blíž, ale sanitáři mě odstrčili zpátky. „Nechtě nás pracovat, pane. Vaše žena je zraněná. Musíme se starat.“ Po zbytek cesty jsem dřepěl na malé sklápovací sedačce a držel jsem se madla, protože sanitka řezala zatačky. Ted už byla Julie evidentně v deliriu a blábolila nesmysly. Uslyšel jsem něco o „černých mracích“, které „už nejsou černé“. Pak jako by začala cosi přednášet, mluvila o „vzpouře mladistvých“. Zmínila se o Amandě a o Erikovi a ptala se, jestli jsou v pořádku. Najednou jako by ožila. Sanitáři se ji snažili uklidnit. Nakonec sklouzla k neustálé-

mu opakování jediné věty: „Neudělala jsem nic špatného, nechtěla jsem udělat nic špatného.“ Sanitka se dál řítila tmou.

Poslouchal jsem Julii a volky nevolky jsem si musel dělat starosti. Vyšetření naznačilo, že Juliina zranění jsou možná rozsáhlejší, než se zprvu myslelo. Hodně možností bylo potřeba vyloučit: možnou zlomeninu pánve, možný hematoma, možnou zlomeninu krčních obratlů, zlomeninu levé paže na dvou místech, kterou je možná potřeba fixovat. Vypadalo to, že nejvíc dělá lékařům starost pánev. Najednou s Julií zacházeli o mnoho opatrněji a převezli ji na JIP. Ona ale byla při vědomí, čas od času na mě mrkla a usmála se, potom ovšem usnula. Lékaři tvrdili, že tu nejsem k ničemu potřeba; přes noc ji budou každou půlhodinu budit. Prý zůstane v nemocnici nejméně tři dny, ale spíš týden. Pověděli mi, ať jedu domů a odpočinu si. Odjel jsem z nemocnice krátce před půlnocí. Zpátky na místo bouračky jsem si vzal taxíka, pak jsem chtěl přesednout do svého auta. Noc byla studená. Policejní vozy i sanitky už byly pryč. Místo nich tu stál jen veliký odtahovák, který táhl Juliino auto do kopce. Vrátek obsluhoval hubený chlapík s cigaretou. „Tady nejni nic k vidění,“ ohlásil mi. „Všichni vodjeli do špitálu.“ Pověděl jsem mu, že je to auto mojí ženy.

„Je nepojízdný,“ řekl. Požádal mě o kartičku od pojistky. Vynadal jsem ji z peněženky a podal jsem mu ji. „Prej že vaše žena je v pořádku,“ nadhodil.

„Zatím ano.“

„To máte kliku, člověče.“ Ukázal palcem přes silnici. „Ty jsou vod vás?“ Na druhé straně parkovala malá bílá dodávka. Boky měla prázdné, bez znaků nebo firemních nápisů. Dole na předních dveřích jsem ale uviděl černě vyvedené sériové číslo. A pod ním stálo: SSVT.

„Ne, ti ke mně nepatří,“ odpověděl jsem.

Uvnitř dodávky jsem neviděl nikoho, přední skla byla tmavá. Vykročil jsem přes silnici k nim. Uslyšel jsem slaboučké zapraskání ve vysílače. Když jsem byl asi tři metry od vozu, reflektory se rozsvítily, motor naskočil, dodávka se prořítla kolem mě a vyrazila po silnici pryč. Když mě míjela, letmo jsem zahlédl řidiče. Měl na sobě nějaké lesknoucí se oblečení, jakoby ze stříbřité umělé hmoty, a na hlavě těsně přitaženou kapuci z téhož materiálu. Měl jsem dojem, že jsem zahlédl, jak mu na prsou visí nějaký legrační stříbrný přístroj.

Vypadal jako plynová maska, až na to, že byl stříbrný. Ale to jsem nevěděl jistě. Když auto odjíždělo, všiml jsem si, že na zadním nárazníku jsou dvě zelené nálepky s velkými písmeny X. Logo Xy-mosu. Nejvíc mě ale zaujala poznávací značka. Byla nevadská. Tahle dodávka přijela z výrobního závodu, z pouště.

Zamračil jsem se. A pomyslel jsem si, že je na čase tu jejich továrnu navštívit. Vytáhl jsem mobil a navolil jsem číslo Tima Bergmana. Pověděl jsem mu, že jeho nabídku jsem už zvážil a že tu práci jako poradce přece jen беру. „To je senzace,“ zaradoval se Tim. „Don bude mít velikou radost.“

„Bezva,“ řekl jsem. „Jak brzy můžu začít?“

HNÍZDO

DEN ŠESTÝ

07.12

Musel jsem na pár minut zadřímát, asi z vibrací vrtulníku. Probudil jsem se, zívł jsem a ve sluchátkách jsem uslyšel hlasy. Jen samé mužské hlasy. „No a o co přesně jako běží?“ Vrčivý hlas.

„Podle všeho z výroby vypustili do okolí nějaký materiál. Byla to nehoda. A teď našli v poušti pár mrtvých zvířat. Poblíž továrny.“

Rozvážný, vyrovnaný hlas.

„Kdo je našel?“

Vrčivý.

„Pár ekologických čmuchalů. Nedbali na cedule se zákazem vstupu a slídili kolem továrny. Stěžovali si na firmu a dožadují se prohlídky závodu.“

„Což nemůžeme připustit.“

„Ne, to ne.“

„Jak se s tím vypořádáme?“ ozval se nesmělý hlas.

„Navrhuji tvrdit, že minimalizujeme množství kontaminace, a poskytnout jim údaje, které dokážou, že jsou vyloučeny všechny nečekané následky.“

Vyrovnaný hlas.

„Krucí, já bych to takhle nehrál,“ řekl vrčivý hlas. „Radši to prostě úplně popřeme. Nic neuniklo. No jaké mají důkazy, že se něco dostalo ven?“

„Přece ty mrtvá zvířata. Kojota, nějaké tarbíkomyši. Možná i pár ptáků.“

„Zvířata v přírodě umírají v jednom kuse, sakra. Pamatujete na ten binec kolem těch rozpáraných krav? Měli jim ty břicha párat mimozemšťani z UFO. A nakonec se ukázalo, že krávy umíraly z přirozených příčin a že je roztrhovaly plyny v rozkládajících se mršinách. Vzpomínáte?“

„Matně.“

Nesmělý hlas: „Nevím, nevím, jestli můžeme prostě popřít, že...“

„Ale jasně, kurva, popřeme to.“

„Nemají nějaké fotky? Mám dojem, že ti ekologové pořídili snímky.“

„A koho to zajímá? Co na těch fotkách bude, mrtvý kojot? Kvůli mrtvému kojotovi se nikdo nedožere. Věřte mi. Pilote? Pilote, kde to jsme, do prdele?“

Otevřel jsem oči. Seděl jsem až vepředu, vedle pilota vrtulníku. Stroj letěl na východ, do záře nízko stojícího ranního slunce. Pod sebou jsem viděl víceméně plochou krajinu s nízkými shluky kaktusů a jalovců; občas tam byla i nějaká vycmrdlá juka. Pilot letěl podél stožárů vysokého napětí, které jako by přes poušť šly husím pochodem, ocelové vojsko s rozpaženými rukama. V ranním světle vrhaly stožáry dlouhé stíny. Ze zadního sedadla se k nám nakláněl podsaditý chlap. Na sobě měl oblek s kravatou.

„Pilote? Už jsme na místě?“

„Právě jsme přeletěli hranice s Nevadou. Ještě deset minut.“

Pořízek zabručel a posadil se zpátky. Viděl jsem ho, když jsme odlétali, ale teď jsem se nerozpomínal, jak se jmenuje. Mrkl jsem dozadu na tři muže v oblecích a s kravatami, kteří cestovali se mnou. Samí konzultanti pro styk s veřejností, které si Xymos najal. Nebylo těžké přiřadit podoby ke hlasům. Štíhlý, nervózní mužík mnoucí si ruce. Pak muž středního věku s aktovkou na klíně. A pořízek, starší a uvrčený, na první pohled jejich šéf.

„Proč to krucinál vůbec postavili v Nevadě?“

„Míň směrnic, jednodušší inspekce. Kalifornie je poslední dobou na nové průmyslové podniky dost citlivá. Zpozdílo by se jim to o rok jen kvůli prošetřování dopadu na životní prostředí. A je tam o moc složitější schvalovací řízení. Tak přišli sem.“

Vrčoun se zadíval z okna na poušť. „Taková prdel,“ utrousil. „Je mi srdečně jedno, co se tu posere, úplně jedno.“ Obrátil se ke mně. „Co vy děláte?“

„Jsem programátor.“

„Jste na drážhubným?“ Myslel tím, jestli mám smlouvu o mlčenlivosti, která mi nedovolí mluvit o tom, co právě slyším.

„Ano,“ kývl jsem.

„Letíte do továrny dělat?“

„Jako konzultant,“ upřesnil jsem. „Ano.“

„Konzultant, to je to pravý,“ pokyvoval na mě, jako bych byl jeho spojenec. „Žádná zodpovědnost. Žádné závazky. Jenom vyjadřujete názor a díváte se, jak se jím neříděj.“

Ozvalo se zapraskání a do hovoru ve sluchátkách vtrhl pilotův hlas. „Xymos Molecular Manufacturing. Přímo před námi, už to je vidět.“ Přes třicet kilometrů vepředu jsem spatřil oddělený shluk budov, který se rýsoval proti obzoru. Ti tři přes public relations, co seděli vzadu, se jako jeden natáhli dopředu.

„To je ono?“ podivil se Vrčoun. „Víc toho není?“

„Je to větší, než to odsud vypadá,“ namítl pilot.

Jak se vrtulník blížil, zjistil jsem, že budovy jsou propojené, že to jsou jednotvárné betonové kostky a všechny jsou natřené nabílo. Ty vzadu to tak potěšilo, že div nezačali tleskat. „To je teda nádhera!“

„Kurva, to vypadá jak nemocnice.“

„Skvělá architektura.“

„Báječně by se to vyjímalo na fotkách.“

„Proč by se to vyjímalo tak báječně?“ zeptal jsem se.

„Protože z toho nic nevyčnívá,“ vysvětlil muž s aktovkou. „Žádné antény, věžičky, nic z toho netrčí. Věžiček a antén se lidi bojí. Jsou na to průzkumy. Zato budova, která je takhle jednolitá a hranatá, a bílá... to je perfektní volba barvy, kvůli asociacím, panensky bílá, nemocnice, léčení, čistota... prostě takováhle budova jim nevadí.“

„Ekologové jsou v prdeli,“ prohlásil spokojeně Vrčoun. „Dělá se tu medicínský výzkum, ne?“

„Ne tak docela...“

„Až to vezmu do ruky, bude se tu dělat, to si pište. Lékařský výzkum, tak se na to musí.“

Kroužili a pilot jim ukazoval jednotlivé budovy. „V tom prvním betonovém kvádru je elektrárna. Pak vede průchod do té nízké budovy, tam jsou ubytovny. Hned vedle pomocné provozy, laboratoře a tak. A ta hranatá třípatrová bez oken, to je hlavní výrobní hala. Prý je to jenom skořápka a uvnitř je další budova. Potom dál napravo, v tom nízkém plochém hangáru, je vnější sklad a parkoviště. Tady musejí auta stát ve stínu, jinak se zkroutí přístrojová deska. A když sáhnete na volant, máte popáleninu prvního stupně.“

„Tady jsou i ubytovny?“ zajímal jsem se.

Pilot přikývl. „Jo. Jinak to nejde. Nejbližší motel je dvě stě padesát kilometrů daleko. Směřem na Reno.“

„A kolik lidí teda v továrně bydlí?“ chtěl vědět Vrčoun.

„Ubytovna je pro dvanáct lidí,“ na to pilot. „Ale obvykle je jich tu od pěti do osmi. Na provoz jich moc potřeba není. Podle toho, co mi řekli, je to tu hodně automatizované.“

„A co vám řekli ještě?“

„Moc toho teda nebylo,“ pokrčil rameny pilot. „Moc toho o tomhle podniku nenapovídají. Uvnitř jsem nikdy nebyl.“

„No dobře,“ soudil Vrčoun. „Tak hlavně aby to tak nechali i dál.“

Pilot otočil řízením a vrtulník se naklonil a začal klesat. Otevřel jsem plastové dveře v bublině kokpitu a vylézal jsem. Bylo to jako lézt do pece. Horko se do mě opřelo, až jsem zalapal po dechu.

„To ještě nic není!“ přervával pilot svištění vrtulí. „Skoro zima! Někdy tu je fest přes čtyřicet!“

„Nádhera,“ odušil jsem a nadechl se žhavého vzduchu. Natáhl jsem se dozadu pro tašku s věcmi a laptop. Měl jsem je nacpané pod sedadlo, na kterém seděl ten nesmělý.

„Nutně se potřebuju jít vychcat,“ hlásil Vrčoun a odepnul si pás.

„Dave...,“ ozval se ten s aktovkou varovným tónem.

„Ale co, kurva, to je chvilka.“

„Dave...,“ nejistý letmý pohled na mě, pak tišeji: „Říkali, že nesmíme vystoupit z vrtulníku, nezapomněl jsi?“

„Ale houby. Nebudu hodinu čekat. A vůbec, co na tom sejde?“ Ukázal rukou na okolní poušť. „Nejmíň milion kiláků široko daleko tu není ani prd.“

„Ale Dave...“

„Neprudte mě, kluci. Jdu se vyčurat a basta.“ Zvedl svůj zavazovací trup a sunul se ke dveřím. Zbytek jejich rozhovoru jsem neslyšel, protože to jsem si už sundal sluchátka. Vrčoun se štrachal ven. Sebral jsem si věci, otočil jsem se a skrčený pod vrtulemi jsem šel pryč. Od vrtulí se na přistávací ploše míhaly stíny. Došel jsem na kraj heliportu, kde beton náhle končil a začínala udusaná cesta vinoucí se mezi trsy opuncí k podsadité bílé budově elektrárny, vzdálené asi padesát metrů. Nikdo mě nepřišel přivítat, ba co víc, nikdo se ani neukázal. Když jsem se ohlédl, uviděl jsem, že Vrčoun si už zapíná zip na kal-

hotách a leze zpátky do vrtulníku. Pilot zatáhl dveře, odletěl, a když už byl ve vzduchu, zamával mi. Zamával jsem mu taky a pak jsem couvl před vírem štiplavého písku. Vrtulník opsal jeden kruh a zamířil k západu. Jeho hluk slábl. Na poušti bylo ticho, jen bzučelo pár set metrů vzdálené elektrické vedení. Vítr mi povlával košilí a popleskával nohavicemi. Pomaličku jsem se obracel a přemýšlel jsem, co teď. A přemýšlel jsem o tom, co řekl ten chlap: Říkali, že nesmíme vystoupit z vrtulníku, nezapomněl jsi? „Hej! Hej, vy tam!“

Ohlédl jsem se. V bílé stěně elektrárny se objevila škvíra dveří. Z ní trčela lidská hlava. „Vy jste Jack Forman?“

„Jsem.“

„A na co tam proboha čekáte, na pozvánku se zlatým tiskem? Lezte dovnitř, prokristapána.“ A zase dveře zabouchl.

To bylo celé přivítání ve výrobním závodě firmy Xymos. Vláčel jsem tašku a lopotil jsem se po udusané cestě ke dveřím. Nikdy nic nedopadne tak, jak čekáte.

Vešel jsem do místnůstky, která měla po třech stranách tmavě šedé stěny. Ty byly z nějakého hladkého materiálu, jako je umakart. Chvilku mi trvalo, než jsem přivykl relativnímu šeru. Pak jsem spatřil, že čtvrtá stěna, ta přímo přede mnou, je celá prosklená a vede do drobné komory se druhou skleněnou stěnou. Skleněné zdi byly opatřeny skládacími ocelovými panty, které končily kovovými přitlačnými botkami. Trochu to vypadalo jako to, co očekáváte v bankovním trezoru. Za druhou skleněnou stěnou jsem viděl urostlého chlapíka v modrých kalhotách a modré flanelové košili s logem Xymosu na kapse. Na první pohled to byl zdejší šéf údržby. Mávl na mě.

„To je přetlaková komora. Dveře jsou automatické. Popojděte.“ Vyhověl jsem mu a nejbližší skleněné dveře zasyčely a otevřely se. Rozsvítilo se červené světlo. Nahlédl jsem před sebe do komůrky a spatřil jsem, že na podlaze, na stropě i na obou stěnách je mřížka. Zaváhal jsem.

„Jak v nějakým pitomým toustovači, co?“ zakřenil se chlapík. Chybělo mu pár zubů. „Ale klídek, jenom vás to maličko profoukne. Jděte dál.“

Vešel jsem do skleněné komůrky a položil jsem tašku na zem.

„Ne, ne. Tu tašku si držte.“

Znovu jsem ji zvedl. Dveře za mnou se okamžitě se zasyčením zavřely a ocelové panty se hladce rozložily. Přitlačné botky se s

žuchnutím uzavřely. V komoře se měnil tlak a já měl najednou trochu nepříjemný pocit v uších. „Asi byste měl radši zavřít oči,“ doporučil mi muž v modrém. Zavřel jsem je a ihned jsem ucítil, jak mi na tvář a na tělo z obou stran dopadá studená sprška. Šaty se mi promočily. Ucítil jsem nějaký štiplavý pach, něco jako aceton nebo odlakovač na nehty. Začal jsem se třást; tekutina byla opravdu studená. První nápor vzduchu přišel shora, s řevem, který brzy nabyl síly hurikánu. Strnul jsem, abych se nenechal porazit. Šaty pleskaly a tiskly se mi k tělu. Vítr sílil, až hrozilo, že mi vyrve tašku z ruky. Pak na chvíli foukat přestalo a další poryv přišel od podlahy. Ztrácel jsem orientaci, ale trvalo to jen chvíli. Pak se se zasyčením nahodily vývěvy a já jsem pocítil mírnou bolest v uších, protože tlak klesal, jako když jdete v letadle na přistání. Potom bylo ticho. „Hotovo,“ ozval se hlas. „Jděte dál.“

Otevřel jsem oči. Tekutina, kterou na mě nastříkali, se vypařila; šaty jsem měl suché. Předě mnou zasyčely otevírající se dveře. Vyšel jsem ven a muž v modrém se na mě tázavě podíval. „Cejtíte se dobře?“

„Jo, v podstatě.“

„Nikde vás nesvrbí?“

„Ne.“

„Dobře. Už pár lidí tu na to bylo alergickéjch. Ale musíme ten postup dodržovat kvůli sterilnímu prostředí.“ Přikývl jsem. Šlo jistě o proceduru, při níž se odstraní prach a ostatní kontaminanty. Postřiková tekutina je vysoce těkavá, vypařuje se při pokojové teplotě, a tak mi z těla i šatů dostane mikročástičky. Očistu dokončí proudy vzduchu a vakuum. Z mého těla se při tom odpojí a odsají všechny volné částičky. „Já jsem Vince Reynolds,“ prohlásil chlapík, ale ruku mi nepodal. „Mužem si tykat. Ty seš Jack?“

Řekl jsem, že ano.

„Tak dobrý, Jacku. Čekají na tebe, tak se do toho dáme. Musíme dodržovat bezpečnostní opatření, protože tu je prostředí s vysokým magnetickým polem, přes 33 T, takže...“ Vytáhl papírovou krabici. „Takže sundávej hodinky.“

Odložil jsem hodinky do krabice.

„A pásek.“

Stáhl jsem si pásek a položil jej do krabice.

„Nějaký šperky? Náramek? Přívěsek? Piercing? Odznaky nebo medaile? Zdravotní náramek?“

„Ne.“

„A co takhle kov uvnitř těla? Starý zranění, kulky, šrapnely? Nic? Zlomeniny spravený svorníkama, umělý náhrady pánevního nebo kolenního kloubu? Nic? Umělý chlopně, umělý chrupavky, vaskulární pumpičky, implantáty?“

Oznámil jsem, že nic z toho nemám.

„No taky jsi ještě mladej,“ poznamenal. „A co v tašce?“

Přiměl mě všechno vyndat a rozložit na stole, aby se v tom mohl přehrabat. Tady bylo kovu spousta: další pásek ke kalhotám s kovovou přezkou, kleštičky na nehty, holicí krém ve spreji, holicí náčiní, kapesní nůž, džíny s kovovými cvočky... Nůž a pásek si vzal, ostatní ale nechal ležet. „Můžeš si ty věci zase dát do tašky,“ prohlásil. „Dohodnem se takhle. Tašku si vezmi do ubytovny, ale dál ne. Jasný? U dveří ubytovny se spustí alarm, když se pokusíš nějakej kov pronést. Ale udělej mi tu laskavost a nespouštěj ho, jo? Pak se totiž jako bezpečnostní opatření zavřou magnety a trvá asi dvě minuty je zase nahodit. Technici z toho můžou vzteky puknout, zvlášť když výroba pořád jede. Kazí jim to všechno, na co se tak nadřeli.“

Slíbil jsem, že se pokusím na to pamatovat.

„Ostatní věci si nechám tady.“ Kývl ke stěně vedle mě; spatřil jsem desítku pomenších sejfů, každý s elektronickou klávesnicí. „Vyber si kombinaci a sám si to zamkni.“ Odvrátil se stranou, abych to tak mohl udělat.

„Hodinky nebudu potřebovat?“

Zavrtěl hlavou. „Nějaký ti seženeme.“

„A co pásek?“

„Seženem ti i pásek.“

„A můj laptop?“ zajímal jsem se.

„Přijde do sejfu,“ oznámil. „Leda bys toužil po tom, aby ti magnetický pole očesalo hard drajv.“ Položil jsem laptop k ostatním věcem a zamkl jsem dveře. Cítil jsem se podivně, vysvlečený, jako když jdu do vězení. „Moje tkaničky nechčeš?“ pokusil jsem se o vtip.

„Depak. Ty si nech. Aby ses moh uškrtit, až na to dojde.“

„Proč by mělo?“

„To vlastně nevím,“ pokrčil rameny Vince. „Ale ta banda, co tu dělá... Podle mýho jsou dokonale máklý. Vyráběj ty titěrný věcič-

ky, co nejsou vidět, babraj se v molekulách a šudlaj si je dohromady. Fakt našponovaná a hodinářská práce a oni jsou z ní cvoci. Rozesraný mozky, jeden jako druhý. Kape jim na karbid. Pojď tudy.“

Prošli jsme dalšími skleněnými dveřmi. Tentokrát ale žádné sprchování. Vešli jsme do elektrárny. Ve světle modrých halogenových zářivek jsem spatřil veliké kovové trubky vysoké půl třetího metru a také tlusté keramické izolátory silné jako stehno. Všechno bzučelo. Z podlahy jsem jasně cítil chvění. Všude samé nápisy s klikatými červenými blesky: POZOR! ELEKTRICKÝ PROUD! NEBEZPEČÍ SMRTI!

„Používáte tu spoustu energie,“ poznamenal jsem.

„Dost pro menší město,“ kývl Vince. Ukázal na jednu z cedulí. „Ty varování ber vážně. Před nějakou dobou jsme měli požární problémy.“

„Hm?“

„Jo. Někde vevnitř si udělali hnízdo potkani. A každou chvíli se nechávali usmažit, blbci. Já smrad spálený potkaní kůže nesnáším, ty jo?“

„Nikdy jsem neměl příležitost to zjistit.“

„Smrdí to přesně tak, jak by sis myslel.“

„Aha. A jak se dostali dovnitř?“

„Potrubím nahoru do záchodový mísy.“ Asi jsem se zatvářil překvapeně, protože Vince dodal: „Tys to nevěděl? Potkani to dělají věčně, znamená to pro ně jenom kousek uplavat. Kdyby to podnikli, zrovna když tam sedíš, bylo by to dost nepříjemný překvapení.“ Krátce se zasmál. „Potíž byla v tom, že firma, co to tu stavěla, nezačala odpad dost hluboko. No prostě dostali se dovnitř. Co tu jsem, měli jsme takovejch nehod pár.“

„Vážně? A jakých nehod?“

Pokrčil rameny. „Snažili se postavit to tu dokonale. Právě proto, že se tu pracuje s tak maličkýma věcmi. Ale svět má do dokonalosti daleko, Jacku. To odjakživa. A bude to tak i dál.“

„Jaké to byly nehody?“ zeptal jsem se znovu.

To už jsme došli ke vzdálenějším dveřím, těm s klávesnicí, a Vince rychle vyťukával čísla. „Všechny dveře mají stejný kód. Nula šest, nula čtyři, nula dva.“ Rozevřel dveře a vešli jsme do krytého průchodu, který spojoval elektrárnu s ostatními budovami. I přes rachocení klimatizace tu bylo horko k zalknutí. „To ty stavaři,“ vy-

světlil Vince. „Nepovedlo se jim klimatizaci dobře nastavit. Byli to tu opravovat už pětkrát, ale v tomhle průchodu je pořád horko.“ Na konci chodby byly další dveře a Vince mě nechal vytukat kód samotného. Dveře cvakly a otevřely se. Díval jsem se na další přetlakovou komoru: stěnu ze silného skla, za kterou, jen pár kroků, byla další stěna. A za tou druhou stěnou jsem spatřil Rickyho Morse v džínách a tričku, jak se usmívá a vesele na mě mává. Na tričku měl nápis: „Musíš mě poslouchat, jsem Admin.“

Odbornický vtípek. V operačním systému UNIX to znamená šéf.

„Odtud to už převezmu, Vinci,“ ozval se Ricky z interkomu.

„V pohodě,“ zamával na něj Vince.

„Spravíš to pozitivní nastavení tlaku?“

„To jsem udělal před hodinou. Proč?“

„V hlavní laborce to asi nedrží.“

„Mrknu se na to ještě jednou,“ slíbil Vince. „Možná máme zase někde únik.“ Plácl mě po zádech a ukázal palcem dovnitř budovy. „Hodně štěstí tam vevnitř.“ Pak se otočil a odkráčel, odkud přišel.

„Hrozně rád tě vidím,“ povídá Ricky. „Znáš vstupní kód?“

Řekl jsem, že znám. Ukázal na klávesnici. Vytukal jsem čísla. Skleněné dveře se odsunuly stranou. Vešel jsem do dalšího prostůrku širokého asi tak metr a půl a s kovovými mřížkami na všech čtyřech stěnách. Dveře se za mnou uzavřely. Od podlahy vyrazil silný poryv vzduchu, nadul mi nohavice a škubal mi oblečením. Téměř okamžitě po něm následovaly závaný větru z obou boků a potom i shora, ten poslední se mi tvrdě opíral do vlasů a ramen. Pak zasyčení vakua. Dveře přede mnou se bočně odsunuly. Uhladil jsem si vlasy a vešel jsem. „Za tohle se omlouvám,“ prohlásil Ricky a rázně mi potřásl rukou. „Ale aspoň tu nemusíme chodit navlečení jak potápěči.“ Všiml jsem si, že vypadá silně a zdravě. Na předloktích se mu jasně rýsovaly svaly.

„Vypadáš dobře, Ricky,“ poznamenal jsem. „Cvičíš?“

„Ale, však to znáš. Ani moc ne.“

„Docela jsi shodil,“ poplácal jsem ho po rameni.

Zazubil se. „To je jenom tím pracovním vypětím. Vyděsil tě Vince?“

„Nijak zvlášť...“

„Je trochu divný,“ vykládal Ricky. „Vyrůstal v poušti, sám s matkou. Když mu bylo pět, umřela. Tělo už bylo dost v rozkladu, když ji konečně našli. Chudák kluk, prostě nevěděl, co má dělat. Myslím, že bych byl taky divný.“ Ricky pokrčil rameny. „Ale jsem rád, že jsi tady, Jacku. Báł jsem se, že nepři jdeš.“ Povšiml jsem si, že Ricky sice vypadá zdravě, ale chová se nervózně, podrážděně. Svižně mě vedl po krátké chodbě. „Jak je Julii?“

„Zlomila si ruku a dost ošklivě se uhodila do hlavy. Je v nemocnici na pozorování. Ale dostane se z toho.“

„To je dobře. Moc dobře.“ Rychle přikývl a zabočil do další chodby. „Kdo se stará o děti?“

Pověděl jsem mu, že je u nás zrovna moje sestra.

„Takže se můžeš nějakou dobu zdržet? Pár dnů?“

„Asi ano, jestli budete potřebovat.“ Softwaroví poradci obvykle na místě tolik času netráví. Den, snad dva. Víc ale ne. Ricky se po mně ohlédl přes rameno. „Jestlipak ti Julie...eee... vysvětlila, o co tu jde?“

„Ani moc ne.“

„Ale víš, že tu trávila hodně času.“

„No ovšem. Víám,“ ucedil jsem.

„Posledních pár týdnů skoro denně přilétala vrtulníkem. A taky tu párkrát zůstala přes noc.“

„Nevěděl jsem, že se najednou tolik zajímá o výrobní úsek,“ poznamenal jsem.

Ricky jako by na chvíličku zaváhal. „Víš, Jacku,“ řekl potom, „tohle je úplně nová věc...“ Zamračil se. „Ona ti opravdu vůbec nic neřekla?“

„Ne. Skoro nic. Proč?“

Neodpověděl.

Otevřel dveře a máchl na mě, ať vejdu. „Tohle je náš ubytovací modul, tady všichni spí a jedí.“ Oproti průchodu tu vzduch byl chladný. Stěny byly ze stejného hladkého umakartovitého materiálu. Slyšel jsem tlumené, neustávající hučení klimatizace. Do chodby vedla řada dveří. Na jedněch z nich bylo moje jméno, napsané fixou na kousku lepicí pásky. Ricky dveře otevřel. „Všude dobře, doma nejlíp, Jacku.“ Místnost byla mnišsky strohá: malá postel, titěrný psací stůl, právě tak velký, aby se na něj vešly monitor a klávesnice. Nad postelí police na knížky a šaty. Všechn nábytek byl pokrytý

hlad'ounkým bílým plastovým laminátem. Nikde žádné škvíry či skulinky, kde by se udržely zatoulané prachové částičky. V pokoji také nebylo okno, jen obrazovka z tekutých krystalů, na které byl výhled na okolní poušť.

Na posteli ležely plastové hodinky a pásek s umělohmotnou přezkou. Nasadil jsem si je.

„Vylož si věci a já tě provedu,“ nabídl Ricky.

Stále rychlým krokem mě zavedl do středně velké haly s gaučem, s křesly postavenými kolem konferenčního stolu a s nástěnkou. I tady byl všechen nábytek z onoho zaobleného plastového laminátu. „Vpravo je kuchyň a společenská místnost s televizí, videohrami a tak.“ Vešli jsme do kuchyňky. Byli v ní dva lidé, muž a žena, jedli zrovna vestoje sendviče. „Myslím, že tuhle partu znáš,“ usmíval se Ricky. A znal jsem. Patřili do mojí skupiny v Media Tronics. Rosie Castrová, snědá, hubená, exotická a sarkastická; teď na sobě měla plandavé šortky a tričko s nápisem CHTĚL BYS?, ve kterém se tísnila velká ňadra. Rosie, nezávislá a vzpurná osoba, studovala na Harvardu shakespearovské drama, pak ovšem usoudila, že (abychom citovali ji samotnou) „Shakespeare je mrtvej, do prdele, a je mrtvej už stovky let. Nedá se o něm říct nic novýho. Co s tím?“ Přešla na MIT, stala se chráněnkyní Roberta Kima a pracovala na programování přirozených jazyků. Ukázalo se, že v tom nesmírně vyniká. A v té době se programy pro přirozené jazyky začaly týkat distribuovaného zpracování dat. Ukázalo se totiž, že lidé hodnotí větu simultánně, rovnou když ji slyší, několika způsoby. Nepočkají si na její konec, spíš si vytvářejí očekávání o tom, co přijde dál. To je ideální situace pro distribuované zpracování dat, které také pracuje na problému simultánně z několika stran. „Pořád stejná trička, co, Rosie,“ utrousil jsem. V Media Tronic byly nějaké potíže s tím, jak se oblékala.

„Nojo. Aspoň chlapci neusnou,“ pokrčila rameny.

„My si jich po pravdě řečeno nevšímáme.“ Otočil jsem se k Davidu Brooksovi, strojenému, zdvořilému, maniakálně čistotnému a v osmadvaceti skoro holohlavému. Oči za silnými skly zamrkaly. „Stejně to není nic moc.“

Rosie na něj vyplázla jazyk.

David je inženýr a také má inženýrskou neomalenost a nedostatek společenské uhlazenosti. Kromě toho je samý vnitřní rozpor: dělá poprask kolem kdejaké drobnosti týkající se jeho práce a vzhledu, ale o víkendech jezdí na motorce a často se vrací od hlavy k patě samé bláto. Nadšeně mi potřásl rukou. „Jsem hrozně rád, že ses vrátil, Jacku.“

„Už by mi konečně prokristapána někdo mohl prozradit, proč jste všichni tak ukrutně rádi, že mě vidíte,“ ucedil jsem.

„No protože toho víš o algoritmech na bázi agentů víc, než...“, začala Rosie.

„Nejdřív ho provedu,“ skočil jí do řeči Ricky. „Pak si popovídáme.“

„Proč?“ zajímalo Rosii. „Chceš, aby to bylo překvapení?“

„To je mi překvapení jako hrom,“ přidal se David.

„Ne, to vůbec ne,“ namítal Ricky a zpražil je pohledem. „Jen chci, aby Jack získal nějaké základy. Chci si to s ním projít.“

David se podíval na hodinky. „No a jak dlouho myslíš, že to bude trvat? Podle mě bysme totiž měli...“

„Povídám vám, abyste mě nechali ho tu provést, propána!“ Ricky div nevrčel. Překvapilo mě to, ještě nikdy jsem nezažil, aby mu ujížděly nervy. Teď to tak ale podle všeho bylo.

„No dobře, dobře, Ricky.“

„Ty ses tu šéf, Ricky.“

„Správně, jsem,“ sykl Ricky, ale pořád byl evidentně naštvaný. „A mimochodem, přestávka vám skončila před deseti minutami. Takže se všichni vrátíme k práci.“ Nahlédl vedle do herny. „Kde jsou ostatní?“

„Opravují vnější senzory.“

„Chcete říct, že jsou venku?“

„Ne, ne. Jsou v obslužné místnosti. Bobby má dojem, že senzorové jednotky mají potíže s kalibrací.“

„Paráda. Řekl to někdo Vincovi?“

„Ne. Je to softwarová záležitost, Bobby to zařídí.“

V tom okamžiku mi zapípal mobil. Překvapeně jsem jej lovil z kapsy. Otočil jsem se k ostatním. „Tady fungují mobily?“

„Jo, na drátě tu jsme,“ kývl Ricky a hned se vrátil k dohadování se s Davidem a Rosií. Vyšel jsem na chodbu a otevřel jsem si zprávy. Byla tam jen jedna, z nemocnice, o Julii. „Zjistili jsme si, že

jste manžel paní Formanové. Kdybyste nám mohl prosím co nejdříve zavolat...“ Pak číslo linky na doktora Ranu. Okamžitě jsem je navolil. Na ústředně mě spojili.

„JIP.“

Požádal jsem o doktora Ranu a čekal jsem, dokud se mi neozval. „Tady Jack Forman, manžel Julie Formanové,“ začal jsem.

„Aha, dobrý den, pane Formane.“ Milý, melodický hlas. „Díky, že hned voláte. Prý jste včera večer doprovázel manželku do nemocnice, že? Pak tedy víte, jak vážná jsou její zranění, nebo bych spíše měl říct potenciální zranění. Myslíme si, že by měla být důkladně vyšetřena na možné cervikální fraktury, subdurální hematomy, a také na fraktury pánve.“

„Jistě,“ odpověděl jsem. „Právě to mi řekli včera. Jsou s tím nějaké potíže?“

„Vlastně ano. Vaše žena to odmítá.“

„Opravdu?“

„Včera večer nám dovolila zrentgenovat fraktury zápěstí. Vysvětlili jsme jí, že díky rentgenu vidíme jen něco a že je důležité, aby šla na magnetickou rezonanci, ale to odmítla.“

„Proč?“ zajímal jsem se.

„Prý že to nepotřebuje.“

„Samozřejmě že potřebuje,“ ozval jsem se.

„Ano, to jistě, pane Formane,“ souhlasil se mnou Rana. „Nechci vás znepokojovat, ale u zlomenin pánevní kosti hrozí masivní krvácení do břišní dutiny a také... jaksí... úplné vykrvácení. Může k tomu dojít i velice rychle, takže...“

„Co ode mě chcete?“

„Abyste si s ní promluvil.“

„Samozřejmě. Spojte mi ji.“

„Bohužel ji zrovna odvezli na další rentgenová vyšetření. Na jakém čísle vás seženeme? Na tomhle čísle mobilu? Dobrá. A ještě něco, pane Formane. Nedaří se nám získat od vaší ženy psychiatrickou anamnézu...“

„To je co?“

„Odmítá o tom mluvit. Jde o drogy, jakékoli poruchy chování, tyhle věci. Můžete nám v této oblasti poskytnout víc informací?“

„Pokusím se...“

„Nechci vás znepokojovat, ale vaše žena se chovala... takříkajíc mírně iracionálně. Chvillemi téměř halucinovala.“

„V poslední době je pod značným tlakem,“ oznámil jsem.

„Ovšem, to k tomu jistě může přispět,“ uklouzl doktor Rana hladce. „A utrpěla vážné poranění hlavy, které ještě musíme prošetřit. Nechci vás znepokojovat, ale podle názoru našeho psychiatrického konzultanta vaše žena trpí buď bipolární poruchou osobnosti, anebo poruchou zaviněnou drogami, anebo obojím.“

„Chápu...“

„A samozřejmě že když se takové náznaky objeví v souvislosti s dopravní nehodou, která se týkala jednoho jediného vozidla, pak...“

Chtěl tím říct, že mohlo jít ne o nehodu, ale o pokus o sebevraždu. Nepřipadalo mi to pravděpodobné. „Nevím o tom, že by moje žena brala nějaké drogy,“ řekl jsem. „Ale její chování mi dělalo starosti už... hmm, už několik týdnů.“

Ricky došel ke mně a netrpělivě postával vedle. Přikryl jsem telefon rukou „Jde o Julii.“ Přikývl a mrkl na hodinky. Pak nakrčil obočí. Připadlo mi to náramně divné, že mě takhle honí, i když mluvím s lékařem o stavu svojí ženy – a navíc jeho bezprostřední nadřízené. Doktor ještě chvíli něco vykládal a já jsem se upřímně snažil co nejlépe zodpovídat jeho dotazy, ale věc se měla tak, že jsem nevěděl nic, co by mu mohlo pomoci. Pak řekl, že až Julii zase přivezou, přiměje ji, aby mi zavolala, a já na to, že ten hovor budu očekávat. Potom jsem mobil zaklapl. „Bezva,“ ozval se Ricky. „Promiň, že tě honím, Jacku, ale... víš, musím ti toho ukázat spoustu.“

„Tlačí nás čas?“ zajímal jsem se.

„Nevím. Možná.“

Chystal jsem se zeptat, co tím myslí, ale to už spěšně rázoval přede mnou. Odešli jsme z obytné části, prošli dalšími skleněnými dveřmi a další chodbou. Všiml jsem si, že tahle chodba je hermeticky uzavřená. Šli jsme po skleněné lávce připevněné nad podlahou. Ve skle bylo drobné děrování a pod dírami byly série sacích vakuových trubic. Na neustálé syčení vzduchových ventilů jsem si začínal stále víc zvykat. V půli cesty chodbu přehrazovaly další dvojité skleněné dveře. Museli jsme jimi projít po jednom. Když jsme jimi procházeli, rozestupovaly se, za našimi zády se zase zavíraly. Šli jsme dál a já měl znovu zřetelný pocit, že jsem ve vězení, procházím po sobě ná-

sledujícími mřížovými vraty, nořím se do čehosi hlouběji a hlouběji. I když to jsou hypermodemí a nablýskané skleněné stěny – stejně jsem ve vězení.

08.12

Vešli jsme do veliké místnosti s nápisem OBSLUHA, pod kterým stálo MOLMAT/TOVMAT/SURMAT. Stěny i strop pokrýval důvěrně známý hladký laminát. Na podlaze se vršily veliké laminované kontejnery. Dál vpravo jsem spatřil řadu velkých nerezových kotlů zapuštěných do podlahy a sahajících až do prvního patra, které obklopovalo hodně trubek a ventilů. Vypadalo to úplně jako maličký pivovar – a já jsem se na to Rickyho už chtěl zeptat, když tu on vyrazil: „Tak tady jste!“ U monitoru pracovali další tři členové mé někdejší skupiny. Když jsme vešli, zatvářili se lehce provinile, jako kluci přistižení s rukou v piksele na sušenky. Jejich šéfem byl samozřejmě Bobby Lembeck. Bobbymu už je pětatřicet, a tak víc na kód dohlíží, než aby ho sám psal, ale když se mu chce, pořád si zaprogramuje. Jako vždycky měl na sobě vybledlé džíny, tričko k filmu Ghost in the Shell a u pasu připnutého nepostradatelného walkmana. Dále Mae Changová, krásná a elegantní, tak odlišná od Rosie Castrové, jak jen žena vůbec může být. Mae pracovala jako praktická biologka, zkoumala v S'-čchuanu opice, langury čínské, ale kolem pětadvacítky se vrhla na programování. Praxe v přírodě, ale také přirozené sklony ji dovedly k tomu, že byla velmi zamlklá. Mae toho moc neříkala, pohybovala se skoro nehlučně a nikdy nezvyšovala hlas – ovšem také nikdy v hádce neprohrávala. Stejně jako mnoho terénních biologů si opatřila tajuplnou schopnost splynout s okolím, nenechat se spatřit, skoro zmizet. A konečně tu byl Charley Davenport, nerudný, jako pomačkaný a už ve třiceti obtloustlý. Byl pomalý, líně se vlekl a vypadal, jako by po maratónské programovací šichtě přespal oblečený, což opravdu často dělával. Charley dělal u Johna Hollanda v Chicagu a u Doyna Farmera v Los Alamos. Byl odborníkem na genetické algoritmy, programy, které při vybrušování úkolů napodobují přirozený výběr. Byl ale dost protivný: brumlal si, odfrkoval, trpěl samomluvou a hlučně a bezstarostně prdel. Skupina ho snášela jen proto, že je tak nadaný.

„Jsou na tohle vážně potřeba tři lidi?“ zeptal se Ricky, jakmile jsem si se všemi stiskl ruce.

„Jo, to teda jsou, Adminio, protože je to dost složitý,“ odpověděl Bobby.

„Jak to? A neříkej mi Adminio.“

„Jak si přejete, pane Admin.“

„Tak co s tím je?“

„Po tom incidentu dneska ráno jsem začal prověřovat senzory,“ pustil se do výkladu Bobby. „A mám pocit, že jsou špatně kalibrovaný. Jenže nikdo nechodí ven, a tak je otázka, jestli špatně odečítáme údaje, anebo jestli jsou vadné samy senzory, anebo jestli jsou jenom špatně nakalibrované přístroje tady vevnitř. Mae ty senzory zná, používala je v Číně. Já zrovna prověřuju kód. A Charley je tu proto, že nechce jít pryč a nechat nás tu o samotě.“

„Ale hovno, měl bych jinou práci,“ odsekl Charley. „Jenže jsem napsal algoritmus, co senzory ovládá, a až to tihle dva budou mít hotovo, bude potřeba optimalizovat kód senzorů. Zatím čekám, až se v tom dohrabou. Pak to optimalizuju.“ Kousavě se zadíval na Bobbyho. „Nikdo z nich neumí optimalizovat ani za mák.“

„Bobby ano,“ řekla Mae.

„Jo, když mu na to dáš půl roku, tak možná.“

„Děti, děti,“ vzdychl si Ricky. „Jen žádné scény před hostem.“

Chabě jsem se pousmál. Po pravdě jsem nedával pozor, o čem se ti čtyři baví. Jen jsem je pozoroval. Tři z mých nejlepších programátorů: když dělali pro mě, byli sebejistí, až to hraničilo s arogancí. Teď mě ohromilo, jak jsou nervózní. Jsou nabroušení, hašteří se, všechno je vyvede z míry. A když jsem si to probíral zpětně, došlo mi, že u Rosie a Davida to bylo stejně. Charley si začal tím svým popouzejícím stylem broukat.

„Prokristapána,“ vybafl Bobby Lembeck. „Nemůžeš mu říct, ať sklapne?“

„Charley,“ vyhověl mu Ricky, „o tom tvém bručení jsme už přece mluvili.“

Charley si pobrukoval dál.

„Charley...“

Charley táhle a teatrálně vzdychl. A přestal broukat.

„Vřelý dík,“ ocenil to Bobby.

Charley protočil panenky a zadíval se do stropu.

„No dobře, tak to tu rychle dodělejte,“ řekl Ricky, „a vraťte se co nejdřív na místa.“

„Jasně.“

„Chci, aby všichni co nejdřív byli, kde mají být.“

„Nojo,“ ucedil Bobby.

„Myslím to vážně. Budete na místech.“

„Propána, Ricky, jo, jo, jasně že jo. Nemohs bys přestat mluvit a nechat nás dělat?“

Nechali jsme ty tři za zády a Ricky mě vedl k menší místnosti.

„Ricky, oni nejsou, jako bývali, když ještě dělali pro mě.“

„Já vím. Všichni jsme tu tak nějak nervózní.“

„A proč to?“

„Kvůli tomu, co se tu děje.“

„A co se tu děje?“

Zastavil se před malou komůrkou na protější straně místnosti.

„Julie ti to říct nemohla, protože je to tajné.“ Dotkl se kartou dveří.

„Tajné?“ vyrazil jsem. „Lékařské snímací metody jsou tajné?“

Ve dveřích cvaklo a my jsme vešli dovnitř. Dveře se nám zavřely za zády. Spatřil jsem stůl, dvě židle, počítačový monitor a klávesnici. Ricky se posadil a okamžitě začal ťukat. „To s přístroji pro medicínu nás napadlo až dodatečně,“ začal. „Je to okrajová komerční aplikace technologie, kterou jsme už vyvíjeli.“

„Aha. A ta je jaká?“

„Vojenská.“

„Xymos dělá vojenský výzkum?“

„Ano. Na smlouvu.“ Odmlčel se. „Před dvěma lety si na ministerstvu obrany po zkušenostech z Bosny uvědomili, jak obrovský význam mají automatické létající stroje, které můžou za letu vysílat v reálném čase obraz bojiště. V Pentagonu vědí, že v budoucích válkách se najde ještě víc a rafinovanějších použití pro létající kamery. S jejich pomocí můžeš lokalizovat nepřátelské jednotky, i když jsou schované v džungli nebo v budovách, můžeš jimi řídit laserem naváděné rakety, identifikovat místa, kde se nacházejí spřátelené jednotky, a tak dále. Velitelé na zemi si ty obrázky můžou vyžádat, kdykoli potřebují, a to v jakémkoli spektru: ve viditelném, infračerveném, ultrafialovém, co si vzpomeneš. Snímání v reálném čase bude v budoucích válkách velice účinným nástrojem.“

„No dobře, ale...“

„Ale je jasné, že ty automatické kamery jsou zranitelné,“ pokračoval Ricky. „Můžeš je sundat jako holuby.“

Pentagon toužil po kameře, kterou sestřelit nejde. Představovali si něco velice malého, řekněme velkého jako vážka, prostě terč tak

malý, že ho nezasáhneš. Tím ale vznikají potíže se zdrojem energie, s malými řídicími plochami a u tak malého objektivu i s rozlišením. Potřebovali větší objektiv.“

Přikývl jsem. „A vás napadlo zkusit roj nanosoučástek.“

„Přesně tak.“ Ricky ukázal na obrazovku, kde se jako ptačí hejno točil a vířil shluk černých teček. „Mrak součástek by ti umožnil vytvořit kameru s tak velkým objektivem, jak potřebuješ. A sestřelit by se nedal, protože projektil by jím prostě proletěl. Navíc bys mohl mrak rozptýlit, jako se po výstřelu rozletí hejno ptáků. Pak by kamera byla neviditelná – až do chvíle, kdy by se zase zformovala. Připadalo nám to jako ideální řešení. Pentagon nám na to dal tříletý grant od Agentury pro financování pokročilých obranných projektů.“

„A dál?“

„Začali jsme na kameře dělat. A samozřejmě bylo hned jasné, že budou potíže s distribuovanou inteligencí.“

Tyhle potíže jsem důvěrně znal. Nanočástečky v mraku musejí mít rudimentární inteligenci, aby mohly interagovat s ostatními a vytvářet hejno vířící ve vzduchu. Taková koordinovaná činnost se může jevit jako velice náročná na intelekt, ale může probíhat, i když jsou prvky vytvářející hejno poměrně hloupé. Koneckonců to zvládají ptáci a ryby, a to nejsou ta nejbystřejší stvoření na naší planetě. Většina lidí se při pohledu na hejno ptáků nebo ryb domnívá, že je tam nějaký vůdce a že ho ostatní zvířata napodobují. Je to dáno tím, že lidé mívají stejně jako většina společensky žijících savců ve skupinách vůdce. Ptáci a ryby však nic takového nemají. Jejich skupiny tímhle způsobem organizované nejsou. Pečlivý výzkum chování hejn – rozbor obrazového záznamu políčko po políčku – ukázal, že tu žádný vůdce není. Ptáci a ryby reagují na několik prostých stimulů a výsledkem je koordinované chování. Nikdo je však neřídí. Nikdo je nevede. Nikdo neorganizuje. A právě tak nejsou jednotliví ptáci k hejnovému chování geneticky programováni. Nevytvářejí hejno díky zabudovanému programu. V ptačím mozku není nic, co by říkalo: „Když se stane to a to, zformujte hejno.“ Naopak, hejnové chování se ve skupině objevuje jako výsledek podstatně prostších pravidel, pravidel nižší úrovně. Například: „Drž se poblíž nejbližších ptáků, ale nevráť se do nich.“ Díky těmto pravidlům se celá skupina, celé hejno chová hladce a koordinovaně. Protože hejnové chování vychází z

pravidel nižší úrovně, označuje se jako vynořující se chování. Vynořující se chování se definuje jako chování, k němuž dochází ve skupině, aniž by k němu byl kterýkoli člen skupiny naprogramován. Vynořující se chování se může objevit u jakékoli populace včetně té počítačové. Anebo robotí. Anebo u nanoroje. Takže jsem řekl Rickeymu: „Měli jste u roje potíže s vynořujícím se chováním, co?“

„Přesně.“

„Bylo nepředvídatelné?“

„Mírně řečeno.“

V posledních desetiletích právě tohle pojetí vynořujícího se skupinového chování způsobilo v informatice menší revoluci. Pro programátory to znamenalo, že se dají určit pravidla chování pro jednotlivé agenty, ale ne pro jejich skupinu jednající společně. Jednotlivé agenty, ať už jde o programové moduly, procesory, anebo jako v tomto případě o reálné mikroroboty, se dají naprogramovat, aby za určitých okolností kooperovaly, ale za jiných soupeřily. Dají se jim určit úkoly. Je možné je instruovat, aby za úkoly šly tvrdohlavě a o samotě, anebo aby byly s to i pomáhat jiným agentům. Výsledek těchto interakcí se ale naprogramovat nedá. Prostě se jen vynoří, a často s překvapivými výsledky. Svým způsobem to je náramně zajímavé. Poprvé dokáže program vést k výsledkům, které programátor ani v nejmenším nepředvídal. Tyto programy se chovají mnohem více jako živé organismy než jako umělé automaty. A programátory to také zaujalo – zároveň je to ale i deptalo. Vynořující se chování programů totiž bylo kolísavé. Někdy agenty bojovaly mezi sebou, takže výsledkem byl pat a program neudělal vůbec nic. Někdy se nechaly jinými ovlivnit natolik, že zcela ztratily ze zřetele úkol a místo něj dělaly cosi jiného. V tomto smyslu se programy chovaly velmi dětinsky – byly nepředvídatelné a snadno se nechávaly rozptýlit. Jak to vyjádřil jeden programátor: „Snažit se programovat distribuovanou inteligenci, to je jako nakázat pětiletému dítěti, ať jde k sobě do pokoje a převleče se. Možná to udělá, ale zrovna tak je pravděpodobné, že udělá něco jiného a už se nikdy nevrátí.“ Protože se tyto programy chovaly jako živé bytosti, programátoři začali čerpat analogie z chování reálných organismů v reálném světě. Ba vlastně začali modelovat chování skutečných organismů, aby tím získali jakousi vládu nad výsledky programování. Takže tu najednou byli programátoři zkoumající, jak se rojí mravenci, jak termíti stavějí kupy,

jak včely provozují tanečky, to vše proto, aby vytvořili programy pro řízení letištního provozu, pro rozvážku pošty, pro jazykové překlady. Tyto programy často pracovaly skvěle, ale i tak se klidně mohly pokazit, zvláště když se drasticky změnily podmínky. Pak ztrácely ze zřetele vlastní úkol. Právě proto jsem před pěti lety začal modelovat vztahy predátor/kořist jako způsob, jak úkol pevně udržet. Hladový predátor se totiž rozptylovat nedá. Okolnosti ho snad přimějí, aby co do metod improvizoval, a je také možné, že to zkusí mnohokrát, než se mu to zdaří – ale úkol neztratí ze zřetele nikdy. A tak jsem se stal odborníkem na vztahy mezi dravci a kořistí. Věděl jsem hodně o hyenách, smečkách afrických psů, o lovicích lvicích, o útočných kolonách mravenčích vojsk. Moje skupina studovala literaturu od biologů pracujících v terénu, pak jsme jejich zjištění zobecňovali a převáděli do modulu s názvem PREDKOR, který se dal použít k ovládání jakéhokoli systému agentů, aby jeho chování bylo cílevědomé. Aby program směřoval ke svému úkolu. Díval jsem se na Rickyho obrazovku, kde se koordinované prvky plynule pohybovaly a kroužily ve vzduchu. „Vy jste k programování jednotlivých prvků použili PREDKOR?“

„Správně. Použili jsme ta pravidla.“

„Mně připadá, že se to chová vcelku slušně,“ usoudil jsem při pohledu na obrazovku. „Proč jsou s tím potíže?“

„To nevíme jistě.“

„To má znamenat co?“

„Že víme o potížích, ale nemáme jasno v tom, co je zavinuje. A jestli je problém v programování, anebo někde jinde.“

„Někde jinde? Například kde?“ zamračil jsem se. „Já to nechápu, Ricky. Je to jenom shluk mikrorobotů. Můžete je přimět, aby dělaly cokoli. Pokud není v pořádku program, opravte ho. Nebo je tu něco, co nechápu?“

Ricky se na mě rozpačitě zadíval. Odstrčil židli od stolu a vstal. „Já ti ukážu, jak ty prvky vyrábíme,“ rozhodl se. „Pak budeš situaci chápat líp.“

Protože jsem už viděl Juliino demo, byl jsem nesmírně zvědavý, co mi ukážou teď. Hodně lidí, kterých si vážím, se totiž domnívá, že molekulární výroba nebude možná. Jednou z nejvýznamnějších teoretických námitek je doba potřebná k výrobě funkční molekuly. Aby nanovýrobní linka zpracovala všechny molekuly, musela by být

neskonale efektivnější než cokoli, co kdy lidský průmysl poznal. Všechny člověkem vytvořené výrobní linky jedou zhruba stejným tempem: dokážou přidat jednu součástku za jednu vteřinu. Například automobil má několik tisíc součástek. A tak se auto dá vyrobit za celé hodiny. Dopravní letadlo má šest milionů součástí, a proto výroba trvá několik měsíců. Průměrná uměle vyrobená molekula by se ale skládala z 10^{25} částí. To jest z 10 000 000 000 000 000 000 000 000 částí. Pro praxi je to nepředstavitelně velký počet. Lidský mozek jej není s to pochopit. Výpočty však dokazují, že i kdybychom byli s to provádět montáž tempem milion částí v sekunde, výrobní doba jediné molekuly by stále činila tři tisíce bilionů let, což je déle než známé stáří vesmíru. A to je problém. Známý jako problém výrobní doby. „Pokud je vyrábíte v průmyslovém měřítku...“, oslovil jsem Rického.

„Vyrábíme.“

„Pak jste museli vyřešit problém výrobní doby.“

„Vyřešili jsme ho.“

„Jak?“

„Uvidíš.“

Většina vědců se domnívá, že by se problém vyřešil, kdyby se stavělo z větších dílčích jednotek, z molekulárních fragmentů skládajících se z miliard atomů. Tím by se montáž zkrátila na pár let. Kdyby šlo částečně o automontáž, dalo by se to omezit na několik hodin, snad i na jednu hodinu. Ale i kdyby došlo k ještě dalším zdokonalením, je stále teoretickým problémem, jak vyrábět v množstvích dostatečných pro obchodní využití. Účelem totiž není vyrobit jedinou molekulu za hodinu. Účelem je vyrábět kila molekul za hodinu. Nikdo zatím nepřišel na to, jak by to šlo udělat.

Minuli jsme pár laboratoří, z nichž jedna vypadala jako standardní mikrobiologická, anebo snad genetická laboratoř. Spatřil jsem v ní Mae, jak se s čímsi lopotí. Vyzvídal jsem na Rickym, co tu dělá mikrobiologická laborka, ale mávnutím ruky tu otázku zahnal. Byl celý netrpělivý a uspěchaný. Všiml jsem si, že klouže očima k hodinkám. Přímo před námi byla poslední přetlaková komora. Na skleněných dveřích bylo podle šablony nastříkáno MIKRO VÝROBA. Ricky mi ukázal, ať jdu dál. „Po jednom,“ upozornil. „Víc systém nedovolí.“ Vešel jsem. Dveře se za mnou se zasyčením zasunuly, přítlačné botky žuchly na místa. Další závan větru: zdola, ze stran,

shora. Už jsem si na to zvykal. Otevřely se druhé dveře a já jsem přešel do další krátké chodby, za kterou se otevírala veliká místnost. Uviděl jsem jasné, zářivé bílé světlo: bylo tak silné, až mě rozbolely oči. Ricky došel ke mně a při řeči mi cosi vykládal, ale co to bylo, na to si nevzpomínám. Nedokázal jsem se na to soustředit. Jen jsem pouličil oči. Byl jsem totiž konečně v hlavní výrobní hale, v obrovském prostoru bez oken, v gigantickém, tři patra vysokém hangáru. A uvnitř něj se tyčila neskutečně složitá konstrukce, která jako by visela ve vzduchu a která se leskla jako drahokam.

09.12

Zprvu bylo těžké pochopit, na co se to dívám – vypadalo to jako obrovská svítící chobotnice, která se tyčí nade mnou a která natahuje lesklá, fasetami pokrytá chapadla do všech směrů, takže vrhá na stěny složité odlesky a barevné pásy. Až na to, že tahle chobotnice měla různé vrstvy chapadel. Jedna vrstva byla nízko, ani ne půl metru nad zemí. Druhá ve výši prsou; třetí a čtvrtá se tyčila výš, až nad mojí hlavou. Ale všechny se leskly a jasně jiskřily. Ohromeně jsem mrkal. Pomalu jsem rozeznával podrobnosti. Chobotnice stála v nepravidelné, tři patra vysoké konstrukci, která byla celá postavená ze skleněných krychlových modulů. Podlahy, stěny, stropy, schodiště, všechno samé krychle. Uspořádání ale bylo zmatené, jako by kdosi rozházel horu obrovských průhledných kostek cukru uprostřed pokoje. A zevnitř toho shluku krychlí se do všech směrů plazila ven chapadla chobotnice. Celé to držela jen síť pokovených černých vzpěr a spojek, ty ale zakrývaly odlesky – a právě proto to vypadalo, jako by chobotnice visela ve vzduchu. Ricky se pousmál. „Konvergentní montážní linka. S fraktální architekturou. Pěkný kousek, co?“

Zvolna jsem přikývl. Už jsem viděl víc podrobností. To, co jsem považoval za chobotnici, byla ve skutečnosti stromová, rozvětřující se struktura. Ústřední kanál vedl vertikálně středem místnosti a do stran se z něj do všech směrů odpojovaly drobnější trubky. Z těchto větvení se zase dál rozpojovaly ještě menší větve a z těch pak ještě menší. Nejmenší trubičky byly silné jako tužky. Všechno se lesklo jako v zrcadlech. „Proč to tak září?“

„Sklo je pokryté pláštěm z umělého diamantu,“ vysvětlil. „Na molekulární úrovni je sklo jako ementál, samá díra. A samozřejmě je tekuté, takže atomy procházejí naskrz.“

„Takže jste ho pokryli tou vrstvou.“

„Správně. Jinak to nešlo.“

V tom svítivém lese větvícího se skla se pohybovali David a Rosie, dělali si poznámky, seřizovali ventily, nakukovali do příručních počítačů. Pochopil jsem, že se dívám na masivní paralelní montážní linku. Do drobných trubiček jsou zaváděny drobné fragmenty molekul, k těm se přidávají atomy. Potom se molekuly přesunou vedle, do větších trubek, a přibudou k nim další atomy. Tak postupují ke

středu struktury, dokud není montáž hotová, a pak je to vyvrhne do středové trubky.

„Naprosto správně,“ kývl Ricky. „Je to stejné jako u montážní linky v automobilce, jenom tady to probíhá na molekulární úrovni. Molekuly začínají na okrajích a trubkami postupují ke středu. Tady přidáme proteinovou sekvenci, tam zase metylovou skupinu, stejně jako se k autu přimontovávají dveře a kola. A na konci linky se vyklube nová, na zakázku zhotovená molekulární struktura. Vyrobená podle našich specifikací.“

„A proč jsou ty větve různé?“

„Kvůli výrobě různých molekul. Proto vypadají každá jinak.“ Na řadě míst procházelo chapadlo ocelovým tunelem zesíleným těžkými nýty: vakuové potrubí. Jinde zase trubku pokrývala stříbrná izolace a poblíž jsem spatřil dusíkové nádrže; v té sekci se vytvářejí velice nízké teploty.

„To jsou naše kryogenické komory,“ vykládal Ricky. „Moc nízko se nedostáváme, tak nanejvýš na minus sedmdesát. Pojď, ukážu ti to.“ Provedl mě po komplexu, po skleněných lávkách vinoucích se mezi větvemi. Na některých místech vedly přes nižší větve nízké schůdky. Ricky bez ustání štěbetal o technických podrobnostech: o rourách s vakuovým obalem, o odstředivkách, kontrolních kulových ventilech. Když jsme došli k izolované kostce, otevřel těžké dveře a ukázal mi komůrku, vedle které byla ještě jedna podobná. Vypadaly jako dva mrazicí boxy na maso. Do obou dveří byla vsazena okénka. V tuhle chvíli všude panovala pokojová teplota. „Můžeš tu mít dvě různé teploty,“ komentoval. „A ovládat jednu z druhé, když chceš, ale obvykle je to automatizované.“ Vedl mě zase ven a při tom sklouzl pohledem k hodinkám.

„Jdeme někam pozdě?“ zeptal jsem se.

„Cože? Ne, ne. Nic takového.“

Vedlejší dvě kostky byly vlastně místnůstky z masivního kovu a uvnitř se táhly silné elektrické kabely.

„To jsou magnetické komory?“ chtěl jsem vědět.

„Přesně tak,“ řekl Ricky. „Máme magnety generující v jádře pulzní pole o 33 T. To jest asi tak milionkrát víc, než je magnetické pole Země.“

S heknutím otevřel ocelové dveře bližší magnetické komory. Spatřil jsem veliký předmět koblihovitého tvaru, asi tak dva metry v

průměru, který měl uprostřed otvor zhruba dva tři centimetry velký. Kobliha byla naprosto uzavřena v potrubí a umělohmotné izolaci. Opláštění držely těžké ocelové závory vedoucí odshora dolů.

„Naše prť potřebuje hrozně moc chladit, to ti řeknu. A potřebuje i moc energie: patnáct kilovoltů. Kondenzátorům trvá celou minutu, než se nabijí. A samozřejmě používáme jenom pulzy. Kdyby to zůstalo zapnuté nastalo, vybuchlo by to – pole, které to generuje, by to rozervalo na kusy.“ Ukázal k patě magnetu, kde bylo ve výši kolene kulaté tlačítko. „Bezpečnostní vypínač,“ vysvětlil. „Pro všechny případy. Když máš plné ruce, můžeš to zmáčknout kolenem.“

„Takže vy používáte silná magnetická pole, aby odvedla část montáže...“

Jenže to už se Ricky otočil, mířil ven ze dveří a zase pokukoval po hodinkách. Spěchal jsem za ním. „Ricky...“

„Musím ti toho ukázat ještě víc,“ oznámil. „Už se to blíží k závěru.“

„Ricky, to všechno je náramně působivé,“ ukázal jsem na svítící trubky. „Ale většina montážní linky běží za pokojové teploty – žádné vakuum, žádné kryokomory, žádné magnetické pole.“

„Jistě. Žádné speciální podmínky.“

„Jak je to možné?“

Pokrčil rameny. „Asemblery to nepotřebují.“

„Asemblery?“ podivil jsem se. „To mi chceš říct, že v téhle lince máte molekulární asemblery?“

„Ano. Samozřejmě.“

„Asemblery místo vás zajišťují výrobu?“

„Ovšem. Já myslel, že tohle jsi pochopil.“

„Ne, Ricky,“ zavrtěl jsem hlavou, „nepochopil jsem to ani trochu. A nemám rád, když se mi lže.“

Zatvářil se ublíženě. „Já nelžu.“

Já ale věděl jistě, že lže.

Jednou z prvních věcí, které se vědci o molekulární výrobě dozvěděli, bylo, jak fenomenálně obtížné bude to uskutečnit. V roce 1990 pár výzkumníků od IBM přesunulo atomy xenonu na niklové destičce, až vytvořily písmena „IBM“ podle vzoru firemního loga. Celé logo bylo jen pár nanometrů dlouhé a dalo se vidět jedině elektronovým mikroskopem. Vizuálně to ale bylo náramně působivé a dostalo se tomu hodně publicity. IBM nechala lidi, aby si mysleli, že

se tím celé pojetí potvrzuje, že se tím otevírají dveře k molekulární výrobě. Spíš než co jiného to ale byl senzační kousek k upoutání zájmu veřejnosti. Přemístit jednotlivé atomy do konkrétního uspořádání totiž byla pomalá, usilovná a drahá práce. Výzkumníkům IBM zabralo celý den, než přesunuli třicet pět atomů. Nikdo se nedomníval, že tímhle způsobem by se dala vytvořit celá nová technologie. Většina lidí si spíše myslela, že nanoinženýři posléze najdou způsob, jak vyrobit „assembly“, miniaturní molekulární stroje, jež vyrobí konkrétní molekuly, asi jako stroj na výrobu kuličkových ložisek vyrábí jednotlivé kuličky. Že se nová technologie při výrobě molekulárních produktů bude spoléhat na molekulární stroje. Pěkná myšlenka, ale praktické problémy byly až skličující. Assembly totiž byly výrazně komplikovanější než molekuly, které měly vyrábět, a tak pokusy je zkonstruovat byly od počátku obtížné. Pokud vím, nikde na světě se nenašla laboratoř, které by se to podařilo. A teď si mi Ricky mezi řečí vykládá, že Xymos umí vytvářet molekulární assembly, které firmě produkují molekuly. Nevěřil jsem mu.

Na technologiích dělám celý život, a tak jsem získal cit pro to, co je možné. Podobné titánské skoky vpřed se prostě nestávají. Nestávaly se nikdy. Technologie jsou forma vědění a stejně jako jakékoli vědění i technologie rostou, vyvíjejí se, zrají. Myslet si něco jiného znamená myslet si, že by bratři Wrightové místo toho, aby uletěli s Kitty Hawk stovku metrů nad písečnými přesypy, mohli postavit raketu a odletět na Měsíc. Nanotechnologie je pořád ve fázi Kitty Hawk.

„No tak nech toho, Ricky,“ utrousil jsem. „Dopřavdy: jak to děláte?“

„Technické detaily nejsou tak důležité, Jacku.“

„Co je zas tohle za kecy? Jasně že jsou důležité.“

„Jacku, ty si vážně myslíš, že ti lžu?“ obšťastnil mě svým nejpodmanivějším úsměvem.

„Ano, Ricky,“ odušil jsem. „Myslím.“

Vzhlédl jsem k hlavonožčím chapadlům, která byla všude kolem mě. Byl jsem obklopen sklem, a tak jsem okolo spatřil desítky vlastních odrazů. Pokusil jsem se urovnat si myšlenky a zadíval jsem se dolů, pod nohy. A všiml jsem si, že i když chodíme po skleněných lávkách, ze skla jsou i některé části podlahy. Jedna taková sekce byla blízko. Došel jsem k ní. Skrze sklo jsem viděl ocelové potrubí a rou-

ry vedoucí pod úrovní podlahy. Zaujala mě jedna sada trubek, protože vedly od skladu k nedaleké skleněné krychli, pak se vynořovaly z podlahy, mířily vzhůru a rozdělovaly se na menší trubky. Usoudil jsem, že to je přívod výchozí suroviny – břečky surových organických materiálů, které budou v montážní lince proměněny v dokončené molekuly. Podíval jsem se dolů na podlahu a sledoval jsem trubky pozpátku na místo, kde vystupovaly ze sousední místnosti. I tahle křížovátka byla skleněná. Bylo vidět zaoblená ocelová břicha velkých kotlů, kterých jsem si všiml už předtím. Byly to ty nádrže, o kterých jsem si myslel, že snad patří k malému pivovaru. Protože přesně jako pivovarnické kádě vypadaly. Zařízení pro řízenou fermentaci, pro řízený růst mikrobů. A v tu chvíli mi došlo, co to vlastně je.

„Ty parchante,“ řekl jsem.

Ricky se znovu usmál a pokrčil rameny. „No co, tu práci to zvládne,“ prohlásil. Kotle ve vedlejší místnosti, to opravdu byly nádrže pro řízený růst mikrobů. Ricky tu ale nevařil pivo: vyráběl mikrobiy a já neměl žádné pochyby, k čemu to dělá. Protože ve Xymosu nebyli s to zkonstruovat skutečné nanoasemblery, používali bakterie, aby molekuly vyráběly za ně. Šlo o genetické inženýrství, ne o nanotechnologii.

„Ale ne tak docela,“ namítl Ricky, když jsem mu pověděl, co si myslím. „Uznávám ovšem, že používáme hybridní technologii. V tomhle případě to ovšem moc překvapivé není, no ne?“

V tom měl pravdu. Přínejmenším deset let už pozorovatelé předvídali, že genetické inženýrství, programování a nanotechnologie postupně splynou. Všechny se týkají podobných – a navzájem propojených – činností. Není až takový rozdíl mezi tím, když použijete počítač k dekodování části genomu bakterie, a když počítač použijete, aby vám pomohl vložit do bakterie nové geny, které budou vytvářet nové proteiny. A není větší rozdíl mezi tím, když vytvoříte novou bakterii, která bude chrlit řekněme molekuly inzulinu, a když vytvoříte umělý mikromechanický assembler, aby chrlil nové molekuly. Všechno probíhá na molekulární úrovni. Stále stejný náročný úkol: jak vnutit krajně komplexním systémům lidský model. A molekulární konstrukce jsou neskonale komplikované. Molekulu si můžete představit jako sérii atomů poskládaných k sobě jako dílky lega, jeden ke druhému. To je ale zavádějící představa. Na rozdíl od lega

totiž atomy nejdou skládat do jakékoli sestavy, která se vám zalíbí. Vložený atom podléhá výrazným lokálním silám, magnetickým a chemickým silám, a to často s nežádoucími následky. Může jej to vyrazit z postavení. Nebo v něm třeba zůstane, ale v nevhodném úhlu. Dokonce se může i celá molekula naprosto zamotat. Výsledkem je, že molekulární výroba je cvičení v umění možného, v tom, jak nahrazovat atomy a skupiny atomů, aby vznikly ekvivalentní struktury, které budou fungovat kýženým způsobem. Tváří v tvář všem těmto obtížím je nemožné pomíjet skutečnost, že již existují vyzkoušené molekulární továrny, jež jsou schopné molekuly produkovat ve velkých množstvích: a říká se jim buňky.

„Buněčná výroba se dá naneštěstí použít jen do určité míry,“ vykládal Ricky. „Sklidíme substrátové molekuly, tedy surovinu, a pak na nich budujeme za pomoci nanoinženýrských procedur. Takže je v tom kus od obojího.“

Ukázal jsem dolů na nádrže. „Jaké buňky kultivujete?“

„Théta-d 5972,“ odpověděl.

„A to je?“

„Kmen *E. coli*.“

Escherichia coli je běžná bakterie, kterou v přírodě najdeme prakticky všude, dokonce i v lidských střevech. „Nenapadlo někoho, že by nemuselo být úplně ideální použít buňky, které žijí i uvnitř člověka?“

„Ani ne. Upřímně řečeno jsme se tím nezabývali. Prostě jsme potřebovali dobře prozkoumanou buňku, ke které existuje rozsáhlá literatura. Zvolili jsme zkrátka průmyslový standard.“

„Hmm...“

„Každopádně si myslím, že v tom není problém,“ pokračoval Ricky. „Jacku, jí by se v lidských vnitřnostech nedařilo. Théta-d je optimalizovaná pro různé druhy zdrojů výživy – aby se v laboratoři pěstovala levně. Vlastně mám dojem, že může růst i na smetí.“

„Takže takhle získáváte molekuly. Vyrábějí je za vás bakterie.“

„Ano, takhle získáváme primární molekuly. Sklízíme dvacet sedm primárních molekul. Ty se spojují za relativně vysokoteplotních podmínek, kdy jsou atomy aktivnější a rychle se směšují.“

„Proto je tady tak teplo?“

„Ano. Účinnost reakce je nejvyšší na čtyřiašedesáti stupních Celsia, tak pracujeme s tím. Za těch podmínek dosahujeme nejvyšší-

ho tempa spojování. Molekuly se ale spojují i za mnohem nižších teplot. V určité míře splývají dokonce i při dvou až pěti nad nulou.“

„A žádné další podmínky nepotřebujete,“ připojil jsem. „Vakuum? Tlak? Silná magnetická pole?“

Ricky vrtěl hlavou. „Kdepak, Jacku. Tyhle podmínky udržujeme, jen aby se montáž urychlila, ale v zásadě nutné nejsou. Je to opravdu elegantní proces. Molekulární komponenty se spojují poměrně snadno.“

„A když se tyhle molekuly spojí, vznikne váš konečný assembler?“

„A ten potom sestaví molekuly, které potřebujeme. Ano.“

Bylo to chytré řešení, vytvářet assemblyy za pomoci bakterií. Ricky mi ale tvrdil, že se komponenty spojují téměř samočinně a že k tomu není potřeba nic než zvýšená teplota. K čemu se ale pak používá ta složitá skleněná stavba?

„Jde o efektivitu a o oddělení procesů,“ odtušil Ricky. „Dokážeme vytvářet v různých větvích až devět assemblerů naráz.“

„A kde assemblyy vytvářejí hotové molekuly?“

„Ve stejném zařízení. Nejdřív je ale reaplikujeme.“

Potřásl jsem hlavou. Tenhle výraz jsem neznal. „Reaplikujete?“

„To je drobné zdokonalení, které jsme tu vyvinuli. Žádáme na ně o patent. Víš, náš systém pracoval hned od počátku bezchybně, ale s hrozně nízkou výtěžností. Sklízeli jsme půl gramu hotových molekul za hodinu. Tím tempem by trvalo několik dnů, než by vznikla jediná kamera. Necháпали jsme, kde to vázne. Konečná montáž ve větvích probíhá v plynné fázi. Ukázalo se, že molekulární assemblyy jsou těžké a mají sklon klesat ke dnu. Bakterie se usazovaly do vrstvy na nich a vypouštěly molekulární komponenty, které byly ještě lehčí a stoupaly výš.“

Proto měly assemblyy velice malý kontakt s molekulami, které měly skládat dohromady. Pokoušeli jsme se technologie promísit, ale nepomáhalo to.“

„Takže jste udělali co?“

„Modifikovali jsme konstrukci assembleru tak, aby měl lipotropickou bázi, která se přichytí na povrch bakterie. Tím se assemblyy dostaly do lepšího kontaktu s molekulárními komponentami a výtěžnost nám rázem vyskočila o pět řádů.“

„Takže teď assembly dřepe přímo na bakteriích?“

„Správně. Přichycené k vnější buněčné membráně.“

U nedalekého počítačového pracoviště Ricky několika klepnutími vyvolal na plochý displej konstrukční plán assembleru. Assembler vypadal asi jako dětský větrník, z něhož vybíhají různými směry spirálové končetiny a který má ve středu hustý shluk atomů.

„Jak říkám, je to fraktální konstrukce,“ rozkládal Ricky, „takže v menších řádech vypadá trochu podobně.“ Zasmál se. „Jako ty... matřičky.“ Zase něco vytukal. „A tady je konfigurace po napojení.“

Na obrazovce teď byl assembler přitisknutý k mnohem většímu objektu ve tvaru pilulky, jako by ten větrník připevnili k ponorce. „To je bakterie théta-d,“ vysvětlil Ric-ky. „S přichyceným assemblerem.“

Sledoval jsem, jak se k ní přichytilo ještě i několik dalších assemblerů. „A assembly vyrábějí hotové prvky tvořící kameru?“

„Přesně tak.“ Zase něco vytukal. Uviděl jsem další obraz. „Tohle je mikrostroj, který je cílem našeho snažení. Hotová kamera. Verzi určenou do krevního řečiště jsi viděl. Tohle je verze pro Pentagon, o dost větší a určená k létání. Vlastně se díváš na molekulární vrtulník.“

„A kde má vrtuli?“ zajímal jsem se.

„Nemá žádnou. Stroj používá ty malé kulaté výčnělky, co trčí támhle. To jsou motory. Vlastně to probíhá tak, že stroj šplhá po viskozitě vzduchu.“

„Že šplhá... po čem?“

„Po viskozitě. Vzduchu.“ Usmál se. „Jsme na mikro-mechanické úrovni, nezapomeň. Je to úplně nový svět, Jacku.“ Ať už byl koncept jakkoli novátorský, Ricky byl, co se produktu týče, pořád vázán konstrukčními specifikacemi Pentagonu – a produkt si nijak náramně nevedl. Ovšem, postavili kameru, kterou nešlo sestřelit a která velice dobře přenášela obraz. Ricky vykládal, že při zkouškách prováděných uvnitř všechno fungovalo skvěle. Jenže venku dokonce i slabý vánek rozvál kameru jako oblak prachu, kterým ostatně byla. Konstrukční skupina Xymosu se pokoušela modifikovat prvky, aby byly mobilnější, ale zatím bez úspěchu. A mezitím na ministerstvu obrany dospěli k názoru, že konstrukční omezení budou nepřekonatelná, a ze všech nanotechnologických plánů vycouvali;

zrušena byla i smlouva s Xymosem. Za šest týdnů je ministerstvo přestane financovat.

„Proto Julie posledních pár týdnů tak zoufale sháněla ten rizikový kapitál?“ nadhodil jsem.

„Jistě,“ přikývl Ricky. „Upřímně řečeno, celá firma by klidně mohla jít do Vánoc pod drn.“

„Leda byste jednotky opravili, aby fungovaly i za větru.“

„Ovšem, ovšem.“

„Ricky,“ namítl jsem, „já jsem programátor. Ty potíže s mobilitou vám vyřešit nepomůžu. To je záležitost molekulární konstrukce. Strojářská záležitost. Není to můj obor.“

„Nojo, to já vím.“ Odmlčel se a zakabonil se, „Jenomže my si myslíme, že součástí řešení by mohl být i programový kód.“

„Kód? A součástí jakého řešení?“

„Jacku, musím ti to říct na rovinu. Udělali jsme chybu. Ale naše vina to nebyla. To ti přísahám. My za to nemůžeme. To ty firmy, co to tu stavěly.“ Vstal. „Pojď za mnou, ukážu ti to.“

Svižným krokem mě zavedl na opačnou stranu továrny, kde jsem spatřil na stěně žlutou výtahovou klec. Výtah byl malý a mně to nebylo příjemné, protože byl otevřený; uhýbal jsem očima.

„Nerad výšky?“ zeptal se Ricky.

„Nesnáším je.“

„Ale je to lepší než jít po svých.“ Ukázal stranou, kde po zdi až ke stropu stoupal železný žebřík. „Když výtah nejede, musíme lézt po tomhle.“

„To ale beze mě,“ otrásl jsem se.

Vyjeli jsme výtahem až ke stropu, do výšky tří pater. Pod stropem visela spleť potrubí a vedení a pod ní zase síť lávek z mřížoviny, aby to zaměstnanci mohli obsluhovat. Mřížové podlahy mě štvaly, protože jsem skrz ně viděl hluboko dolů. Snažil jsem se tam nedívat. Několikrát jsme museli podlézt pod nízko sahajícími trubkami. Ricky přeřvával rachocení přístrojů. „Tady nahoře je všechno!“ hulákal a ukazoval sem a zase tam. „Támhle klimatizace! Nádrže na vodu pro rozstřikovače protipožárního systému jsou zas tam! Tady jsou elektrické skříně. Je to prostě střed všeho dění!“ Šel po lávce dál a konečně se zastavil před velikým větracím otvorem asi tak metr v průměru, který vedl až do vnější stěny. „Tady ten větrák,“ nakláněl se mi až k uchu, „je jeden ze čtyř hlavních, co ženou vzduch ven.“

Vidíš ty otvory kolem něj a ty hranaté krabičky, co jsou na nich? To jsou filtry. Rozmístili jsme mikrofily do několika po sobě jdoucích vrstev, aby nedošlo ke kontaminaci vnějšího prostředí něčím z továrny.“

„Vidím...“

„Teď je vidíš,“ pokračoval Ricky. „Naneštěstí je stavební firma zapomněla právě do tohoto větráku zamontovat. A navíc ani neprozrazili ty otvory, takže při kolaudaci stavební dozor vůbec nepoznal, že něco chybí. Podepsali jim převzetí a my jsme tu začali pracovat. A foukali jsme ven nefiltrovaný vzduch.“

„Jak dlouho?“

Ricky se kousl do rtu. „Tři týdny.“

„A to za plného výrobního provozu?“

Přikývl. „Odhadujeme, že ven se dostalo asi tak pětadvacet kilo znečišťujících látek.“

„A co to bylo za látky?“

„Od všeho trochu. Nevíme přesně, co tam bylo.“

„Takže jste ven vyfoukali E. coli, assembly, hotové molekuly, všechno?“

„Právě. Nevíme ale, v jakých poměrech.“

„A na těch poměrech záleží?“

„Mohlo by. Ano.“

Ricky byl při výkladu stále neklidnější, kousal se do rtu, drbal se na hlavě, vyhýbal se mi pohledem. Nechápal jsem to. V dějinách průmyslového znečištění je pětadvacet kilo znečištění triviální záležitost. Pětadvacet kilo materiálu, to se vám v pohodě vejde do tašky přes rameno. Na tak malém množství prostě moc nesejde, leda by bylo silně toxické nebo radioaktivní – a to nebylo.

„No a co, Ricky?“ vyptával jsem se dál. „Vít musel částičky rozvát do pouště na stovky kilometrů. Slunce a kosmické záření je zničí. Sesypou se, rozloží se. Budou pryč za pár hodin nebo dnů. Nebo ne?“

Ricky pokrčil rameny. „Po pravdě řečeno, Jacku, se stalo spíš to, že...“ A v tom okamžiku se rozezněl poplach.

Poplašný signál byl tichý, spíš to bylo mírné, vytrvalé cinkání, ale Ricky sebou škubl. Rozběhl se po lávce, až její povrch pod botami kovově duněl, řítit se k terminálu na stěně. Na monitoru rudě svítilo: VSTUP NA PV-90.

„Co to znamená?“ zeptal jsem se.

„Že něco spustilo alarm na hranicích areálu.“ Sundal z klipsu vysílačku. „Vinci, uzavři to.“

Ve vysílačce zapraskalo. „Máme už uzavřeno, Ricky.“

„Zvyš přetlak.“

„Je na třetině atmosféry nad základem. Chceš ještě víc?“

„Ne. Nech to tak. Máme to na obrazu?“

„Ještě ne.“

„Do hajzlu.“ Ricky si zase připnul vysílačku k pasu a začal něco rychle psát. Obrazovka se rozdělila na šest menších obrazů z bezpečnostních kamer rozmístěných kolem budov. Některé zabíraly okolní poušť z výšek, zřejmě ze střech. Jiné poskytovaly výhled ze země. Kamery se pomalu natáčely. Neviděl jsem nic. Jen pouštní křoviny a sem tam shluk kaktusů. „Falešný poplach?“ nadhodil jsem.

Ricky zavrtěl hlavou. „Kéž by.“

„Já nevidím nic,“ upozornil jsem.

„Chvilí trvá, než to najdou.“

„Co jako?“

„Tohle.“

Ukázal na monitor a kousl se do rtu.

To, co jsem spatřil, vypadalo jako drobný, vířící oblak částíček. Asi jako prašný vír, jeden z těch sloupů podobných malým tornádům, které se sunou nad zemí a roztácejí je vzestupné proudy vzduchu od rozpáleného povrchu pouště. Jenomže tenhle oblak byl černý a svým způsobem ohraničený – jako by byl ve středu smáčkнутý, takže vyhlížel poněkud jako staromódní láhev od coly. Jenže ten tvar nedržel setrvale. Vzhled se stále měnil, přetvářel.

„Ricky, na co se to díváme?“

„Já doufal, že to ty povíš mně.“

„Vypadá to jako roj agentů. To je ten váš kamerový roj?“

„Ne. Je to něco jiného.“

„Jak to víš?“

„Nedokážeme to totiž ovládat. Nereaguje to na naše rádiové signály.“

„Zkoušeli jste to?“

„Ano. Snažili jsme se s tím navázat spojení skoro dva týdny,“ odpověděl. „Generuje to elektrické pole, které dokážeme změřit, ale buhvíproč s tím nemůžeme komunikovat.“

„Takže roj na útěku.“

„Ano.“

„A chová se autonomně.“

„Ano.“

„A trvá to už...“

„Celé dny. Asi deset dnů.“

„Deset dnů?“ Zamračil jsem se. „Jak je to možné, Ricky? Roj je jen houf mikrorobotických strojů. Proč se nerozložily, proč jim nedošla energie? A proč je vlastně nemůžete ovládat? Vždyť když mají schopnost létat v roji, je mezi nimi nějaká elektricky zprostředkovaná interakce. Tudíž byste měli být s to roj ovládat – nebo ho aspoň rozložit.“

„Svatá pravda,“ souhlasil Ricky. „Jenomže to nedokážeme. A vyzkoušeli jsme už všechno, na co jsme přišli.“ Soustředil se na obrazovku, pozorně sledoval, co se děje. „Ten mrak je na nás nezávislý. Tečka.“

„A mně jste sem přivedli, abych...“

„Abys nám pomohl to svinstvo dostat zpátky,“ řekl Ricky.

09.32

Říkal jsem si, že na takovýhle problém ještě zatím nikdo nepřišel. Po všechny ty roky, co jsem programoval agenty, jsme se soustředili na to, abychom je přiměli vzájemně reagovat tak, že z toho budou užitečné výsledky. Nikdy nás nenapadlo, že by mohly být větší potíže s ovládáním nebo se sklony k samostatnosti. To se prostě stát nemohlo. Jednotlivé agenty byly příliš malé, než aby měly vlastní zdroj energie; musely ji čerpat z nějakého vnějšího zdroje, například elektrického nebo mikrovlnného pole. Stačilo to pole vypnout a agenty pomřely. Roj nebylo o nic těžší ovládat, než kdyby šlo o domácí spotřebič, třeba kuchyňský mixér. Vypněte elektřinu a znehybní to. A Ricky mi najednou vykládá, že oblak se samostatně udržel celé dny. To prostě nedává smysl.

„Kde bere energii?“

Vzdychl si. „Zkonstruovali jsme jednotlivé prvky s drobnou piezodestičkou, aby generovala proud z fotonů. Je to jen přídatný zdroj, doplnili jsme ji až později, ale vypadá to, že se obejdou jen s tím.“

„Takže prvky jedou na sluneční energii,“ konstatoval jsem.

„Správně.“

„Čí to byl nápad?“

„Požádal o to Pentagon.“

„A vestavěli jste kapacitanci?“

„Jo. Dokážou náboj skladovat tři hodiny.“

„Aha, jasně.“ Konečně se k něčemu propracováváme. „Takže mají dost energie na tři hodiny. Co se děje v noci?“

„Předpokládáme, že v noci po třech hodinách tmy ztrácejí energii.“

„Potom se oblak rozpadne?“

„Ano.“

„A jednotlivé prvky spadnou na zem?“

„Nejspíš.“

„Nemůžete nad nimi získat vládu tehdy?“

„Mohli bysme,“ řekl Ricky, „jenom je ale najít. Chodíme ven noc co noc a hledáme je. Nikdy jsme je ale nenašli.“

„Mají zabudované nějaké stopovky?“

„Ano, jasně. Všechny prvky mají uvnitř schránky fluorescenční modul. Pod ultrafialovým zářením vypadají modrozeleně.“

„Takže vy v noci chodíte ven a hledáte v poušti modrozeleně zářící fleky.“

„Jasně. A zatím jsme nenašli žádný.“

Ne že by mě to moc překvapilo. Pokud se oblak zhroutí v sevřené formaci, utvoří na poušti skvrnu asi tak patnáct centimetrů v průměru. A zdejší poušť je obrovská. Žádný div, že to noc co noc přehlédli. Když jsem si to ale promyslel, zjistil jsem, že je tu jiný aspekt, který nedává smysl. Jakmile oblak dopadne na zem, jakmile přestanou být organizované jednotlivé prvky, pak ztratí organizovanost i oblak. Měl by jej rozprášit vítr, asi jako smítka prachu, a on by se už nikdy neměl znovu zformovat. Je ale jasné, že to tak neprobíhá. Prvky se nerozptýlí. Naopak, oblak se den za dnem vrací. Proč?

„Myslíme si, že se asi přes noc schovává,“ utrousil Ricky.

„Schovává?“

„Jo. Na nějakém chráněném místě, snad pod skalním převisem, v díře v zemi, takového něco.“

Ukázal jsem na oblak, který vířil a směřoval k nám. „Ty si myslíš, že roj je schopný se ukrývat?“

„Myslím si, že je s to se přizpůsobovat. Nebo spíš to vím.“
Vzdychl si. „A kromě toho to už není jen jeden roj, Jacku.“

„Je jich víc než jeden?“

„Přinejmenším tři. Teď už možná i víc.“

Na chvíli jsem měl hlavu jako vymetenou, jako by mě zalila šedivá vlna ospalosti a zmatku. Najednou jsem nebyl s to přemýšlet a dát si jednu k jedné. „O čem to mluvíš?“

„O tom, že se rozmnožuje, Jacku,“ odpověděl. „Že se ten zkurvenej roj rozmnožuje.“

Kamera teď poskytovala pohled z úrovně země na prašný oblak, který se vířivě přibližoval. Pak jsem si ale uvědomil, že se netočí jako prašný vír. Ne, částčky se točily jedním směrem a potom zase opačným, jejich pohyb byl vlnivý. Byl to rozhodně pohyb roje.

„Rojení“: tak se říká chování některých druhů společenského hmyzu, třeba mravenců nebo včel, které se rojí vždycky, když se včelstvo přesouvá na nové místo. Včely se vydají tím nebo oním směrem a utvoří ve vzduchu tmavý proud. Roj se třeba zastaví, přichytí se řekněme stromu, na hodinu, anebo i na noc, a pak pokračuje

dál. Konečně se včely usadí na novém místě, kde budou mít úl, a rojení skončí. V posledních letech programátoři psali programy, které modelují toto chování hmyzu. Algoritmy na bázi rojové inteligence se staly v počítačovém programování významným nástrojem. Pro programátory znamená roj populaci počítačových agentů, které jednají společně, aby tak vyřešily problém za pomoci distribuované inteligence. Rojení se stalo oblíbenou metodou, jak zorganizovat agenty, aby pracovaly společně. Existují profesní organizace a konají se konference určené pouze programům na bázi rojové inteligence. Poslední dobou se z toho stalo cosi jako nouzové řešení: pokud nedokážeš vpravit do kódu něco nápaditějšího, přiměješ agenty, aby se rojily. Jenomže já jsem se díval a bylo mi jasné, že tenhle oblak se nerojí v obyčejném smyslu toho slova. Vlnivý pohyb sem a zase tam jako by byl jen částí jeho pohyblivosti. Také tu bylo rytmické rozpínání a smršťování, tepání, jež se skoro podobalo dechu. A u toho jako by oblak navíc řídil a stoupal a pak se zase propadal a byl podsaditější. Změny probíhaly plynule, ale v opakujícím se rytmu – nebo spíš v sériích překrývajících se rytmy.

„Do hajzlu, ty ostatní nejsou vidět,“ prskal Ricky. „Ale určitě není sám.“ Znovu zmáčkl vysílačku. „Vinci? Vidiš nějaké další?“

„Ne, Ricky.“

„Kde jsou ty ostatní? No tak, lidi, povězte mi to někdo.“ Po celé továrně začaly popraskávat vysílačky.

Bobby Lembeck: „Ricky, je tu sám.“

„Nemůže být sám.“

Mae Changová: „Ricky, přístroje venku nic jiného nezaznamenaly.“

„Jen jeden roj, Ricky.“ To byl David Brooks.

„Nemůže být sám!“ Ricky svíral vysílačku tak křečovitě, až se mu odkrvovaly prsty. Stiskl tlačítko. „Vinci? Zvyš VP na půl.“

„Určitě mám?“

„Máš.“

„No dobře, jestli si teda vážně myslíš, že...“

„Kurva, nech si ty komentáře a udělej to!“

Ricky mluvil o vnitřním přetlaku v budově, který se měl zvýšit na půl atmosféry. U každé výroby s čistým prostředím se udržuje přetlak, aby žádnou netěsností nemohly dovnitř pronikat částičky prachu; smetl by je totiž vzduch unikající ven. Na to ale stačí asi de-

setina atmosféry. Přetlak půl atmosféry, to už je hodně. Na to, aby se venku udržely pasivní částčky, je to zbytečně moc. Jenže tyhle částčky samozřejmě pasivní nejsou.

Díval jsem se, jak se oblak vlní a víří a blíží se a spatřil jsem, že některé jeho části sem tam odrazí světlo a pak se změni v lesklé, duhově stříbřité plošky. Pak barva bledla a roj se zase vracel k černé. Určitě to byly piezopanely, které zachycovaly sluneční světlo. Jasně se tím ale prokazovalo, že jednotlivé mikroprvky jsou velice pohyblivé; do stříbrna totiž nikdy nepřecházel celý obal najednou, vždy jen části nebo pruhy. „Neříkal jsi, že vás Pentagon poslal k vodě, protože nedokážete roj ovládat ve vetru?“

„Říkal. Nezvládali jsme to.“

„Ale posledních pár dnů muselo foukat pořádně, ne?“

„Samozřejmě. Obyčejně to přijde v pozdním odpoledni. Včera jsme měli deset uzlů.“

„Proč to roj nerozválo?“

„Protože vymyslel, jak z toho ven,“ odtušil Ricky zamračeně. „Přizpůsobil se tomu.“

„Jak?“

„Dívej se dál, nejspíš to uvidíš sám. Vždycky, když vítr zava-ne, roj klesne k zemi a drží se nízko nad ní. A když vítr utichne, zase vyletí nahoru.“

„Je to vynořující se chování?“

„Jasně. Nikdo to nenaprogramoval.“ Kousl se do rtu. Že by zase lhal? „Takže mi chceš říct, že se ta věc naučila...“

„Jasně. Jasně.“

„Jak by se roj mohl učit? Agenty nemají paměť.“

„No, vlastně... to je na dlouhé povídání,“ kroutil se Ricky.

„Mají paměť?“

„Ano, mají. Omezenou. Dali jsme jim ji.“ Ricky stiskl tlačítko na vysílačce. „Neslyšeli jste někdo něco?“ Ze sluchátek se praskavě ozvaly odpovědi.

„Zatím nic.“

„Nic.“

„Žádné zvuky?“

„Zatím ne.“

„Ono to vydává zvuky?“ zeptal jsem se Rickyho.

„Nevíme jistě. Někdy to tak vypadá. Snažili jsme se to nahrát...“ Prsty mu prolétaly po klávesnici, obrazy na monitoru se rychle měnily; jeden po druhém zvětšoval. Zavrtěl hlavou. „To se mi nelíbí. Ten krám určitě nebude sám. Rád bych věděl, kde jsou ty ostatní.“

„Jak víš, že tam nějaké ostatní jsou?“

„Jsou tam vždycky.“ Napjatě si ohryzával ret a díval se na monitor. „To bych rád věděl, co dneska má za lubem...“

Nemuseli jsme na to čekat dlouho. Za chvíli se černý roj přiblížil k budově na pár metrů. A rázem se rozdělil na dva a pak ještě jednou. Teď vedle sebe vířily tři roje.

„Ten hajzl,“ vztekal se Ricky. „Měl ty ostatní schované uvnitř, v sobě.“ Znovu stiskl tlačítko. „Lidi, už jsou tam všechny tři. A jsou blízko.“ Dokonce příliš blízko, než aby je viděla pozemní kamera. Ricky přepnul na kamery na střeše. Viděl jsem tři černé oblaky, které se spolu sunuly podél stěny budovy. Jejich chování se zdálo nesporně cílevědomé.

„O co se to pokoušejí?“ zeptal jsem se.

„Dostat se dovnitř,“ vysvětlil Ricky.

„Proč?“

„Musel by ses zeptat jich. Ale včera jeden...“

Náhle ze shluku kaktusů poblíž budovy vyrazil rychle přes písek králík. Tři roje okamžitě změnilly směr a začaly ho pronásledovat. Ricky přepnul na jiný záběr. Teď jsme se dívali z úrovně povrchu. Tři roje mířily k vyděšenému králíkovi, který pelášil tak rychle, že na obrazovce vypadal jako bělavá šmouha. Oblaky za ním vířily překvapující rychlostí. Bylo jasné, o co jde: chtějí ho ulovit. Na chvíličku a zcela nerozumně jsem pocítil pýchu. PREDKOR funguje skvěle! Klidně by ty roje mohly být lvicemi, které štvou gazelu, tak bylo jejich chování cílevědomé. Roje ostře zabočily, pak se rozdělily a odřízly králíkovi únik zprava i zleva. Zdálo se zcela jasně, že chování té trojice je koordinované. Roje ho obkličovaly. A najednou jeden sletěl dolů a králíka obklopil. A chvíli nato na něj dopadly i ostatní dva. Vznikl z toho tak hustý oblak částecek, že králíka skoro přestalo být vidět. Ale zřejmě se překulil na záda, protože jsem viděl, jak sebou ve vzduchu, až nad samotným oblakem, křečovitě poškubávají nohy.

„Zabijou ho,“ sykl jsem.

„Jo,“ přikývl Ricky. „Přesně tak.“

„Já myslel, že ten roj je kamera.“

„Nojo, to je.“

„Tak jak to, že zabíjí?“

„To nevíme, Jacku. Ale jde to rychle.“

Zamračil jsem se. „Takže ty tohle nevidíš poprvé?“

Ricky váhal a hryzl si ret. Neodpovídal, jen se vpíjel očima do obrazovky. „Ricky, už jsi tohle viděl i dřív?“ nedal jsem se.

Dlouze si povzdechl. „Jo. Vlastně poprvé včera. Včera zabily chřestýše.“

Tak ony včera zabily chřestýše, pomyslel jsem si. „Proboha, Ricky,“ řekl jsem. A vzpomněl jsem si na ty lidi, co ve vrtulníku mluvili o mrtvých zvířatech. Jestlipak mi Ricky říká úplně všechno, co ví?

Králík už neškubal nohama. Jen jedna trčela ven a mírně sebou pocukávala, ale pak i ona znehybněla. Oblak vířil nízko nad zemí, kolem zvířete, mírně stoupal a zase klesal. Tak to trvalo skoro minutu.

„Co to dělají teď?“ chtěl jsem vědět.

Ricky zavrtěl hlavou. „Nevím jistě. Ale minule to dělaly taky.“

„Skoro to vypadá, jako když ho žerou.“

„Já vím,“ pípl Ricky.

To bylo samozřejmě absurdní. PREDKOR je jen biologická analogie. Sledoval jsem pulzující oblak a napadlo mě, jestli tohle chování vlastně neznamená, že se program zasekl. Nedokázal jsem se rozpomenout, jak přesně jsme napsali pravidla pro jednotlivé prvky pro dobu, kdy je dosaženo cíle. Skuteční predátoři by samozřejmě kořist sežrali, ale pro mikroroboty neexistuje žádné analogické chování. Takže oblak možná jen zmateně víří. Pokud je to tak, měl by se brzy zase dát do pohybu. Když se program na bázi distribuované inteligence zastaví, obvykle je to dočasné. Dříve nebo později způsobí náhodné vlivy z prostředí to, že se některé prvky začnou nějak chovat a přimějí k takovému chování i ostatní. Pak se program zase nastartuje. Jednotky znovu začnou vyhledávat úkol. Jde zhruba o takové chování, jaké vídáte po konci přednášky v přednáškovém sále. Posluchači nějakou dobu kolují, protahují se, povídají si s těmi, koho mají poblíž, zdraví se s přáteli, sbírají si kabáty a věci. Jen pár lidí odejde ihned a většina publika si jich nevšímá. Když ale zmizí

jisté procento obecnstva, ostatní se přestanou hemžit a začnou spěšně odcházet. Je to jakási změna zacílení. Pokud jsem se nemýlil, měl bych něco podobného vypořádat i z chování oblaku. Víření by mělo přestat vyhlížet tak koordinovaně; vzhůru by měly vylétat nepravidelné proudy částic. Teprve pak by se pohnul celý oblak. Sklouzl jsem očima k rohu monitoru, kde odtikával čas. „Jak dlouho už to trvá?“

„Asi dvě minuty.“

To není na zaseknutý program nijak obzvlášť dlouho, řekl jsem si. Když jsme PREDKOR psali, jednu dobu jsme počítač používali k simulaci koordinovaného chování agentů. Po zastavení jsme vždycky restartovali, ale nakonec jsme se rozhodli počkat, jestli se program opravdu zasekl natrvalo. A zjistili jsme, že někdy se program zastavil i na dvanáct hodin, ale pak se najednou nakopl a zase ožil. Tohle chování docela zajímalo neurology, protože...

„Už se pohnuly,“ upozornil Ricky.

A taky že ano. Roje se zvedaly od králičí mrtvolky. Okamžitě mi bylo jasné, že jsem se svou teorií vedle. Žádné nepravidelnosti, žádné stoupající pramínky. Všechny tri oblaky se zvedly plynule a naráz. Jejich chování vypadalo naprosto nenáhodně, ovládané. Oblaky nějakou dobu vířily každý zvlášť, pak splynuly do jediného. Na pableskujícím stříbře se zalesklo slunce. Králík ležel nehybně na boku. A pak roj svižně odletěl, odflícel do pouště. Mizel k obzoru. Za pár okamžiků se ztratil. Ricky se na mě díval. „Tak co ty na to?“

„Že tu máme robotický nanoraj na útěku. A nějaký idiot zavinil, že ten roj je energeticky soběstačný.“

„Myslíš, že ho dokážeme dostat zpátky?“

„Ne,“ hlásil jsem. „Podle toho, co jsem viděl, nemáme absolutně žádnou šanci.“

Ricky si vzdychl a potřásl hlavou.

„Ale určitě se ho dokážete zbavit,“ pokračoval jsem. „Zabít ho.“

„Určitě?“

„Jasně.“

„Vážně?“ Jeho obličej se rozjasnil.

„No jistěže.“ Myslel jsem to vážně. Byl jsem přesvědčen, že Ricky ten problém přeceňuje. Že do něj dost nevidí. Že neudělal všechno, co se dalo. Věřil jsem si, že dokážu uprchlý roj zničit, a to

rychle. Předpokládal jsem, že to budu mít hotovo do zítřka do rána...
to nejpozději. Tak málo jsem svému protivníkovi rozuměl.

10.11

Když si to probírám zpětně, napadá mě několik věcí: bylo zásadně důležité zjistit, jak králík zemřel. Teď samozřejmě vím proč. A taky vím, proč roje králíka napadly. Toho prvního dne, co jsem v laboratoři byl, jsem ale neměl ani to nejmatnější ponětí, co se děje. A pravdy jsem se domyslet rozhodně nemohl...

To by v té chvíli nedokázal nikdo z nás. Dokonce ani Ricky. A dokonce ani Julie. Deset minut poté, co roje zmizely, jsme se všichni střetli ve skladu. Sešli jsme se ta v plné sestavě a byli jsme napjatí a úzkostní. Ostatní se dívali, jak si připínám k pasu na klips vysílačku a nasazuji si na hlavu sluchátka. Součástí soupravy byla i videokamera vedle levého oka – chvíli trvalo, než začal videopřenos správně fungovat.

„Ty fakt chceš jít ven?“ ujišťoval se Ricky.

„Samozřejmě že chci,“ kývl jsem. Otočil jsem se k ostatním. „Kdo jde se mnou?“

Nikdo se nepohnul. Bobby Lembeck se díval do země a ruce měl v kapsách. David Brooks rychle mrkal a díval se stranou. Říčky si prohlížel nehty. Zachytil jsem pohled Rosie Castrové. Zavrtěla hlavou. „Ani omylem, Jacku.“

„Proč, Rosie?“

„Sám jsi to viděl, sakra. Jsou na lovu.“

„Jistě?“

„Podle mě je to na beton.“

„Rosie, to jsem tě toho naučil tak málo?“ nadhodil jsem. „Jak by mohly roje lovit?“

„Všichni jsme to viděli.“ Paličatě vystrčila bradu. „Všechny tři roje koordinovaně lovily.“

„A jak to?“ zeptal jsem se.

Zamračila se a zatvářila se zmateně. „Na co se to ptáš? Není v tom žádná záhada. Agenty dokážou komunikovat. Všechny umějí generovat elektrický signál.“

„Správně,“ kývl jsem. „Ale jak silný signál?“

„No, já...“ pokrčila rameny.

„Jak silný, Rosie? Moc asi ne, když každý prvek je velký jen asi jako pět setin tloušťky lidského vlasu. Nějak silný signál asi nevygeneruje, no ne?“

„To je pravda...“

„A elektromagnetické záření slábne se čtvercem vzdálenosti, že?“ Věc, kterou se dozvíte ve fyzice na střední škole. Jak se elektromagnetické pole šíří od zdroje, jeho síla rychle, velice rychle klesá. Což znamená, že jednotlivé prvky dokážou komunikovat jedine s bezprostředními sousedy, s prvky nacházejícími se velice blízko u nich. Rozhodně ne s jinými roji vzdálenými dvacet nebo třicet metrů. Rosie se mračila ještě víc. Vlastně se už mračili všichni a vyměňovali si nejisté pohledy. David Brooks si odkašlal. „Tak co jsme to ale viděli, Jacku?“

„Viděl jsi iluzi,“ opáčil jsem. „Viděl jsi tři nezávisle jednající roje a myslel sis, že se chovají koordinovaně. Tak to ale nebylo. A docela jistě se jako nepravdivé ukážou i jiné věci, které si o těch rojích myslíte.“

Věcí o těch rojích, které jsem nechápal, bylo hodně – a spouště jiných jsem nevěřil. Například jsem nevěřil, že se roje rozmnožují. Připadalo mi, že Ricky i ostatní musejí mít nervy pěkně pryč, pokud vůbec na takovou představu přistupují. Koneckonců z těch pětadvaceti kilo materiálu, který vypustili do okolí, mohly snadno vzniknout všechny ty tři roje, které jsem viděl – ba i desítky dalších. (Odhadoval jsem, že každý roj tvoří asi kilogram a čtvrt nanočástek. To je zhruba tak váha velkého včelího roje.) Co se týkalo skutečnosti, že se roje chovají cílevědomě, ta nebyla znepokojivá ani v nejmenším; je to zamýšlený výsledek programování na nízké úrovni. A nedomníval jsem se, že by roje jednaly koordinovaně. To jednoduše nejde, protože pole jsou příliš slabá. Zrovna tak jsem nevěřil, že mají roje ony schopnosti přizpůsobení, které jim připisuje Ricky. Na to jsem viděl až příliš ukázek robotů vykonávajících nějaký úkol (třeba spolupracujících na tom, aby strkali bednu různě po místnosti), což pozorovatelé vykládali jako inteligentní chování, ačkoli ve skutečnosti byli roboti hlupáci s minimálním programem a spolupracovali náhodně. Ledajaké chování vypadá chytřeji, než je. (Jak říkával Charley Davenport: „Za to by měl Ricky děkovat Pánubohu.“) A konečně jsem nebyl nijak zvlášť přesvědčen, že jsou roje nebezpečné. Nemyslel jsem si, že by ani ne půldruhakilový oblak nanočástek mohl výrazněji ohrožovat kohokoli, byť třeba jen králíka. Necítil jsem valnou jistotu, že roj to zvíře zabil. Jako bych se rozpomínal, že králíci jsou tvorové nervózní a náchylní umírat leknutím. Anebo možná proná-

sledující částčky pronikly do nosu a úst, zahradily dýchací cesty a zvíře se zadusilo. Pokud tomu bylo tak, smrt byla nehodou, nikoli úmyslem. Náhodná smrt, to mi připadalo logičtější. Prostě jsem se domníval, že Ricky a ostatní si konzistentně chybně vykládají to, co vidí. Že vyděsili sami sebe.

Na druhou stranu jsem byl nucen uznat, že mě trápí řada nezodpovězených otázek. První a nejnápadnější byla, proč se jim roj vymkl z rukou. Původní kamerový roj byl konstruován tak, aby jej ovládal rádiový vysílač. Ted' si roj zřejmě z rádiem předávaných povelů nic nedělal – a já jsem nechápal, proč to. Měl jsem podezření, že jde o nějakou výrobní chybu. Nejspíš vyrobili částčky nepřesně. Druhá otázka se týkala dlouhé životnosti roje. Jednotlivé částčky jsou nesmírně malé, a tak je poškozují kosmické záření, fotochemický rozklad, dehydratace jejich vlastních proteinových řetězců a další přírodní faktory. V nehostinné poušti by všechny roje měly „zvadnout“ a zemřít stářím už před mnoha dny. To se však nestalo. Proč? Za třetí tu byl problém toho, o co roje usilují. Podle Rickyho se neustále vracejí ke hlavní budově. Ricky se domnívá, že se pokoušejí dostat dovnitř. To mi ale jako rozumný úkol pro agenty nepřipadalo, a tak jsem se chtěl podívat na programový kód a zjistit, co to způsobuje. Upřímně řečeno jsem měl podezření, že v kódu je nějaká chyba. A konečně jsem chtěl zjistit, proč roje pronásledovaly králíka. PREDKOR totiž prvky neprogramuje doslova a do písmene k tomu, aby se chovaly jako predátoři. Jen používá model predace k tomu, aby agenty neztrácely ze zřetele cíl. To se nějak změnilo a nyní to vypadá, že roje opravdu loví. I to patrně bude nějaká chyba v kódu.

Co se mě týkalo, všechny tyto nejistoty ukazovaly k jediné a ústřední otázce: jak zemřel králík? Nevěřil jsem, že ho roje zabily. Choval jsem podezření, že jeho smrt nebyla záměrná, že šlo o nehodu. To však bylo potřeba zjistit.

Seřídil jsem si sluchátkovou soupravu, tmavé brýle a videokameru nasazenou u levého oka. Zvedl jsem umělohmotnou tašku na králíčí mrtvolku a rozhlédl jsem se po ostatních. „Jde někdo se mnou?“ Zavládlo trapné ticho.

„K čemu ta taška?“ zjišťoval si Ricky.

„V něčem toho králíka přinést musím.“

„Ani omylem, sakra,“ prskal Ricky. „Jestli chceš ven, je to tvoje věc. Ale toho králíka dovnitř tahat nebudeš.“

„Ty si snad děláš srandu,“ řekl jsem.

„Nedělám. Máme tu čisté prostředí šestého stupně, Jacku. Ten králík je samá špína. Dovnitř mi nesmí.“

„No dobře, tak ho uložíme u Mae v laborce a pak...“

„Ne a ne, Jacku. Je mi líto. Neprojde ani skrz první komoru.“

Rozhlédl jsem se po ostatních. Všichni příkyvovali.

„No tak dobře. Ohledám ho tam venku.“

„Ty chceš vážně jít ven?“

„A proč ne?“ Prohlédl jsem si je jednoho po druhém. „Lidi, neblázněte, mám dojem, že jste až moc přestrašení. Ten oblak není nebezpečný. Jasně že půjdu ven.“ Obrátil jsem se k Mae. „Máš nějakou soupravu pro pitvu nebo tak...“

„Půjdu s tebou,“ řekla tiše.

„Tak jo. Díky.“ Překvapilo mě, že Mae je první, kdo se na věc začíná dívat stejně jako já. Ale jako praktická bioložka nejspíš dovedla lépe odhadovat rizika v reálném světě. Každopádně se zdálo, že její rozhodnutí odstranilo část napětí panujícího v místnosti. Ostatním na první pohled odlehlo. Mae odešla pro pitevní soupravu a pro nějaké laboratorní vybavení. V tu chvíli se ozval telefon. Vzal to Vince. „Znáš někoho, kdo se jmenuje doktorka Ellen Formanová?“ oslovil mě pak.

„Ano. Moje sestra.“

„Máš ji na drátě.“ Vince mi podal telefon a ustoupil.

Najednou jsem byl nervózní. Střelil jsem pohledem po hodinách. Jedenáct dopoledne, doba, kdy jde Amanda na hodinku do hajan. Teď už asi bude v postýlce. Pak jsem se rozpomněl, že jsem sestře slíbil v jedenáct zavolat a přeptat se, jak se to vyvíjí. „Haló? Ellen? Je všechno v pořádku?“

„Jistě. V nejlepším.“ Dlouhý a táhlý vzdech. „V tom nejlepším. Jenom prostě nechápu, jak to všechno děláš.“

„Jsi unavená?“

„Nikdy jsem snad nebyla utahanější.“

„Děti jsou v pořádku ve škole?“

Další vzdech. „Ano. V autě praštil Erik Nicole do zad a ona jeho zase přes ucho.“

„Když s tímhle začnou, musíš je zarazit, Ellen.“

„Učím se,“ prohlásila malátně.

„A malá? Co ta její vyrážka?“

„Je to lepší. Mažu jí to.“

„A jestlipak dobře chodí...“

„Hm? Na svůj věk je velice dobře koordinovaná. Ona měla v tomhle ohledu nějaké potíže?“

„Tys mě nenechala doříct,“ odvrátil jsem se stranou a ztlumil hlas. „Já myslel, jestli dobře chodí na nočník.“

Uslyšel jsem, jak se mi za zády Charley Davenport uchechtl.

„Hojně,“ prohlásila Ellen. „Ted' spí. Vzala jsem ji na chvíli do parku. Takže zalehla ochotně. V domě je všechno v pořádku. Jenom zhasnul plamínek u ohřívače na vodu, ale přijdou to opravit.“

„Dobře, dobře... Poslechni, Ellen, já tu zabředl do něčeho, co...“

„Jacku? Je to pár minut, co volala z nemocnice Julie. Sháněla tě.“

„Hmmm...“

„Když jsem jí řekla, že jsi letěl do Nevady, dost se rozčílila.“

„Opravdu?“

„Tvrdila, že to nechápeš. A že to ještě zhoršíš. Něco takového říkala. Asi bys jí měl zavolat. Připadala mi neklidná.“

„Dobrá, zavolám jí.“

„Jak to tam jde? Vrátiš se večer?“

„Dneska ne,“ řekl jsem. „Někdy zítra dopoledne. Ellen, musím už jít...“

„Kolem večere zavolej dětem, jestli to půjde. Budou mít radost, když se ozveš. Tetička Ellen není marná, ale tatínek to teda není. Rozumíme si.“

„Jasně. Budete večeřet v šest?“

„Asi tak.“

Slíbil jsem jí, že se vynasnažím zavolat, a pak jsem zavěsil. Stáli jsme s Mae u dvojité skleněné stěny vnější přetlakové komory, před samotným vchodem do budovy. Za sklem jsem viděl pevné, kovové protipožární venkovní dveře. Ricky stál vedle nás, byl podmračený a nervózní a díval se, jak končíme s přípravami. „Určitě je to nutné? Jít ven?“

„Nezbytně nutné.“

„Co kdybyste s Mae počkali do tmy a šli ven až pak?“

„To tam už králík nebude,“ namítl jsem. „Večer se objeví nějaký kojit nebo jestřáb a mršinu si odnese.“

„To bych ani nečekal,“ tvrdil Ricky, „kojoty jsme tu už nějakou dobu neviděli.“

„Krucinál,“ vybafl jsem netrpělivě a rovnal jsem si sluchátka, „za tu dobu, co se dohadujeme, jsme už mohli být tam a zase zpátky. Nazdar, Ricky.“ Prošel jsem skleněnými dveřmi a stoupl jsem si do komory. Dveře se za mnou syčivě uzavřely. V teď už důvěrně známém rytmu zafičely vzduchové trysky a pak se otevřely vzdálenější skleněné dveře. Došel jsem k ocelovým protipožárním dveřím. Ohlédl jsem se a uviděl, jak Mae vchází do komory. Otevřel jsem dveře na škvírku. Na podlahu se položil pálivý pruh nelítostného, pražícího slunečního světla. Ucítíl jsem ve tváři horko.

„Hodně štěstí, lidi,“ ozval se Ricky z interkomu.

Nadechl jsem se, rozevřel jsem dveře víc a vyšel jsem do pouště. Vítr zeslábl a dopolední žár přímo dusil. Někde zacvrlikal pták, jinak vládlo ticho. Stál jsem u dveří a mžoural jsem do sluneční záře. Po páteři mi přeběhlo zachvění. Znovu jsem se důkladně nadechl. Cítil jsem jistotu, že roje nejsou nebezpečné. Jenže jen co jsem vylezl ven, jako by moje teoretické dedukce ztratily na síle. Asi na mě napětí přešlo od Rickyho, byl jsem totiž najednou velice neklidný. Od sud zvenku se zdálo, že králičí mršina leží mnohem dál, než jsem si domýšlel. Byla nějakých padesát metrů ode dveří, takže asi tak jako v půlce fotbalového hřiště. Okolní poušť mi připadala pustá a holá. Pročesával jsem pohledem vlnící se obzor a hledal jsem černé siluety. Neuviděl jsem nic. Za mými zády se otevřely protipožární dveře.

„Já můžu. Co ty, Jacku?“ ozvala se Mae.

„Jdeme na to.“

Vy kročili jsme ke králíkovi a pouštní písek nám křupal pod nohama. Vzdalovali jsme se od budovy. Téměř okamžitě se mi rozbušilo srdce a začal jsem se potit. Přinutil jsem se dýchat zhluboka a pomalu, snažil jsem se zachovat klid. Slunce mi pražilo do obličeje. Věděl jsem, že jsem dovolil Rickymu, aby mě vyděsil, ale nemohl jsem si pomoci. Pořád jsem se pohledem zatoulával k obzoru. Mae byla pár kroků za mnou.

„Jak je?“ zeptal jsem se.

„Budu ráda, až to vyřídíme.“

Teď jsme šli mezi porostem po kolena vysokých opuncí. Na ostnech se jim lesklo sluníčko. Tu a tam trčel od země veliký sudovitý Ferocactus podobný štětinatému zelenému palci. Po zemi pod

opuncii hopkali nějácí maličcí tiší ptáci. Když jsme se přiblížili, odletěli a svištěli proti modré obloze jako drobné flíčky. Pár set metrů dál zase usedali na zem. Konečně jsme přišli až ke králíkovi, kterého obklopoval bzučící černý mrak. Zděsil jsem se a zarazil jsem se v půli kroku.

„To jsou jen mouchy,“ řekla Mae. Popošla k mršině, nevšímalá si much a poklekla k ní. Natáhla si gumové rukavice a druhé podala mně. Na zem položila čtverec umělé hmoty a všechny čtyři rohy zatížila kameny. Zvedla králíka a položila ho doprostřed podložky. Rozepnula zip na nevelké pitevní soupravě, otevřela ji a položila. Spatřil jsem, jak se na slunci zaleskly ocelové nástroje: kleště, skalpel, několik druhů nůžek. Také si vyndala injekční stříkačku a pár do řady srovnaných zkumavek s gumovými uzávěry. Ruce kmitaly rychle a zkušeně. Nedělala to poprvé. Přidřep l jsem si k ní. Mršina nezapáchala. Při vnějším pohledu nebylo poznat, co zavinilo smrt. Vytrěštěné oko mi připadalo růžové a zdravé.

„Bobby? Nahráváš to?“ chtěla vědět Mae.

Zaslechl jsem ve sluchátkách Bobbyho Lembecka. „Sklop kameru níž.“

Mae si sáhla na kameru nasazenou na tmavých brýlích.

„Ještě kousek... ještě... stačí. Takhle je to ono.“

„Fajn,“ odpověděla Mae. Obracela králíka v rukou a ze všech stran si jej prohlížela. A svižně diktovala: „Při vnějším ohledání se zvíře zdá zcela normální. Ani stopa po vrozené anomálii nebo chorobě, srst je hustá a na pohled zdravá. Zdá se, že nosní cesty jsou částečně nebo zcela ucpané. Z konečníku vyšly exkrementy, to je ale asi normální posmrtné vyprázdnění.“

Převrátila zvíře na záda a rukama roztáhla přední packy. „Potřebuju pomoci, Jacku.“ Chtěla, abych packy podržel. Mršina byla pořád teplá, nezačala tuhnout. Vzala skalpel a rychle rozřízla bránici. Rozevřel se rudý řez, vyhrnula se krev. Spatřil jsem kosti hrudního koše a narůžovělé uzle střev. Mae dál řezala a bez ustání mluvila o barvě a stavu tkání. „Podrž to tady,“ požádala mě, já přesunul jednu ruku dolů a odsunul kluzká střeva stranou. Jediným řezem skalpelu otevřela žaludek. Ven vyhřezla kalná zelená kapalina a nějaká dužnatá látka, snad nestrávená vláknina. Vnitřní žaludeční stěna vypadala rozpraskaně, ale Mae tvrdila, že to je normální. Přejela obratně prs-

tem po žaludeční stěně a pak se zarazila. „Hmm... podívej se tady,“ vyzvala mě.

„Na co?“

„Tady.“ Ukázala mi. Žaludek byl na několika místech zarudlý a mírně krvácel, jako by byl rozedřený do krve. „To není normální.“ uvažovala Mae. „To je patologické.“ Vzala si lupu, podívala se důkladněji a pak diktovala dál. „Jsou vidět temnější partie asi tak čtyři až osm milimetrů v průměru, zřejmě shluky nanočástic ve vnitřním epitelu žaludku. Shluky se vyskytují společně s mírnými krváceními na žaludeční stěně.“

„Má nanočástičky v žaludku?“ podivil jsem se. „Jak se tam dostaly? Že by je snědl? Nebo omylem spolkl?“

„To pochybuju. Myslím, že tam pronikly aktivně.“

Zamračil jsem se. „To chceš říct, že tam prolezly...“

„Jícnem. Ano. Aspoň myslím.“

„Proč by to dělaly?“

„Nevím.“

Ani na chvíli se při rychlé pitvě nezastavila. Vzala si nůžky, rozstříhla hrudní kost a pak prsty roztrhla hrudní koš. „Tady podrž.“

Natáhl jsem ruce a podržel žebra rozevřená, jak to předtím udělala ona. Konce kostí byly ostré. Druhou rukou jsem natahoval zadní končetiny. Mae pracovala mezi mýma rukama. „Plíce jsou sytě růžové a pevné, normálního vzhledu.“ Rozřízla jeden lalok skalpelem, pak znovu a znovu. Konečně odkryla průdušku a rozřízla ji. Uvnitř byla tmavočerná. „Průdušky vykazují stopy silného zanesení nanočásticemi, což odpovídá tomu, že zvíře vdechlo prvky roje,“ diktovala. „Máš to, Bobby?“

„Všechno. Video má dobré rozlišení.“

Řezala ještě výš. „Jak postupujeme po struktuře průdušek vzhůru k hrdlu...“ A prořezávala se dál, do krku, a pak od nosu přes tvář, pak králíkovi otevřela ústa... musel jsem se na chvíli odvrátit. Ona ale dál klidně diktovala. „Vidíme masivní nános ve všech nosních cestách i hltanu. To naznačuje, že došlo k částečnému nebo úplnému zablokování cest dýchacích, čímž se zase možná indikuje příčina smrti.“

Podíval jsem se zase na ni. „Cože?“

Králíkova hlava už skoro nebyla k poznání, Mae odhalila čelist a teď nahlížela do krku. „Podívej se sám,“ vybědla mě, „vypadá to, že

částičky uzavřely hltan, a je tu i odezva vypadající na cosi jako alergickou reakci, anebo...“

„Poslechněte, chcete tam zůstat ještě dlouho?“ skočil jí do řeči Ricky.

„Jak bude potřeba,“ odpověděl jsem a oslovil zase Mae. „Jaká alergická reakce?“

„Vidíš, jak je tkáň na tomhle místě napuchlá a jak zešedla? To by naznačovalo...“

„Jestli to nevíte, tak jste tam venku už čtyři minuty,“ prohlásil Ricky.

„Jsme tu jenom proto, že máme zakázáno přinést králíka dovnitř,“ odsekl jsem.

„No to teda máte.“

Mae to poslouchala a vrtěla hlavou. „Ricky, tím nám moc nepomáháš...“

„Nevrť hlavou, Mae,“ ozval se Bobby. „Házíš mi kamerou sem a tam.“

„Promiň.“

Já jsem si ale všiml, že zvedla hlavu, jako by se zadívala k obzoru, otevřela jednu zkumavku a vsunula do ní kousek žaludečního epitelu. Pak si ji vložila do kapsy. Teprve nato se znovu podívala dolů. Na videu nikdo nemohl vidět, co udělala. „Teď odebereme vzorky krve,“ řekla.

„Ale kromě krve sem nic nepřinesete,“ upozornil Ricky.

„Ano, Ricky. My víme.“

Mae sáhla po injekci, zabodla jehlu do tepny, natáhla vzorek krve, vytlačila ho do zkumavky, jednoruč sundala jehlu a nasadila jinou, pak natáhla další vzorek z žíly. Ani na chvilku nezpomalovala.

„Tak mám dojem, jestli jsi tohle už někdy nedělala,“ poznamenal jsem.

„Tohle je maličkost. V S'-čchuanu jsme vždycky dělali v hrozné sněhové vánici, člověk neviděl, kam sahá, ruce mu mrzly, zvířata byla zmrzlá na kost, že nešlo zabodnout jehlu...“ Dala zkumavky s krví stranou. „Teď ještě pár kultur a máme to...“ Přehrabala soupravu a zvedla hlavu. „Kruci, smůla.“

„Co je?“ zeptal jsem se.

„Nemám tu tampony na sběr kultur.“

„A vevnitř je máš?“

„Jasně, to určitě.“

„Ricky, vidíš je tam někde?“ optal jsem se.

„Ano. Hned tady vedle komory.“

„Můžeš nám je sem přinést?“

„No samozřejmě.“ Chraplavě se zasmál. „Za denního světla tam nevylezu ani za nic. Jestli je chcete, račte si sem pro ně.“

„Zajdeš tam?“ navrhla Mae.

„Ne.“ Pořád jsem držel zvíře otevřené a nechtěl jsem ho pouštět. „Počkám tady. Jdi ty.“

„Tak dobře.“ Vstala. „Snaž se k němu nepustit mouchy. Ať nemáme víc kontaminace, než je nutné. Vrátím se za chvíli.“

Zvolna se rozběhla ke dveřím. Slyšel jsem, jak tichnou její kroky, pak se ozvala kovová rána, jak za sebou zavřela dveře. Potom ticho. Mouchy rozříznutá mršina lákala, a tak se vrátily ve značném počtu, bzučely mi kolem hlavy a pokoušely se přistát na odhalených vnitřnostech. Pustil jsem králíkovy zadní nohy a jednou rukou jsem mouchy zaháněl. Zaměstnával jsem se tím hlavně proto, abych neměl čas přemýšlet o tom, že jsem venku sám. Pořád jsem občas vyhlížel do dálky, ale nikdy jsem nezahlédl nic. Dál jsem plašil mouchy, občas jsem rukou zavadil o králíčí kožíšek – a vtom jsem si všiml, že kůže pod srstí je jasně červená. Jasně červená, jako silně spálená od slunce. Jen od toho pohledu jsem se roztrásl. Promluvil jsem do mikrofonu. „Bobby?“

Zapraskání. „Prosím, Jacku?“

„Vidíš králíka?“

„Ano, Jacku.“

„A vidíš, jak je kůže zarudlá? Zabíráme to?“

„Eee... moment.“

Uslyšel jsem u spánku tlumené zabzučení. Bobby ovládal kameru na dálku a zaostřoval. Bzučení přestalo. „Tak vidíš to?“ dožadoval jsem se. „Vidíš to na mojí kameře?“ Žádná odpověď.

„Bobby?“

Zaslechl jsem šeptání a šuškáni. Nebo že by to byly statické šумы? „Bobby, jsi tam?“

Ticho. Slyšel jsem něčí dech.

„Hmm... Jacku?“ Tentokrát mluvil David Brooks. „Měl by ses radši vrátit.“ „Mae ještě nepřišla. Kde je?“

„Mae je uvnitř.“

„Tak to musím počkat, než udělá ty kultury...“

„Ne. Vrať se hned, Jacku.“

Pustil jsem králíka a vstal jsem. Rozhlédl jsem se, propátral jsem obzor. „Nic nevidím.“

„Jsou na druhé straně budovy, Jacku.“

Hlas zněl klidně, ale mě přesto zamrazilo.

„Vážně?“

„Hned se vrať dovnitř, Jacku.“

Sehnul jsem se pro vzorky a pro pitevní soupravu, kterou Mae nechala ležet vedle králíčí mršiny. Černá kůže soupravy byla od sluníčka rozpálená. „Jacku?“

„Chvilíčku...“

„Jacku, už se tam kurva nemotej.“

Vyrazil jsem k ocelovým dveřím. Písek pod nohama mi křupal. Vůbec nic jsem neviděl. Zato jsem cosi slyšel.

Ten zvuk byl podivně hluboký, vrčivý. Nejdřív jsem si myslel, že to jsou stroje, ale zvuk sílil a zase slábl, tepal jako srdce. A přes něj se ozýval i další tlukot a k tomu něco jako syčení, takže všechno dohromady znělo podivně, nepozemsky... nic podobného jsem ještě neslyšel. Když si to probírám teď, mám dojem, že právě ten zvuk mě vyděsil víc než cokoli jiného. Přidal jsem do kroku. „Kde jsou?“ zeptal jsem se.

„Blíží se.“

„Odkud?“

„Jacku? Měl bys radši utíkat.“

„Cože?“

„Utíkej.“

Pořád jsem ještě nic neviděl, ale zvuk nabýval na síle. Rozběhl jsem se. Zvuk měl tak nízkou frekvenci, že jsem ho cítil po těle jako vibrace. Ale také jsem ho slyšel. Dunivý, nepravidelný tlukot. „Běž, Jacku.“

Kašlu na to, pomyslel jsem si.

A rozběhl jsem se.

První roj se vynořil zpoza rohu budovy, vířil a stříbřitě se leskl. Syčivé vibrace vycházely z něj. Roj klouzal podél stěny ke mně. Došlape se ke dveřím dávno přede mnou. Ohlédl jsem se a uviděl jsem, jak se od vzdálenějšího konce stavby blíží druhý roj. I ten se sunul ke

mně. Ve sluchátkách zaprašťelo. Uslyšel jsem Davida Brookse. „Jacku, to nestihněš.“

„To vidím,“ ucedil jsem. První roj se už dostal ke dveřím, držel se před nimi a bránil mi v cestě. Nevěděl jsem, co dělat, a tak jsem se zastavil. Uviděl jsem na zemi klacek, dost velký, tak metr a čtvrt dlouhý. Zvedl jsem ho a zamával jsem jím. Roj se rytmicky zachvěl, ale ode dveří se nepohnul.

Druhý roj se stále blížil ke mně.

Je čas odvést jejich pozornost. Kód PREDKORu důvěrně znám. Víím, že roje byly naprogramovány, aby pronásledovaly takové pohyblivé cíle, které před nimi prchají. Co by byl vhodný cíl? Napřáhl jsem ruku a vymrštil jsem černou pitevní soupravu vysoko do vzduchu, zhruba kamsi ke druhému roji. Přistála na hraně a chvíli se na zemi převracela. Druhý roj se okamžitě pustil za ní.

V tom okamžiku se první roj odtrhl ode dveří a také soupravu začal pronásledovat. Bylo to jako házet psovi míček. Díval jsem se na to a chvíli jsem zažíval euforii.

Nakonec to není nic víc než naprogramovaný roj. Je to dětská hra, pomyslel jsem si. A spěchal jsem ke dveřím. To byla chyba. Můj rychlý pohyb podle všeho přiměl roj k činu; okamžitě se zastavil, zase vířil ke dveřím a odřízl mi cestu. Pak zůstal na místě, přejížděly po něm rytmicky stříbrné pruhy, vypadal jako čepel meče lesknoucí se ve slunci. Odřízl mi cestu.

Chvíli mi trvalo, než jsem pochopil, co to znamená. Pohybem jsem nevybudil roj k tomu, aby mě pronásledoval. Roj mě vůbec neloví. Místo toho se jen přesunul a zahradil mi cestu. Předvídal můj postup. Tohle v kódu nebylo. Roj vynalézá nové chování hodící se k situaci. Místo aby mě pronásledoval, vrátil se zpátky a dostal mě do pasti. To je mimo hranice programování – daleko mimo ně. Nechápal jsem, jak k tomu mohlo dojít. Připadalo mi, že to musí být nějaké náhodné zlepšení. Jednotlivé částčky přece mají velice málo paměti. Intelligence roje je nutně omezená. Nemělo by být tak těžké ho přechytračit. Pokusil jsem se udělat klamný pohyb doleva a pak doprava. Oblak se přesunoval se mnou, ale jen chvíli. Potom se zase stáhl ke dveřím. Jako by věděl, že dveře jsou mým cílem a že on uspěje, když zůstane u nich. To bylo až příliš chytré. Museli program nějak dodatečně doplnit a nic mi o tom neřekli. „Co jste s tím krámem sakra provedli, lidi?“ vybafl jsem do mikrofonu.

David: „Dovnitř tě nepustí, Jacku.“

To stačilo, abych se naštvál. „Myslíš? Jen počkej, však uvidíme.“ Můj další postup se totiž sám nabízel. Takhle blízko nad zemí je roj strukturálně zranitelný. Je to shluk částecek ne větších než prachová smítka. Pokud shluk rozeženu, pokud naruším jeho strukturu, částčky se budou muset znovu zorganizovat, stejně jako by se ve vzduchu znovu formovalo rozehnané ptačí hejno. To by trvalo přinejmenším pár vteřin. Za tu dobu bych se měl dostat za dveře. Ale jak ho rozložit? Zamáchal jsem klackem, až vzduch syčel, ale to jistě nebude dostatečné. Potřebuji něco s mnohem větším plochým povrchem, pádlo nebo palmový list... něco, co vytvoří vzdušný vír... Horečně jsem přemýšlel. Něco potřebuju.

Něco.

Zezadu se ke mně blížil druhý roj. Sunul se nepravdělně, cik cak, aby mi znemožnil proběhnout kolem. Sledoval jsem ho se směsí hrůzy a fascinace. Věděl jsem, že ani tohle není obsaženo v programu. Je to samoorganizující, vynořující se chování – a jeho cíl je až příliš zřejmý. Loví mě. Pulzující zvuk sílil, roj se blížil víc a víc.

Musím ho rozehnat.

Otáčel jsem se dokola a díval jsem se na zem kolem sebe. Neviděl jsem nic, co bych mohl použít. Nejbližší jalovec byl příliš daleko. Opuncie byly příliš slabé. Samozřejmě, že tu není nic, do prdele, vztekal jsem se v duchu, vždyť je to poušť. Prozkoumával jsem okolí budovy v naději, že někdo nechal venku nějaké náradí, třeba hrábě... Nic.

Vůbec nic. Byl jsem venku, po ruce nic, než to, co jsem měl na sobě, a nikde nikdo, kdo by mi pomohl... No ovšem!

Ve sluchátkách zapraskalo: „Jacku, poslechni...“

Pak už nebylo slyšet nic. Jak jsem si stahoval přes hlavu košili, sluchátka se neudržela a spadla na zem. Potom jsem si rozložil košili v rukou a začal jsem jí rozmáchlými oblouky mávat. Ječel jsem jako siréna a vyrazil jsem proti roji u dveří.

Roj vibroval a hluboce vrčel. Když jsem k němu vyběhl, mírně se zploštil, a najednou jsem byl uprostřed částecek, zapadl jsem do podivné poloviční tmy, jako bych se ocitl v prachové bouři. Neviděl jsem nic – neviděl jsem ani dveře, jen jsem naslepo tápal po knoflíku – a v očích mě štípalo od částecek, ale přesto jsem dál máchal košilí ve velikých obloucích, až to svištělo, a za chvílička začala tma sláb-

nout. Rozháněl jsem mrak, rozrážel jsem jeho částechy všemi směry. Viděl jsem jasněji a dýchal jsem pořád dobře, i když jsem měl v krku vyschlo a bolelo mě tam. Začal jsem cítit po celém těle tisíc špendlíčků, ale moc to nebolelo. Už jsem před sebou viděl dveře. Knoflík byl hned vlevo ode mě. Pořád jsem máchal košilí a najednou jako by oblak zmizel úplně, jako by se dostal mimo můj dosah. V tom okamžiku jsem proklouzl dveřmi dovnitř a hned jsem je za sebou zabouchl. Najednou jsem byl ve tmě, a tak jsem zamrkal. Skoro jsem neviděl. Myslel jsem, že se můj zrak po slunečním žáru přizpůsobí, a tak jsem chvíli čekal, ale zrak se nezlepšoval. Naopak, jako by to bylo stále horší. Sotva jsem rozeznával skleněné dveře přetlakové komory, které byly přímo přede mnou. Dál jsem cítil píchání všude na pokožce. V hrdle jsem měl sucho, dýchal jsem trhaně. Odkášlal jsem si. Zrak se mi dál kalil. A začínala se mi točit hlava. Ricky a Mae stáli na druhé straně komory a dívali se na mě. Uslyšel jsem, jak Ricky křičí: „Dělej, Jacku!“ V očích mě bolestivě páliło. Malátnost se rychle zhoršovala. Opřel jsem se o stěnu, abych neupadl. V krku jsem měl knedlík. Obtížně se mi dýchalo. Lapal jsem po dechu a čekal jsem, kdy se skleněné dveře otevrou, ale byly dál zavřené. Zpitoměle jsem se do komory díval.

„Musíš stát přede dveřmi! Seber se!“

Měl jsem pocit, jako by se svět pohyboval zpomaleně. Všechna síla mě opustila. Byl jsem zesláblý a roztřesený. Bodání se zhoršovalo. Uvnitř bylo stále temněji. Nevěřil jsem, že se sám a bez pomoci narovnáám.

„Vstaň! Jacku!“

Nějak jsem se ode zdi odlepil a plížil jsem se k přetlakové komoře. Skleněné dveře zasyčely a otevřely se. „Běž, Jacku! Honem jdi dál!“

Před očima se mi udělaly flíčky. Točila se mi hlava a bolel mě žaludek. Dopotácel jsem se do komory, a když jsem procházel dveřmi, praštil jsem se o sklo. S každou vteřinou se mi dýchalo hůř a hůř. Věděl jsem, že se dusím. Uslyšel jsem, jak se venku před budovou znovu ozvalo hluboké vrčení. Pomaličku jsem se otočil a ohlédl jsem se. Skleněné dveře se syčivě zavřely.

Sklouzl jsem pohledem dolů, k vlastnímu tělu, ale sotva jsem je viděl. Kůže vypadala černá. Byl jsem pokrytý prachem. Všechno mě bolelo. I košile byla černá od prachu. Sprška tekutiny mě píchala, a

tak jsem zavřel oči. Pak se s hlučným svistem nahodily vzduchové trysky. Viděl jsem, jak prach z košile mizí. Rozjasňovalo se mi před očima, ale dýchat jsem nemohl pořád. Košile mi vyklouzla z ruky a pleskla u mých nohou do roštu. Ohnul jsem se pro ni. Celý jsem se roztřásl a rozklepal. Slyšel jsem jen svištění trysek. Zmocnil se mě záchvat nevolnosti. Podlomila se mi kolena. Zhroutil jsem se ke stěně. Skrz druhé skleněné dveře jsem se díval na Mae a Rickyho; připadalo mi, že jsou ve velké dálce. A vzdalovali se ještě víc, mizeli v nedohlednu. Brzy byli tak daleko, že jsem si s tím přestal dělat starosti. Věděl jsem, že umírám. Zavřel jsem oči, padl na zem – a svištění vzduchových trysek ustoupilo chladivému a naprostému tichu.

11.12

„Nehýbej se.“

Žíly mi proběhlo něco chladného jako led. Zachvěl jsem se.

„Nehýbej se, Jacku. Vydrž to laskavě chvíličku.“

Něco chladivého, nějaká studená tekutina mi protéká paží. Otevřel jsem oči. Světlo jsem měl přímo nad sebou, oslepovalo, bylo jasně zelenavé: zamrkal jsem. Bolelo mě celé tělo. Cítil jsem se, jako by mě zmlátili. Ležel jsem na zádech na černém pultě u Mae, v její biologické laboratoři. Zamžoural jsem do záře a uviděl jsem Mae stát vedle sebe. Skláněla se k mojí levé paži. Zavedla mi do lokte kapačku.

„Co se děje?“

„Prosím tě, Jacku, nehýbej se. Já to dělala zatím jenom laboratorním zvířatům.“

„Náramně uklidňující.“ Zvedl jsem hlavu a podíval se, co provádí. Ve spáncích mě zabolelo. Zaskučel jsem a zase hlavu položil.

„Je ti zle?“ optala se Mae.

„Příšerně.“

„No to bych řekla. Musela jsem ti dát tři injekce.“

„Čeho?“

„Byl jsi v anafylaktickém šoku, Jacku. Měl jsi těžkou alergickou reakci. Krk se ti skoro uzavřel.“

„Alergickou reakci,“ zopakoval jsem. „Tak v tom to bylo?“

„Velice vážnou.“

„To od roje?“

Chvíličku zaváhala. „Samozřejmě,“ řekla potom.

„Způsobily by nanočástičky podobnou alergickou reakci?“

„Rozhodně by mohly...“

„Ale ty si to nemyslíš,“ doplnil jsem.

„Ne, nemyslím. Mám dojem, že nanočástičky jsou antigenně netečné. Řekla bych, že jsi reagoval na koliformní toxin.“

„Koliformní toxin...“ Třeštění v hlavě přicházelo ve vlnách. Nadechl jsem se a zvolna jsem vzduch vypouštěl. Snažil jsem se chápat, co to Mae říká. Myslelo mi to pomalu: hlava mě bolela. Koliformní toxin.

„Správně.“

„Takže toxin z Escherichie coli. To jsi tím myslela?“

„Ovšem. Pravděpodobně proteolytický toxin.“

„A kde by se takový toxin asi vzal?“

„Z roje,“ odpověděla.

To vůbec nedávalo smysl. Podle Rickyho přece bakterie *E. coli* používají jen k výrobě předběžných molekul. „Jenže bakterie v samotném roji nebudou.“

„Nevím, Jacku. Myslím, že by tam být mohly.“

Proč je tak rozpačitá? napadlo mě. To mi k ní neseď. Obvykle je Mae precizní, bystrá.

„Ale někdo to vědět bude,“ poznamenal jsem. „Roj někdo zkonstruoval. A buď do toho bakterie zapojil, anebo ne.“

Uslyšel jsem, jak si vzdychla, jako bych to pořád nechápal. Ale co vlastně nechápu?

„Zachovaly se částčky, které vzal proud vzduchu v komoře?“ zajímal jsem se. „Máš vzorky z přetlakové komory?“

„Ne. Všechny částčky byly spáleny.“

„A bylo to rozumné re...“

„Je to součást systému, Jacku. Bezpečnostní opatření. Nemůžeme to změnit.“

„No dobře.“ Ted' jsem si zase já musel vzdychnout. Takže nemáme žádné vzorky prvků z roje, které bychom mohli prozkoumat. Už už jsem vstával, ale šetrně mi položila ruku na prsa a zabránila mi v tom. „Pomaličku, Jacku.“

Měla pravdu, jen jsem si sedl, hlava mě rozbolela mnohem hůř. Spustil jsem nohy ze stolu. „Jak dlouho jsem byl v bezvědomí?“

„Dvanáct minut.“

„Je mi jak po výprasku.“ Při každém nádechu mě zabořelo v žebrech.

„Měl jsi hodně velké dýchací obtíže.“

„Co měl, pořád mám.“ Sáhl jsem po papírovém kapesníku a vysmrkal jsem se. Vyšlo ze mě hodně něčeho černého, smíchaného s krví a pouštním prachem. Musel jsem se vysmrkat čtyřikrát, než jsem si nos pročistil. Zmuchlal jsem kapesník a už jsem ho chtěl odhodit. Mae mi zadržela ruku. „To si vezmu.“

„Ne, já sám...“

„Dej mi to, Jacku.“

Vzala papírový kapesník, vsunula ho do umělohmotného sáčku a ten pevně zavřela. Teprve v tu chvíli mi došlo, jak idiotsky se mi

zasekl mozek. Samozřejmě že v kapesníku jsou právě ty částičky, které bych rád prozkoumal. Zavřel jsem oči, zhluboka se nadechoval a čekal jsem, až mi tepající bolest v hlavě trochu poleví. Když jsem oči zase otevřel, světlo v místnosti bylo méně bodavé. Vypadalo skoro normálně. „Mimochodem,“ utrousila Mae, „právě volala Julie. Že prý jí hned volat nemůžeš, snad že jí budou dělat nějaká vyšetření. Ale chtěla s tebou mluvit.“

„Hm.“

Díval jsem se, jak Mae vkládá sáček s papírovým kapesníkem do sklenice s uzávěrem. Víčko pevně zašroubovala.

„Mae,“ ozval jsem se, „jestli jsou v roji ty bakterie, můžeme to zjistit hned teď, stačí se podívat. Neměli bychom to udělat?“

„Teď hned nemůžu. Udělám to, jen co to půjde. Mám trochu potíže s jedním z fermentačních zařízení a potřebuju mikroskopy na to.“

„Jaké potíže?“

„Ještě nevím. Ale v jedné nádrži klesají výnosy.“ Potřásla hlavou. „Zřejmě nic vážného. Stává se to v jednom kuse. Celý tenhle výrobní proces je neskutečně citlivý, Jacku. Udržovat ho v chodu, to je jako žonglovat se stovkou koulí najednou. Mám s tím práce nad hlavu.“ Přikývl jsem. Začínal jsem si nicméně myslet, že ve skutečnosti se na papírový kapesník nechce podívat, protože už i tak ví, že roj obsahuje bakterie. Jen nemá pocit, že je na ní mi to povědět. Pokud je to tak, potom mi to neprozradí v žádném případě.

„Mae, někdo mi bude muset říct, co se tu děje,“ prohlásil jsem. „Ricky ne. Někdo, kdo mi to vyloží doopravdy.“

„Dobrá,“ přikývla. „Mám dojem, že to je velice dobrý nápad.“

A tak jsem se ocitl na židli před počítačem v jedné z těch místností. Hlavní inženýr projektu David Brooks seděl vedle mě. David si při řeči bez ustání upravoval šaty: uhlazoval kravatu, popotahoval manžety, rovnal límeček, povytahoval kalhoty, aby se mu na stehnech neshrnovaly. Pak si přehodil nohy jednu přes druhou, vytáhl si výš ponožku, nato nohy a ponožky vystřídal. Přejížděl si rukama po ramenou a smetal imaginární prach. Načež s tím vším začal odznovu. Samozřejmě to všechno dělal podvědomě a mě by to při tom bolení hlavy mohlo pěkně iritovat. Ale nesoustředil jsem se na to. S každíčkou další informací, kterou mi David poskytoval, se totiž bolení hlavy zhoršovalo a zhoršovalo. Na rozdíl od Rickyho má David všechno

v hlavě vysoce uspořádané, a tak mi pověděl vše a od počátku. Xymos dostal zakázku, aby vyvinul mikrorobotický roj, který by fungoval jako létající kamera. Úspěšně vyrobili částičky, které pod střechou fungovaly. Když je ale zkoušeli venku, chyběla jim mobilita ve větru. Zkušební roj rozvál větrík. To bylo před šesti týdny. „Testovali jste potom i další roje?“ chtěl jsem vědět.

„Ano, a hodně. V dalších čtyřech týdnech nebo tak nějak.“

„Ani jeden nefungoval?“

„Ani jeden.“

„Takže ty původní roje jsou fuč – rozváté větrem?“

„Ano.“

„Což znamená, že ty uprchlé roje, co jsou tady, nemají s původními, testovanými roji nic společného.“

„Právě tak...“

„Jsou všechny výsledkem kontaminace...“

David rychle zamrkal. „Kontaminace? Jak to myslíš?“

„Přece těch pětadvacet kilo materiálu, co kvůli chybějícímu filtru vyfoukal ven do přírody ten větrák...“

„Kdo tvrdí, že to bylo pětadvacet kilo?“

„Ricky.“

„Kdepak, Jacku,“ ošil se David. „Šlo to ven celé dny. Muselo nám uniknout pět nebo šest set kilogramů kontaminantů: bakterií, molekul, asemblerů.“ Takže Ricky situaci zase jednou podhodnotil. Nechápal jsem ale, proč se obtěžoval mi o tom lhát. Koneckonců to byla pouhá chyba. A jak sám říkal, navíc chyba stavební firmy.

„No dobře, a kdy jste uviděli první z těch rojů v poušti?“ zeptal jsem se.

„Jsou to dva týdny,“ ohlásil David, doprovodil to kývnutím a urovnal si kravatu. Jak mi vysvětlil, ze začátku byl roj natolik dezorganizovaný, že když se objevil poprvé, považovali ho za hejno pouštního hmyzu, snad komárů nebo tak něčeho. „Ukázal se, nějakou dobu se sunul sem tam kolem budovy laboratoře, pak zmizel. Vypadalo to na náhodný jev.“ Podle Davida se roj objevil zase po dvou dnech a tehdy už byl organizovaný podstatně lépe. „Vykazoval jasné rojové chování, právě ten vířivý pohyb, jaký jsi viděl. Takže bylo jasné, že je odsud od nás.“

„A co se dělo dál?“

„Roj vířil po poušti kolem budov jako předtím. Přicházel a zase mizel. Příštích pár dnů jsme se ho pokoušeli rádiově ovládat, ale nic z toho. A později... asi tak po týdnu... jsme zjistili, že ani jedno auto nestartuje.“ Odmlčel se. „Zašel jsem se na to podívat a přišel jsem na to, že všechny palubní počítače jsou vyřízené. Dneska mají všechna auta palubní mikropočítače. Ty ovládají všechno od vstřikování paliva až po rádio a zamykání dveří.“

„A počítače najednou nefungovaly?“

„Jo. Vlastně samotné procesorové čipy byly v pořádku. Zato ty paměťové se rozložily. Doslova se obrátily v prach.“

Do prdele, pomyslel jsem si. „Přišli jste na to, proč?“

„Samozřejmě. Žádná velká záhada, Jacku. Eroze nesla charakteristické znaky činnosti gama assemblerů. Víš o nich něco? Ne? My totiž při výrobě používáme devět různých assemblerů. Každý vykonává jinou činnost. Gama assembly rozrušují uhlíkový materiál ve vrstvách silikátů. Vlastně je na nanoúrovni řezou: krájejí plátky uhlíkového substrátu.“

„A tyhle assembly dokázaly rozšmikát i paměťové čipy v autech.“

„Jasně, to ano, ale...“ David zaváhal. Choval se, jako by mi unikalo to hlavní. Zatahal se za manžety a prstem si přejel po límečku. „Musíš si pořád uvědomovat, Jacku, že tyhle assembly dokážou pracovat za pokojové teploty. Horko v poušti je pro ně ještě lepší. Čím je větší vedro, tím jsou účinnější.“ Na chvíli jsem nechápal, o čem to mluví. Jaký je v tom rozdíl – pokojová teplota, anebo pouštní horko? Co to má společného s paměťovými čipy v autech? A pak, konečně a náhle, mi to všechno zapadlo do sebe. „A do hajzlu,“ sykl jsem.

Přikývl. „To jo.“

David měl na mysli, že směs komponent se větrákem dostala do pouště a že tyto komponenty – určené ve výrobní struktuře k tomu, aby samočinně prováděly montáž – prostě dál pracovaly i ve vnějším světě. Že montáž může probíhat autonomně venku v poušti. A že právě tohle se evidentně stalo. Probral jsem si to jedno po druhém, abych měl jistotu, že se nepletu. „Základní montáž provádějí bakterie. Ty byly vytvořeny, aby sežraly všechno, třeba i odpadky, takže si něco k snědku najdou i v poušti.“

„Správně.“

„Což znamená, že se bakterie množí a začínají chrlit molekuly, které se spojují a vytvářejí zase větší molekuly. Brzy tu máme assembly, které pak odvedou dokončovací práce a vyprodukují nové mikroprvky.“

„Jasně, jasně.“

„A to znamená, že roje se opravdu rozmnožují.“

„Ano. Rozmnožují.“

„A jednotlivé prvky mají paměť.“

„Mají. Maličko.“

„Moc jí ani nepotřebují, na tom stojí celá distribuovaná inteligence. Je kolektivní. Takže mají inteligenci, a protože mají i paměť, umějí se učit ze zkušenosti.“

„Ano.“

„A díky programu PREDKOR dokážou řešit problémy. A program generuje dost náhodných prvků, aby dokázaly inovovat.“

„Správně. Ano.“

Hlava mi třeštila. Najednou jsem viděl, co všechno z toho vyplývá, a nebylo to vůbec pěkné. „Takže ty mi tvrdíš,“ pokračoval jsem, „že roj se rozmnožuje, je soběstačný, učí se ze zkušenosti, má kolektivní inteligenci a dokáže při řešení problémů přistupovat k inovacím.“

„Ano.“

„Což ovšem znamená, že ve všech praktických ohledech je živý.“

„Ano,“ přikývl David. „Přinejmenším se jako živý chová. Funkčně je živý, Jacku.“

„To je ale kurevsky špatná zpráva,“ utrousil jsem.

„To mi povídej,“ pípl Brooks.

„Tak bych rád věděl,“ ozval jsem se, „proč jste to už dávno nezníčili.“

David neřekl nic. Jen si urovnával kravatu a tvářil se rozpačitě.

„Snad ti dochází, že tohle je mechanická epidemie,“ upozornil jsem ho. „O nic jiného tu nejde. Je to jako bakteriální nebo virová epidemie. Až na to, že jsou to mechanické organismy. Prostě umělá nákaza, sakra.“

Přikývl. „Ano.“

„Která se vyvíjí.“

„Ano.“

„A kterou neomezuje žádné biologické evoluční tempo. Vyvíjí se nejspíš mnohem rychleji.“

Přikývl. „Opravdu se vyvíjí rychleji, Jacku.“

„O kolik rychleji, Davide?“

Brooks si vzdychl. „O hodně, do hajzlu. Až se ta věc odpoledne vrátí, už zase bude jiná.“

„A vrátí se?“

„Vždycky se vrací.“

„A proč se vlastně vrací?“ zeptal jsem se.

„Snaží se dostat dovnitř.“

„Proč?“

David se neklidně zavrtěl. „Máme jen teorie, Jacku.“

„Sem s nimi.“

„Jednou možností je, že se chová teritoriálně. Jak víš, k původnímu pojetí programu PREDKOR patří dosah nebo teritorium, ve kterém budou dravci lovit. Uvnitř tohoto domovského území ještě definuje něco jako základnu – a roj by se mohl domnívat, že jeho základna je tady uvnitř.“

„A tomu věříte?“ optal jsem se.

„Ani moc ne.“ Zaváhal. „Vlastně je většina z nás toho názoru, že se vrací, protože hledá tvoji ženu, Jacku. Protože hledá Julii.“

11.42

A tak, i když se mi hlava bolestí div nerozskočila, jsem byl na telefonu a mluvil jsem s lidmi z nemocnice v San José. „Paní Julii Formanovou, prosím.“ Řekl jsem ústředně jméno po hláskách.

„Je na intenzivní péči,“ oznámila spojovatelka.

„Ano, správně.“

„Je mi líto, ale tam nesmíme přepojovat.“

„Tak na ??šestému.“

„Počkejte, prosím.“

Čekal jsem. Nikdo to nebral. Zavolal jsem znovu, zase si promluvil se spojovatelkou a konečně jsem se dovolal na ??šestému jednotky intenzivní péče. Sestra mi pověděla, že Julie je na rentgenu a není jisté, kdy se vrátí. Já na to, že teď už měla údajně být zpátky. Sestra poněkud nedůtklivě opáčila, že zrovna šla kolem Juliiny postele a může mě ujistit, že Julie tam není. Pověděl jsem jí, že ještě zavolám.

Ukončil jsem hovor a obrátil jsem se k Davidovi. „Co tu vlastně Julie dělala?“

„Pomáhala nám, Jacku.“

„Jak jinak. Ale s čím přesně?“

„Na začátku se to pokoušela nalákat zpátky,“ odtušil. „Pokud jsme se roj chtěli pokusit ovládat rádiem, potřebovali jsme, aby byl blízko budovy. Julie nám pomáhala ho udržet poblíž.“

„Jak?“

„Ona... bavila ho.“

„Cože?“

„Nevím, jak to říct jinak. Velice brzy se jasně ukázalo, že roj má rudimentární inteligenci. Julii napadlo zacházet s ním jako s dítětem. Chodila ven s barevnými kostkami, s hračkami. Prostě s věcmi, co by se líbily dětem. A vypadalo to, že roj na ni reaguje. Byla z toho celá pryč.“

„Tehdy to s rojem ještě nebylo nebezpečné?“

„Nebylo, ani trochu. Byl to jen oblak částecek.“ David pokrčil rameny. „Ale hned asi tak po prvním dnu se rozhodla, že udělá další krok a bude roj plánovitě testovat. Však víš, asi jako dětská psychologka.“

„Chceš říct, že ho učila,“ namítl jsem.

„Ne, chtěla ho testovat.“

„Davide,“ odfrkl jsem si, „ten roj, to je distribuovaná inteligence. Je to síť, krucinál. Ze všeho, co s ním děláš, se učí. Testovat ho znamená učit ho. Co s ním přesně provozovala?“

„Ale, tak všelijak. Různé hry. Položila na zem tři barevné kostky, dvě modré a jednu žlutou, jestli si vybere tu žlutou. Pak zas čtverce a trojúhelníky. Tyhle věci.“

„Jenže vy jste všichni věděli,“ pokračoval jsem, „že je to uprchlík a že se vyvíjí mimo laboratoř. Nenapadlo nikoho prostě se sebrat a zničit to?“

„Jasně. To jsme chtěli všichni. Julie to ale nedovolila.“

„Proč?“

„Chtěla, aby to zůstalo naživu.“

„A nikdo se s ní nepřel?“

„Je to viceprezidentka firmy, Jacku. Pořád říkala, že ten roj je šťastná náhoda, že jsme zakopli o něco opravdu významného, že to nakonec zachrání firmu a že to nesmíme ničit. Byla... nevím, jak to říct, měla k tomu vztah. Byla na to hrdá. Jako by to byl její vynález. Chtěla to jenom 'zkrotit'. Tak to říkala.“

„Jo. Výborně. Jak je to dlouho, co to říkala?“

„Včera, Jacku.“ David pokrčil rameny. „Odjela odsud až včera odpoledne.“

Chvíli mi trvalo, než jsem pochopil, že říká pravdu. Od té doby, co tu Julie byla, uplynul jeden jediný den, pak došlo k té nehodě. Za tu dobu roje stihly udělat obrovský pokrok. „Kolik rojů tu bylo včera?“

„Tři. Ale viděli jsme jenom dva. Jeden se asi schovával.“ Potřásl hlavou. „Víš, jeden z těch rojů jako by se stal jejím mazlíčkem. Byl menší než ostatní. Čekával na ni, než vyšla ven, a vždycky se držel až u ní. Když vyšla, někdy vířil kolem ní, jako by byl nadšený, že ji vidí. A ona s ním mluvila, jako by to byl pes nebo tak.“

Stiskl jsem si bolavé spánky. „Mluvila s ním,“ papouškoval jsem. Ježíši Kriste. „Nepovídej mi, že roje mají i sluch.“

„Ne. Nemají.“

„Takže mluvit na ně bylo zbytečné.“

„Vlastně... myslíme si, že roj byl dost blízko, aby dechem odkláněla některé částičky. Rytmicky.“

„Takže celý roj tvořil jeden obrovský ušní bubínek?“

„Jo, svým způsobem.“

„A je to sít', takže se učil...“

„Jo.“

Vzdychl jsem. „Povíš mi snad taky, že jí odpovídal?“

„Ne, ale začal vydávat zvláštní zvuky.“

Přikývl jsem. Ty zvuky jsem slyšel. „Jak to dělá?“

„Nevíme jistě. Bobby si myslí, že to je opak té auditivní deflexe, díky které slyší. Částičky koordinovaně pulzují a vytvářejí zvukovou vlnu. Asi jako reproduktor.“ Něco takového to muselo být, řekl jsem si. I když se zdá nepravděpodobné, že to ta věc dokáže. Roj je v zásadě prašný oblak z miniaturních částíček. Částičky nemají hmotu ani energii k tomu, aby generovaly zvukovou vlnu. Napadla mě jedna věc. „Davide,“ začal jsem, „byla Julie včera venku u rojů?“

„Ano, dopoledne. Žádné potíže. Až po pár hodinách, když odjela, roje zabily toho hada.“

„A zabily něco předtím?“

„Mno... o pár dnů dřív možná kojota, ale nevím to jistě.“

„Takže možná ten had první nebyl?“

„Možná...“

„A dneska zabily králíka.“

„Jo. Takže postupují rychle.“

„Vřelé díky, Julie.“ řekl jsem.

Byl jsem si zcela jist, že akcelerující chování rojů, které pozorujeme, vyplývalo z toho, že se předtím učily. Je to příznačný rys distribuovaných systémů – a když jsme u toho, také příznačný rys evoluce, kterou je možno brát jako cosi na způsob učení, pokud na ni budete myslet v těchto intencích. V obou případech to znamená, že systémy zažijí dlouhé a pomalé počáteční období, po němž následuje období stálého zrychlování. Právě takové urychlení se dá pozorovat u evoluce života na Zemi. První život, v podobě jednobuněčných tvorů, se objeví před čtyřmi miliardami let. Po další dvě miliardy roků se nic neděje. Nato se v buňkách objeví jádra. Začne se to zrychlovat. O pouhých pár set milionů let později tu už máme mnohobuněčné organismy. Za dalších pár set milionů let dojde k explozi biodiverzity. A pestrost životních forem roste dál. Asi před dvěma stovkami milionů let jsou tu už vyšší rostliny a zvířata, složití tvorové, dinosauři. Člověk do toho přichází dost pozdě: před čtyřmi miliony let se objevují vzpřímeně kráčející opice. Před dvěma první předkové člo-

věka. Před pětaticeti tisíci lety jeskynní malby. Zrychlování je výrazné. Když stlačíte dějiny života na Zemi do čtyřiašedeseti hodin, pak se mnohobuněčné organismy objevily v poledne, dinosauři v poslední hodině, první lidé v posledních čtyřiceti vteřinách a moderní lidstvo ani ne před jednou vteřinou. Primitivním buňkám trvalo dvě miliardy let, než si opatřily jádro, což byl první krok ke komplexnosti. Jen desetinu té doby, dvě stě milionů let, ale zabral vývoj mnohobuněčných živočichů. A trvalo jen čtyři miliony let dostat se od opů s malým mozkem a primitivními kostěnými nástroji k modernímu člověku a genetickému inženýrství. Tak silně se tempo zrychlilo. Tentýž rys pozorujeme u chování systémů založených na agentech. Agentům trvá dlouho, než „položí základy“ a dosáhnou raných stadií, ale jakmile to dokážou, následný pokrok je někdy svižný. Není způsob, jak pokládání základů vynechat, stejně jako člověk nemůže vynechat dětství. Předběžné, přípravné práce musejí proběhnout. Zároveň ale je vyloučeno vyhnout se následnému urychlení. Je to takříkajíc vestavěno do systému. Učením se pokrok ještě zefektivňuje, a tak jsem si byl jist, že Juliina výuka byla významným faktorem projevujícím se v nynějším chování roje. Prostě tím, že s rojem zahájila interakci, zavedla do toho organismu s nepředvídatelným vynořujícím se chováním selekční tlak. Bylo to od ní velice pošetilé. Proto se roj, který se už i tak vyvíjí rychle, bude v budoucnu vyvíjet ještě rychleji. A protože je to umělý organismus, jeho evoluce nebude probíhat v biologickém měřítku. Bude se odehrávat v měřítku hodin. A s každou uplynulou hodinou bude obtížnější roje zničit.

„Takže,“ oslovil jsem Davida. „Pokud se roje vrátí, měli bychom na ně radši být připraveni.“ Vstal jsem, hlava mě při tom zabolala, až jsem se zašklebil, zamířil jsem ke dveřím.

„Co máš za luhem?“ chtěl vědět David.

„Co bys asi tak myslel?“ nadhodil jsem. „Musíme to zabít, zničit, oddělat. Musíme je smést z tváře světa. A musíme to udělat hned.“

David se zavrtěl na židli. „Z duše rád,“ utrousil. „Ale mám dojem, že Rickymu se to zamlouvat nebude.“

„Proč ne?“

David pokrčil rameny. „Prostě nebude.“

Čekal jsem a neříkal jsem nic.

David jen poposedával a byl čím dál tím neklidnější. „Potíž je v tom, že on a Julie jsou v tomhle... eee... zajedno.“

„Jsou zajedno?“

„Ano. Jedna ruka. To jest v názoru na tohle.“

„Co se mi to pokoušíš naznačit, Davide?“

„Nic. Jen to, co říkám. Oba jsou toho názoru, že roje by se měly nechat naživu. Myslím, že Ricky se postaví proti tobě, to je všechno.“ Potřeboval jsem si znovu promluvit s Mae. Našel jsem ji v biologické laboratoři, jak se hrbí u monitoru počítače a prohlíží si obrázky bílých bakteriálních kultur na tmavorudém roztoku.

„Poslechni, Mae,“ začal jsem, „mluvil jsem s Davidem a chtěl bych... Mae? Nějaké potíže?“

Upřeně se dívala do obrazovky. „Asi ano. Potíže s výchozí surovinou.“

„Jaké potíže?“

„Poslední dávky théta-d nerostou správně.“ Ukázala na obraz v horním rohu monitoru, kde byly vidět bakterie rostoucí v pravidelných bílých kruzích. „Tohle je normální koliformní růst,“ vysvětlila. „Takhle by to mělo vypadat. Ale tady...“ přesunula do středu obrazovky jiný obraz. Kruhy jako by byly prožrané od molů, rozervané a znetvořené. „To není normální růst,“ potřásala hlavou. „Obávám se, že jde o nákazu bakteriofágy.“

„Jinými slovy – viry?“ Bakteriofág je virus, který napadá bakterie.

„Ano. E. coli je náchylná na hodně druhů bakteriofágů. Nejobvyklejší je samozřejmě T4, ale thétu-d jsme navrhli, aby byla proti němu odolná. Takže mám podezření, že to způsobuje nový fág.“

„Nový? Chceš říct, který se nově vyvinul?“

„Ano. Pravděpodobně mutant existujícího kmene, který nějak obchází uměle vytvořenou odolnost. Pro výrobu je to ale pohroma. Pokud nakazil bakteriální surovinu, budeme muset výrobu ukončit. Jinak budeme jen chrlit viry.“

„Upřímně ti řeknu, že ukončit výrobu by nemusel být tak špatný nápad,“ svěřil jsem se.

„Asi to jinak nepůjde. Pokusím se virus izolovat, ale vypadá to, že je agresivní. Asi nebudu s to se ho zbavit jinak, než že se vydrhne dočista celá nádrž. A začne se s čerstvou surovinou. To se Rickymu nebude zamlouvat.“

„Už jsi mu o tom pověděla?“

„Ještě ne.“ Zavrtěla hlavou. „Mám dojem, že další špatné zprávy teď nepotřebuje. A kromě toho...“ Zarazila se, jako by si to rozmyslela a už nechtěla říct, co předtím měla na jazyku.

„Kromě toho co?“

„Ricky si hodně vsadil na úspěch firmy,“ otočila se tváří ke mně. „Bobby ho tuhle zaslechl, jak s někým telefonem mluví o svých akcích. Mluvil dost ustaraně. Ricky asi bere Xymos jako svou poslední šanci udělat velkou ránu. Je tu pět let. Pokud to nevyjde, bude moc starý, než aby rozjížděl novou firmu. Má ženu a dítě; nemůže jít na dalších pět let do rizika a jen čekat, jestli příští firma bude ten správný zásah do černého. Takže se hrozně snaží. Může se přetrhout. Bývá celé noci vzhůru, pracuje, přemýšlí. Nespí víc než tři čtyři hodiny. Upřímně řečeno mám strach, že to působí na jeho úsudek.“

„Ani bych se nedivil,“ kývl jsem. „Ten tlak musí být děsný.“

„Od spánkového dluhu je rozkolísaný,“ pokračovala Mae. „Nikdy nevím, co udělá a jak zareaguje. Někdy mám pocit, že se rojů nechce zbavit vůbec. Nebo je možná vyděšený.“

„Možná.“

„Každopádně je rozkolísaný. Takže na tvém místě bych postupovala opatrně, až půjdeš rojům po krku. A ty právě to uděláš, vid'?

Půjdeš po nich?“

„Ano,“ odtušil jsem. „Právě to udělám.“

13.12

Všichni se sešli v místnosti s videohrami a hracími automaty. Nikdo si ale nehrál. Znepokojeně se na mě dívali a já jim vysvětloval, co musíme udělat. Plán byl dost prostý: sám roj nám diktoval, co je třeba udělat, i když tuhle nepříjemnou pravdu jsem vynechal. Vložil jsem jim, že máme před sebou uprchlý roj, který nedokážeme ovládat. A který navíc jeví známky samoorganizujícího chování. „Kdykoli máte vysoký podíl SO, znamená to, že se roj dokáže po poškození nebo rozehnání zase shromáždit. Jako to udělal mně. Roj je tudíž třeba zničit naprosto a fyzicky. To jest vystavit částčky žáru, mrazu, kyselině nebo silnému magnetickému poli. A podle toho, jak jsem ho pozoroval, bych řekl, že nejlepší šance na jeho zničení máme v noci, když roj ztrácí energii a klesá k zemi.“

„Ale Jacku,“ zakňoural Ricky, „už jsme ti přece říkali, že ho v noci nemůžeme...“

„Jistěže nemůžete,“ souhlasil jsem. „Protože jste si ho neoznačkovali. Poušť je veliká. Pokud ho chcete vystopovat až do skrýše, musíte ho označit něčím tak silným, abyste stopu mohli sledovat kdekoli.“

„Označkovat čím?“

„Na to se zrovna chci zeptat,“ řekl jsem. „Jaké značkovací prostředky tu máme?“

Dočkal jsem se jen prázdných pohledů.

„No tak, panstvo. Jsme v průmyslovém závodě. Musí se tu najít něco, co obalí částčky a zanechá stopu, po které budeme moct jít. Mluvím o látkách, které silně fluoreskují, anebo o feromonu s výraznou chemickou charakteristikou, anebo o něčem radioaktivním... Nic?“ Další prázdné pohledy. A vrtění hlavami.

„Vlastně radioizotopy tu máme... samozřejmě,“ ozvala se Mae.

„Výborně, skvěle.“ Konečně se to trochu pohnulo.

„Používáme je, když chceme v systému najít úniky. Jednou týdně je sem vozí vrtulník.“

„Jaké izotopy tu jsou?“

„Selen-72 a rhenium-186. Někdy taky xenon-133. Nevím najisto, co tam je zrovna teď.“

„O jaké jde poločasy?“ Některé izotopy ztrácejí radioaktivitu hodně rychle, v hodinách či minutách. Takové by mi nebyly k ničemu.

„V průměru tak kolem týdne,“ odpověděla Mae. „Selen osm dnů. Rhenium čtyři. Xenon pět. Pět a čtvrt.“

„Dobrá. Kterýkoli by nám měl posloužit. Potřebujeme jenom, aby radioaktivita vydržela přes noc, poté, co roj označujeme.“

„Obyčejně dáváme izotopy do FDG,“ řekla Mae. „To je tekutá glukózová báze. Dá se to rozstříkovat.“

„To by mělo krásně stačit,“ usoudil jsem. „Kde jsou ty izotopy teď?“

Mae se sklíčeně pousmála. „Ve skladu.“

„A to je kde?“

„Venku. Vedle parkoviště.“

„Výborně,“ prohlásil jsem. „Takže si tam pro ně zajdeme.“

„Pro pána na nebi,“ spráskl Ricky ruce. „Nezbláznil ses? Dneska dopoledne jsi tam div neumřel. Nemůžeš se tam vrátit.“

„Nemáme na vybranou,“ namítl jsem.

„Jasně že máme. Počkat do tmy.“

„Ne. To bychom je mohli postříkat až zítra. A vysledovat a zničit až v noci ze zítřka. Znamenalo by to čekat šestařicet hodin, což u organismu, který se vyvíjí tak rychle, nemůžeme riskovat.“

„Riskovat? Jacku, když teď vylezeš ven, je po tobě. Jsi úplný magor, že o tom vůbec jen uvažuješ.“

Charley Davenport se díval na monitor. Teď se otočil k ostatním. „Ne, Jack se nezbláznil,“ zazubil se na mě. „A já jdu s ním.“ Načež si začal pobrukovat Born to Be Wild.

„Já jdu taky,“ přidala se Mae. „Vím, kde jsou izotopy uložené.“

„To není nutné, Mae,“ namítal jsem, „stačí, když mi povíš...“

„Ne. Jdu taky.“

„Musíme improvizovaně vyrobit postřikovač.“ David Brooks si pečlivě vyhrnoval rukávy. „Nejspíš dálkově ovládaný. Na to je kanón Rosie.“

„No dobře, tak já jdu taky,“ řekla Rosie Castrová a podívala se na Davida.

„Jdete všichni?“ Ricky klouzal pohledem z jednoho na druhého a vrtěl hlavou. „To je krajně riskantní,“ varoval. „Krajně riskantní.“

Nikdo nic neřekl. Všichni jsme se na něj jen pozorně dívali. Pak Ricky vyprskl: „Charley, nemohs bys do prdele zavřít hubu?“ Otočil se ke mně. „Jacku, tohle asi nepovolím...“

„Nemyslím, že bys tu možnost měl,“ upozornil jsem ho.

„Jsem tu vedoucí.“

„Teď ne,“ odsekl jsem v návalu rozmrzelosti. Měl jsem sto chutí mu říct, že už to dost pohnojil, když nechal roj, aby se vyvíjel ve volné přírodě. Nevěděl jsem ale, kolik zásadních rozhodnutí je Juliiným dílem. Ricky je koneckonců servilní k vedení, snaží se šéfstvu zavděčit jako dítě rodiči. Dělá to elegantně, právě tak postupuje nahoru. Ale zároveň to je jeho největší slabina. Teď ale Ricky paličatě trčil bradu.

„To prostě nemůžeš, Jacku. Lidi, nemůžete jít ven a vrátit se zpátky živí.“

„Ale jasně že můžeme, Ricky,“ nesouhlasil Charley Davenport. Ukázal na monitor. „Podívej se sám.“

Na monitoru byla vidět poušť. Na kaktusová houští pražilo časně odpolední slunce. V dálce byl jeden zakrslý jalovec, proti slunci jen černá silueta. Chvilku jsem nechápal, o čem to Charley vykládá. Pak jsem uviděl, jak nízko nad zemí poletuje písek. A všiml jsem si, že jalovec se sklání ke straně.

„Jasná zpráva, lidi,“ pokračoval Charley Davenport. „Venku nám pěkně fouká. Silnej vítr, žádný roje, nemám pravdu? Musej se držet nízko nad zemí.“ Vykročil ke průchodu vedoucímu k elektrárně. „Čas nečeká. Jdeme na to, lidi.“

Všichni se vyhrnuli ven. Já jsem odešel poslední. K mému úžasu mě Ricky odtáhl stranou a zahradil mi tělem dveře. „Promiň, Jacku, nechtěl jsem tě před ostatními ztrapňovat. Ale povolit jsem ti to prostě nemohl.“

„Byl bys radši, kdyby to udělal někdo jiný?“ zeptal jsem se.

Zamračil se. „Jak to myslíš?“

„Přemýšlej věcně, Ricky. Už teď to je katastrofa. Pokud to nezvládneme brzy, budeme muset přivolat pomoc.“

„Pomoc? Jakou že to pomoc?“

„Zavolat do Pentagonu. Povolat vojsko. Musíme zavolat někomu, kdo ty roje zvládne.“

„Propána, Jacku. To nemůžeme.“

„Jinak to nepůjde.“

„Ale to by firmu zničilo. Nikdo už nám nedá prostředky.“

„S tím se nebudu trápit ani vteřinu,“ upozornil jsem ho. Nad tím, co se v poušti stalo, jsem už začínal zuřit. Sled špatných rozhodnutí, omylů a zpackaných řešení se táhne po týdny a měsíce. Jako by u Xymosu všichni všechno řešili krátkodobě, samá správk a flikování, všechno ve spěchu a mizerně. Na dlouhodobé následky nikdo nedbá. „Tak podívej,“ oznámil jsem mu, „utekl ti roj, který podle všeho zabíjí. Už to nemůžeš zametat pod koberec.“

„Ale Julie...“

„Julie tu není.“

„Ale ona říkala...“

„Mně je jedno, co říkala, Ricky.“

„Ale firma...“

„Seru ti na firmu. Ricky,“ chytil jsem ho za ramena a pořádně jsem s ním zacloumal. „Nechápeš to? Ven jít nechceš. Sám se té věci bojíš, Ricky. Musíme to zabít. A jestli to nedokážeme zabít brzy, budeme muset zavolat pomoc.“

„Ne.“

„Ano, Ricky.“

„To se ještě uvidí,“ zavrčel. Celý se napjal a v očích mu blýskalo. Chytil mě za límec košile. Jen jsem stál a díval jsem se na něj. Ani jsem se nehnu. Ricky na mě chvíli poulil oči a pak mě pustil. Poplácal mě po rameni a urovnal mi límec. „Ale do hajzlu, co to vlastně dělám, Jacku?“ vyrazil. A obdařil mě tím svým omluvným surfařským úsměvem. „Promiň. Asi mě už dostal ten stres. Máš pravdu. Máš naprosto pravdu. Sereme na firmu. Udělat to musíme. Musíme to hned zničit.“

„Ano,“ kývl jsem a stále jsem z něj nespouštěl zrak. „Musíme.“

Odmlčel se. „Myslíš si, že se chovám divně, co? Mary si to myslí taky. Tuhle mi to říkala. Chovám se divně?“

„No...“

„Klidně mi to pověz.“

„Snad nervózně... naspíš něco?“

„Nic moc. Pár hodin.“

„Asi by sis měl vzít prášek.“

„Vzal jsem si. Vypadá to, že mi to nepomáhá. To je ten svin-skej stres. Jsem tu už týden. Tahle fabrika se ti dostane pod kůži.“

„To si dokážu představit.“

„Jo. Takže...“ Odvrátil se, jako by mu najednou bylo trapno. „Víš co, budu u vysílačky,“ prohlásil. „Budu vás sledovat, kamkoli se vydáte. Jsem ti moc vděčný, Jacku. Přinesl jsi sem rozum a pořádek. Hlavně... hlavně si tam dávej pozor, jo?“

„Budu.“

Ricky ustoupil.

Prošel jsem kolem něj ze dveří ven.

Když jsem šel k elektrárně po chodbě, kde zběsile řvala klimatizace, Mae mě dohnala a srovnala krok.

„Vážně nemusíš ven chodit,“ oslovil jsem ji. „Jak zacházet s izotopy, to bys mi mohla říkat vysílačkou.“

„Mně nejde o izotopy,“ namítla tak tiše, že hlas div nezanikl v řevu přístrojů. „Jde mi o králíka.“ Skoro jsem jí nerozuměl. „O co?“

„O králíka. Musím si ho znovu prohlédnout.“

„Proč?“

„Pamatuješ se na ten vzorek tkáně, co jsem vyřízla z žaludku? No tak přednedávnem jsem se na něj podívala mikroskopem.“

„A co?“

„Obávám se, že jsme v pořádném maléru, Jacku.“

14.52

Vyšel jsem ze dveří první a mžoural jsem do pouštního sluníčka. Bylo sice už ke třetí, ale slunce pálilo a pražilo jako dřív. Horký vítr mi pohazoval rukávy a nohavicemi. Přitiskl jsem si mikrofon blíž k ústům. „Bobby, haló, slyšíš mě?“

„Mám tě, Jacku.“

„Obraz v pořádku?“

„Ano, Jacku.“

Charley Davenport vyšel ven a rozesmál se. „Hele, Ricky,“ povídá, „ty ses vážně mamlas pitomá, víš o tom?“

Ve sluchátkách jsem zaslechl Rickyho odpověď. „Dej pokoj. Však víš, že nemám rád lichotky. Dělej si prostě svoje.“

Jako další vyšla dveřmi ven Mae. Na jednom rameni měla batoh. „To je na izotopy,“ vysvětlila mi.

„Jsou tak těžké?“

„Kontejnery jistě.“

Pak vyšel David Brooks a brzy po něm i Rosie. Jakmile došlápla na písek, začala se šklebit. „Sakra, ten pálí,“ sykla.

„Jo, to se občas v poušti stává,“ utrousil Charley.

„A nekecáš, Charley?“

„Tobě bych nekecal, Rosie.“ A odkrkl si.

Pilně jsem zkoumal pohledem obzor, ale nespatriil jsem nic. Auta stála pod přístřeškem asi padesát metrů od nás. Na přístřešek navazovala hranatá bílá betonová budova s úzkými okny. To byl sklad. Vykročili jsme k němu.

„Je tam klimatizace?“ zajímala se Rosie.

„Je,“ odpověděla Mae. „Ale i tak je tam horko. Má to mizernou izolaci.“

„Je to vzduchotěsné?“ zeptal jsem se.

„Moc ne.“

„To jest – není,“ opravil ji Davenport a rozesmál se. „Bobby, jak to fouká?“ zeptal se do mikrofonu.

„Sedmnáct uzlů,“ na to Bobby Lembeck. „Pěkně silný vítr.“

„A jak asi dlouho to může trvat, než utichne? Do západu slunce?“

„Jo, nejspíš. Ještě tři hodiny.“

„To je fůra času,“ řekl jsem.

Všiml jsem si, že David Brooks neříká nic. Jen se plahočil k budově. Rosie šla těsně za ním.

„Ale jeden nikdy neví,“ vykládal Davenport. „Můžeme být všichni v hajzlu. Každou chvíli.“

Znovu se po svém nepříjemně zasmál.

„Charley,“ ozval se Ricky, „nemohs bys držet hubu?“

„Co kdybys šel sem a donutil mě k tomu, vejtahe?“ odsekl Charley. „Co je, máš naděláno do gatí?“

„Radši se soustředíme na práci, Charley,“ upozornil jsem ho.

„Co je, já jsem soustředěnej. Jsem soustředěnej.“

Ve větru poletoval písek, takže hned nad zemí vznikaly nahnědlé šmouhy. Mae šla vedle mě. Zadívala se přes poušť a najednou řekla: „Chci se podívat na toho králíka. Jestli chcete, jděte napřed.“ Namířila doprava, k mršině. Šel jsem s ní. A ostatní jako stádo zabobčili a šli za námi. Vypadalo to, že všichni chceme zůstat spolu. Vítr byl pořád silný.

„Proč to chceš vidět, Mae?“ optal se Charley.

„Něco si potřebuju ověřit.“ Za chůze si navlékala rukavice. Ve sluchátkách zapraskalo.

„Řekne mi sakra laskavě někdo, co se děje?“ dožadoval se Ricky.

„Jdeme se mrknout na králíka,“ hlásil Charley.

„K čemu to?“

„Mae si ho chce prohlídnout.“

„Už ho viděla. Lidi, jste tam hrozně na ráně. Já bych se tam nepoflakoval.“

„Nikdo se nepoflakuje, Ricky.“

Teď už jsem králíka v dálce viděl, i když mi výhled zčásti zatemňoval poletující písek. Za chvíli jsme stáli nad mršinou. Vítr ji převrátil na bok. Mae přidřepla, obrátila králíka na záda a roztáhla mu končetiny od sebe.

„Panejo,“ vydechla Rosie.

Vylekalo mě, že obnažená tkáň už není hladká a růžová. Naopak, byla všude rozpraskaná a na pár místech vypadala jako oškrábaná. A pokrýval ji mléčně bílý povlak.

„Vypadá jako namočený do kyseliny,“ poznamenal Charley.

„Jo, vypadá,“ uznala zasmušilým tónem Mae.

Podíval jsem se na hodinky. Všechno to proběhlo za dvě hodiny. „Co se s ním stalo?“ Mae si vzala lupu a skláněla se až ke zvířeti. Prohlížela si tu a tam tkáň a rychle lupu přesouvala.

„Je částečně sežraný,“ oznámila potom.

„Sežraný? A co ho sežralo?“

„Bakterie.“

„Tak moment,“ vstoupil do toho Charley Davenport. „Ty myslíš, že to udělaly théta-d? Že ho teda žerou Escherichie coli?“

„Brzy to budeme vědět jistě,“ odtušila. Sáhla do kapsy a vytáhla několik skleněných zkumavek se sterilními tampony.

„Ale je po smrti dost krátce.“

„To stačí,“ namítla Mae. „A vysoká teplota růst urychluje.“ Dotýkala se zvířete postupně všemi tampony a ty pak ukládala do zkumavek. „To se ale théta-d musejí množit hodně agresivně.“

„To bakterie dělají, když jim dáš dobrý zdroj výživy. Růst přejde do exponenciální fáze, kdy se počet zdvojuje každé dvě nebo tři minuty. Myslím, že právě to se stalo tady.“

„Ale jestli je to tak,“ řekl jsem, „pak to znamená, že roj...“

„Já nevím, co to znamená,“ pospíšila si. Podívala se na mě a maličko zavrtěla hlavou. Význam byl jasný: teď o tom nemluvmе. Ostatní se ale odbýt nedali.

„Mae, Mae, Mae,“ stěžoval si Charley Davenport. „To chceš tvrdit, že roj králíka zabil, aby ho moh sežrat? Aby si vypěstoval víc E. coli? A nadělal víc nanorojů?“

„To jsem neřekla, Charley.“ Mluvila klidně, skoro konejšivě.

„Ale myslela jsi to tak,“ pokračoval Charley. „Že roje konzumují tkáň savců, aby se mohly rozmnožovat a...“

„Ano. Přesně to si myslím, Charley.“ Mae pečlivě uložila vzorky a vstala. „Teď jsem ale nabrala kultury. Dáme je do agaru a uvidíme, co z toho vyleze.“

„Vsadím se, že kdybysme přišli za hodinu, to bílý bude pryč a místo toho celý tělo zčerná. Samý nový nanočástečky. A nakonec jich bude dost na nový roj.“

Přikývla. „Ano. Taky si to myslím.“

„Tak proto odsud vymizela zvířata?“ nadhodil David Brooks.

„Ano.“ Odhrnula si rukou z tváře pramen vlasů. „Probíhá to už nějakou dobu.“ Na chvílku zavládlo ticho. Všichni jsme zády k větru

stáli u králičí mrtvolky. Mršina mizela rychle, až jsem si představoval, že přímo vidím, jak ji stravují před mýma očima, v reálném čase.

„Radši se těch zsranejch rojů zbavíme,“ prohlásil Charley.

Všichni jsme se sebrali a šli jsme ke skladu.

Nikdo nic neříkal.

Nebylo co.

Jak jsme maširovali, drobní ptáci, kteří poskakují po písku pod opuncemi, najednou vzletěli, začali štěbetat a kroužit kolem nás.

„Takže zvířata žádná, ale ptáci zůstali?“ poznamenal jsem k Mae.

„Vypadá to tak.“

Hejno zakroužilo, vrátilo se zpátky a pak se usadilo o sto metrů dál na zemi. „Třeba nejsou dost velcí, aby se s nimi roje obtěžovaly,“ soudila Mae. „Nemají dost tkání.“

„Možná.“ Já sám jsem se domníval, že důvod by mohl být jiný. Ale abych měl jistotu, budu se muset podívat do kódu. Ze slunce jsem vešel do stínu pod vlnitým plechem přístřešku a podél řady aut jsem kráčel ke dveřím skladu. Dveře byly pokryty varovnými symboly: radiace, biologické nebezpečí, mikrovlny, silné trhaviny, laserové záření.

„Aspoň vidíš, proč ten sajrajt necháváme venku,“ poznamenal Charley. Když jsem přicházel ke dveřím, promluvil Vince.

„Jacku, máš telefon. Přepojím ti to.“ Zazvonil mi mobil. Nejspíš Julie. Odklápl jsem kryt. „Haló?“

„Tati?“ Erik. A mluvil tím neodbytným tónem, který nasazuje vždycky, když je našťvaný. Vzdychl jsem si. „Copak, Eriku?“

„Kdy se vrátíš?“

„Nevím jistě, synku.“

„Budeš doma na večeři?“

„Bohužel, to ne. Proč? Něco se děje?“

„Ona je tak hrozná kráva.“

„Eriku, pověz mi stručně, co se děje.“

„Teta Ellen se jí furt zastává. To není fér.“

„Eriku, mám teď dost fofr, tak mi laskavě řekni...“

„Proč? Co děláš?“

„Pověz mi, co se stalo, chlapče.“

„Ale to je jedno,“ rozmrzel se. „Když nepřijedeš domů, tak je to jedno. Kde vůbec jseš? V tý poušti?“

„Ano. Jak to víš?“

„Mluvil jsem s mámou. Teta Ellen nás vzala za ní do nemocnice. To ale není fér. Já jít nechtěl. Stejně mě tam odtáhla.“

„Hm. Jak je mamince?“

„Pouštěj ji z nemocnice.“

„Má už všechna vyšetření?“

„Doktoři chtěli, aby zůstala dýl,“ vykládal Erik. „Ona ale chce ven. Má jenom sádru na ruce, jinak nic. Říká, že jinak je všechno v pohodě. Tati? Proč musím pořád dělat, co říká teta Ellen? To není fér.“

„Dej mi Ellen.“

„Není tady. Jely s Nicole kupovat nový šaty pro tu jejich hru.“

„Kdo je s tebou doma?“

„Maria.“

„No dobře. Udělal jsi úkol?“

„Ještě ne.“

„Tak se do toho dej, synáčku. Ať máš úkol hotový před večerem.“ Úžasně, jak hladce mi tyhle rodičovské repliky plynou z úst. To už jsem se dostal ke dveřím skladu. Díval jsem se na tu kopu výstražných cedulek. Některé jsem neznal, například čtverec vrcholem vzhůru, složený ze čtyř očíslovaných čtverců v různých barvách. Mae odemkla a vešla.

„Tati?“ Erik se dal do breku. „Kdy přijedeš domů?“

„Nevím, doufám, že zítra.“

„Tak jo. Ale slibuješ?“

„Slibuju.“

Slyšel jsem, jak popotahuje nosem, a pak se ozval táhlý šustivý zvuk, jak si nos otřel do rukávu. Pověděl jsem mu, že jestli chce, může mi zavolat potom. Vypadalo to, že se sebral, řekl, že tedy dobře, a rozloučil se. Ukončil jsem hovor a vešel jsem do skladu.

Uvnitř byl sklad rozdělen do dvou velkých prostor, na všech stěnách byly police a uprostřed stály regály. Betonové stěny, betonová podlaha. Ve druhé místnosti byly další dveře a roletová vrata z vlnitého plechu pro auta s dodávkami materiálu. Okny v dřevěných rámech dovnitř vnikal sluneční žár. Klimatizace hlučně rachtala, ale jak říkala Mae, i tak tu bylo vedro. Zavřel jsem za sebou a podíval jsem se na futro. Obyčejné těsnění. Sklad rozhodně není vzduchotěsný. Prošel jsem se kolem polic se spoustou krabic s náhradními díly

pro tovární zařízení a pro laborky. Ve druhé místnosti byly všednější věci: čisticí prostředky, toaletní papír, mýdlo, krabice s vložkami k snídani, pár lednic plných potravin. Obrátil jsem se k Mae. „Kde jsou ty izotopy?“

„Támhle.“ Zavedla mě kolem několika regálů k ocelovému víku zasazenému v betonové podlaze. Víko mělo necelý metr v průměru. Nebýt svítícího LED displeje a kláves ve středu, vypadalo by to jako do země zahrabaná popelnice. Mae klekla na jedno koleno a rychle vytukala kód. Víko zasyčelo a otevřelo se.

Uviděl jsem žebřík klesající do kruhové ocelové komory. Izotopy byly v kovových kontejnerech různých velikostí. Mae je podle všeho rozpoznávala jeden od druhého na pouhý pohled. „Selen-72 tu je,“ řekla totiž. „Bereme ho?“

„Jasně.“

Mae začala slézat dolů.

„Nechtěl bys toho kurva nechat?“ V koutě místnosti David Brooks odskočil od Charleyho Davenporta. Ten držel velikou láhev prostředku na čištění oken značky Windex s mechanickým rozprašovačem. Zkoušel, jak funguje, a u toho pocákal Davida. Nevypadalo to, že by se to stalo náhodou.

„Dej mi ten krám, sakra,“ zavrčel David a sprej mu vytrhl.

„To by mohlo fungovat,“ hlásil Charley nevzrušeně.

„Ale bude potřeba dálkové ovladač.“ Rosie se ozvala z první místnosti. „Nestačilo by tohle?“ Zvedla lesklý válec, od kterého visely dráty. „To je cívkové relé. ne?“

„Je.“ kývl David. „Ale pochybuju. že by vyvinulo dost síly, aby ten rozprašovač stisklo. Má tam psaný výkon? Potřebujeme něco silnějšího.“

„A nezapomeň, že potřebujeme i dálkový ovládání,“ ozval se Charley. „Leda by se vám chtělo lézt ven a postříkovat ty zmetky osobně.“ Mae se vynořila z komory a nesla v ruce těžkou kovovou trubku. Došla ke dřezu a natáhla se po lánvi se slámově bledou tekutinou. Navlékla si těžké pogumované rukavice a začala míchat izotop do tekutiny. Měřič radiace nad dřezem začal drnčet.

„A nezapomněli jste na něco, panstvo?“ ozval se ze sluchátek Ricky. „I když budete mít dálkové ovládání, jak asi přimějete roj, aby doletěl k němu? Nemám dojem, že se rojům bude chtít pěkně vám podržet, než je pocákáte.“

„Najdeme něco. čím je přilákáme,“ řekl jsem.

„Například?“

„Přitahoval je ten králík.“

„Žádné králíky nemáme.“

„Ricky, ty jseš jedna velká chodící negace,“ utrousil Charley.
„Držím se jenom faktů.“

„Tak díky za vstřícnost,“ ucedil Charley.

Charley si toho všiml stejně jako Mae: Ricky nás na každém kroku brzdil. Jako by chtěl, aby roje zůstaly naživu. Což vůbec nedávalo smysl. Jenže on se tak opravdu chová. Něco bych býval Charleymu o Rickym řekl, ale ve sluchátkách všichni slyší všechno. To je odvrácená strana moderní komunikace: každý může naslouchat.

„Hej, lidi, jak to jde?“ To byl Bobby Lembeck.

„Už jsme pokročili. Proč?“

„Vítr slábne.“

„Na kolika je teď?“ zeptal jsem se.

„Na patnácti. Spadl tam z osmnácti.“

„To je pořád dost,“ usoudil jsem. „Jsme v pořádku.“

„Já vím. Jenom vám to hlásím.“

„Co je termit?“ ozvala se Rosie z vedlejší místnosti. V ruce držela umělohmotný podnos plný kovových tubiček velkých jako palec. „S tím opatrně,“ varoval David. „To tu asi zbylo od stavby. Nejspíš s termitem svařovali.“

„Ale co to je?“

„Termit je směs zrnkového hliníku a oxidu železa,“ řekl David. „Hoří jako čert, až na tři tisíce stupňů, a svítí to tak, že se do toho nemůžeš přímo podívat. Při svařování to taví ocel.“

„Kolik toho máme?“ zeptal jsem se Rosie. „To by se totiž dalo v noci použít.“

„Jsou toho tu čtyři krabice.“ Zvedla jednu trubičku. „Jak se to zapaluje?“

„Dávej pozor, Rosie. Má to obal z hořčíku. Zapálí to jakýkoli silnější zdroj tepla.“

„I sirky?“

„Pokud chceš přijít o ruku. Lepší je použít světlici nebo něco se zápalnou šňůrou.“

„Aha,“ kývla a zmizela za rohem.

Měřič radiace pořád cvakal. Otočil jsem se ke dřezu. Mae už na váleček s izotopem nasadila uzávěr. Ted' nalévala slaměně bledou tekutinu do láhve od čističe na okna.

„Poslechněte,“ ozval se znovu Bobby Lembeck, „vítr začíná být nějak nestabilní. Střídavě to klesá až na dvanáct uzlů.“

„Dobře, dobře, nemusíme vědět o každé menší změně, Bobby,“ odpověděl jsem. „Já jenom že je nestabilní.“

„Myslím, že zatím je to v pořádku, Bobby.“

Mae to bude trvat ještě pár minut. Zasal jsem k terminálu počítače a zapnul jsem ho. Obrazovka se rozsvítila a ukázalo se menu s volbami.

„Ricky, můžu si na tomhle monitoru vyvolat kód roje?“ zeptal jsem se.

„Kód?“ podivil se Ricky. Znělo to vyplašeně. „K čemu potřebuješ kód?“

„Chci vidět, co jste s tím provedli.“

„Proč?“

„Ricky, proboha, tak můžu, anebo ne?“

„Jasně, jasně že můžeš. Všechny změny kódu jsou v adresáři /CODE. Je to na heslo.“ Ťukal jsem. Našel jsem adresář. Nedostal jsem ale povolení ke vstupu. „A heslo je?“

„Heslo je l-a-n-g-t-o-n, samými malými písmeny.“

„Dobře.“

Napsal jsem heslo. Byl jsem v adresáři a hledal jsem seznam modifikací programu i s velikostmi souborů a datem. Dokumenty byly velké, což znamenalo, že jsou to samé programy pro další aspekty rojového mechanismu. Kód pro samotné částěčky totiž bude drobný – jen pár řádek, snad tak osm, deset kilobitů, víc ne.

„Ricky.“

„Ano, Jacku?“

„Kde je kód částěček?“

„On tam není?“

„Do hajzlu, Ricky, přestaň s těma kravinama.“

„Jacku, já přece neodpovídám za archivování...“

„Ricky, tohle jsou pracovní soubory, žádný archiv,“ namítl jsem. „Pověz mi, kde to je.“

Krátká odmlka. „Měl by tam být podadresář, lomítko C-D-N. Tam to bude.“

Sjel jsem po menu dolů. „Vidím to.“

Uvnitř adresáře jsem našel seznam souborů, samých velice malých. Podle datace začaly modifikace asi tak před šesti týdny. A ze dvou posledních týdnů nebylo nového nic. „Ricky? Vy jste kód už dva týdny neměnili?“

„Jo, tak asi.“

Klikl jsem na nejnovější dokument. „Máme shrnutí?“ Když tihle lidičkové dělali pro mě, vždycky jsem trval na tom, aby psali shrnutí programové struktury v přirozeném jazyce. Rychleji se to probíralo než dokumentace uvnitř kódu samotného. A když museli krátce sepsat shrnutí, často tím vyřešili i logické problémy. „Měl by tam být,“ řekl Ricky.

Na obrazovce jsem uviděl tohle:

```
/*Initialize*/
```

```
Forj=1 to L x V do
```

```
Sj = 0 /*set initial demand to 0/
```

```
End For
```

```
For i=1 to z do
```

```
For )= to L x V do
```

```
dij = (state (x, y, z)) /*agent threshold param*/ 0 ij = (intent  
(Cj,Hj)) /*agent intention fill*/ Response = 0 /*begin agent respon-  
se*/ Zóně = z(i) Yinitial zone uniearned by agent*/ Sweep = 1  
/*activate agent travel*/ End For End For /*Main*/ For kl=1 to RVd  
do For tm=1 to nv do For 8 = 1 to j do /*tracking surrounds*/ 0 ij =  
(intent (Cj,Hj)) /*agent intention fill*/ dij < > (state (x, y, z)) /*agent  
is in motion*/ d'ikl = (filed (x, y, z)) /*track nearest agents*/
```

Chvilku jsem si to prohlížel a pátral po tom, jak to změnili. Na to jsem sjel dolů do skutečného kódu, abych viděl provedení. Důležitý kód tam ale nebyl. U celé sestavy chování částek tu bylo jen odvolání nějakého objektu, který se jmenoval „compstat do“. „Ricky, co je to 'compstat do'? A kde to je?“

„Mělo by to být u toho.“

„Není.“

„Tak nevím. Třeba je to kompilované.“

„Pak mi to ale k ničemu nebude, co?“ Kompilovaný kód nepřetete. „Sakra, já ten modul chci vidět. Co se děje?“

„Neděje se nic. Musím se po tom podívat, to je všechno.“

„No dobře...“

„Udělám to, až se vrátíte.“

Sjel jsem pohledem k Mae. „Ty jsi kód projížděla?“

Zavrtěla hlavou. Výraz její tváře jako by říkal, že ho ani nikdy neuvidím, že Ricky si najde další výmluvy a bude mě odrazovat. Nechápal jsem, proč to. Koneckonců jsem tu proto, abych jim radil s kódem. To je moje odbornost. Rosie a David se ve vedlejší místnosti prohrabovali policemi a hledali radiová relé. Zatím bez úspěchu. Na protější straně se Charley Davenport hlučně uprdl a vykřikl: „Zásah!“

„Proboha, Charley!“ děsila se Rosie.

„Člověk to nemá zadržovat,“ poučoval Charley. „To mu nedělá dobře.“

„Mně neděláš dobře ty,“ odsekla Rosie.

„No tak promiň.“ Charley napřáhl ruku a ukázal něco lesklého a kovového. „Tak to asi nebudeš mít zájem ani o tenhle dálkově ovládaný tlakový ventil, co?“

„Cože?“ otočila se Rosie.

„Děláš si srandu?“ vybafl David a šel se na to podívat.

„A má to udanou odolnost 1,36 atmosféry.“

„To by mělo v pohodě stačit,“ usoudil David.

„Pokud to nezapackáš,“ řekl Charley.

Šli s ventilem ke dřezu, kde Mae v silných rukavicích stále ještě nalávala tekutinu. „Počkejte, už to bude.“

„Budu ve tmě světýlkovat?“ zazubil se na ni Charley.

„Jenom tvoje prdy.“ prohásila Rosie.

„Ty už světýlkujou. Zvlášť když je zapálíš.“

„Propána, Charley.“

„No co, prdy jsou z metanu. Hoří jasným modrým plamenem jako diamant.“ A zasmál se.

„To jsem rád, že sám sebe tak vysoko hodnotíš,“ utrousila Rosie. „Nikdo jiný už to tak totiž nebere.“

„Achich, ach,“ skučel Charley a chytal se za prsa. „Umírám, umírám...“

„Nedávej nám falešné naděje.“

Ve sluchátkách mi zapraskalo. „Hej, lidi!“ Zase Bobby Lembeck. „Vítr zrovna spadl až na šest uzlů.“

„Dobře.“ Obrátil jsem se k ostatním. „Končíme, panstvo.“

„Čekáme jenom na Mae,“ ozval se David. „Pak připojíme ten ventil.“

„Připojíme ho radši až v laboratoři,“ navrhl jsem.

„Já jenom chtěl mít jistotu, že...“

„Až v laboratoři. Balíme, lidi.“

Došel jsem k oknu a vyhlédl ven. Vítr stále cloumal jalovci, ale nad zemí už nepoletovaly vrstvičky písku. Ve sluchátkách se ozval Ricky. „Jacku, všichni odtamtud vypadněte, sakra.“

„Už se na tom dělá.“

„Poslechněte,“ ozval se škrobeně David Brooks, „nemá cenu odcházet, dokud nemáme ventil, co sedne na tu láhev a...“

„Asi by se mělo jít,“ prohlásila Mae. „Ať už jsme skončili, anebo ne.“

„K čemu to pak bude?“ namítl David.

„Balíme,“ rozhodl jsem. „Dost řečí a okamžitě balit.“

Ve sluchátkách se ozval Bobby. „Čtyři uzly a dál to slábne. Rychle.“

„Všichni jdeme.“ Hnal jsem je ke dveřím.

Potom se ozval Ricky. „Ne.“

„Cože?“

„Už nemůžete odejít.“

„Proč?“

„Protože je pozdě. Jsou tady.“

15.12

Všichni se shlukli u okna; sráželi jsme se hlavami, jak jsme se snažili rozhlížet do všech směrů. Pokud jsem viděl, na obzoru nebylo nic. Neviděl jsem vůbec nic. „Kde jsou?“ zeptal jsem se.

„Blíží se od jihu. Máme je na monitorech.“

„Kolik?“ chtěl vědět Charley.

„Čtyři.“

„Čtyři?“

„Jo, čtyři.“

Hlavní budova byla na jih od nás. V jižní stěně skladu nebyla žádná okna. „Nic nevidíme,“ řekl David. „Jak rychle se pohybují?“

„Rychle.“

„Máme čas utéct?“

„Nemyslím.“

David se zamračil. „Tak on nemyslí. Proboha.“

Než jsem stačil něco říct, David se vrhl k protějším dveřím, otevřel je a vyšel na sluníčko. Spatřili jsme ho v obdélníku dveří, jak se dívá na jih a stíní si oči rukou. Promluvili jsme všichni naráz.

„Davide!“

„Davide, co to kurva děláš?“

„Davide, ty kreténe!“

„Pokouším se zhlédnout...“

„Vrať se zpátky!“

„Ty hovado pitomý!“

Brooks ale zůstal, kde byl, a dlaň si držel nad očima. „Zatím nevidím nic,“ hlásil. „A taky nic neslyším. Poslechněte, já myslím, že bysme mohli... eee... ne, už to nepůjde.“ Tryskem vběhl zpátky dovnitř, zakopl o futro, upadl, vystrachal se na nohy, zabouchl za sebou, tahal za kliku a snažil se zavřít dveře na těсно.

„Kde jsou?“

„Blíží se,“ vyrazil. „Už jsou skoro tady.“ Hlas se mu napětím chvěl. „Proboha, skoro tady.“ Oběma rukama tahal za kliku, dával do toho celou váhu. A pořád dokola huhlal: „Skoro tady... už jsou skoro tady.“

„No paráda,“ ucedil Charley. „Ten blbec se nám sesypal.“

Došel jsem k Davidovi a položil jsem mu ruku na rameno. Pořád tahal za kliku u dveří a sípavě dýchal. „Davide, uklidni se,“ oslovil jsem ho. „Pořádně se nadechni.“

„Hlavně... hlavně musím... nesmím je pustit...“ Potil se, byl napjatý jako struna a ramena se mu otřásala. Holá panika.

„Davide, pořádně se nadechni, ano?“

„Musím je... musím... musím...“

„Velký nádech, Davide,“ a jeden jsem mu sám předvedl. „Udělá se ti líp. Tak dělej. Nádech...“

David přikyvoval a snažil se poslouchat, co říkám. Krátce se nadechl. Pak se ale znovu začal zajíkat.

„Dobře, Davide, a teď ještě jednou...“

Další nádech. Jeho dýchání se zpomalilo. Přestal se třást.

„Dobře, Davide, tak je to správně...“

Zezadu jsem zaslechl Charleyho. „Já to věděl vždycky, že má v hlavě sračky. No jen se podívejte, musí s ním mluvit jako s děckem, kurva.“ Na chvíli jsem se otočil a zpražil jsem Charleyho pohledem. Jen pokrčil rameny. „No co, kurva, je to pravda.“

„Ale ničemu to nepomůže, Chariey,“ ozvala se Mae.

„Na to taky seru.“

„Chariey, co kdybys na chvíličku zavřel kušnu?“ řekla Rosie.

Otočil jsem se zase k Davidovi. Mluvil jsem vyrovnaným hlasem. „Dobře, Davide, hlavně dýchej... výborně, a teď pusť ty dveře.“ David zavrtěl hlavou, ale vypadalo to, že je najednou popletený, že pořádně neví, co dělá. Rychle zamrkal. Jako by se probouzel z transu.

„Pusť ty dveře,“ zopakoval jsem tiše. „K ničemu to není dobré.“

Konečně uvolnil sevření a posadil se na zem. Přikryl si obličej rukama a dal se do pláče.

„Jéžiš,“ vrčel Chariey. „Tohle jsme ještě potřebovali.“

„Drž hubu, Charley.“

Rosie zašla k lednici a vrátila se s láhví vody. Dala ji Davidovi, ten pil a u toho dál brečel. Pomohla mu vstát a kývnutím mi naznačila, že ho někam odvede. Vrátil jsem se do středu místnosti, k monitoru, kde stáli ostatní. Na obrazovce teď místo řádek kódu byla severní strana hlavní budovy. Vířily tam čtyři roje, sunuly se podél stěny sem tam a stříbřitě se leskly. „Co to dělají?“ zeptal jsem se.

„Pokoušejí se dostat dovnitř.“

„Proč to?“

„Nevíme jistě,“ řekla Mae.

Chvilku jsme je sledovali mlčky. Znovu mě ohromilo, jak se chovají cílevědomě. Připomínaly mi medvědy, kteří se snaží dostat do karavanu pro jídlo. Roje se zastavovaly u všech dveří a zavřených oken, vznášely se tam, sunuly se podél těsnění a posléze se přesouvaly k dalšímu otvoru. „A to vždycky takhle zkoušejí dveře?“ nadhodil jsem.

„Ano. Proč?“

„Protože to vypadá, jako by se nepamatovaly, že dveře jsou uzavřené.“

„Ne, nepamatujou si to,“ prohlásil Chariey.

„Protože na to nemají dost paměti?“

„Buď to, anebo je to už jiná generace.“

„To chceš říct, že od poledne vznikly nové roje?“

„Ano.“

Zadíval jsem se na hodinky. „Nová generace každé tři hodiny?“

Charley pokrčil rameny. „Nemám páru. Nikdy jsme nezjistili, kde se rozmnožují. Je to jenom můj odhad.“

Možnost, že se nové generace objevují tak rychle, znamenala, že ať už do kódu zabudovali jakýkoli evoluční mechanismus, rychle se vyvíjí i on sám. Obvykle trvá genetickým algoritmům, které napodobují reprodukci proto, aby dospěly k řešení, něco mezi pěti sty a pěti tisíci generací, než najdou optimum. Pokud se tyhle roje reprodukují každé tři hodiny, znamená to, že za poslední dva týdny otočily takových sto generací. A za těch sto generací se chovají mnohem bystřeji. Mae si je prohlížela na monitoru.

„Aspoň že se drží u hlavní budovy,“ poznamenala. „Podle všeho nevědí, že tu jsme.“

„Jak by to mohly vědět?“ podivil jsem se.

„To nemůžou,“ tvrdil Chariey. „Jejich hlavní senzorickou modalitou je zrak. Možná za generace nabraly i trochu sluchu, ale primární je dál zrak. Pokud nás nevidí, neexistujeme pro ně.“

Došli k nám Rosie s Davidem.

„Je mi to vážně moc líto, lidi,“ řekl David.

„To nic.“

„To je v pořádku, Davide.“

„Nechápu, co se mi stalo. Prostě jsem to nedokázal vydržet.“

„Nelam si s tím hlavu, Davide, my to chápem,“ ozval se Charley. „Jseš cvok a přeskočilo ti. Nám je to jasný. Žádný problém.“

Rosie položila Davidovi ruku kolem ramen a on se hlučně vysmrkal. Rosie se zadívala na monitor.

„Co se s nima děje teď?“ zeptala se.

„Podle všeho nevědí, že jsme tady.“

„To je dobře...“

„A my doufáme, že to tak zůstane.“

„Nojo. A když ne?“ nadhodila Rosie.

Přemýšlel jsem o tom. „Pokud ne, spolehneme se na díry v předpokladech programu PREDKOR. Využijeme slabin naprogramování.“

„A to znamená?“

„Seběhneme se do stáda.“

Charley zařehl jako kuň. „Jo, bezva, uděláme stádečko a budeme se usilovně modlit!“

„Mluvím vážně,“ upozornil jsem ho.

Posledních třicet let vědci studovali interakce mezi predátory a kořistí, kde se dalo, od lvů přes hyeny až po mravenčí vojáky. Takže teď lépe chápeme, jak se kořist chrání. Zvířata, jako jsou zebry nebo karibu, nežijí ve stádech proto, že jsou tak společenská; stádo poskytuje ochranu před dravci. Čím je zvířat víc, tím je celek bdělejší. A když se napadené stádo rozprchne všemi směry, predátoři jsou často zmatení. Někdy se zastaví na místě. Ukažte dravci příliš mnoho pohybujících se cílů a on často neuloví žádný z nich. Totéž platí u rybích a ptačích hejn – koordinované pohyby skupin ztěžují predátorům úkol vybrat si jednotlivé zvíře. Predátoři mají sklon napadat zvířata tak či onak výrazná. To je důvod, proč tak často zaútočí na mláďata – není to jen proto, že jsou snadnější kořistí, ale proto, že vypadají jinak. Ze stejného důvodu dravci zabijí víc samců než samic: nedominantní samci se totiž drží na okraji skupiny, kde si jich útočník snáze povšimne. Ba co víc, když před třiceti lety Hans Kruuk studoval v Serengeti hyeny, zjistil, že pokud nějaké zvíře označíte barvou, zaručeně při příštím útoku zabijí právě je. Taková je síla odlišnosti. Hlavní myšlenka je tudíž jasná. Zůstat pohromadě. Zůstat stejní. To byla naše šance.

Doufal jsem ale, že až na to nedojde.

Roje na nějaký čas zmizely. Odsunuly se na druhou stranu budovy s laboratořemi. Napjatě jsme vyčkávali. Posléze se zase objevily. Znovu se sunuly podél stěny budovy a zkoušely jeden otvor po druhém. Všichni jsme sledovali monitor. David Brooks se silně potil. Otřel si rukávem čelo. „Jak dlouho to budou dělat?“

„Jak se jim zachce, kurva,“ odsekl Charley.

„Přinejmenším než zase zesílí vítr,“ řekla Mae. „A nepřipadá mi, že by to mělo nastat brzy.“

„Proboha,“ pípl David. „Nechápu, jak to tak dobře snášíte, lidi.“ Byl bledý; pot mu kapal z obočí na brýle. Vypadal na omdlení.

„Nechceš se posadit, Davide?“ nabídl jsem mu.

„Možná bych radši měl.“

„Tak jo.“

„Pojď, Davide.“ Rosie ho dovedla naproti ke dřezu a posadila ho na zem. Objal si kolena a svěsil hlavu. Namočila papírový ručník do vody a dala mu ho na zátylek. Zacházela s ním něžně.

„Ten blbec pitomá,“ potřásl Charley hlavou. „Toho jsme tu potřebovali.“

„Charley,“ namítala Mae, „to ničemu nepomů...“

„No a? Uvázli jsme v tom svinském skladu, co ani není vzduchotěsný, nemůžeme nic podniknout, nikam jít – a ten vůl se ještě sesype a všechno to zhorší.“

„Ano, to je všechno pravda,“ poznamenala tiše. „A ty to vůbec nepomáháš řešit.“

Charley ji sjel pohledem a začal si broukat melodii ze Zóny soumraku.

„Charley, dávej pozor,“ vyzval jsem ho. Sledoval jsem roje. Jejich chování se zlehka změnilo. Už se nedržely blízko u budovy. Teď křížovaly cik cak od stěny do pouště a potom zase zpátky. Provozovaly to plynule, jako by to byl nějaký tanec. Mae si toho všimla taky.

„Nové chování...“

„Ano,“ kývl jsem. „Jejich strategie nezabrala, tak zkoušejí něco jiného.“

„To jim ale houby pomůže,“ prohlásil Charley. „Můžou tam kličkovat, jak chtějí, žádné dveře to neotevře.“ Přesto mě tohle vynořující se chování fascinovalo. Kličkování začínalo být výraznější;

roje se pouštěly dál a dál od budov. Jejich strategie se progresivně měnila. Vyvíjela se přímo před očima.

„To je vážně úžasné,“ řekl jsem. „Hovada mrňavý,“ ucedil Charley.

Jeden z rojů teď nebyl daleko od králičí mršiny. Přiblížil se na pár metrů a zase odvířil pryč a namířil k hlavní budově. Něco mě napadlo.

„Jak dobře roje vidí?“ Ve sluchátkách cvaklo. Ricky. „Vidí úžasně. K tomu jsme je koneckonců vyrobili. Prvotřídní zrak. Fantastické rozlišení. Lepší než kterýkoli člověk.“

„A jak provádějí snímání?“ vyzvídal jsem dál. Ony to totiž jsou jen shluky jednotlivých částecek. Stejně jako u očních tyčinek a čípků je k tomu, aby se ze všech vstupů vytvořil obraz, třeba ústřední zpracování dat. Jak se toho zpracování dosahuje? Ricky si odkašlal.

„Ehm... nevím jistě.“

„Objevilo se to až u novějších generací,“ přidal se Charley.

„Chcete tím říct, že si samy vyvinuly zrak?“

„Jo.“

„A my nevíme, jak to dělají...“

„Nevíme. Víme jenom, že to dělají.“

Pozorovali jsme, jak roj míří dál od stěny, zase se sune ke králíkovi a potom se opět vrací ke zdi budovy. Ostatní roje byly o kus dál a věnovaly se témuž. Odvířily do pouště a pak zase letěly zpátky.

„Proč se ptáš?“ optal se ze sluchátek Ricky.

„Proto.“

„Myslíš, že najdou králíka?“

„S králíkem si hlavu nelámu,“ řekl jsem. „A stejně to vypadá, že ho minuly.“

„Tak o co jde?“

„Jeje,“ vyrazila Mae.

„Do prdele,“ přidal se Charley a zhluboka si vzdychl.

Dívali jsme se na nejbližší roj, ten, co právě minul králíka. Znovu se vydal do pouště, snad takových deset metrů od králíka. Jenže místo aby se po obvyklé trase vrátil zpět, zastavil se v poušti. Nehýbal se, ale stříbřitý sloup se zvedal a klesal.

„Proč to dělá?“ zeptal jsem se. „Proč tak nadskakuje?“

„Že by to mělo co dělat se snímáním obrazu? Že by zaostřoval?“

„Ne, já myslel, proč se zastavil?“

„Zaseknutý program?“

Zavrtěl jsem hlavou. „To pochybuji.“

„Tak co?“

„Myslím, že něco vidí.“

„Jako co?“ zajímalo Charleyho.

Měl jsem strach, že odpověď znám. Roj, to je kamera s nesmírně vysokým rozlišením, kombinovaná se sítí na bázi distribuované inteligence. A jestli distribuované sítě něco dělají obzvlášť dobře, tak je to rozeznávání schémat a vzorů. Právě proto se programy na bázi distribuovaných sítí používají u bezpečnostních systémů k rozpoznávání obličejů – anebo k tomu, aby archeologům skládaly dohromady keramické střepy. Sítě umějí najít v datech systémů lip než lidské oko.

„Ale co by našly tady?“ zeptal se Charley, když jsem mu to vložil. „Tady v poušti není nic, jenom písek a tmy kaktusů.“

„A stopy,“ vložila se do toho Mae.

„Cože? To jako myslíš naše stopy? Od toho, jak jsme šli sem? Do hajzlu, Mae, vítr foukal dost dlouho na to, aby v písku nezbyly žádný stopy.“ Pozorovali jsme roj, který visel na místě, jen stoupal a zase klesal, jako by dýchal. Oblak teď skoro zčernal, jen občas se stříbrně zaleskl. Ostatní roje pokračovaly v kličkování, ale tenhle se držel, kde byl. Charley se kousl do rtu. „Ty si fakt myslíš, že něco vidí?“

„Nevím,“ pokrčil jsem rameny. „Možná.“

Najednou roj vzletěl a znovu se dal do pohybu. Nemířil ale k nám. Naopak, sunul se uhlopříčně přes poušť a mířil zpátky ke dveřím ve stěně elektrárny. A když k nim dospěl, zastavil se a vířil na místě. „Co to sakra je?“ zuřil Charlie.

Dobře jsem věděl, co to je. Mae zrovna tak.

„Právě nás vystopoval,“ řekla. „Pozpátku.“

Roj šel nazpátek tudy, kudy jsme původně šli my ode dveří ke králíkovi. Otázka byla, co udělá dál. Příštích pět minut bylo napjatých. Roj se přesunul zpátky po své stopě, zase ke králíkovi. Chvilku kolem něj vířil a pohyboval se v pomalých polokruzích sem a zase tam. Nato znovu ustoupil ke dveřím elektrárny. Chvilu tam zůstal, pak se vrátil ke králíkovi. Celou sekvenci zopakoval roj třikrát.

Ostatní roje mezitím dál kličkovaly u budovy a byly teď mimo dohled. Osamělý roj se vrátil ke dveřím a pak zamířil zase ke králíkovi.

„Zacyklil se,“ prohlásil Charley. „Dělá pořád to samý dokola.“

„To máme kliku,“ utrousil jsem. Čekal jsem, jestli roj nepozmění svoje chování. Zatím se to nestalo. A pokud má hodně málo paměti, pak možná bude jako pacient s Alzheimerovou chorobou: nebude s to se rozpomenout, že tohle dělal už dřív. Teď zrovna oblétal kolem králíka v polokruzích.

„Jasně, zacyklil se,“ radoval se Charley.

Čekal jsem.

Nemohl jsem probrat všechny změny v programu PREDKOR, protože chyběl ústřední modul. Původní program ale měl zabudovaný prvek náhodné volby – právě proto, aby se vypořádal s podobnými situacemi. Kdykoli se PREDKORu nepodařilo dosáhnout cíle a nikde nebyly žádné specifické vstupy z okolí, které by vyprovokovaly nový postup, pak se jeho chování náhodně modifikovalo. To je dobře známé řešení. Například psychologové se nyní domnívají, že jistý podíl náhodného chování je pro inovace nezbytný. Nemůžete být kreativní, aniž byste podnikali výpady do nových směrů, a je pravděpodobné, že volba těch směrů bude náhodná.

„Jejda,“ řekla Mae.

Chování se změnilo.

Roj se pohyboval ve větších kruzích, stále kolem mrtvého králíka. A téměř okamžitě narazil na další stopu. Na chvilku se zastavil, pak najednou vzletěl výš a vydal se přímo k nám. Pohyboval se přesně tou trasou, po které jsme přišli my, když jsme mířili ke skladu.

„Do hajzlu,“ sykl Charley. „myslím, že jsme v prdeli.“

Mae a Charley se rozběhli přes místnost, podívat se ven z okna. David a Rosie vstali a vyhlíželi okénkem nad dřezem. A já jsem se rozkřikl: „Ne, to ne! Pryč od těch oken!“

„Cože?“

„Orientuje se přece zrakem. Zmizte od těch oken!“

Ve skladu v podstatě nebylo vhodné místo, kam by se šlo schovat. Rosie a David si vlezli pod dřez. Charley se mačkal k nim a nevšímal si jejich protestů. Mae vklouzla do stínu v jednom rohu a vecpala se do prostůrku, kde úplně nedoléhaly k sobě dva regály. Vidět byla jen od západního okna, a ani odtud ne moc dobře. Ve vysílače zapraskalo.

„Hej, lidi!“ To volal Ricky. „Jeden míří k vám. A... ne... dva další letí za ním.“

„Ricky, odpoj se,“ nakázal jsem mu.

„Cože?“

„Už žádné rádiové spojení.“

„Proč?“

„Odpoj se, Ricky.“

Padl jsem na kolena za kartónovou krabicí se zásobami v hlavní místnosti skladu. Krabice nebyla dost velká, abych se ukryl celý – čouhaly mi nohy –, ale stejně jako u Mae jsem nebyl vidět snadno. Zvenčí by se bylo potřeba podívat hodně zešikma severním oknem, abyste mě zahlédli. Každopádně se mi nic lepšího nenabízelo. Z dřepu jsem viděl ostatní, jak se mačkají pod dřezem. Mae jsem neviděl vůbec, dokud jsem nevystřcil hlavu zpoza rohu krabice. Když jsem to udělal, vypadalo to, že je v klidu a drží se. Zase jsem se přikrčil a čekal. Kromě hučení klimatizace jsem neslyšel nic.

Uteklo deset nebo patnáct vteřin. Viděl jsem, jak slunce proudí dovnitř severním oknem nad dřezem. Na podlaze vlevo ode mě vytvářelo bílý obdélník. Ve sluchátkách luplo. „Proč žádné spojení?“

„Kurva drát,“ ucedil Charley.

Přiložil jsem si prst na rty a zavrtěl jsem hlavou.

„Ricky, nemají ty potvory schopnost slyšet?“ zeptal jsem se.

„Jasně, trochu možná, ale...“

„Tak buď zticha a odpoj se.“

„Ale...“

Sáhl jsem k pasu po vysílači a odpojil jsem se sám. Pokynul jsem těm pod dřezem. Postupně se i oni odpojili. Charley mi potichu, jen pohybem rtů něco říkal. Měl jsem dojem, že to bylo: „Ten hajzl nás chce nechat zabít.“ Ale jistě jsem to nevěděl.

Čekali jsme.

Nemohlo to trvat déle než dvě nebo tři minuty, ale zdálo se to jako věčnost. Od tvrdého betonu podlahy mě už bolela kolena. Ve snaze najít pohodlnější polohu jsem se opatrně posunul: tou dobou už jsem měl jistotu, že první roj je poblíž nás. U oken se ještě neukázal a já si lámal hlavu, proč mu to trvá tak dlouho. Snad se při sledování naší stopy zastavil u aut a prohlédl si je. Napadlo mě, co si vlastně rojová inteligence z takového automobilu vezme. Jak záhadně musí vůz pro její zrak s vysokým rozlišením vypadat. Ale auta jsou ne-

hybná, a tak je roj možná pomine jako nějaké velké a jasně zbarvené balvany. Ale i tak... proč mu to trvá tak dlouho?

S každou vteřinou mě kolena bolela víc a víc. Změnil jsem polohu, přenesl jsem váhu na ruce a kolena jsem zvedl jako běžec ve startovních blocích. Na chvílku se mi tím ulevilo. Soustředil jsem se na svou bolest natolik, že jsem si napřed ani nevšiml, jak jasný bílý obdélník na podlaze uprostřed ztemněl a jak se tmavá skvrna šíří do stran. Za chvíličku už byl celý obdélník matně šedý. Roj je tady.

Neměl jsem jistotu, ale domníval jsem se, že přes hučení klimatizace slyším hluboký vrčivý zvuk. Zpoza krabice jsem viděl, jak je okno nad dřezem od vířících částecek stále tmavší. Jako by přímo před ním vypukla prachová bouře. Ve skladu byla tma. Překvapivě velká tma. David Brooks začal pod dřezem naříkat. Charley mu přikryl ústa daní. Oba se dívali vzhůru, i když jim pracovní deska dřezu ve výhledu nahoru k oknu bránila. Pak roj od okna zmizel právě tak rychle, jako se tam objevil. Znovu se dovnitř linulo slunce. Nikdo se nepohnul.

Čekali jsme.

Chvíli poté úplně stejně ztemnělo okno v západní stěně. Divil jsem se, proč roj nevletěl dovnitř. Okno nebylo vzduchotěsné. Nanočástičky by bez potíží mohly skulinami proklouznout. Nevypadalo to ale, že by se o to byť jen pokusily. Možná, že v tomhle pro nás je způsob, jakým se sít učí, výhodou. Možná zkušenost s laboratoří přiměla roj, aby si myslel, že dveře a okna jsou neprostupná. Možná právě proto se o nic nepokouší. To pomyšlení mi dodalo naději, díky níž bolest v kolenou polevila. Západní okno bylo pořád tmavé a potom se znovu zatmělo i to severní. Dívají se najednou dva roje. Ricky tvrdil, že se k budově blíží tři. O čtvrtém se nezmínil. Přemýšlel jsem, kde je asi ten třetí. Chvilku nato jsem to už věděl. Pod západními dveřmi se dovnitř jako tichá černá mlha začaly řínout nanočástičky. Brzy jich vlétalo dovnitř ještě víc kolem dvevního rámu. V místnosti jako by se pak bezcílně motaly a vířily, ale já jsem věděl, že za chvílku se samoorganizují. Pak jsem spatřil, že další částičky se hrnou dovnitř skulinami v severním okně. A ještě víc se jich valilo větracími otvory klimatizace ve stropě. Už nebylo proč čekat. Vstal jsem a vyšel ze skřýše. Křikl jsem, ať z úkrytů vylezou všichni. „Seřaďte se do dvou řad!“

Charley sebral sprej a s reptáním se srovnal do řady. „Jaký si sakra myslíš, že máme šance?“

„Lepší už nebudou,“ odsekl jsem. „Jdeme na to! Vyrovnajte se a držte se u mě! Pozor... teď!“

Kdybychom nebyli tak vyděšení, mohlo by nám připadat legrační, jak si to šineme přes místnost v sevřeném shluku a snažíme se přesun koordinovat – napodobovat pohyby ptačího hejna. Srdce mi bušilo. V uších jsem slyšel burácení. Bylo těžké soustředit se na chůzi. Věděl jsem, že to děláme nešikovně, ale brzy jsme se zlepšili. Když jsme dorazili ke stěně, otočili jsme a zamířili jako jeden muž zpátky. Začal jsem při každém kroku máchat rukama a tleskat. Ostatní se zařídili podle mě. Pomáhalo to při koordinaci. A všichni jsme potlačovali strach. Jak později řekla Mae: „To byl z pekla aerobik.“ A pořád jsme sledovali, jak černé nanočástičky syčivě proudí do místnosti skulinami ve dveřích a oknech. Jako by se to vleklo dlouho, i když ve skutečnosti to zřejmě nebylo víc než půl minuty nebo čtyřicet vteřin. Místnost brzy naplnila jednotvárná mlha. Cítil jsem po celém těle bodání a věděl jsem jistě, že ostatní to cítí taky. David začal zase naříkat, ale Rosie se držela u něj, dodávala mu odvalu a naléhala na něj, aby se nedal. Najednou, s ohromující rychlostí se mlha pročistila a částičky splynuly do dvou dobře vytvarovaných sloupců, které byly přímo před námi, stoupaly, klesaly a přelévaly se ve tmavých vlnách. Takhle zblízka roje bez nejmenších pochyb působily hrozně, skoro zlobně. Hluboké vrčení bylo jasně slyšet, ale mezi ním jsem občas zaslechl i vzteklé zasyčení, jako od hada. Ale nenapadly nás. Jak jsem doufal, nedostatky programu hrály pro nás. Když se predátoři ocitli před koordinovanou skupinou kořistí, nevěděli, co dál, a tak nedělali vůbec nic.

Aspoň zatím.

„To byste nevěřili...,“ vyřázel Charley mezi tlesknutími, „taková krávo vina... a ono to zabírá!“

„Ano, ale to nemusí... vydržet dlouho,“ řekl jsem. Starosti mi dělalo hlavně to, jak dlouho dokáže David ovládat svou úzkost. A lámal jsem si hlavu i se samotnými roji. Nevěděl jsem, jak dlouho zůstanou na místě, než dojde k inovaci v chování. „Navrhují... jít k támhle těm... dveřím vzadu... a honem zdrhnout.“ Když jsme šli ode zdi, zabočil jsem k zadní místnosti. Najednou jsme tleskali a kráčeli a

celá skupina se vzdalovala od rojů, které basem vrčely a následovaly nás.

„A až budeme venku, tak co?“ kvílel David. Dělal mu potíže udržet s námi synchronizaci. V panice pořád zakopával. Potil se a rychle mrkal.

„Budeme pokračovat takhle... takhle v hejnu... zpátky k laboratoři... a dostaneme se dovnitř... pokusíš se o to?“

„Proboha,“ skučel. „Je to tak daleko... já nevím...“ Znovu zakopl a skoro ztratil rovnováhu. A už s námi netleskal. Jeho děs, jeho nepřekonatelné nutkání dát se na útěk jsem skoro cítil.

„Davide, drž se u nás... kdybys byl sám... určitě to nedokážeš... posloucháš mě?“

„Když já nevím...,“ bědoval David. „Jacku... nevím, jestli to zvládnu...“ Znovu zakopl, vrazil do Rosie, ta padla na Charleyho, ten ji chytil a pomohl jí udržet se na nohou. Na chvilku se tím ale naše hejno roztříštilo a koordinace byla ta tam. Roje okamžitě zhoustly a zčernaly, svinuly se a napjaly, jako by chtěly skočit. „A sakra,“ zahuhlal Charley a já jsem si chvilíčku myslel, že má pravdu a že je vážně po všem. Potom jsme ale znovu získali rytmus a roje ihned zase stouply a vrátily se k normálnímu stavu. Už nebyly tak hutně černé. Začaly zase pravidelně pulzovat. Sledovaly nás do vedlejší místnosti. Stále ale neútočily. Byli jsme teď asi tak šest sedm metrů od zadních dveří, právě od těch dveří, kterými jsme sem vešli. Začal se mi vracet optimismus. Poprvé jsem si myslel, že to možná opravdu dokážeme. A pak, v jediném okamžiku, šlo všechno k čertu.

David Brooks vzal do zaječích.

Byli jsme už daleko v zadní místnosti a chtěli jsme obejít volně stojící regály uprostřed ní, když tu náhle vyrazil mezi roji a kolem nich a běžel ke vzdáleným dveřím. Roje se okamžitě roztočily a vrhly se za ním.

Rosie na něj řvala, ať se vrátí, ale David se soustředil jen na dveře. Roje jej pronásledovaly s překvapivou rychlostí. David se dostal skoro ke dveřím – sahal už po klice –, když tu jeden roj sletěl až k zemi a rozprostřel se před ním na podlaze, která od toho zčernala. V tom okamžiku, kdy se dostal na černý povrch. Davidovi ujely nohy, jako by vkročil na led. Když sebou praštil na beton, bolestí zaskučel, ale okamžitě se pokusil zase vydrápat na nohy. Jenže to nešlo: pořád klouzal a padal, zas a zas. Brýle se mu rozbily a střepy

mu pořezaly nos. Rty měl pokryté vířícími černými usazeninami. Začalo se mu ztěžka dýchat. Rosie ještě pořád křičela, a už na Davida dopadl druhý roj a černota se mu rozprostřela přes obličej, přes oči, do vlasů. Začal sebou zmítat stále zběsileji, žalostně úpěl, jako zvíře, ale i když klouzal a padal na všechny čtyři, bůhvíjak se mu dařilo blížít se ke dveřím. Konečně se vrhl dopředu, chytil kliku a podařilo se mu vytáhnout se na kolena. Posledním zoufalým pohybem zakroutil klikou a v pádu rozkopl dveře. Do skladu zazářilo pražící slunce – a dovnitř vířivě vletěl i třetí roj. „Musíme něco podniknout!“ křikla Rosie. Když kolem mě upalovala k Davidovi, chytil jsem ji za paži. Zazmítala se. „Musíme mu pomoci! Musíme mu pomoci!“

„Nemůžeme udělat nic.“

„Musíme mu pomoci!“

„Rosie. Nemůžeme udělat vůbec nic.“

David se teď válel po zemi a byl černý od hlavy k patě. Třetí roj ho obklopil. Skrz poletující částičky skoro nebylo vidět. Vypadalo to, jako by David měl místo úst jen černý otvor a úplně černé byly i oční důlky. Napadlo mě, jestli už není slepý. Dýchal přerývaně a zajíkal se, vydával dávivé zvuky. Roj se mu hrnul do úst jako černá řeka. Jeho tělo se začalo chvět. Držel se rukama za krk. Nohy bubnovaly do betonu. Bylo mi jasné, že umírá.

„Tak jdeme, Jacku,“ ozval se Charley. „Vypadnem odsud, kurva.“

„Nemůžete ho tak nechat!“ ječela Rosie. „Nemůžete, nemůžete!“ David klouzal po podlaze ven na slunce. Ted' už se nepohyboval tak rázně; pohyboval ústy, ale slyšeli jsme jen zajíkání. Rosie sebou škubala a snažila se vytrhnout.

Charley ji chytil za rameno. „Sakra, přestaň, Rosie...“

„Jdi do hajzlu!“ Vyškubla se mu a mně dupla na nohu, takže jsem se nechal překvapit a pustil jsem ji. Tryskem se rozběhla přes sklad do vedlejší místnosti. „Davide! Davide!“ křičela. Napráhl k ní ruku černou jako ruka horníka. Chytila ho za zápěstí. A v téže chvíli upadla, protože uklouzla na černé podlaze, stejně jako předtím on. Pořád ho volala jménem, až začala kašlat a na rtech se jí objevil černý lem.

„Jdeme pryč, proboha,“ vybafl Charley. „Nemůžu se na to koukat.“ Cítil jsem, že nedokážu pohnout nohama, nedokážu odejít. Otočil jsem se k Mae. Po tvářích jí tekly slzy.

„Jdeme,“ řekla.

Rosie pořád volala Davidovo jméno, objímala ho a tiskla ho k sobě. Nevypadalo to ale, že by se ještě hýbal. Charley se ke mně sklonil. „Není to tvoje chyba, sakra,“ zdůraznil. Pomaličku jsem přikývl. Věděl jsem, že říká pravdu.

„To teda máš první den v novém zaměstnání.“ Charley mi sáhl k pasu a zapnul vysílačku. „Jdeme.“ Otočil jsem se dozadu, ke dveřím.

A vyšli jsme ven.

16.12

Vzduch pod střechou z vlnitého plechu byl rozpálený a nehybný. Řada zaparkovaných aut se táhla pryč od nás. Shora ze střechy jsem uslyšel zavrčení motorku videokamery. Ricky nás na monitorech určitě viděl, jak vycházíme. Ve sluchátkách mi zapraskalo.

„Co se sakra děje?“ vyptával se.

„Nic dobrého,“ odpověděl jsem. Kde končil stín, odpolední sluníčko pořád silně pálilo.

„Kde jsou ostatní?“ zajímal se Ricky. „Jste všichni v pořádku?“

„Ne, Všichni ne.“

„Tak povíš mi...“

„Ted’ ne.“ Viděno zpětně jsme všichni byli jako praštění z toho, co se stalo. Nereagovali jsme nijak, než že jsme se snažili dostat do bezpečí. Budova laboratoří se tyčila asi sto metrů za pískem po naší pravici. K elektrárenskému úseku bychom se dostali za třicet nebo čtyřicet vteřin. Vyrazili jsme svižným poklusem. Ricky pořád mluvil, ale my jsme mu neodpovídali. Všichni jsme mysleli na totéž: za půlminutku budeme u dveří, v bezpečí. Zapomněli jsme ale na čtvrtý roj.

„Do prdele,“ sykl Charley.

Čtvrtý roj vířivě vyletěl zpoza rohu budovy a zamířil přímo k nám. Zmateně jsme se zarazili. „Co provedeme?“ nadhodila Mae. „Utvoříme hejno?“

„Ne,“ zavrtěl jsem hlavou. „Jsme jenom tři.“ Na zmatení predátora to je příliš malá skupina. Nenapadala mě ale žádná jiná strategie, kterou by šlo vyzkoušet. V hlavě se mi začaly promítat všechny výzkumy vztahů mezi dravci a kořistí, které jsem kdy četl. Studie se shodovaly v jednom. Ať už napodobujete mravenčí vojáky, anebo lvy ze Serengeti, výzkum potvrzuje jednu hlavní dynamiku: když predátory nikdo a nic neovlivňuje, pobijí kořist všechnu, až žádná nezůstává: pokud kořist nemá nějaké útočiště. V reálném světě to může být hnízdo na stromě, pelech pod zemí, hluboká tůň v řece. Pokud kořist má útočiště, přežije. Bez útočiště ji predátoři pobijí všechnu.

„Myslím, že jsme v hajzlu,“ prohlásil Charley.

Potřebovali jsme útočiště. Roj se k nám blížil. Skoro jsem už cítil na kůži bodání a v ústech popelovou pachut'. Musíme si najít nějaký úkryt dříve, než se k nám roj dostane. Otočil jsem se dokola,

rozhlédl se do všech směrů, ale nic jsem nezahlédl, leda... „Jsou auta zamčená?“

Ve sluchátkách luplo. „Ne, neměla by být.“

Otočili jsme se a utíkali.

Nejblíž byl modrý ford, sedan. Otevřel jsem dveře u řidiče a Mae ty u spolujezdce. Roj byl blízko za námi. Jen co jsem zabouchl dveře a jen co Mae zabouchla ty svoje, uslyšel jsem vrčení. Charley, pořád se sprejem v ruce, se pokoušel otevřít zadní dveře, ale byly zamčené. Mae se otočila a snažila se je odemknout, ale to už Charley odběhl k dalšímu autu, byla to Toyota Land Cruiser, vlezl si do něj a zabouchl za sebou. „Úúj!“ vybafl. „To je pařák!“

„To je,“ souhlasil jsem. V autě bylo jako v peci. Mae i já jsme se zpotili. Roj se řítíl k nám, vířivě přeletěl nad čelním sklem, zapulzoval a přesunoval se sem a tam. „Hej, lidi!“ ozval se ze sluchátek zděšeně Ricky. „Kde jste? Haló!“

„Jsme v autech.“

„Ve kterých?“

„Co na tom kurva sejde?“ zuřil Charley. „Jsme ve dvou různých autech, sakra.“ Černý roj se přemístil od našeho sedanu k toyotě. Sledovali jsme, jak klouže od jednoho okna ke druhému a pokouší se dostat dovnitř. Charley se na mě skrz skla zazubil. „To není jako ve skladu. Tyhle auta jsou vzduchotěsný. Takže... jsou nahaný.“

„Ale co větrání?“ upozornil jsem.

„Já ho zavřel.“

„Jenže není vzduchotěsné, co?“

„Není,“ připustil. „Ale aby se to vůbec pokusilo do něj dostat, muselo by to pod kapotu. Nebo možná do kufru. A vsadím se, že na to ta přerostlá čamrda nepřijde.“ Mae zavírala větráky na přístrojové desce jeden po druhém. Otevřela přihrádku, podívala se dovnitř a zase ji zavřela.

„Našlas klíče?“ zeptal jsem se.

Zavrtěla hlavou.

„Lidi, máte další společnost,“ oznámil ze sluchátek Ricky.

Otočil jsem se a uviděl jsem od skladu přiletět další dva roje. Okamžitě začaly vířit sem a tam nad naším autem. Jako bychom se ocitli v prachové bouři. Podíval jsem se na Mae. Seděla velice klidně, tvář měla nehybnou, jen se dívala. Dva nové roje přestaly kroužit kolem auta a přeletěly dopředu. Jeden se zastavil přímo před bočním

oknem u spolujezdce, kde byla Mae. Pulzoval a stříbrně se leskl. Druhý se držel na kapotě a pendloval od Mae ke mně a zase zpátky. Občas se i vrhl proti čelnímu sklu a rozptýlil se po něm. Pak se znovu shlukl, vycouval po kapotě a opět se vrhal dopředu. Charley se škodolibě zachechtal. „Pokouší se dostat dovnitř. Však vám povídám, že to nedokážou.“ Já jsem takovou jistotu neměl. Všiml jsem si, že s každým výpadem se roj posune dál po kapotě a bere si delší rozjezd. Brzy už couval až ke mřížce chladiče. Jestli si začne mřížku moc prohlížet, mohl by zjistit, že tudy vede cesta do ventilace. A pak by bylo po všem. Mae se štrachala v přihrádce mezi sedadly. Vytáhla cívku lepicí pásky a krabičku umělohmotných sáček na sendviče.

„Třeba kdyby se větráky zalepily,“ navrhla.

Zavrtěl jsem hlavou. „K ničemu. Jsou to nanočástičky. Jsou dost malé, aby prošly membránou.“

„To chceš říct, že by prošly skrz plast?“

„Spíš kolem něj, skulinkami. Nemůžeš to utěsnit dost, abys je zadržela.“

„Takže tu jen budeme dřepět?“

„V zásadě ano.“

„A doufat, že na to neprijdou.“

Přikývl jsem. „Správně.“

Ze sluchátek se ozval Bobby Lembeck. „Vítr zase začíná sílit. Šest uzlů.“ Jako by se nám snažil dodat odvahy, ale šest uzlů, to nebylo ani zdaleka dost. Venku za skly roje dál lehce obletovaly auta.

„Jacku?“ hlásil se Charley. „Já tu svoji čamrdu zrovna ztratil z dohledu. Kde je?“

Podíval jsem se k Charleyho autu a uviděl jsem, že třetí roj sklouzl dolů ke přední pneumatice, víří v kruzích a prolétá sem tam dírami v krytu kola. „Kontroluje ti poklice, Charley.“

„Hmm.“ Znělo to dost nešťastně, a ne bez důvodu. Pokud roj začal důkladně prohlížet auto, mohl by narazit i na způsob, jak se dostat dovnitř. „Otázka nejspíš zní, jak velkou to má SO složku, co?“ nadhodil.

„Správně,“ souhlasil jsem.

„Což v lidské řeči znamená?“ dožadovala se Mae.

Vysvětlil jsem jí to. Roje nemají žádného vůdce, žádnou ústřední inteligenci. Jejich intelekt je součtem jednotlivých částíček. Částičky se samoorganizují do roje a jejich sklon k samoorganizaci

přináší nepředvídatelné důsledky. Člověk prostě neví, co roj udělá. Možná se dál bude chovat neefektivně jako dosud. Možná ale na řešení narazí náhodou. Anebo může zahájit organizované vyhledávání. Zatím s tím ale nezačal.

Sáty mi od potu ztěžkly. Pot mi odkapával z nosu a z brady. Otřel jsem si hřbetem ruky čelo. Podíval jsem se na Mae. Také se potila. „Jacku?“ oslovil mě Ricky.

„Co je.“

„Přednedávnem volala Julie. Právě ji propustili z nemocnice a...“

„Ted’ ne, Ricky.“

„Večer sem přijede.“

„Probereme to pak, Ricky.“

„Jenom jsem si říkal, že bys to mohl chtít vědět.“

„Propána,“ vybuchl Charley, „povězte někdo tomu kreténovi, ať zavře hubu. Máme tu svejch starostí dost!“

„Ted’ je vítr na osmi uzlech,“ hlásil Bobby Lembeck. „Ne, pardon... na sedmi.“

„Proboha, to napětí mě zabije,“ vztekal se Charley. „Kde je ten můj roj ted’, Jacku?“

„Pod autem. Nevidím, co dělá... Ne, počkej... stoupá nahoru vzadu, Charley. Jako by ti prohlížel koncová světla.“

„Mechanik amatér,“ ucedil Charley. „No jen ať si to zkoumá.“

Díval jsem se přes rameno na Charleyho roj, když tu se ozvala Mae. „Jacku? Podívej se.“

Roj za oknem u spolujezdce se změnil. Ted’ byl skoro úplně stříbrný, mihotal se, ale byl dost stabilní a na jeho stříbrném povrchu jsem uviděl odraz Maeiny hlavy a ramen. Odraz nebyl dokonalý, oči a rty byly maličko rozmazané, ale v podstatě byl věrný. Zamračil jsem se. „Zrcadlo...“

„Ne,“ namítla. „To není zrcadlo.“ Odvrátila se od okna a podívala se na mě. Přesto se její obraz na stříbrném povrchu nezměnil. Tvář se dál dívala do auta. Pak, po chvilce, se obraz zachvěl, rozložil se – a když se vytvořil znovu, ukazoval její hlavu zezadu. „Co to má znamenat?“ zeptala se Mae.

„Něco mě napadá, ale...“

Roj na přední kapotě prováděl totéž, ale na jeho stříbrném povrchu byl obraz nás obou. jak sedíme bok po boku v autě a tváříme

se velice zděšeně. Obraz byl opět mírně rozmazaný. Náhle mi bylo jasné, že roj nevytváří věrné zrcadlo. Vytváří obraz sám, tím, že přesně určuje postavení jednotlivých částíček, což znamená...

„Malér,“ řekl Charley.

„To jo,“ kývl jsem. „Inovace.“

„Co myslíš, je to některý z předvolených parametrů?“

„V podstatě ano. Předpokládám, že jde o imitaci.“

Mae nechápavě potřásla hlavou.

„V programu jsou předvolby strategií, které pomáhají dospět k cílům. Strategie napodobuje to, co by dělal skutečný dravec. Jednou z předvolených strategií je strnout na místě a čekat, číhat. Další je náhodně někam jít, dokud nenarazíš na kořist, a pak ji pronásledovat. Třetí je zakamuflovat se tím, že napodobíš něco z okolí, abys s ním splynul. A čtvrtou je opičit se po chování kořisti – imitovat ji.“

„A ty si myslíš, že tohle je imitace?“ nadhodila.

„Ano, nějaká její forma.“

„Snaží se to vypadat jako my?“

„Ano.“

„Je to vynořující se chování? Vyvinulo se to samo?“

„Ano,“ kývl jsem.

„Malér,“ zanařikal Charley. „Malér, malér, malér.“

Seděl jsem v autě a začínal jsem se vztekat. Pro mě totiž zrcadlové zobrazování znamenalo, že neznám skutečnou strukturu nanočástek. Pověděli mi, že mají piezodestičku, která odráží světlo. Proto nebylo překvapivé, že se roj na slunci občas stříbřitě zableskne. To nevyžaduje složitou orientaci částíček. Vlastně se to stříbřité vlnění dalo čekat jako náhodný efekt, stejně jako se na dálnici s hustým provozem samy vytvářejí a pak zase uvolňují zácpy. Způsobují to náhodné změny rychlosti jednoho dvou motoristů, ale účinek se ve vlně přenáší na celou dálnici. Totéž by platilo u rojů. Náhodný efekt by proběhl po roji jako vlna. Právě to jsme také viděli. Tohle zrcadlení, to ale je něco docela jiného. Roje vytvářejí barevné obrazy a nějakou dobu je víceméně stabilní udrží. Taková komplexnost není v silách jednoduché nanočástičky, kterou mi ukázali. Pochyboval jsem, že by ze stříbrné vrstvy šlo vygenerovat celé barevné spektrum. Bylo teoreticky možné, že by se stříbro přesně naklonilo, aby vznikly prizmatické barvy, ale to by vyžadovalo obrovskou přesnost pohybů. Logičtější bylo myslet si, že částičky vytvářejí barvy jiným způso-

bem. To znamenalo, že mi nepověděli pravdu ani o samotných částech. Ricky mi zase lhal. Proto jsem zuřil. Už tak jsem dospěl k závěru, že s Rickym není něco v pořádku, a když to probírám zpětně, problém byl ve mně, ne v něm. I po tom debaklu ve skladu jsem se nedovtipil, že roje se vyvíjejí příliš rychle, než abychom my s nimi drželi krok. Čemu že to čelím, to mi mělo dojít, už když mi roje předvedly novou strategii – když se položily jako kluzká vrstva na podlahu, aby odzbrojily kořist a přesunuly ji z místa na místo. U mravenců se tomu říká kolektivní doprava; je to dobře známý jev. U těchto rojů to je ale bezprecedentní, nově rozvinuté chování. Jenže v té době jsem byl příliš vyděšený, než abych poznal skutečný význam toho jevu. Teď, když jsem seděl v rozpáleném autě, neměl jsem proč to vyčítat Rickymu, ale bál jsem se a byl jsem utahaný a nepřemýšlel jsem jasně.

„Jacku.“ Mae mě rýpla do ramene a ukázala mi na Charieyho auto. Tvářila se zasmušile.

Roj u zadních světel Charieyho auta teď vypadal jako černý proud, vyklenul se vysoko do vzduchu a potom zmizel ve štěrbině mezi červenou umělou hmotou a kovem.

„Hej, Charley...,“ zaslechl jsem ve sluchátkách. „Myslím, že si to našlo cestu.“

„Jo, vidím. Kurva drát.“

Charley lezl na zadní sedadlo. Částičky už zaplňovaly auto a vytvářely šedou mlhu, která rychle temněla. Charley zakašlal. Neviděl jsem, co dělá, byl dole pod oknem. Znovu si odkašlal. „Charley?“

Neodpověděl. Ale uslyšel jsem, jak nadává.

„Charley, měl bys radši vylézt ven.“

„Kurvy mizerný.“

A pak se ozval podivný zvuk, který jsem si zprvu neuměl zařadit. Otočil jsem se k Mae, která si tiskla sluchátka k uším. Podivné, rytmické chraptění. Tázavě se na mě zadívala. „Charley?“

„Já ty...játy hajzly stříkám sprejem. Schválně jak se budou činit, až budou namočený.“

„Stříkáš je izotopem?“ chtěla vědět Mae.

Neodpověděl. Za chvíli se ale zase objevil v okně a stříkal z láhve od prostředku na čištění oken do všech stran. Tekutina stékala v čúrcích po skle a kapala dolů. Uvnitř auta bylo stále temněji, protože tam vletělo víc částíček. Brzy jsme ho vůbec neviděli. Z černoty

se vynořila ruka, přitiskla se na sklo, pak zase zmizela. Neustále kašlal. Suše kašlal.

„Charley, uteč,“ nabádal jsem ho.

„Ale hovno. K čemu by to bylo?“

„Vítr je na deseti,“ oznamoval Bobby Lembeck. „Dělejte.“

Deset uzlů nebylo dost, ale lepší než nic.

„Charley? Slyšel jsi?“

Zaslechli jsme ze zčernalého vnitřku auta jeho hlas. „Jo, jasně... hledám... nemůžu najít tu... zasranou kliku... hmatám po ní... kde tenhle krám sakra má otevírání...“ Přešel do záchvatu trhavého kašle. Ve sluchátkách jsem slyšel hlasy z laboratoře, mluvily o překot.

„Je v toyotě. Kde má toyota otevírání dveří?“ Bobby Lembeck.

„Nevím, není to moje auto.“

„A čím je? Vincovo?“

Vince: „Ne, ne. Toho kluka se zlým pohledem.“

„Cože?“

„Toho inženýra. Jak pořád mrká.“

„Davida Brookse?“

„Jo, to je on.“

„Vy tam venku, myslíme si, že to je Davidovo auto,“ hlásil Ricky.

„To nám asi moc nepo-“ začal jsem.

Pak jsem ale zmlkl, protože Mae si ukazovala přes rameno, na zadní sedadlo našeho auta. Z mezírky, kde čalounění přiléhalo k zadku vozu, syčivě, jako černý dým, pronikaly dovnitř částechy. Podíval jsem se pořádně a spatřil jsem vzadu na podlaze deku. Mae ji uviděla taky, vrhla se dozadu a zapadla mezi sedadla. Při tom mě kopl do hlavy, ale deku sebrala a začala ji cpát do škvíry. Snažil jsem se přelézt dozadu a pomoci jí, ale spadla mi sluchátka a chytla se za volant. V autě bylo málo místa. Uslyšel jsem ze sluchátek plechový hlas. „Dělej,“ říkala Mae. „Tak dělej.“

Byl jsem větší než ona; vzadu pro mě nebylo dost místa; zlomil jsem se v pase přes sedadlo, natáhl jsem se po dece a pomáhal jsem jí s ucpáváním. Matně jsem si uvědomil, že u toyoty bouchly dveře, a spatřil jsem Charleyho, jak se vynořil z černoty. Chce zkusit štěstí venku. Možná bychom to měli udělat taky, řekl jsem si, ale dál jsem Mae pomáhal s dekou. Nemohlo to pomoci, byla to jen zdržovací

taktika. Už teď jsem cítil, jak částčky procházejí látkou; auto se začínalo zaplňovat. Uvnitř bylo temněji a temněji. Všude po těle mě bodalo.

„Mae, utečeme.“

Neodpověděla, jen dál cpala deku ještě hlouběji do štěrbin. Nejspíš věděla, že pokud vyjdeme ven, nemáme šanci. Roje nás doženou, zahradí nám cestu, přinutí nás uklouznout a padnout. A jakmile upadneme, zadusí nás. Stejně jako to udělaly ostatním. Vzduch houstl. Začal jsem kašlat. V polotmě jsem stále slyšel plechový hlásek ze sluchátek. Nedokázal jsem určit, odkud vychází. Mae sluchátka spadla také, měl jsem dojem, že jsem je zahlédl na předním sedadle, ale v temnu už přestávalo být vidět. Pálily mě oči. Bez ustání jsem kašlal. Mae kašlala taky. Nevěděl jsem, jestli dál ucpává škvíry dekou. Vypadala jako stín v mlze. Abych zahnal bodavou bolest, přitlačil jsem si ruce na oči. Hrdlo se mi stahovalo a kašlal jsem suše. Znovu se mi točila hlava. Věděl jsem, že už nepřežijeme víc než minutu, snad ani to ne. Ohlédl jsem se po Mae, ale neviděl jsem ji. Máchl jsem rukou, snažil se rozehnat mlhu, abych ji zahlédl. Nezabralo to. Mával jsem rukou před čelním sklem a na chvílku získal výhled. I přes záchvat kašle jsem v dálce zahlédl laboratoře. Slunce svítilo. Všechno vypadalo normálně. Bylo to k vzteku, že všechno vypadá tak normálně a poklidně, když my tu kašleme a dusíme se. Neviděl jsem, co se stalo s Charleym. Nikde přede mnou nebyl. Vlastně jsem neviděl nic, než... zamával jsem znovu rukou. Nic než... Poletující písek.

Bože, poletující písek.

Vítr zase zesílil.

„Mae,“ kuckal jsem se. „Mae. Dveře.“

Nevěděl jsem, jestli mě slyšela. Trhaně kašlala. Sáhl jsem po dveřích a šmátral po klice. Cítil jsem se zmatený a dezorientovaný. Neustále jsem kašlal. Dotkl jsem se rozpáleného kovu a škulbl za něj. Dveře se vedle mě otevřely. Dovnitř vtrhl horký pouštní vzduch, až se mlha rozvířila. Opravdu, vítr zesílil. „Mae.“ Trýznil ji kašel. Možná se nedokáže pohnout. Vrhл jsem se po dveřích na straně u spolujezdce. Praštil jsem se o řadicí páku do žeber. Mlha už byla řidší, a tak jsem uviděl kliku, zapáchil za ni a rozevřel dveře. Vítr je zase zabouchl. Zatlačil jsem na ně, trhl za kliku, znovu je otevřel a držel je rukou. Skrz auto svištěl vítr.

V několika vteřinách černý mrak zmizel. Na zadním sedadle ale bylo pořád černo. Vyplazil jsem se dveřmi u spolujezdce ven a otevřel jsem zadní dveře. Podala mi ruku a já jsem ji vyvlekl ven. Oba jsme kašlali jako o závod. Mae se podlomila kolena. Položil jsem si její paži kolem ramen a napůl jsem ji vlekl do otevřené pouště. Ani teď nechápu, jak jsem se dostal zpátky k budově. Roje se vytratily; vítr vanul silně. Mae mě tížila, byla bezvládná, její nohy ryly v písku. Neměl jsem sílu. Trápily mě záchvaty kašle, kvůli kterým jsem musel často zastavovat. Nedokázal jsem nabrat dech. Motala se mi hlava, ztrácel jsem orientaci. Sluneční světlo se zbarvovalo do zelena a já jsem viděl před očima skvrnky. Mae ochable odkašlávala a dýchala jen mělce. Měl jsem pocit, že nepřežije. Vlekl jsem se dál, namáhavě dával nohu před nohu. Neznámo jak se přede mnou najednou tyčily dveře a já jsem je otevřel. Donesl jsem Mae do tmavého předpokoje. Na druhé straně prosklené komory čekali Ricky a Bobby Lembeck. Povzbuzovali nás, ať jdeme dál, ale neslyšel jsem je. Sluchátka jsem nechal v autě. Dveře komory se syčivě otevřely a já jsem vnesl Mae dovnitř. Podařilo se jí vstát, i když se od kašle lámala v pase. Odstoupil jsem. Vzduchové trysky ji začaly čistit. Opřel jsem se o stěnu, byl jsem zadýchaný a malátný. Nedělal jsem tohle už jednou? napadlo mě.

Podíval jsem se na hodinky. Jen před třemi hodinami jsem tak tak poprvé unikl jejich útoku. Předklonil jsem se a opřel jsem si ruce o kolena. Díval jsem se strnule do podlahy a čekal, až se komora uvolní. Po očku jsem se díval na Rickyho a Bobbyho. Křičeli a ukazovali si na uši. Zavrtěl jsem hlavou. Copak sami nevidí, že nemám sluchátka?

„Kde je Charley?“ zeptal jsem se.

Odpovídali, ale já je neslyšel.

„Stihl to? Kde je Charley?“

Ozvalo se drásavé elektronické vřísknutí, až jsem se ušklíbl, a pak se z interkomu ozval Ricky. „...toho moc nenaděláš.“

„Je tady?“ ptal jsem se. „Stihl to?“

„Ne.“

„Kde je?“

„Pořád v autě,“ odpověděl Ricky. „Vůbec se z něj nedostal ven. Tys to nevěděl?“

„Měl jsem dost napilno,“ ucedil jsem. „Takže on tam zůstal?“

„Jo.“

„Je mrtvý?“

„Ne, ne. Je naživu.“

Pořád jsem ztěžka dýchal a pořád se mi točila hlava. „Cože?“

„Na monitoru to není dobře poznat, ale vypadá to, že je naživu...“

„Tak proč pro něj kurva už někdo nešel?“

Ricky mluvil klidně. „Nemůžeme, Jacku. Musíme se postarat o Mae.“

„Někdo by jít mohl.“

„Nemůžeme nikoho postrádat.“

„Já jít nemůžu,“ pokračoval jsem. „Nemám na to.“

„Samozřejmě.“ přešel Ricky na svůj chlácholivý tón. Pohřebácký tón. „Musí to pro tebe být hrozný otřes, Jacku, to všechno, čím jsi prošel...“

„Hlavně... mi pověz... kdo pro něj dojde, Ricky.“

„Abych byl brutálně upřímný, myslím, že to nemá cenu. Měl křeče. Dost silné. Myslím, že v něm moc života nezbylo.“

„Takže nikdo nepůjde?“

„Obávám se, že to nemá smysl, Jacku.“

Uvnitř komory Bobby pomáhal Mae vylézt ven a pak ji vedl do chodby. Tam stál Ricky. Díval se na mě skrze sklo. „Jsi na řadě, Jacku. Pojď dovnitř.“

Nepohnul jsem se. Dál jsem stál opřený o stěnu. „Někdo pro něj jít musí,“ prohlásil jsem.

„Ale ne hned. Vítr není stálý, Jacku. Může každou chvilku zase utichnout.“

„Ale on je naživu.“

„Ne na dlouho.“

„Někdo jít musí,“ trval jsem na svém.

„Jacku, víš stejně dobře jako já, proti čemu stojíme,“ vykládal Ricky. Teď mi zase hrál hlas rozumu, mluvil klidně a logicky. „Utrpěli jsme hrozně ztráty. Nikoho dalšího nemůžeme riskovat. Charley bude po smrti dřív, než se k němu někdo dostane. Možná je mrtvý už teď. Dělej, jdi do komory.“ Dělal jsem si inventuru těla, zkoumal

jsem svoje dýchání, bolest v hrudníku, sílu únavy. Nedokážu hned jít ven. V tomhle stavu rozhodně ne. A tak jsem vešel do komory.

Trysky zařvaly, připlácly mi vlasy k hlavě, načechraly mi šaty a vymetly černé částechy z oblečení i z pokožky. Skoro okamžitě se mi zlepšil zrak. Dýchal jsem lehčeji. Ted' vzduch foukal zdola nahoru. Napřáhl jsem ruku a díval jsem se, jak černé přechází do bledě šedé a pak zase k obvyklé tělové barvě. Ted' se zapnuly trysky ze stran. Pořádně jsem se nadechl. Špendlíky už mě do kůže nebodaly tak bolestivě. Bud' jsem je míň cítil, anebo je vzduch ze mě srazil. V hlavě se mi trochu projasnilo. Znovu jsem se nadechl. Nebylo mi dobře. Ale bylo mi líp. Skleněné dveře se otevřely. Ricky napřáhl ruce. „Jacku. Díky bohu, že jsi v pořádku.“ Neodpověděl jsem. Jen jsem se otočil a vykročil tam, odkud jsem přišel. „Jacku...“

Skleněné dveře zasyčely, zavřely, žuchly a uzamkly se. „Nenechám ho tam,“ prohlásil jsem. „Co chceš dělat? Odnést ho nemůžeš, je moc velký. Co budeš dělat?“

„Nevím. Ale tam venku ho nenechám, Ricky.“

A zase jsem vyšel ven.

Samozřejmě jsem dělal přesně to, co Ricky chtěl, přesně to, co ode mě očekával, ale v tu chvíli jsem si to neuvědomoval. A i kdyby mi to někdo býval řekl, nevěřil bych, že je Ricky schopen takové psychologické rafinovanosti. Ricky se snaží ovládat druhé dost okatým způsobem. Jenže tentokrát mě dostal.

16.22

Vítr foukal zčerstva. Po rojích nikde ani stopy, a tak jsem až ke skladu došel bez obtíží. Sluchátka jsem neměl, proto jsem byl ušetřen Rickyho komentářů. Jedny ze zadních dveří toyoty byly otevřené. Našel jsem Charleyho, jak nehybně leží na zádech. Chvilku mi zabralo zjistit, že pořád dýchá, i když mělce. Namáhavě jsem ho posadil. Otopěle se na mě díval. Rty měl modré a kůži křídově našedlou. Po tváři mu stékala slza. Pohnul ústy.

„Nesnaž se mluvit.“ poradil jsem mu. „Šetři síly.“

S hekáním jsem ho přetáhl přes sedadlo a ke dveřím, pak jsem mu přehodil nohy, aby byl čelem ven z auta. Charley byl kus chlapa, metr pětaosmdesát a nejmíň o deset kilo těžší než já. Věděl jsem, že zpátky ho nedotáhnu. Za zadním sedadlem toyoty jsem ale zahlédl silné pneumatiky terénní motorky. To by mohlo jít. „Charley, slyšíš mě?“

Téměř neznatelné přikývnutí.

„Dokážeš vstát?“

Nic. Bez reakce. Nedíval se na mě, upíral oči do prázdna. „Charley,“ nedal jsem se, „myslíš, že dokážeš vstát?“

Znovu přikývl, pak se narovnal, takže sklouzl po sedadle a přistál nohama na zemi. Chvilku roztřeseně stál, nohy se mu klepaly, potom se zhroutil na mě a chytil se mě, aby nepadl. Prohýbal jsem se pod tou tíhou. „Fajn, Charley...“ Odstrčil jsem ho zase k autu a posadil jsem ho na stupačku. „Tady zůstaň, jo?“ Pustil jsem ho a on zůstal vsedě. Pořád se díval do prázdna a nedokázal zaostřit. „Hned jsem tady.“

Obešel jsem auto dozadu a otevřel jsem kufr. Motorka tam byla, jasně, ta nejvypulírovanější terénní motorka, jakou jsem kdy viděl. Byla ve velkém umělohmotném pytli. Po použití ji někdo vyčistil. To je celý David, řekl jsem si. Vždycky tak čistotný a spořádaný. Vytáhl jsem motorku z auta a položil ji na zem. V zapalování nebyl klíč. Zašel jsem k předku toyoty a otevřel jsem dveře u spolujezdce. Přední sedadla byla bez poskvrnky, vše pěkně urovnané. David měl na přístrojové desce takový ten poznámkový blok na přísavku, držák na mobil a na háčku zavěšená sluchátka k telefonu. Otevřel jsem přihrádku a uviděl jsem, že i uvnitř ní je všechno úhledně urovnáno. Papíry od auta v obálce, umělohmotná mřížka dělicí přihrádku na

menší přihrádečky a v nich jelení lůj, papírové kapesníky, leukoplasti. Klíče nikde. Pak jsem si všiml, že mezi sedadly je zásobník na cédečka a pod ním je zamčená zásuvka. Na stejný zámek jako zapalování. Nejspíš se otevírá stejným klíčem, jakým se startuje. Praštil jsem do zásuvky hřbetem ruky a uvnitř cosi kovově zarachtalo. Mohl by to být i klíček. Třeba od motorky. Určitě je to něco kovového. Kde má David klíče? Nesebral mu je Vince, hned když sem dorazil, jako je vzal mně? Pokud ano, jsou v laboratoři. To mi nijak nepomůže. Zadíval jsem se k laboratorní budově a přemítal, jestli se pro ně mám vrátit. V tu chvíli jsem si všiml, že vítr už nefouká tak silně. Nad zemí pořád poletovala vrstvička písku, ale už ne tak rázně. No paráda, řekl jsem si. Ještě tohohle trochu.

Byl jsem v úzkých, a tak jsem se rozhodl, že nechám motorku a chybějící klíč být. Třeba je ve skladu něco, na čem bych mohl Charleyho dovézt zpátky. Na nic jsem si nevzpomínal, ale i tak jsem si to šel prověřit. Vešel jsem opatrně, protože jsem slyšel nějaké bouchání. Ukázalo se, že to jsou protější dveře, kterými tříská vítr. Rosiino tělo leželo hned za dveřmi, a jak se dveře zabuchovaly, vypadalo chvíli světle a chvíli zase tmavě. Rosiino tělo bylo potaženo stejnou mléčnou vrstvou jako předtím králík. Nešel jsem se ale podívat zblízka. Spěšně jsem prohledal police, otevřel jsem skříň na náradí, podíval jsem se za štosy krabic. Našel jsem stěhovací vozík z dřevěných látek, na malých kolečkách. Ten na písku nebude k ničemu. Vyšel jsem ven. pod střechu z vlnitého plechu, a spěchal jsem k toyotě. Nemohl jsem dělat nic. než se pokusit odvléct Charleyho až k budově. Kdyby byl s to nést aspoň část vlastní váhy, snad bych to mohl zvládnout. Třeba se mu už udělalo líp, říkal jsem si. Třeba se mu vrací síla. Jediný pohled na jeho tvář mi ale objasnil, že to tak není. Pokud vůbec něco, vypadal ještě zeslábleji. „Krucinál, Charley, co já s tebou provedu?“

Neodpověděl.

„Odnést tě nedokážu. A David v autě nenechal klíče, takže máme pech a...“ Zarazil jsem se.

Co kdyby si David zamkl auto? Je to inženýr, na podobné eventuality myslí. I když je to nepravděpodobné, David se nenechá nachytat nepřipravený. Rozhodně by nezastavoval auta a neptal se, jestli by mu nepůjčili drátěné ramínko. Kdepak on. David si někde schová klíč. Nejspíš v takové té magnetické schránce. Už jsem se

chystal lehnout si a podívat se pod vůz, když tu mi došlo, že David by si určitě neušpinil šaty jen proto, aby odněkud vytáhl klíč. Schoval by ho chytře, ale snadno na dosah. S touhle představou jsem projel prsty po vnitřní straně předních nárazníků. Nic. Zašel jsem k zadnímu nárazníku a udělal totéž. Nic. Žádná magnetická krabička, žádný klíč. Nevěřil jsem, že by tu nebyl vůbec, a tak jsem si klekl, podíval jsem se pod auto a zjišťoval, jestli tam není nějaká vzpěra nebo rozpora, kterou jsem snad hmatem přehlédl. Ne, není. Nic jsem nehnámatal.

Zmateně jsem potřásl hlavou. Skrýš musí být kvůli magnetické krabičce ocelová. A musí být chráněná před živly. Proto skoro každý schovává klíče uvnitř nárazníků. David ale ne.

Kam jinam by se klíč dal ukrýt?

Znovu jsem si auto obešel a prohlížel si jeho hladké kovové obrysy. Přejel jsem prsty po přední mřížce chladiče a pod prohlubni pro zadní poznávací značku. Klíč veškerý žádný.

Začínal jsem se potit. Nebylo to jen napětím: už jsem rozhodně cítil, že vítr slábne. Vrátil jsem se k Charleymu, který pořád seděl na stupátku. „Jak ti je, Charley?“

Neodpověděl, jen mírně pokrčil rameny. Sebral jsem mu sluchátka a nasadil jsem si je. Uslyšel jsem šum a tiché hlasy. Nejspíš Ricky a Bobby, a nejspíš se hádali. Přitiskl jsem si mikrofonek k ústům.

„Hej, vy tam. Ozvěte se.“

Pauza. Pak, překvapeně, Bobby: „Jacku?“

„Kdo jiný...“

„Jacku, nesmíš tam zůstat. Vítr už pár minut setrvale slábne. Ted' je jenom na deseti uzlech.“

„Tak jo...“

„Jacku, musíš se vrátit.“

„Ted' zrovna nemůžu.“

„Pod sedmi uzly se roje můžou pohybovat.“

„Dobře...“

Ricky: „Jakýpak dobře? Proboha, Jacku, tak jdeš zpátky, anebo ne?“

„Nemůžu Charleyho odnést.“

„Tos věděl, ještě než jsi šel ven.“

„Hm.“

„Jacku, co to sakra provozuješ?“

Uspěl jsem od rohu skladu zavrčení videokamery. Podíval jsem se přes střechu auta a spatřil jsem, jak se kamera protáčí a zaměřuje se na mě. Toyota byla tak veliká, že mi skoro bránila ve výhledu na kameru. A kvůli držáku na lyže byla ještě vyšší. Otupěle jsem přemítal, na co má David držák na lyže, když přece nelyžaří; odjakživa nesnáší zimu. Asi mu držák prodali i s autem jako součást standardní výbavy a... Zaklel jsem. Tolik to bije do očí.

Jediné místo, které jsem neprohledal. Vyskočil jsem na stupátko a podíval jsem se na střechu. Projel jsem prsty pod držákem a pod rovnoběžnými kolejnicemi připevněnými ke střeše. Dotkl jsem se černé pásky na černém žeburu držáku. Odtrhl jsem ji a uviděl jsem stříbrný klíč. „Jacku? Devět uzlů.“

„Dobře.“

Seskočil jsem dolů a vlezl jsem si za volant. Strčil jsem klíček do zámku zásuvky a otočil jsem jím. Zásuvka se otevřela. Uvnitř jsem našel drobný žlutý klíček. „Jacku? Co tam děláš?“

Spěchal jsem k zadku auta. Vstrčil jsem klíček do zapalování. Nasedl jsem na motorku a nastartoval. Motor se pod plechovou střechou hlučně rozburácel. „Jacku?“

Dotlačil jsem motorku kolem boku auta k sedícímu Charleymu. Tohle bude složité. Motorka nemá nožní stojánek; dotlačil jsem ji tak blízko k Charleymu, jak to šlo, a snažil jsem se ho podpírat dost, aby si vylezl na zadní sedadlo, zatímco já budu pořád sedět na motorce a držet ji, aby nespadla. Naštěstí podle všeho chápal, co dělám. Dostal jsem ho na místo a pověděl jsem mu, ať se mě drží.

Bobby Lembeck: „Jacku? Jsou tu.“

„Kde?“

„Jižní strana. Blíží se k vám.“

„Dobře.“

Přidal jsem plyn a zabouchl dveře auta. A zůstal jsem na místě.

„Jacku?“

Ricky: „Co je s ním? Ví přece, co jim hrozí.“

Bobby: „Jasně.“

„A přitom se ani nehne.“

Charley mě objímal kolem pasu. Hlavu mi položil na rameno. Slyšel jsem jeho chraplavý dech. „Drž se pořádně, Charley,“ řekl jsem mu. Přikývl.

Ricky: „Jacku. co to děláš?“

V tu chvíli se mi u ucha ozval Charleyho hlas, jen o maličko silnější než šepot. „Blbec pitomá.“

„Ano.“ Přikývl jsem. A čekal jsem. Teď už jsem viděl roje, jak se blíží podél budovy. Tentokrát jich bylo devět a mířily rovnou ke mně v klínové formaci. Jejich vlastní hejnové chování. Devět rojů, pomyslel jsem si. Brzy jich bude třicet a potom dvě stě a...

Bobby: „Jacku, vidíš je?“

„Vidím.“ No samozřejmě že jsem je viděl.

A samozřejmě že byly jiné než předtím. Hustší, sloupce byly sevřenější a masivnější. Tyhle roje už neváží necelá dvě kila. Vycítil jsem, že spíš to bude k deseti. Nebo možná ještě víc. Snad i patnáct. Teď mají skutečnou váhu. Čekal jsem. Zůstával jsem na stejném místě. Nějaká zapadlá část mého mozku dumala nad tím, co formace udělá, až se dostane ke mně. Oblíčí mě? Nebo se některé roje zdrží zpátky a počkají? Jak si vyloží tuhle hlučnou motorku? Nic: letěly přímo ke mně, z klínu přešly do linie a pak do obráceného V. Slyšel jsem hluboké, chvějivé hučení. Při tolika rojích bylo podstatně silnější. Vířící sloupce byly dvacet metrů ode mě, pak jen deset. Dokážou se teď pohybovat rychleji, anebo je to jen moje představa? Čekal jsem, až byly skoro u mě, pak jsem přidal plyn a vyřítil jsem se vpřed. Projel jsem rovnou tím rojem, co letěl v čele, do černoty a zase ven z ní, a pak jsem se řítíl ke dveřím elektrárny, nadskakoval jsem na písku a neodvažoval jsem se ohlížet. Byla to divoká jízda a trvala jen několik vteřin. Když jsme k elektrárně dojeli, odstrčil jsem motorku, vsunul jsem Charleymu paži do podpaží a dopotácel jsem se poslední krok nebo dva ke dveřím. Ve chvíli, kdy jsem už kroutil klikou, byly roje pořád padesát metrů ode dveří; zatáhl jsem, vsunul do dveří jednu nohu a druhou jsem je rozkopl. Při tom jsem ztratil rovnováhu a oba s Charleym jsme dovnitř na beton víceméně propadli. Dveře se švihem zabouchly a praštily nás pořádně do nohou, které trčely ven. Ucítil jsem bodnutí bolesti v kotnících, ale horší bylo, že dveře byly pořád otevřené, naše nohy jim bránily se zavřít. Škvírou jsem viděl, jak se roje blíží. Vystrachal jsem se na nohy a táhl jsem Charleyho nehybné tělo dovnitř. Dveře ne a ne se zavřít úplně, i když jsem za ně několikrát zatáhl a snažil se je dovřít, zůstávaly na skulinku pootevřené. Nejspíš se do futra dostal písek. Vzdal jsem to. Musím nás oba dostat do přetlakové komory. Nebudeme v

bezpečí, dokud se nezasunou první skleněné dveře. Hekal jsem, potil jsem se a vláčel jsem Charleyho do komory. Dostal jsem ho do sedu a opřel o trysky na stěnách. Díky tomu neměl nohy mezi skleněnými dveřmi.

A protože v komoře mohl být jen jeden člověk, vyšel jsem zase ven. A čekal jsem, kdy se dveře zavřou. Jenomže ony se nezavíraly.

Podíval jsem se na boční stěnu a hledal nějaké tlačítko, ale neviděl jsem nic. Uvnitř komory se svítilo, takže energii má. Přesto se dveře nezavíraly. A já jsem věděl, že roje se rychle blíží.

Do místnosti za komorou vběhli Bobby Lembeck a Mae. Viděl jsem je skrz vzdálenější skleněné dveře. Máchali usilovně rukama a nejspíš mi ukazovali, ať si znovu vlezu do komory. To je ale nesmysl. „Já myslel, že se skrz to musí po jednom,“ řekl jsem do mikrofonu. Neměli sluchátka, takže mě neslyšeli. Zběsile mávali, ať jdu dál, ať jdu dovnitř. Tázavě jsem zvedl dva prsty.

Zavrtěli hlavami. Podle všeho mi naznačovali, že mi něco uniklo. Uviděl jsem, jak mi dole u nohou nanočástičky proudí jako černý potůček dovnitř. Vnikaly dovnitř pootevřenými protipožárními dveřmi. Teď už mi zbývá jen pět šest vteřin. Zacouval jsem do komory. Bobby a Mae mi to schvalovali kýváním. Ale dveře se nezavřely. Teď ti dva zase gesty naznačovali, jako když něco zvedají. „Chcete, abych zvedl Charleyho?“

Chtěli. Zavrtěl jsem hlavou. Charley ztěžka a zhrouceně seděl na podlaze. Ohlédl jsem se do předsíně a uviděl jsem, že se zaplňuje černými nanočástičkami, které začínají ve vzduchu utvářet šedavou mlhu. A ta se už vinula i do komory. Ucítíl jsem na kůži první slabá bodnutí. Podíval jsem se skrz sklo na Bobbyho a Mae. Viděli, co se děje, a věděli, že zbývá jen pár vteřin. Znovu mi gesty naznačovali, ať Charleyho zvednu. Sklonil jsem se k němu a vsunul jsem mu ruce do podpaží. Pokusil jsem se ho vytáhnout na nohy, ale ani se nehnul. „Charley, proboha, snaž se,“ skučel jsem a zkoušel to znovu. Charley vykopl nohama a zatlačil rukama a já jsem ho dostal metr nad zem. Pak zase sklouzl dolů. „Charley, dělej, ještě jednou...“ Tahal jsem, jak to jen šlo, a tentokrát mi hodně pomohl, takže najednou měl nohy stažené pod tělem a na poslední zabrání jsem ho postavil. Dál jsem mu držel ruce pod pažemi; vypadali jsme jako směšní objímající se milenci. Charley sípěl. Podíval jsem se dozadu na skleněné dveře. Nezavíraly se.

Vzduch byl stále tmavší. Podíval jsem se na Mae a na Bobbyho. Zuřivě mi ukazovali dva prsty, mávali mi jimi před očima. Nechápal jsem. „Jsme tu přece dva...“ Co s těmi dveřmi sakra je? Potom se Mae sklonila a velice rozvážně si ukázala dvěma prsty na nohy, každým na jednu. Uviděl jsem, jak hláskuje: „Dvě boty.“ A ukazuje na Charleyho. „Jo, máme dvě boty. Stojí na dvou botách.“

Mae zavrtěla hlavou.

Ukázala mi čtyři prsty.

„Čtyři boty?“

Bodání mě rozčilovalo, obtížně se mi proto přemýšlelo. Cítil jsem, jak se mě zmocňuje starý známý zmatek. Mozek mi pracoval lenivě. Čtyři boty? Co tím myslí? V komoře se začínalo šerit. Mae a Bobbyho jsem viděl pořád hůř a hůř. Předváděli mi pantomimou ještě něco jiného, ale nechápal jsem. Začalo mi připadat, jako by byli v dálce, v dálce a nedůležití. Ztrácel jsem sílu a s ní schopnost něčím se zabývat. Dvě boty, čtyři boty.

A pak se mi rozsvítilo. Otočil jsem se k Charleymu, opřel jsem se o něj. „Dej mi ruce kolem krku,“ nařídil jsem mu. Poslechl mě, já jsem ho chytil za nohy a zvedl jsem je od podlahy. Dveře okamžitě zasyčely a zavřely se.

Tak v tom to bylo, pomyslel jsem si.

Trysky na nás začaly chrlit proudy vzduchu. Vzduch se rychle pročišťoval. Vší silou jsem Charleyho držel nad zemí a dařilo se mi to, dokud jsem neuviděl, jak se druhé dveře odemykají a kloužou stranou. Do komory vběhli Mae a Bobby. A já jsem prostě padl. Charley přistál na mně. Myslím, že Bobby ho ze mě stáhl. Ale nevím jistě. Od té chvíle si nepamatuji skoro nic.

18.18

Probudil jsem se na své posteli v obytném modulu. Klimatizace ryčela tak silně, že v pokoji byla atmosféra jako na letišti. Se zakalenými očima jsem se dopotácel ke dveřím. Byly zamčené. Chvilí jsem na ně bušil, ale nikdo neodpovídal, i když jsem to doprovázel křikem. Zašel jsem k monitoru na psacím stole a zapnul jsem ho. Objevilo se menu a já jsem hledal nějaký interkom. Nic podobného jsem nenacházel, i když jsem rozhraní nějakou dobu propátrával. Ale něco jsem spustit musel, protože se otevřelo okno a v něm se objevil usměvavý Ricky. „Takže už jsi vzhůru,“ oslovil mě. „Jak ti je?“

„Odemkni mi, sakra.“

„Dveře jsou zamčené?“

„Krucinál, tak odemkni.“

„Bylo to jen pro tvou ochranu.“

„Ricky, neštví mě a odemkni.“

„Už se stalo. Je odemčeno, Jacku.“

Došel jsem ke dveřím. Měl pravdu, ihned se otevřely. Podíval jsem se na zámek. Měl jednu západku navíc a ta se zřejmě zavírala na dálkové ovládání. Nesmím zapomenout přelepit ji páskou. „Asi se budeš chtít osprchovat,“ nabídl Ricky z monitoru.

„Jo, to budu. Proč ten řev?“

„Zapnuli jsme u tebe ventilaci naplno. Pro případ, že by tam zbyly nějaké částičky.“ Prohrabával jsem tašku a hledal oblečení. „Kde je sprcha?“

„Potřebuješ s něčím pomoci?“

„Ne, nepotřebuju s ničím pomoci. Jenom mi sakra laskavě pověz, kde je ta sprcha.“

„Mluvíš rozčileně.“

„Jdi do prdele, Ricky.“

Sprcha mi pomohla. Stál jsem pod ní snad dvacet minut a proudy horké vody mi stékaly po rozbolavělém těle. Vypadalo to, že mám spoustu modřin, na prsou, na stehnech, ale nevzpomínal jsem si, jak jsem k nim přišel. Když jsem vylezl ven, zjistil jsem, že Ricky sedí na lavičce a čeká na mě. „Jacku, mám hrozné obavy.“

„Jak je Charleymu?“

„Vypadá v pořádku. Spí.“

„Taky jsi ho zamknul?“

„Jacku. Já vím, že sis vytrpěl svoje, a měl bys vědět, že jsme ti všichni moc vděční za to, cos udělal... to jest firma je ti vděčná a...“

„Kašlu na firmu.“

„Jacku, já chápu, že se asi zlobíš.“

„Nech si ty kecy, Ricky. Nikdo mi vůbec s ničím nepomohl. Ani ty, ani nikdo jiný.“

„Určitě to tak na první pohled vypadá, ale...“

„Nevypadá, je to tak, Ricky. Nehnuli jste ani prstem.“

„Jacku, Jacku. Prosím. Pokouším se ti říct, že lituju toho všeho, co se stalo. Je mi z toho příšerně. Opravdu. Věř mi, že kdyby byla nějaká možnost vrátit se zpátky a změnit to, udělal bych to.“

Podíval jsem se na něj. „Nevěřím ti, Ricky.“

Obdařil mě tím svým podmanivým úsměvem. „Doufám, že se to časem změní.“

„Nezmění.“

„Víš, jak jsem si vždycky cenil našeho přátelství, Jacku. Vždycky to pro mě byla hrozně důležitá věc.“ Dál jsem ho probodával pohledem. Ricky mě vůbec neposlouchá. Jen si udržuje na tváři ten stupidní výraz typu „usmívej se a celý svět bude fajn“.

Nebere něco? napadlo mě. Rozhodně se chová prapodivně.

„Nechme toho.“

Nadechl se a změnil téma. „Julii pustili – a to je dobře. Někdy večer by sem měla dorazit.“

„Aha. Proč sem jede?“

„Určitě proto, že jí ty uprchlé roje dělají těžkou hlavu.“

„A jak moc těžkou?“ ucedil jsem. „Ono je totiž šlo zabít už před týdnem, hned když se objevily evoluční rysy. To se ale nestalo.“

„Ano. Ovšem. Jenomže věc se má tak, že tehdy nikdo plně nechápal...“

„Já myslím, že to věděli.“

„Ne, to ne.“ Podařilo se mu nasadit výraz neprávem obviněného a mírně uraženého. Mě už ale ta hra začínala unavovat. „Ricky,“ povídám, „přiletěl jsem sem vrtulníkem s partou odborníků na vztahy s veřejností. Kdo je informoval, že tu jsou podobné problémy?“

„Já o žádných takových lidech nevím.“

„Dostali příkaz nevystupovat z vrtulníku. Že je tu nebezpečno.“

Zavrtěl hlavou. „Nemám ponětí... nevím, o čem to mluvíš.“

Spráskl jsem rukama a odešel z koupelny.

„Vážně nevím!“ volal za mnou Ricky. „Přísahám, nevím o tom vůbec nic!“ hájil se.

Půl hodiny poté mi Ricky jako mírovou obětinu přinesl ten chybějící kód, o který jsem ho žádal. Byl krátký, vešel se na jediný list. „Omlouvám se, trvalo mi nějakou dobu, než jsem to našel,“ vykládal. „Rosie před pár dny odpojila ze sítě celý jeden podadresář, aby mohla na jedné sekci dělat. Asi to zapoměla dát zpátky. Proto to nebylo v hlavním adresáři.“

„Hm.“ Prohlížel jsem si list.

„Na čem to dělala?“

Ricky pokrčil rameny.

„Nemám páru. Na některém z těch souborů.“

```
/*Mod Compstat do*/  
Exec (move{0 ij (Cxl, Cyl, Czl)})/*init */  
[9] (xl, yl, zl)} /*state*/  
{dikl (xl, yl, zl)(x2, y2, z2) }/*track*/  
Push {z(i)} /*srore*/  
React <advan> /*ref statek  
B1 {(dx(i,j,k)){(place(Cj,Hj))  
B2 {(fx,(a,q)) Pláce (z(q)) /*store*/ Intent <advan> /*ref in-  
tent*/ Bijk{(dx(i,j,k)){(place(Cj,Hj))  
Bx {(fx,(a,q)) Load {z(i)} /*store*/ Exec (move (0 ij (Cxl, Cyl,  
Czl)}) Exec (pre{0 ij (Hxl, Hýl, Hzl)}) Exec (post{0 ij (Hxl, Hýl,  
Hzl)}) Push {dij (xl, yl, zl)} {dikl (xl, yl, zl) move (x2, y2,  
z2)}/*track*/ {0,1,0,01)
```

„Ricky,“ upozornil jsem, „tenhle kód vypadá skoro stejně jako originál.“

„Jo, taky mám dojem. Všechny změny jsou drobné. Nevím, proč se s tím tolik nadělá.“ Pokrčil rameny. „Jakmile jsme přestali roj ovládat, přesná podoba kódu mi začala připadat trochu bezpředmětná. Stejně to už nemůžeš změnit.“

„Ale jak jste to přestali ovládat? Tady v tom kódu není žádný evoluční algoritmus.“

Rozhodil rukama. „Jacku, kdybychom tohle věděli, tak víme všechno. A nejsme v tomhle srabu.“

„Ale po mně chtěli, abych sem přijel zjistit, jaké jsou potíže s kódem, který napsala moje skupina, Ricky. Pověděli mi, že agenty ztrácejí ze zřetele úkol...“

„Řekl bych, že utrhnout se z rádiového řízení, to znamená ztrácet ze zřetele úkol.“

„Ale kód se nezměnil.“

„Nojo, však se taky o kód sám nikdo nestará, Jacku. Jde o důsledky kódu. O chování, které se na základě kódu vynořuje, S tím jsme chtěli, abys nám pomohl. Protože on je to tvůj kód, no ne?“

„Je – a váš roj.“

„Pravda, Jacku.“

Pokrčil rameny, skromnost sama, a odešel. Chvilí jsem se díval do papíru a pak jsem se zamyslel, proč mi to vytiskl. To totiž znamenalo, že si nemůžu prověřit elektronický dokument. Možná přede mnou retušuje nějaký další problém. Možná kód opravdu změněn byl, ale on mi to neukázal. Anebo možná... K čertu s tím, pomyslel jsem si. Zmuchlal jsem papír a hodil jsem ho do koše. Pokud se tenhle problém nějak vyřeší, prostřednictvím počítačového kódu to nebude. Aspoň to bylo jasné. Mae byla v biologické laboratoři, mžourala do monitoru a rukou si podpírala bradu.

„Je ti dobře?“ zajímal jsem se.

„Je,“ usmála se. „A co ty?“

„Jsem jenom unavený. A vrátila se mi ta bolest hlavy.“

„Mě hlava bolí taky. Ale asi to mám od toho bakteriofága.“ Ukázala na obrazovku. Byl tam černobílý obraz viru ze skenovacího elektronového mikroskopu. Fág vypadal jako střela do minometu – baňatá a zašpičatělá hlava, užší ocas. „To je ten nový mutant, jak jsi o něm už mluvila?“

„Ano. Už jsem vypočila z výroby jednu fermentační nádrž. Teď jedeme jenom na šedesát procent kapacity. Ne že by na tom ale sešlo... řekla bych.“

„A co provádíš s tou odpojenou nádrží?“

„Zkouším protivirové reagenty. Mám jich tady omezený počet. Nejsme na analýzu kontaminantů moc zařízení. Podle protokolu je třeba každou nádrž, kde se to pokazí, prostě odpojit a vydrhnout.“

„Proč jsi to neudělala?“

„Potom to nejspíš udělám. Ale protože je to nový mutant, napadlo mě radši zkusit najít proti němu prostředek. V budoucnosti to totiž budou při výrobě potřebovat. Tím chci říct, že ten virus tu není naposled.“

„Chceš říct, že se objeví zase? Znovu se vyvine?“

„Ano. Snad víc nebo míň virulentní, ale v zásadě bude stejný.“

Přikývl jsem. Tohle jsem znal díky práci s genetickými algoritmy, s programy, které jsou určeny právě k tomu, aby napodobovaly evoluci. Lidé si evoluci většinou představují jako cosi jednorázového, jako spojení náhodných jevů. Kdyby rostliny nezačaly vyrábět kyslík, nikdy by se nebyli vyvinuli živočiši. Kdyby asteroid nevyhubil dinosaury, nikdy by moc nepřevzali savci. Kdyby jistá ryba nevyšla na souš, dodnes bychom všichni žili ve vodě. A tak dále. To všechno je víceméně pravda, ale evoluce má i jinou stránku. Jisté druhy a jisté životní metody se objevují pořád znovu a znovu. Například parazitismus se v průběhu evoluce vyvinul mnohokrát a nezávisle na sobě. Je to spolehlivý způsob interakce mezi živými organismy, a proto se vynořuje neustále. Podobný jev se odehrává u genetických programů. I ony mají sklon mířit k jistým vyzkoušeným řešením. Programátoři o tom mluví jako o vrcholcích v krajině způsobnosti; dá se to zobrazit jako trojrozměrný horský hřeben ve falešných barvách. Je ale fakt, že evoluce má i svou stabilní stránku. A jednou z věcí, na které si můžete vsadit vždycky, je, že jakoukoli větší a teplou směs bakterií nejspíš brzy kontaminuje virus, a že když ten virus nedokáže bakterie infikovat, zmutuje v takovou formu, která to zvládne. S tím můžete počítat asi tak jistě, jako že když necháte dost dlouho na kuchyňské lince otevřenou cukřenku, najdete v ní pak mravence. Když uvážíme, že evoluci studujeme už sto padesát let, je překvapivé, jak málo toho o ní víme. Staré představy o přežití neschopnějšího už dávno vyšly z módy. Byly totiž příliš prostoduché. Myslitelé devatenáctého století viděli evoluci jako „přírodu s rudými zuby a drápy“ a představovali si svět, kde silná zvířata zabíjejí ta slabší. Nevzali v potaz skutečnost, že slabší posléze nevyhnutelně zesílí nebo si najdou nějakou jinou protizbraň. Což samozřejmě vždycky nastane. Nové představy kladou důraz na interakce mezi kontinuálně se vyvíjejícími druhy. Někteří lidé hovoří o evoluci jako o závodech ve zbrojení, čímž myslí, že interakce neustále eskaluje. Rostlina napadená škůdcem si v listech vyvine pesticid. Škůdce se vyvine, aby pesticid snášel, a tak rostlina vyvine silnější pesticid. A tak dále. Jiní hovoří o tomto rysu jako o koevoluci, při níž se dva či více druhů vyvíjí simultánně ke vzájemné toleranci. Tudíž rostlina, kterou napadají mravenci, se vyvine tak, aby mravence snášela, ba dokonce jim začne poskytovat na povrchu listů zvláštní potravu.

Mravenci se na ní usadí, na oplátku ji začnou chránit a napadnou každé zvíře, které by se pokusilo žrát její listy. A velice brzy nemůžou ani mravenci, ani rostlina jeden bez druhého přežít. Ten rys je natolik fundamentální, až se mnozí lidé domnívají, že to je nejvlastnější jádro evoluce. Že parazitismus a symbióza jsou tou pravou základnou evolučních změn. Že tyto procesy jsou základem vši evoluce a že tomu tak bylo od prvopočátku. Lynn Margulisová se proslavila, když prokázala, že bakterie si kdysi opatřily jádra tím, že pohltily jiné bakterie. Na prahu jedenadvacátého století už bylo jasné, že koevoluce se neomezuje na párované druhy izolované v jakémsi vířivém tanci vývoje. Existují koevoluční vztahy tří, deseti či n životních forem, kde n může být jakékoli číslo. V kukuřičném poli je mnoho druhů rostlin, napadne je mnoho škůdců a ono si vyvine mnoho obranných mechanismů. Rostliny si konkurují s plevelem, škůdci s jinými škůdci; větší zvířata požírají rostliny i škůdce. Výsledek těchto komplexních interakcí se neustále mění, neustále vyvíjí. A je inherentně nepředvídatelný.

Právě proto jsem byl na Rickyho tolik naštvaný.

Měl vědět, co hrozí, když zjistil, že roje nedokáže ovládat. Bylo to šílenství, jen sedět a nechat je, ať se samy vyvíjejí. Ricky je chytrý; zná genetické algoritmy; ovládá základní biologické poznatky stojící za soudobými trendy programování. Věděl, že nevyhnutelně dojde k samoorganizaci. Věděl, že vynořující se druhy jsou nepředvídatelné. Věděl, že součástí evoluce je interakce n druhů. To všechno věděl, ale přesto to udělal. Udělal to... buď on, anebo Julie.

Zaskočil jsem k Charleymu. Pořád byl u sebe, rozvalený na posteli, spal. Kolem šel Bobby Lembeck. „Jak dlouho už spíš?“

„Co jste se vrátili. Asi tak tři hodiny.“

„Myslíš, že bychom ho měli vzbudit a vyšetřit?“

„Ne, necháme ho spát. Podíváme se na něj po večeři.“

„A to je kdy?“

„Za půl hodiny.“ Bobby se zasmál. „A vařím já.“

To mi připomnělo, že jsem někdy kolem večere měl zavolat domů, a tak jsem se vrátil k sobě do pokoje a navolil číslo. Vzala to Ellen. „Haló? Kdo je?“ Znělo to ztrápeně. Slyšel jsem, jak Amanda brečí a Erik řve na Nicole.

„Nicole, tohle bratrovi nedělej,“ vybafla Ellen.

„Ahoj, Ellen,“ pozdravil jsem.

„No díky bohu. Musíš si promluvit se svou dcerou.“

„Co se děje?“

„Moment. Nicole, volá otec.“ Bylo poznat, že jí podává telefon. Pauza.

„Ahoj tati.“

„Co se děje, Nicole?“

„Nic. Erik se chová jako zmetek.“ Řekla to věčně.

„Chci vědět, co jsi bratrovi udělala.“

„Ale tati.“ Přešla do šepotu, poznal jsem, že si drží dlaň nad mluvítkem. „Teta Ellen není moc hodná.“

„To jsem slyšela,“ ozvala se Ellen z pozadí. Ale aspoň že malá přestala brečet; vzala ji na ruku. „Nicole, jsi z dětí nejstarší, takže na tebe spoléhám, že dokud budu pryč, pomůžeš udržovat pořádek.“

„Já se snažím, tati. Ale on je blbej jako tágo.“

Z pozadí: „Nejsem! Sama seš blbá, ty náno!“

„Tak vidíš, tati, jak na tom tady jsem.“

Erik: „Jdi se bodnout, nádhero!“

Podíval jsem se před sebe na monitor. Nabízel mi výhledy do okolní pouště, rotující obrazy ze všech kamer bezpečnostního systému. Jedna kamera ukazovala motorku, na které jsem přijel, jak leží na boku kousek ode dveří do elektrárny. Další zase prostor před skladem, jehož dveře se otevíraly a zase zavíraly, takže uvnitř bylo vidět Rosiino mrtvé tělo. Dneska zemřeli dva lidé. I já jsem skoro zemřel. A rodina, ještě včera ta nejdůležitější věc v mém životě, mi najednou připadá odtaziť a malicherná. „Je to úplně jednoduchá věc, tati,“ vykládala Nicole svým nejrozumnějším dospěláckým tónem. „Vrátila jsem se s tetou Ellen z obchodu, koupila jsem si moc hezkou blůzku na to představení, a pak ke mně do pokoje přišel Erik a shodil mi na podlahu všechny knížky. Tak jsem mu řekla, ať je posbírá. On že ne a řekl mi moc ošklivou nadávku a já jsem ho nakopla do zadku, ale ne moc silně, a vzala jsem mu jeho Seržanta a schovala jsem mu ho. To je všechno.“

„Tys mu vzala Seržanta?“ opakoval jsem. Té figurky vojáka si Erik vážil z celého svého majetečku zdaleka nejvíc. Se Seržantem mluvil, a když šel spát, měl ho položeného vedle sebe na polštáři.

„Klidně mu ho vrátím,“ slibovala, „ale až mi uklidí ty knížky.“

„Nicole...“

„Tati, ta nadávka byla tak moc ošklivá.“

„Vrat’ mu Seržanta.“

Na monitoru se střídal obraz z různých kamer. Každý záběr zůstal jen vteřinu nebo dvě. Čekal jsem, kdy se zase objeví záběr na sklad. Něco mi na něm nesedělo. Něco mi na něm vadilo.

„Tati, to je ponižující.“

„Nicole, nejsi jeho matka...“

„Jo, mimochodem, ta tu byla zhruba tak pět vteřin.“

„Ona byla doma? Máma byla doma?“

„Jo, ale pak, hrozný překvápko, musela běžet. Chytala letadlo.“

„Aha. Nicole, musíš poslouchat Ellen...“

„Tati, říkám ti přece, že není...“

„...protože dokud se nevrátím, má to tam na povel. Takže když ti něco nakáže, uděláš to.“

„Tati. Mám dojem, že to není rozumný.“

Ted’ zase porotcovský tón. „Možná, kotě, ale prostě to tak je.“

„Já ale nemůžu...“

„Nicole. Je to tak a konec. Dokud se nevrátím.“

„A kdy přijedeš?“

„Nejspíš zítra.“

„Tak jo.“

„Takže... rozumíme si?“

„Ano, tati. Nejspíš se z toho sesypu s nervama, ale...“

„V tom případě ti slibuju, že jen co se vrátím, navštívím tě na psychiatrii.“

„Moc vtipný.“

„Dej mi Erika.“

Krátce jsem si promluvil s Erikem, který mi hned několikrát oznámil, že to není fér. Nařídil jsem mu, ať Nicole urovná knížky. Tvrdil, že je neshodil schválně, ale omylem. Pověděl jsem mu, ať je i tak urovná. Potom jsem si stručně popovídal s Ellen. Dodal jsem jí odvahy, jak to nejlíp šlo. Někdy při tomhle rozhovoru znovu došla řada na bezpečnostní kameru zabírající okolí skladu. A já jsem zase uviděl otevírající se dveře. Na téhle straně byl sklad trochu nad úrovní povrchu. Dolů vedly čtyři dřevěné schody. Všechno ale vypadalo, jak mělo. Ted’ už jsem nechápal, co mě tak znepokojilo. Potom mi to došlo.

Nebylo tam Davidovo tělo. Nebylo ve dveřích. Předtím jsem přece viděl, jak se sune ze dveří a mizí venku, takže by tam mělo

ležet. Protože podlaha skladu byla vyvýšená, mohlo se snad pár metrů ode dveří odkutálet, ale nic víc. Tělo nikde.

Ale možná se pletu. Anebo ho odtáhli kojoti. Každopádně na monitoru už byl jiný záběr. Abych to uviděl znovu, musel bych čekat celý cyklus. Rozhodl jsem se, že nepočkám. Pokud Davidovo tělo zmizelo, teď s tím stejně nic nenadělám. Kolem sedmé jsme se sedli k večeři v kuchyňce obytné části. Bobby přinesl ravioli s rajčatovou omáčkou a se zeleninou. Dělal jsem tátu na plný úvazek dost dlouho, abych ihned poznal, kterou značku mražených těstovin na to vzal.

„Já bych řekl, že Contadina dělá lepší ravioli.“

Bobby pokrčil rameny. „Co je v lednici, to беру.“

Překvapilo mě, jak mi vyhládlo. Talíř jsem celý vyjedl.

„Takže tak špatné to být nemohlo,“ poznamenal Bobby. Mae jedla jako obvykle mlčky. O to víc hluku nadělal Vince, který seděl vedle ní. Ricky byl na vzdáleném konci stolu, co nejdál ode mě, díval se do talíře a vyhýbal se mi pohledem. Vyhovovalo mi to. Nikdo nechtěl mluvit o Rosii a Davidovi, ale jejich prázdné židle mluvily za všechno. „Tak co, v noci si vyrazíš?“ zajímal se Bobby. „Ano. Kdy se stmívá?“

„Slunce by mělo zapadat asi dvacet minut po sedmé,“ odhadl Bobby. Zapnul monitor. „Najdu ti přesný čas.“

„Takže můžeme vyrazit tři hodiny po tom,“ usoudil jsem. „Někdy po desáté.“

„A myslíš, že roje najdeš?“ zeptal se Bobby.

„Mělo by to jít. Charley jeden roj dost důkladně posprejoval.“

„Následkem čehož ve tmě světélkují,“ zasmál se Charley. Zrovna vešel dovnitř a posadil se.

Všichni ho nadšeně vítali. Když nic jiného, bylo lepší mít u stolu někoho dalšího. Zeptal jsem se ho, jak mu je. „Dobrý. Jsem trochu zesláblej. A svinsky mě bolí palice.“

„Jasně. To mě taky.“

„A mě,“ přidala se Mae.

„Je to horší než to bolení hlavy, co mívám z Rickyho,“ podíval se Charley přes stůl. „A taky vydrží dýl.“ Ricky neříkal nic, jen dál jedl.

„Myslíte, že se to šmejdstvo dostane až do mozku?“ nadhodil Charley. „Jsou to přece nanočástečky. Můžeš je vdechnout, můžou

překonat hematoencefalitickou bariéru a dostat se do mozku, ne?“ Bobby přistrčil před Charleyho talíř s těstovinami. Charley si vzal mlýnek s pepřem a důkladně si je posypal. „Ani to neochutnáš?“

„Bez urážky, ale určitě je to potřeba.“ Dal se do jídla.

„Právě proto se přece všichni bojí znečištění od nanotechnologií, no ne?“ pokračoval. „Nanočástičky jsou dost malé, aby se dostaly i na místa, o která se zatím nikdo nestrchoval. Dostanou se do synapsí mezi neurony. Do cytoplazmy buněk srdce. Do buněčných jader. Jsou dost malé, aby se uvnitř těla dostaly, kam chtějí. Takže možná jsme infikovaní, Jacku.“

„Ale nevypadáš, jako bys z toho měl moc těžkou hlavu,“ poznamenal Ricky.

„A co bych s tím teď nadělal? Jen doufám, že to ode mě chytneš, to je všechno. Ty špagety nejsou špatný.“

„Ravioli,“ opravil ho Bobby.

„To je fuk. Jenom potřebovaly trochu pepře.“ Namlel si na ně ještě trochu.

„Slunce zajde v sedm dvacet sedm,“ odečítal Bobby z monitoru. A vrátil se zase ke stolu. „A žádný pepř nepotřebovaly.“

„To teda jo.“

„Pepř jsem tam už dal.“

„Ale málo.“

„Poslechněte, jsou všichni vevnitř?“ zeptal jsem se. „Nejspíš. Proč?“

Ukázal jsem na monitor. „Tak kdo to stojí támhle venku v poušti?“

19.12

„A do hajzlu,“ sykl Bobby. Vyskočil od stolu a vyběhl z místnosti. Všichni ostatní taky. Šel jsem poslední. Ricky v chůzi vyndal vysílačku. „Vinci, zamkni nás. Vinci?“

„Je zamčeno,“ hlásil Vince. „A přetlak je na třetině atmosféry.“

„Proč se nespustil alarm?“

„Nevím. Možná se naučili, jak to obejít.“

Šel jsem za ostatními do technické místnosti, kde veliké nástěnné obrazovky z tekutých krystalů nabízely venkovní výhledy z kamer. Výhledy na poušť ze všech možných úhlů. Slunce už bylo pod obzorem, ale nebe bylo jasně oranžové a přecházelo do nachová a potom do tmavomodrá. Proti nebi se rýsoval obrys mladíka s krátkými vlasy. Měl na sobě džíny a bílé tričko a vypadal jako surfař. Ve slábnoucím světle jsem neviděl jasně jeho obličej, ale když jsem se díval, jak jde, připadalo mi, že je mi povědomý.

„Máme tam venku nějaké reflektory?“ zeptal se Charley. Obcházel kolem nás, v ruce držel talíř s těstovinami a pořád jedl. „Už to zapínám,“ hlásil Bobby – a chvilku nato už mladík stál v silném světle. Teď jsem ho viděl jasně... A vtom mi to došlo. Vypadal jako ten kluk, co byl včera večer s Julií v autě, když odjížděla, chvíli před tou nehodou. Právě ten blondatý plážový frajírek, který – teď, když ho vidím zase, to vím –, který vypadá jako... „Propána, Ricky,“ předběhl mě Bobby. „Vypadá jako ty.“

„To je pravda,“ přidala se Mae. „Je to Ricky. Včetně toho trička.“ Ricky si právě bral z automatu nealko pití. Otočil se k obrazovce. „O čem to mluvíte, lidi?“

„Vypadá jako ty,“ zopakovala Mae. „Dokonce má i tvoje tričko vepředu s nápisem 'Jsem Admin'.“

Ricky se podíval na vlastní tričko a pak na obrazovku. Chvilku mlčel. „To mě podržte.“

„Nechodíš vůbec ven, Ricky,“ upozornil jsem. „Jak to, že jsi to ty?“

„Nemám ani páru,“ pokrčil Ricky bezstarostně rameny. Že by až příliš bezstarostně?

„Nevidím moc dobře obličej,“ ozvala se Mae. „Nevidím rysy tváře.“ Charley se přisunul až k největší obrazovce a mžoural na ni.

„Žádné rysy vidět nemůžeš,“ hlásil, „a to proto, že tam žádné nejsou.“

„Neblbni.“

„Charley, to dělá jenom rozlišení, nic jiného.“

„Nedělá,“ namítl Charley. „Rysy tam žádné nejsou. Tak si to kurva přiblížte a podívejte se sami.“ Bobby záběr přiblížil. Obraz plavé hlavy se zvětšil. Postava se pohybovala sem tam, vypadávala ze záběru a zase se do něj vracela, ale i tak bylo okamžitě jasné, že Charley má pravdu. Žádné rysy obličejů. Jen oválná skvrna bledé pokožky pod blond vlasy; kromě toho náznak nosu a nadočnicových oblouků a něco jako vyvýšenina v místech, kde by měly být rty. Skutečné obličejové rysy tam nebyly. Jako by sochař začal tesat tvář, ale přestal, ještě než ji dokončil. Nedokončená tvář. Jenomže obočí se občas pohnulo. Zavrtělo se, zatřepalo. Anebo to možná bylo přenosem. „Víte, na co se díváme, že ano?“ nadhodil Charley. Řekl to znepokojeně. „Sjed' dolů. Podíváme se i na zbytek těla.“ Bobby zamířil kameru níž a my jsme uviděli bílé tenisky na pouštním povrchu. Jenomže ty boty se zjevně nedotýkaly země, jen nad ní visely. A navíc byly jaksi rozmazané. Náznak tkaniček, šmouha v místě, kde by měl být znak Nike. Bylo to ale spíš jako náčrt než skutečná bota.

„To je hodně divné,“ řekla Mae.

„Není to vůbec divné,“ odporoval Charley. „Je to vypočtená aproximace hustoty. Roj nemá dost prvků na to, aby vytvořil boty o vysokém rozlišení. Proto aproximuje.“

„Anebo jinak,“ nadhodil jsem. „S tím materiálem, co má, nic lepšího nevytvoří. Všechny ty barvy určitě generuje tak, že naklání fotonapěťové povrchy mírně našikmo, takže zachycují světlo. Něco jako když na stadionech diváci drží nad hlavou ty lesklé destičky, takže vzniká obraz.“

„V tom případě je ale jeho chování dost sofistikovvané,“ prohlásil Charley.

„Sofistikovanější, než jsme viděli předtím,“ řekl jsem.

„Pane na nebi,“ vybafl Ricky nakvašeně. „Vy se chováte, jako by ten roj byl Einstein.“

„To rozhodně není,“ odsekl Charley, „protože když napodobuje tebe, žádný Einstein nebude.“

„Dej pokoj, Charley.“

„Dal bych, Ricky, ale ty jsi takovej debil, že mě k tomu pořád svádíš.“

„Co kdybyste dali pokoj oba?“ navrhl Bobby.

Mae se obrátila ke mně. „Proč to roj dělá? Imituje kořist?“

„V zásadě ano.“

„K smrti nerad nás беру jako kořist,“ ucedil Ricky.

„Chceš říct, že je naprogramován, aby doslovně, fyzicky imitoval kořist?“ zeptala se Mae.

„Ne. Programová instrukce je obecnější,“ vysvětloval jsem. „Jen směřuje prvky k tomu, aby splnily úkol. Takže jsme svědky jednoho z vynořujících se řešení. Pokročilejšího, než byla předchozí verze. Předtím to horko těžko vytvořilo stabilní dvourozměrný obraz. Teď modeluje ve třech rozměrech.“ Loupl jsem očima po programátorech. Nasadili ohromené výrazy. Věděli zcela přesně, o jak veliký pokrok jde. Přechod na tři rozměry znamená, že roj teď napodobuje nejen náš vnější vzhled, ale i naše chování. Naši chůzi, naše pohyby. Což implikuje podstatně složitější vnitřní model.

„A k tomu se roj rozhodl sám od sebe?“ podivila se Mae.

„Ano,“ kývl jsem. „I když nevím, jestli 'rozhodnout se' je ten pravý výraz. Vynořující se chování je součtem chování jednotlivých agentů. Nikde nikdo, kdo by mohl o něčem rozhodnout. V roji není žádný mozek, žádné vyšší řízení.“

„Skupinový mozek?“ nadhodila Mae. „Rojový mozek?“

„Svým způsobem. Hlavní je, že tu není žádné ústřední řízení.“

„Ale ono to vypadá řízené,“ namítala. „Vypadá to jako jasně definovaný, cílevědomý organismus.“

„Jo, ale to my nakonec taky,“ řekl Charley a chraplavě se rozesmál. Nikdo se k němu nepřidal.

Pokud to tak chcete brát, i člověk je vlastně obrovský roj. Nebo přesněji řečeno je to roj rojů, protože každý orgán – krev, játra, ledviny – to vše je pokaždé oddělený roj. To, o čem mluvíme jako o „těle“, je ve skutečnosti kombinace všech těchto orgánových rojů.

Domníváme se, že naše těla jsou pevná, ale to jen proto, že nedokážeme vidět, co se odehrává na buněčné úrovni. Kdybyste lidské tělo zvětšili, nafoukli do obrovské velikosti, uviděli byste, že to je doslova vířící masa buněk a atomů, které se shlukují do menších rojů buněk a atomů. Co na tom záleží? Inu, ono se ukazuje, že velká část zpracování dat probíhá na úrovni orgánů. O lidském chování se roz-

hoduje na mnoha místech. Naše chování není řízeno z mozku. Řízení je rozloženo po celém těle. Takže by se dalo tvrdit, že „rojová inteligence“ ovládá i člověka. Rovnováhu řídí roj zvaný malý mozek, málokdy to probíhá vědomě. Jiné části zpracování dat se odehrávají v míše, v žaludku, ve střevěch. Nemalý díl vidění probíhá v očních bulvách, dávno předtím, než se do toho zapojí mozek. A když už jsme u něj, i v něm se hodně sofistikovaného zpracování dat děje pod úrovní vědomí. Jednoduchým důkazem je vyhýbání se překážkám. Pohyblivý robot musí věnovat obrovskou dobu zpracování dat jednoduše na to, aby se vyhnul hmotným překážkám kolem sebe. Člověk to dělá také, ale vůbec si to neuvědomuje – dokud se nezhasne. Pak se bolestně přesvědčí, jak mnoho zpracovací kapacity je na to ve skutečnosti potřeba. Dá se tudíž také tvrdit, že celá struktura vědomí, včetně lidského pocitu sebeovládání a vědomí cíle, je možná jen uživatelská iluze. Vědomou kontrolu sami nad sebou vůbec nemáme. Jen si to myslíme. Člověk sice bere sám sebe jako jedno „já“, ale to ještě neznamená, že tomu tak opravdu je. Co my víme, klidně by i ten mizerný roj mohl mít nějaké rudimentární vědomí sebe sama jako oddělené entity. Anebo pokud ho nemá, mohl by si ho brzy opatřit.

Dívali jsme se na monitor a zjistili jsme, že obraz muže bez tváře najednou ztrácí stálost. Roji dělalo potíže udržet ohraničený tvar. Fluktoval: chvíli jako by se tvář a ramena rozpadly na prach, ale pak se zase objevily a byly pevné. Bylo podivné se na to dívat.

„Že by vypadával z role?“ nadhodil Bobby.

„Ne, myslím, že to bude únavou,“ usoudil Charley.

„To chceš říct, že ztrácí energii.“

„Jo, nejspíš. Na to, aby všechny částičky naklonil do přesných pozic, musí potřebovat spoustu šťávy navíc.“

Roj opravdu znovu začal nabývat tvar oblaku. „Takže tohle je nízkooenergetický model?“ odhadl jsem.

„Jo. Určitě jsou optimalizované na hospodaření s energií.“

„A jestli nebyly, teď už jsou,“ doplnil jsem. Rychle se stmívalo. Oranžová barva z nebe zmizela. Monitor začínal ztrácet rozlišení. Roj se sebral a odvířil pryč.

„No to mě omejte,“ vybafl Charley. Pozoroval jsem, jak roj mizí za obzorem.

„Tři hodiny,“ sykl jsem, „a je po nich.“

22.12

Charley se hned po večeři vrátil na kutě. A v deset, když jsme se s Mae chystali zase vyrazit, ještě pořád spal. Vzali jsme si vesty a bundy, protože bude chladno. Potřebovali jsme ale s sebou třetího. Ricky že prý musí čekat na Julii, která může přiletět každou chvíli: to mi vyhovovalo, stejně jsem ho s sebou nechtěl. Vince si někam zalezl, koukal na televizi a popíjel pivo. Takže zbýval Bobby. Bobby jít nechtěl, ale Mae ho tak znectila, že nakonec kývl. Otázka byla, jak se tam ve třech dostaneme, protože roj mohl mít skrýš docela daleko, třeba i několik kilometrů. Pořád jsme měli Davidovu motorku, ale na té mohli jet jenom dva. Ukázalo se ale, že Vince má ve skladu terénní trojkolku. Zašel jsem za ním do elektrárenského bloku, požádat ho o klíče. „Klíč nepotřebujete,“ řekl. Seděl na gauči, díval se na Chcete být milionářem? – a já jsem zaslechl, jak moderátor zrovna říká: „Určitě chcete označit tuto odpověď?“

„To znamená co?“ zeptal jsem se.

„Klíč je tam,“ vysvětlil Vince. „Je tam na furt.“

„Tak moment,“ řekl jsem. „Chceš říct, že ve skladu byla celou tu dobu kára a byly v ní klíče?“

„Jasně,“ přikývl Vince.

„Otázka za čtyři tisíce dolarů: jak se jmenuje nejmenší stát v Evropě?“ ozvalo se z televize.

„Proč mi to nikdo neřekl?“ začínal jsem zuřit.

Vince pokrčil rameny. „Co já vím. Mě se nikdo neptal.“

Odkráčel jsem zpátky do hlavní budovy. „Kde je sakra Ricky?“

„Visí na telefonu,“ hlásil Bobby. „Mluví se šéfstvem ve Valley.“

„Jen klid,“ konejšila mě Mae.

„Já jsem v klidu,“ prskal jsem. „Odkud volá? Odsud z hlavní budovy?“ Mae mi položila ruce na ramena a zadržela mě. „Jacku, je už po desáté. Nech to být.“

„Mám to nechat být? Málem nás nechal zabít!“

„Ale teď máme práci.“

Prohlédl jsem si její klidnou tvář a vyrovnaný výraz. Vzpomněl jsem si, jak strojovými pohyby svižně pitvala králíka. „Máš pravdu,“ kývl jsem.

„Výborně,“ odvrátila se ode mě. „Myslím, že už potřebujeme jenom nějaké batohy a můžeme jít.“ Tohle je ten důvod, proč Mae v žádné hádce neprohraje, pomyslel jsem si. Zašel jsem ke skříni a vyndal tři batohy. Jeden jsem hodil Bobbymu. „Tak jedem na výlet,“ oznámil jsem.

Noc byla jasná, nebe samá hvězda. Šli jsme ve tmě ke skladu, který vypadal jako černý obrys na černém nebi. Tlačil jsem motorku. Nějakou dobu jsme nikdo nemluvili. Konečně se ozval Bobby. „Budeme potřebovat světla.“

„Budeme toho potřebovat hodně,“ opravila ho Mae. „Napsala jsem si seznam.“ Došli jsme ke skladu a rozrazili dveře. Všiml jsem si, že Bobby se drží stranou, venku ve tmě. Vešel jsem a šátral po vypínači. Pak jsem rozsvítil. Uvnitř skladu to vypadalo tak, jako když jsme z něj odcházeli. Mae rozepnula zip na batohu a vydala se mezi řadami regálů. „Potřebujeme svítilny... zápalnou šňůru... světlice... kyslík...“

„Kyslík?“ vytřeštil Bobby oči. „Vážně?“

„Pokud to bude pod zemí, tak ano, mohli bychom... a potřebujeme termit.“

„Ten měla Rosie,“ vzpomněl jsem si. „Možná ho odložila, když... podívám se.“ Vešel jsem do vedlejší místnosti. Krabíčka ležela převrácená na zemi a termitové trubičky byly vedle. Rosie je určitě upustila, když se rozběhla. Napadlo mě, jestli ještě nějaké nemá v ruce. Zadíval jsem se ke dveřím po jejím těle. Rosiino tělo bylo pryč.

„Proboha.“

Bobby přiběhl ke mně. „Co je? Co se stalo?“

Ukázal jsem ke dveřím. „Není tu Rosie.“

„Jak to, není?“

Podíval jsem se na něj. „Zmizela, Bobby. Její tělo tu předtím bylo a teď už tu není.“

„Jak by se to mohlo stát? Někaké zvíře?“

„Nevím.“ Došel jsem k místu, kde předtím ležela, a přidřepel jsem si. Když jsem ji viděl naposled, to bylo tak pět šest hodin, tělo měla pokryté nějakým mléčnatým výměškem. A část té látky pokrývala i podlahu. Vypadalo to přesně jako hustý mléčný škraloup. Tam, kde byla hlava, byla vrstva látky hladká a neporušená. Blíž ke dveřím

ale vypadala, jako že ji něco sedřelo. Byly v ní rýhy. „Nejspíš ji něco vytáhlo,“ usoudil Bobby.

„Ano.“

Podíval jsem se na výměšek zblízka, hledal jsem stopy. Samotný kojot by ji neodvlekl, ven ze dveří by ji vytáhla snad jen celá smečka. Jenže tolik zvířat by určitě zanechalo stopy. Neviděl jsem žádné. Vstal jsem a šel ke dveřím. Bobby si stoupl ke mně a vyhlížel do tmy.

„Vidíš něco?“

„Ne.“

Vrátil jsem se k Mae. Našla už všechno. Smetala magnéziovou zápalnou šňůru. Měla signální pistole. Přenosné halogenové svítilny. Svítilny k připevnění na čelo s pevnými elastickými pásky. Měla i malý dalekohled a brýle na vidění ve tmě. Měla vysílačku. A také láhve s kyslíkem a plynové masky z průhledného plastu. Bylo mi všelijak, když jsem poznal, že to jsou právě ty umělohmotné masky, které jsem viděl na tvářích mužů v dodávce s nápisem SSVT včera večer v Kalifornii, až na to, že tyhle nebyly postříbřené. Ono to bylo včera večer? podivil jsem se. Opravdu. Uteklo ani ne dvacet sedm hodin. Připadalo mi to jako měsíc.

Mae všechno rozdělovala do tří batohů. Jak jsem se tak na ni díval, došlo mi, že ona jediná z nás má skutečné zkušenosti z práce v terénu. My ostatní jsme byli usedlí teoretici. Překvapilo mě, jak moc na ní dnes v noci závisím. Bobby zvedl nejbližší batoh a hekl. „Vážně myslíš, že to všechno potřebujeme, Mae?“

„Nebudeš to muset tahat, pojedeme. Jasně, radši se pojistit, než pak litovat.“

„Nojo, dobře, ale... vysílačka?“

„Jeden nikdy neví.“

„Komu chceš volat?“

„Bobby, když se to vyvine tak, že něco z toho budeš potřebovat, budeš to potřebovat naléhavě.“

„Jo, ale...“

Mae zvedla druhý batoh a hodila si ho přes rameno. Jeho váha jí nijak nevadila. Podívala se na Bobbyho. „Cos to říkal?“

„Ale nic.“

Sebral jsem třetí batoh. Jde to. Bobby si stěžuje, protože má strach. Je pravda, že láhev s kyslíkem je trošku větší a těžší, než by

se mi zamlouvalo, do batohu se špatně vejde. Mae ale trvala na tom, abychom si zásobu kyslíku vzali.

„Zásobu kyslíku?“ namítal Bobby nervózně. „Jak myslíte, že ta skryš bude velká?“

„Nemám ponětí,“ pokrčila Mae rameny. „Ale novější roje jsou o moc větší.“

Zašla ke dřezu a sebrala i měřič radiace. Když ho ale odpojila, všimla si, že baterie je vybitá. Museli jsme hledat novou, odšroubovat kryt, vyměnit baterii. Strachoval jsem se, jestli i ta náhradní není vybitá. Pokud ano, jsme vyřízení. „Budeme si muset dávat pozor i s tím noktovizorem,“ poznamenala Mae. „Nevím, jak jsou na tom baterie ve všech přístrojích, co máme.“ Měřič se ale hlučně rozcvakal. Indikátor stavu baterie se rozzářil. „Plně nabito,“ oznámila. „Vydrží to čtyři hodiny.“

„Takže začneme,“ rozhodl jsem.

Bylo deset čtyřicet tři.

Měřič radiace začal šílet, když jsme přišli k toyotě; cvakal tak rychle, že zvuky splývaly v jeden nepřerušovaný hluk. Mae držela anténku před sebou, pooděšla od auta a zamířila do pouště. Zabočila na západ a cvakání zesláblo. Vykročila k východu a znovu to zesílilo. Když ale pokračovala dál, cvakání zpomalovalo. Zahnula k severu a přístroj cvakal rychleji. „Na sever,“ řekla.

Nasedl jsem na motorku a nastartoval.

Bobby vyrazil hlučně ze skladu na trojkolce s tlustými zadními pneumatikami a řidítky jako u kola. Vypadala neohrabaně, ale věděl jsem, že se pro noční jízdu pouští nejspíš hodí lépe než motorka.

Mae si přisedla ke mně a naklonila se, aby anténka byla blízko země. „Můžeme jet.“ Vyrazili jsme pod bezmračným nočním nebem do pouště.

Světlo z reflektoru motorky nadskakovalo a vrhalo dopředu na zem stíny, takže bylo těžké rozeznat, co je před námi. Poušť, která za denního světla vypadala tak ploše a jednotvárně, nám teď předváděla, kolik má písečných svahů, kamenitých prohlubní a hlubokých vyschlých koryt, jež se vynořovala bez varování. Musel jsem se velice snažit, abych motorku udržel – zvláště když Mae na mě bez ustání volala: „Ted' doleva... doprava... doprava... to je moc, doleva...“ Někdy jsme museli opsat celý kruh, než získala jistotu, že jedeme správně. Pokud by někdo za dne sledoval naši stopu, musel by si

myslet, že řidič byl určitě opilý, tolik se motala a kroutila. Motorka na nerovném povrchu nadskakovala a smýkala se. Už jsme byli několik kilometrů od laboratoře a já jsem začínal mít starosti. Slyšel jsem cvakání měřiče: bylo stále pomalejší. Začínalo být těžké rozeznat stopu roje od přirozeného záření. Nechápal jsem, jak to, že k tomu dochází, ale bezpochyby to bylo právě tak. Pokud nenajdeme úkryt roje brzy, ztratíme stopu nadobro. Starosti si dělala i Mae. Nahýbala se pořád níž a níž k zemi, jednou rukou svírala anténku a druhou se mě držela kolem pasu. Protože stopa začínala být tak slabá, musel jsem jet pomaleji. Ztratili jsme ji, zase našli, znovu jsme z ní sjeli. Pod černým baldachýnem hvězd jsme se vraceli a objížděli dokola. Přistihl jsem se, jak zatajuji dech. A potom jsem objížděl stále dokola na jednom místě a snažil jsem se nepodléhat zoufalství. Objel jsem celý kruh třikrát, pak počtvrté, ale k ničemu: měřič, který držela Mae, cvakal jen náhodně. Náhle bylo jasné, že jsme stopu opravdu ztratili.

Byli jsme uprostřed pustiny a jezdili dokola. Ztratili jsme stopu. Vyčerpání na mě dolehlo náhle a silně. Od rána jsem jel na adrenalin, ale teď jsem byl nakonec poražen a celého mého těla se zmocnila nesmírná malátnost. Zavíraly se mi oči. Cítil jsem, že bych dokázal usnout i takhle vestoje na motorce. Mae se za mými zády narovнала. „Hlavně klid, ano?“

„O čem to mluvíš? Můj plán dokonale selhal, Mae.“

„Třeba ještě ne.“

Bobby dojel k nám. „Díváte se občas za sebe?“ zeptal se.

„Proč?“

„Tak se podívejte, ať vidíte, jak daleko jsme se dostali.“ Otočil jsem hlavu a podíval jsem se přes rameno. Na jihu jsem spatřil jasná světla továrny, která byla překvapivě blízko. Určitě ne dál než dva tři kilometry. Museli jsme jet v rozmáchlém půlkruhu a nakonec jsme mířili zase do východního bodu. „To je divné.“

Mae sesedla z motorky a vešla do světla reflektoru. Zadívala se na LCD displej na přístroji. „Hmmm...“

„Tak co, Mae? Je na čase jet zpátky?“ ozval se Bobby s nadějí v hlase.

„Není,“ řekla Mae. „Není na čase jet zpátky. Podívej.“

Bobby se k ní naklonil a oba jsme se podívali na displej. Byl tam graf intenzity záření, která postupně klesala a pak šla dolů velice rychle. Bobby se zamračil. „A to znamená co?“

„Časový průběh toho, co jsme za noc naměřili,“ vysvětlila. „Přístroj ukazuje, že od té doby, co jsme vyrazili, intenzita záření aritmeticky klesala – tady, jde to dolů přímo, jako po schodech, vidíš? A pokles zůstal aritmetický až do doby asi před minutou, kdy začal najednou být exponenciální. Prostě to šlo na nulu.“

„No a?“ Bobby se tvářil nechápavě. „Co to znamená? Nerozumím.“

„Ale já ano.“ Otočila se ke mně a zase si nasedla na motorku. „Myslím, že vím, co se stalo. Jeď dál – pomalu.“ Pustil jsem spojku a drkotali jsme dál. Nadskakující světlo odhalilo mírné stoupání, pak zakrslý kaktus...

„Ne. Pomaleji, Jacku.“

Zpomalil jsem. Jeli jsme už prakticky krokem. Zívl jsem. Bylo by zbytečné se jí vyptávat: byla napjatá a soustředěná, zato já byl jen unavený a zdeptaný. Jeli jsme dál po svahu nahoru, dokud nepřišla rovina, pak se motorka začala zase naklánět dolů... „Stát.“

Zastavil jsem.

Přímo před námi najednou země končila. Dál jsem viděl jen černotu. „To je útes?“

„Ne. Jenom vysoký hřeben.“

Opatrně jsem tlačil motorku dopředu. Země rozhodně klesala. Brzy jsme byli na okraji a já se zorientoval. Stáli jsme na vrcholku pětimetrového hřebenu, který se utvořil najedno straně hodně širokého říčního koryta. Přímo pod sebou jsem viděl vyhlazené říční kameny a občas i nějaký balvan a nepořádné shluky křovin, které se táhly asi padesát metrů dál, až k protější straně vyschlého koryta. Za protějším břehem byla zase plochá poušť. „Teď už chápu,“ kývl jsem. „Roj skočil.“

„Ano, vyletěl výš a skočil. A my jsme ztratili stopu.“

„Jenže pak musel přistát někde tam dole,“ podotkl Bobby a ukázal do koryta.

„Možná, ale možná taky ne,“ řekl jsem.

Napadlo mě, že hledání bezpečné cesty dolů by nám mohlo zabrat dost času. Pak bychom mohli dost dlouho hledat mezi křovím a kameny v korytě, než bychom zase narazili na stopu. Třeba by to

trvalo i hodiny. A nemuseli bychom stopu najít vůbec. Odsud z vrcholku hřebene jsme viděli, jak depresivně rozlehlý kus pouště se pod námi rozkládá. „Roj mohl přistát dole v korytě,“ odhadoval jsem. „Anebo až za řečištěm. Anebo ještě o pár set metrů dál.“

Mae neztrácela odvalu. „Bobby, zůstaneš tady,“ rozhodla. „Označíš místo, odkud roj skočil. My s Jackem najdeme cestu dolů, sjedeme tam a budeme pokračovat přímo dopředu, dokud zase nenarazíme na stopu. Dřív nebo později ji najdeme.“

„No dobře, jak chceš,“ kývl Bobby.

„Tak jo,“ řekl jsem. Nakonec proč ne. Nemáme co ztratit. Moc jsem ale nevěřil, že se nám to podaří. Bobby se na své terénní tříkolce předklonil. „Co je to támhle?“

„Co?“

„Zvíře. Viděl jsem, jak se zableskly oči.“

„Kde?“

„Támhle v tom křoví.“ Ukázal doprostřed koryta.

Zamračil jsem se. Oba jsme mířili reflektory dolů z hřebene. Osvěcovali jsme docela velikou výseč pouště. Žádná zvířata jsem neviděl. „Támhle!“ vyrazila Mae.

„Já nevidím nic.“

Ukázala. „Zrovna to zalezlo za ten jalovec. Vidíš ho? Ten, co vypadá jako pyramida? A má na jedné straně uschlé větve?“

„Vidím ho, ale...“ žádné zvíře jsem nezahlédl.

„Pohybuje se to zleva doprava. Počkej chvílku, zase se to vynoří.“ Čekali jsme a já jsem pak uviděl dvě jasně zelené, lesknoucí se tečky. Byly nízko nad zemí a sunuly se doprava. A skoro okamžitě jsem věděl, že něco není v pořádku. Bobby zrovna tak. Sevřel řídítka a namířil reflektor, aby svítil přímo tam. Sáhl po dalekohledu.

„To není zvíře...“ vydechl.

Spatřili jsme, jak se mezi keři pohybuje něco bílého, bílého jako kůže. Vždycky jsme to ale uviděli jen na chvíličku. Pak jsem upozoroval bílou plošku a otřeseně jsem si uvědomil, že to je lidská ruka vlečená po zemi. Ruka s vytrčenými prsty. „Propána,“ vyrazil Bobby, ale dalekohled nesundal.

„Co je? Co je to?“

„Je to tělo. Něco ho táhne.“ Potom legračně přiškrčeným hlasem dodal: „Je to Rosie.“

22.58

Nakopl jsem motorku a vyjeli jsme s Mae podél okraje hřebenu až na místo, kde se začal svažovat dolů k řečišti. Bobby zůstal, kde byl, a pozoroval Rosiino tělo. Za několik minut jsem přešel přes koryto k protějšmu břehu a zamířil k vrchu, kam dopadalo světlo z jeho reflektoru. „Zpomal, Jacku,“ vyzvala mě Mae.

Zpomalil jsem, naklonil jsem se na řídítka a snažil se dívat co nejvíce dopředu na terén. Najednou začal znovu cvakat měřič radiace. „Dobré znamení,“ řekl jsem.

Jeli jsme dál. Teď jsme byli přímo proti Bobbymu na protějším svahu. Jeho reflektor vrhal slabé světlo na zem všude kolem nás, až to vypadalo jako svit Měsíce. Zamával jsem na něj, ať jede dolů. Otočil tříkolku a vyrazil k západu. Bez jeho světla země najednou ztemněla a byla záhadnější. Pak jsme uviděli Rosii Castrovou.

Ležela na zádech a hlavu měla zakloněnou tak, až to vypadalo, že se dívá dozadu, rovnou na mě, oči má rozevřené, ruce vztahuje ke mně a bledou dlaň drží otevřenou. Na tváři měla prosebný či snad vyděšený výraz. Posmrtná ztuhlost už sílila, a tak tělo při pohybu přes nízké křoví a pouštní kaktusy prkenně nadskakovalo.

Něco ji táhlo pryč – ale žádné zvíře to nebylo.

„Myslím, že bys měl zhasnout reflektor,“ navrhla Mae.

„Ale já nevidím, co to dělá... jako by pod ní byl nějaký stín...“

„To není stín,“ řekla Mae. „To jsou oni.“

„Roje? Ty ji táhnou?“

Přikývla. „Zhasni to.“

Vypnul jsem reflektor. Stáli jsme ve tmě. „Já myslel, že roje neudrží energii víc než tři hodiny,“ poznamenal jsem. „Ricky to tvrdil.“

„Zase nám lhal?“

„Anebo to omezení venku v přírodě překonaly.“

Důsledky byly znepokojivé. Pokud teď roje udrží energii i přes noc, mohly by být aktivní, až se dostaneme do jejich skryše. Počítal jsem s tím, že je najdu zhroucené a částčky rozprostřené po zemi. Měl jsem v úmyslu pobít je takříkajíc ve spánku. Teď to ale vypadalo, že nespí. Stáli jsme na chladném nočním povětří a promýšleli si to. Posléze se ozvala Mae.

„Nejsou ty roje vytvořené podle chování hmyzu?“

„Nijak obzvlášť,“ pokrčil jsem rameny. „Programovacím vzorem byly vztahy predátor-kořist. Jenže roj je populace interagujících částíček, a tak se do jisté míry bude chovat jako kterákoli populace interagujících částíček, například i hmyz. Proč?“

„Hmyz dokáže provádět plány, které přesahují délku života jedné generace. Stavět hnízda, k jejichž budování je potřeba hodně generací. Není to tak?“

„Asi ano...“

„Takže je možné, že jeden roj táhl tělo nějakou dobu, ale pak to převzal jiný. Možná se tak vystřídaly už tři nebo čtyři roje. Tím pádem ani jeden nemusel fungovat celé tři hodiny tmy.“

Ani důsledky téhle myšlenky se mi ale vůbec nelíbily.

„To by znamenalo, že roje spolupracují,“ upozornil jsem. „Že se chovají koordinovaně.“

„Evidentně to tak už je.“

„Jenomže to není možné,“ namítal jsem. „Nemají schopnost předávat si informace.“

„Možné to nebylo před pár generacemi. Ted' to už jde. Pamatuješ, jak k tobě letěly v klínové formaci? Byly koordinované.“ To byla pravda. Tehdy mi to ale nedošlo. Postával jsem v poušti a přemítal, co mi ještě nedošlo dalšího. Mžoural jsem do tmy a pokoušel jsem se zahlédnout Rosii. „Kam ji táhnou?“ zeptal jsem se.

Mae rozepnula zip na mém batohu a vyndala soupravu pro noční vidění. „Zkus tohle.“ Hned jsem se chystal jí tu službu oplatit, ale ona si už obratně sundala batoh sama, otevřela ho a vytáhla vlastní brýle pro noční vidění. Její pohyby byly rychlé a jisté. Nasadil jsem si brýle a pásek a čočky urovnal na oči. Byl to nový noktovizor GEN 4 a poskytoval vidění ve ztlumených barvách. Téměř okamžitě jsem na poušti zahlédl Rosii. Její tělo mizelo za křovím, sunulo se dál a dál. „Tak kam ji to vlastně táhnou?“ dožadoval jsem se znovu. A ještě než jsem to dořekl, zvedl jsem brýle výš a uviděl, kam s ní mají namířeno. Z dálky to vypadalo jako přírodní útvar: kupa tmavé hlíny asi tak čtyři metry široká a dva vysoká. Eroze do ní vyryla hluboké vertikální rozsedliny, takže kupa vypadala trochu jako veliké ozubené kolo ležící naplocho. Bylo by snadné ji prohlédnout a považovat za součást přírody. Tak to ale nebylo. A její tvar nebyl výsledkem eroze. Kdepak. Díval jsem se na umělý výtvar podobný hnízdům, která si staví afričtí termiti a jiný společenský hmyz. Mae měla

na hlavě druhý noktovizor a nějakou dobu se dívala mlčky. „Chceš mi vykládat, že tohle je výsledek samoorganizovaného chování?“ ozvala se potom. „Že rozhodnutí postavit tohle se prostě vynořilo samo od sebe?“

„V podstatě ano. Přesně tak se to stalo.“

„Tomu se těžko věří.“

„Vím.“

Mae je dobrá biologka, ale specializovaná na primáty. Je zvyklá zkoumat nepočetné skupiny velice inteligentních zvířat, která mají hierarchie dominance a vůdce skupin. Byla toho názoru, že komplexní chování je nutně výsledkem komplexní inteligence. A dělalo jí potíže pochopit, jak velkou sílu má samoorganizační chování obrovské populace hloupých zvířat. To je ovšem velice lidský předsudek. Lidé očekávají, že v jakékoli organizaci najdou ústřední velitelství. Státy mají vlády. Firmy a školy ředitele. Armády generály. Lidé mají sklon se domnívat, že bez ústředního řízení by se organizace zmocnil zmatek a nešlo by dosáhnout ničeho významného. Při takovém postoji je těžké uvěřit, že by mohli krajně hloupí tvorové s mozky menšími než špendlíkové hlavičky provádět projekty komplikovanější než jakýkoli z těch lidských. Jenže ono to tak je. Klasickým příkladem jsou afričtí termiti. Budují si z hlíny hnízda podobná hradům, která mírají třicet metrů v průměru a tyčívají se do šestimetrových výšek. Abychom jejich výkon plně docenili, musíme si představit, že kdyby byli termiti velcí jako lidé, jejich hnízda by byla mrakodrapy vysokými přes půldruhého kilometru a osm kilometrů v průměru. A stejně jako mrakodrap má i termitiště složitou vnitřní architekturu, která dodává čerstvý vzduch, odvádí přebytečný kysličník uhličitý a teplo a tak dále. Uvnitř stavby jsou zahrady, kde se pěstuje jídlo, královské rezidence a obytné prostory až pro dva miliony termitů. Ne-najdete dvě přesně stejná termitiště, všechna jsou budována individuálně, aby vyhovovala požadavkům a výhodám toho kterého místa. To vše bez jediného architekta, stavařských předáků, bez ústředního činitele. Zrovna tak nemají termiti v genech zakódován žádný stavební plán. Obrovské výtvořky jsou výsledkem relativně prostých pravidel, jichž se jednotliví termiti drží ve vztahu k ostatním. (Například: „Pokud ucítíš, že na tomto místě byl jiný termít, polož tu kousek hlíny.“) A přitom je výsledek možná komplexnější než jakýkoli lidský výtvoř. Teď jsme viděli novou stavbu, vybudovanou novým

tvorem, a znovu bylo obtížné udělat si pojem o tom, jak asi vznikla. Jak vůbec mohl roj vystavět tu kupu? Začínalo mi ale docházet, že tady v poušti je učiněná pošetilost klást si otázku, jak se co stalo. Roje se mění rychle, skoro od minuty k minutě. Přirozené lidské nutkání přijít tomu na kloub je pouhým plýtváním časem. Než na něco přijdete, už se to změní. Bobby dodrncal k nám na terénní tříkolce a vypnul světla. Všichni jsme stáli pod hvězdami. „Co teď uděláme?“ zeptal se Bobby.

„Půjdem za Rosií,“ odpověděl jsem.

„Jenže to vypadá, že Rosie míří do té haldy,“ upozornil mě. „To tam chceš za ní?“

„Ano,“ řekl jsem.

Jak navrhla Mae, zbytek cesty jsme ušli pěšky. Protože jsme vlekli batohy, trvalo nám skoro deset minut, než jsme se dostali poblíž kupy. Zastavili jsme se asi padesát metrů od ní. Ve vzduchu visel odporný puch hníloby a rozkladu. Byl tak silný, že se mi zvedal žaludek. Kromě toho se zdálo, že z kupy vychází slabá zelená záře. „Vy vážně chcete do tohoto vlézt?“ zajímal se Bobby.

„Ještě ne,“ špitla Mae. Ukázala kousek stranou. Rosiino tělo se sunulo po svahu kupy nahoru. Když se dostalo na okraj, strnulé nohy chvilku ukazovaly do vzduchu. Pak se tělo překulilo a spadlo dovnitř. Než ale zmizelo zcela, na chvilku se zastavilo; několik vteřin byla nad okrajem vidět ruka, jako by šmátrala ven. Pak mrtvola zvolna sklouzla až dolů a zmizela. Bobby se zachvěl.

„Tak jdeme na to,“ zašeptala Mae.

Vykročila kupředu, jako vždycky nehlučně. Sel jsem za ní a snažil jsem se působit co nejméně hluku. Bobby šel jako slon, až to praskalo a křupalo. Mae se zastavila a zpražila ho pohledem. Bobby zvedl ruce, jako by chtěl říct: co můžu dělat?

„Dávej pozor, kam šlapeš,“ šeptla.

„Já dávám,“ hájil se tiše.

„Nedáváš.“

„Je tma, nic nevidím.“

„Kdyby ses aspoň snažil.“

Nezpomínal jsem si, že bych kdy viděl Mae podrážděnou, ale v tu chvíli jsme byli pod tlakem. A puch byl úděsný. Mae se otočila a zase šla tiše dopředu. Bobby se vydal za ní a dělal právě tolik hluku co předtím. Zbývalo nám jen pár kroků, když tu se Mae obrátila,

zvedla ruku a ukázala mu, ať zůstane na místě. Zavrtěl hlavou. Bylo jasné, že tu nechce zůstat sám.

Chytila ho za rameno, ukázala rázně k zemi. „Zůstaneš tady,“ sykla.

„Ne...“

„Všechny nás přivedeš pod drn.“

„Slibuju...“ šeptal.

Zavrtěla hlavou a ukázala na zem. Posad’ se.

Bobby si konečně sedl.

Mae se na mě podívala. Přikývl jsem. Znovu jsme vykročili. Ted už jsme byli od kupy pět šest metrů. Smrad nás div neporazil. Můj žaludek protestoval, až jsem měl strach, že se pozvracím. Takhle zblízka jsme začínali slyšet hluboké vrčení. Víc než kvůli čemu jinému jsem právě kvůli němu měl sto chutí sebrat se a utéct. Mae ale šla dál. Když jsme lezli na kupu, přikrčili jsme se, a pak, u okraje, jsme si lehli na břicho. V zeleném světle vycházejícím zevnitř jsem viděl Mae do tváře. Bůhvíproč mi už zápach nevadil. Nejspíš to bylo tím, že jsem měl příliš velký strach. Mae sáhla do kapsy batohu a vyndala kameru jako palec, namontovanou na tenké teleskopické tyčce. Pak našla maličkou obrazovku z tekutých krystalů a položila ji na zem mezi nás. Nato vysunula tyčku přes okraj. Na obrazovce jsme spatřili zelený vnitřek hladkých, zvlněných stěn. Nic se tam zřejmě nehýbalo. Otáčela kamerou sem a zase tam. Neviděli jsme nic než zelené stěny. Po Rosii ani stopy. Mae se na mě podívala a prstem si ukázala na oči. Podíváme se sami? Přikývl jsem.

Pomaličku jsme se plazili dopředu, dokud jsme neviděli přes okraj. Něco takového jsem vůbec nečekal.

Kupa tu byla prostě jen proto, aby zůžila existující otvor, který byl obrovský – snad tak šest metrů široký. Skalnatý svah vedl od okraje kupy dolů a končil napravo od nás zejícím otvorem ve skále. Zelené světlo vycházelo ven právě tou dírou. Díval jsem se zkrátka na vchod do velice rozlehlé jeskyně. Z okraje jsme nemohli nahlédnout až do jeskyně samotné, ale vrčení naznačovalo, že se tam něco děje. Mae rozložila teleskopickou tyčku na plnou délku a šetrně spustila kameru do otvoru. Brzy jsme viděli dál do jeskyně. Byla bezpochyby přírodního původu – a byla veliká. Snad ke dvěma a půl metřům vysoká a tři metry široká. Skalní stěny byly jasně bílé, zřejmě pokryté právě tou mléčnou hmotou, kterou jsme viděli na Rosii. A

Rosiino tělo bylo jen kousek dál uvnitř. Spatřili jsme její ruku, jak vyčuhuje zpoza zákrutu skalní stěny. Dál za zatáčku jsme ale neviděli. Chceš jít tam dolů? zeptala se mě gestem Mae. Zvolna jsem přikývl. Vůbec se mi to tu nezamlouvalo a ještě míň se mi líbila představa, co za zatáčkou asi najdeme. Jenomže jsme neměli vůbec na vybranou. Ukázala zpátky k Bobbymu. Zajdeš pro něj? Zavrtěl jsem hlavou. Ten by nám nepomohl. Přikývla a velice pomalu si začala sundávat batoh. Nedělala žádný hluk, ale najednou strnula. Doslova strnula: nepohnul se jí jediný sval. Podíval jsem se na obrazovku. A strnul jsem taky. Ze zatáčky někdo vyšel a teď stál opatrně u vstupu do jeskyně a rozhlížel se. Byl to Ricky. Choval se, jako by něco zaslechl, anebo jako by ho vyplašilo něco jiného. Videokamera ještě pořád visela dolů přes okraj kupy. Byla dost maličká, neměl jsem ponětí, jestli ji uvidí. Napjatě jsem se díval na obrazovku.

Kamera neměla dobré rozlišení a obrazovka byla veliká jako moje dlaň, ale i tak bylo jasné, že vidíme Rickyho. Nechápal jsem, co tu dělá – a vlastně ani jak se sem dostal. Pak vyšel ze zákruty další muž. I to byl Ricky.

Střelil jsem pohledem po Mae, ale byla stále naprosto nehybná, jako socha. Pohybovaly se jen její oči. Mžoural jsem na obrazovku. Pokud rozlišení umožňovalo, zdálo se, že oba muži jsou v každém ohledu totožní. Stejně oblečení, stejné pohyby, stejná gesta, krčení ramen. Tváře moc dobře vidět nebyly, ale měl jsem pocit, že jsou detailnější než předtím. Nezdálo se, že by si všimli kamery.

Zadívali se nahoru, do nebe, a pak zase chvíli na skalnatý svah, nato se k nám odvrátili zády a vrátili se dovnitř jeskyně. Mae se stále nepohnula. Zůstávala bez hnutí už skoro minutu a za celou tu dobu ani nemrkla. Teď byli ti dva pryč a... Od rohu vyšla další postava. Byl to David Brooks. Zprvu se pohyboval nešikovně, strnule, ale rychle se rozešel plynuleji. Měl jsem pocit, jako bych se díval na loutkáře, který se zdokonaluje ve vedení loutky a uvádí ji do pohybu životněji. Pak se z Davida stal Ricky. Nato znovu David. A Davidova postava se otočila a odešla. Mae stále vyčkávala. Čekala další plně dvě minuty a konečně kameru stáhla. Ukázala palcem, že bychom měli jít zpátky. Oba jsme slezli od okraje zpátky po kupě dolů a tiše jsme se odsunuli do noční pouště. Sešli jsme se asi sto metrů na východ, poblíž obou vozidel. Mae se hrabala v batohu; vytáhla psací podložku a fixku. Rozsvítila tužkovou svítilnu a začala kreslit. „Tak

tohle nás čeká," vykládala. „Jeskyně má takovýhle vchod, ten jsi viděl. Za zákrutou je ve skále velká prohlubeň a jeskyně se kroutí asi tak sto metrů dolů. Pak vyjdeš do velké komory, která je snad třicet metrů vysoká a několik desítek metrů široká. Jedna jediná velká prostora, nic jiného. Nevedou z ní žádné chodby, aspoň jsem žádné neviděla.“

„Neviděla?“

„Už jsem tam jednou byla," vysvětlila Mae a přikývla.

„Kdy?“

„Je to pár týdnů. Když jsme začali poprvé hledat úkryt rojů. Našla jsem tu jeskyni a za dne jsem tam vlezla. Ale nic nenaznačovalo, že by tam roj byl.“ Vyložila nám, že jeskyně byla plná netopýrů, kteří pokrývali celý strop až ke vchodu namačkaní do růžové hemživé masy.

„Tfu," uplivil si Bobby. „Nesnáším netopýry.“

„Dneska jsem neviděla ani jednoho.“

„Myslíš, že je roje vyhnaly?“

„Spíš snědly.“

„Proboha, lidičky," potřásl Bobby hlavou. „Já jsem jenom programátor. Tohle asi nezvládnu. Asi tam nedokážu vlézt.“

Mae si ho nevšímalá. „Jestli tam vstoupíme," oznámila mi, „musíme zapalovat termit a dělat to pořád, dokud nebudeme v hlavní komoře. A já nevím jistě, jestli na tohle máme termitu dost.“

„Možná ne," souhlasil jsem. Starost mi ale dělalo něco jiného. „Jestli nezničíme všechny roje a taky všechny asemblery, co je vyrábějí, jen ztrácíme čas. Je to jasné?“

Oba přikývli.

„Nevím jistě, jestli to půjde. Myslel jsem si, že v noci budou roje s energií na nule, že je zničíme, jak budou ležet na zemi. Jenže ony energii mají – přinejmenším některé. A jestli nám ujde jeden jediný, jestli unikne z jeskyně..." Pokrčil jsem rameny. „Pak to všechno bylo k ničemu.“

„Správně," schválil to Bobby přikývnutím. „Přesně tak. Všechno by to bylo k ničemu.“

„Musíme přijít na to, jak je v jeskyni dostat do pasti," oznámila Mae.

„Nic takového nepůjde," namítl Bobby. „Vždyť si přece můžou odletět, kdy se jim zachce.“

„Nějak by to jít mohlo,“ odtušila Mae. Začala se znovu hrabat v batohu a něco hledala. „Zatím bychom se radši měli rozdělit.“

„Proč?“ zhrozil se Bobby.

„Nestarej se,“ odsekla Mae. „Jdeme.“

Utáhl jsem si popruhy od batohu a narovnal jsem je tak, aby nechřstily. Brýle od noktovizoru jsem si upevnil na čele a vykročil jsem. Dostal jsem se tak do půli cesty ke kupě, když jsem uviděl, jak do tmy vylézá tmavá postava. Padl jsem co nejtišeji na zem. Byl jsem v hustém a skoro metr vysokém pelyňkovém porostu, a tak jsem byl slušně schovaný. Podíval jsem se dozadu, ale nespátřil ani Mae, ani Bobbyho; i oni padli k zemi. Nevěděl jsem, jestli se už rozešli každý jinudy. Opatrně jsem odhrnul rostlinu před sebou a podíval jsem se ke kupě. Nohy té postavy se rýsovaly proti slabé zelené záři. Horní část těla zase proti hvězdné obloze. Dal jsem si brýle noktovizoru na oči a chvíli jsem čekal, než se modře rozsvítily; pak se obraz zjasnil. Tentokrát to byla Rosie. Procházela se ve tmě, vyhlížela do všech stran, vypadala ostražitě a bděle. Až na to, že se nepohybovala jako Rosie, chodila spíš jako muž. Po chvílce se obrys proměnil v Rickyho. A pohyboval se jako Ricky. Postava se skrčila a jako by vyhlížela přes vršky pelyňku. Nechápal jsem, co ji přivedlo ven z kupy. Na vysvětlení jsem ale nemusel dlouho čekat. Na západním obzoru za obrysem se ukázalo bílé světlo. Rychle sílilo a já jsem brzy slyšel tepání listů rotoru. To se nejspíš Julie vrací vrtulníkem z Valley, říkal jsem si. Proč asi tak naléhavě musela opustit proti přání lékařů nemocnici a letět sem uprostřed noci? Když byl vrtulník blíž, rozsvítil světlomet. Díval jsem se, jak se kruh modrobílého světla vlní a šine se po zemi k nám. Falešný Ricky se na to díval také a potom někam odklouzal. A najednou vrtulník burácel nade mnou a halogenové světlo mě na chvílku oslepilo. Téměř okamžitě se stroj ostře naklonil a opsal kruh zpátky.

Co se to sakra děje ?

Vrtulník zvolna opsal oblouk, přeletěl nad kupou, ale nezastavil se, potom znehybněl přímo nad místem, kde jsem se skrýval. Modré světlo si mě našlo. Převalil jsem se na záda, zamával jsem na vrtulník a několikrát jsem ukázal k laboratoři. „Leťte pryč!“ zahýbal jsem mlčky ústy a ukázal jim směr. Vrtulník klesl a já si na chvílku myslel, že snad přistane hned vedle mě. Pak se znovu náhle naklonil a letěl nízko nad zemí pryč, na jih, k betonové přistávací ploše. Zvuk

utíchal. Rozhodl jsem se, že bych měl rychle změnit místo. Zvedl jsem se na všechny čtyři a přikrčeně odleží asi třicet metrů doleva. Pak jsem zase padl na zem. Když jsem se znovu podíval ke kupě, spatřil jsem, jak zevnitř vystupují tři... ne, čtyři postavy. Pohybovaly se odděleně, každá mířila k jiné části kupy. Všechny vypadaly jako Ricky. Díval jsem se, jak sestupují po svahu kupy a mizí v podrostu. Srdce se mi prudce rozbušilo. Jedna z postav mířila ke mně. Když se přiblížila, všiml jsem si, že zabočuje doprava. Šla na místo, kde jsem byl předtím schovaný. Když se dostala k mému někdejšímu úkrytu, zastavila se a otáčela se do všech stran. Nebyla ode mě rozhodně daleko. V brýlích noktovizoru jsem viděl, že tenhle Ricky má úplný obličej a že i šaty jsou mnohem podrobnější. Kromě toho se postava pohybovala tak, že to působilo dojmem skutečné tělesné váhy. Samozřejmě to mohla být iluze, ale odhadoval jsem, že hmotnost roje vzrostla, že teď má dvacet kilogramů, ba možná i víc. Pokud je to tak, roj je teď dost těžký, aby do člověka vrazil. Možná dokonce aby ho srazil na zem. V brýlích jsem viděl, že oči té věci se pohybují a mrkají. Povrch tváře teď měl stejnou povrchovou strukturu, jako má pokožka. Zdálo se, že i vlasy se skládají z jednotlivých pramínků. Rty se pohybovaly, jazyk je nervózně olizoval. Všechno v té tváři se podobalo Rickymu –velice silně a znepokojivě. Když se hlava otočila ke mně, měl jsem dojem, že se na mě Ricky dívá. A nejspíš se také díval, protože postava vyrazila přímo ke mně. Byl jsem v pasti. Srdce mi tlouklo jako o závod. Na tohle jsem nebyl připraven, neměl jsem žádnou ochranu, nic, čím bych se bránil. Ovšemže jsem mohl vstát a utíkat, ale kam asi? Kolem se na kilometry táhne poušť, roje by mě uštvaly, za chvíli by mě... Vrtulník se s burácením vrátil. Falešný Ricky se na něj podíval a hned se sebral a utekl, doslova letěl nad zemí, ani se neobtěžoval napodobovat pohyby nohou. Bylo strašidelné dívat se, jak ta lidská replika najednou sviští nad pouští. Další tři Rickymu podobné postavy se ale daly na útěk taky. A mizely ve spěchu, až jsem z toho měl dojem, že je zachvátila panika. Copak se roje bojí vrtulníku? Vypadalo to tak. A za chvíli jsem pochopil, proč to. Roje jsou teď sice těžší a mají víc hmoty, ale stále jim vadí silný vítr. Helikoptéra byla sto metrů vysoko, ale i tak od ní šel sestupný proud vzduchu silný dost, aby deformoval unikající postavy a v letu je zčásti zplošťoval. Jako by na ně dopadla rána kladivem. Postavy zmizely v kupě.

Podíval jsem se dozadu po Mae. Stála teď v řečišti a mluvila vysílačkou s vrtulníkem. Tak vid'a, opravdu vysílačka přišla vhod. „Jdeme!“ křikla na mě a rozběhla se ke mně. Měl jsem jen matné ponětí, že Bobby běží pryč od' kupy ke své terénní tříkolce. Nebyl ale čas si s ním lámat hlavu. Vrtulník visel na místě přímo nad kupou. Zvedal se prach, který mě štípal do očí. Mae už byla u mě. Sundala si brýle a oba jsme si nasadili kyslíkové masky. Obrátila se ke mně a otočila ventilem na nádržce na mých zádech. Já jsem jí posloužil stejně. Pak jsme si zase nasadili brýle noktovizoru. Připadalo mi, že mi už těch udělátek visí a rachtá kolem obličeje až moc. Připnula mi k pasu halogenovou svítilnu a dmhou si vzala sama. Naklonila se blíž ke mně: „Můžeme?“

„Já ano!“

„Tak jdeme na to!“

Na přemýšlení nebyl čas. Bylo to tak lepší. Proud vzduchu od vrtulníku mi skučel v uších. Oba jsme se vyškrábali do svahu a šaty povlávaly kolem nás. Dostali jsme se k okraji, který bylo ve vířícím prachu sotva vidět. Za okrajem jsme neviděli vůbec nic. Neměli jsme ponětí, co je dole. Mae mě vzala za ruku a skočili jsme.

23.22

Přistál jsem na volně ležících kamenech a po svahu jsem napůl doklopýtal a napůl doklouzal ke vchodu do jeskyně. Shora se hlučně ozývalo rachocení rotorových listů vrtulníku. Mac byla hned vedle mě, ale v hustém prachu jsem ji stěží viděl. Nikde na dohled žádné postavy podobné Rickymu. Vešli jsme do ústí jeskyně a zastavili jsme se. Mae vytáhla tuby s termitem. Dala mi magnéziovou zápalnou šňůru. Hodila mi umělohmotný zapalovač. S tímhle na ně jde-me? pomyslel jsem si. Tvář měla pod maskou zčásti skrytou. Oči se zase ukrývaly pod brýlemi noktovizoru. Ukázala ke vchodu do jeskyně. Přikývl jsem.

Poklepala mi na rameno a ukázala někam k mým brýlím pro noční vidění. Nepochopil jsem, a tak se natáhla a stiskla mi u tváře vypínač. „...íš mě už?“ zeptala se.

„Ano, slyším.“

„Tak můžeme jít.“

Vykročili jsme do jeskyně. Zelenou záři pohlcoval hustý prach. Měli jsme jen infračervené světlo na noktovizorech. Neviděli jsme žádné postavy. Kromě rachocení vrtulníku jsme ani nic neslyšeli. Ale jak jsme scházeli hlouběji do jeskyně, zvuk slábl. A s ním i vítr.

Mae byla zcela soustředěná. „Bobby? Slyšíš mě?“

„Ano, slyším.“

„Koukej sem přijít.“

„Já se jen pokoušel...“

„Tak se nepokoušej. A pojď sem, Bobby.“

Zavrtěl jsem hlavou. Jak znám Bobbyho Lembecka, do téhle jámy jaktěživ nevleze. Obešli jsme zákrutu a neviděli nic než rozptýlený prach a nejasné obrysy stěn jeskyně. Vypadalo to, že tady jsou stěny hladké, nikde žádný úkryt. Pak jsem spatřil, jak se ze šera přímo před námi vynořuje postava podobná Rickymu. Na tváři měl neutrální výraz a prostě kráčel k nám. Pak vyšla další postava zleva a po ní ještě jedna. Všechny tři se srovnaly do řady. Kráčely k nám rovnoměrnou chůzí a tváře měly zcela stejné a bez výrazu. „První lekce,“ prohlásila Mae a napráhla ruku s tubou termitu. „Doufám, že se z ní moc nepoučí,“ utrousil jsem a zapálil šňůru. Začaly z ní sršet doběla rozpálené jiskřičky. Hodila tubu dopředu a ona dopadla jen kousek před postupující skupinkou. Nevšíмали si jí a dívali se na nás.

„Máme to na tři,“ hlásila Mae. „Jedna... dva... otočit zady.“ Švihl jsem sebou a schoval si hlavu paží právě ve chvíli, kdy chodbu zaplnila koule oslepujícího bílého světla. Měl jsem sice zavřené oči, ale záře byla tak silná, že když jsem je zase otevřel, viděl jsem flíčky. Otočil jsem se zpátky. Mae už šla dál. Prach vířící ve vzduchu měl trochu tmavší odstín. Tři postavy jsem nikde neviděl. „To utekli?“

„Ne. Vypařili se,“ odpověděla. Znělo to potěšeně.

„Nové situace,“ utrousil jsem. Docela mě to povzbudilo. Pokud ještě platí programové předpoklady, roje budou slabé v reagování na opravdu nové situace. Za čas by se poučily, za čas by vyvinuly strategie, díky nimž by se mohly s novými podmínkami vypořádat. Ale zpočátku by jejich odezva měla být dezorganizovaná, chaotická. To je slabina distribuované inteligence. Je výkonná a přizpůsobivá, ale pomalu se vypořádává s nebyvalými událostmi. „No doufejme,“ kývla Mae.

Došli jsme k jámě ve dně jeskyně, o které mluvila. Díky brýlím jsem spatřil cosi jako svažující se rampu. Po ní k nám nahoru šly čtyři postavy, nebo snad pět, a zdálo se, že vzadu je jich ještě víc. Všechny vypadaly jako Ricky, ale mnohé nebyly tak dobře tvarované. A ty vzadu, to byly jen vířící oblaky. Vrčení zaznívalo hlučně. „Druhá lekce,“ natáhla Mae ruku s tubou. Když jsem zapálil šňůru, zapraskala. Mae poslala tubu jemně, ať se kutálí dolů po rampě. Když ji postavy uviděly, zaváhaly. „Kruci.“ vyrazil jsem. ale to už byl čas se skrčit a zakrýt si před explozivním zábleskem oči. Expandující plyn burácel v uzavřeném prostoru jako hrom. Ucítil isem na zádech pořádné horko. A když jsem se podíval znovu, většina rojů byla pryč. Pár se jich ale zdrželo vzadu a podle všeho nebyly poškozené. Učí se.

A rychle.

„Další lekce,“ prohlásila Mae a tentokrát držela v ruce dvě tuby. Obě jsem zapálil, ona jednu pustila zase dolů po svahu, ale druhou hodila po rampě dál. Exploze zaburácela naráz a vzhůru kolem nás se převalil mocný závan horkého vzduchu. Košile mi začala hořet. Mae do mě rychle tloukla otevřenou dlaní a uhasila ji. Když jsme se zase podívali, na dohled nebyly žádné postavy a žádné tmavé roje. Vykročili jsme po rampě dolů, dál do jeskyně.

Na začátku jsme měli termitových kapslí pětadvacet. Teď jich zbylo jedenadvacet, a to jsme ušli jen kousek dolů po rampě k velké

komoře na dně jeskyně. Mae teď kráčela svižně, musel jsem spěchat, aby mi neutekla, ale instinkt ji neklamal. Roje, které se před námi zjevily, rychle couvaly pryč, jen co nás uviděly. Hnali jsme je před sebou dolů.

„Bobby, kde jsi?“ zeptala se Mae.

Ve sluchátkách zapraskalo, „...se snažil... dostat...“

„Bobby, sakra, mazej sem k nám.“

Stále jsme se ale nořili dál do jeskyně a brzy jsme už slyšeli jen šum. Dole se ve vzduchu vznášel prach, který rozptyloval infračervené paprsky. Jasně jsme viděli stěny a dno jeskyně přímo před sebou, ale dál už byla jen naprostá tma. Tma a pocit osamění byly děsivé. Netušil jsem, co je na obou stranách vedle mě, dokud jsem tam neotočil hlavu a s ní se neotočil i paprsek světla. Začal jsem znovu cítit ostrý a nechutný pach hniloby. Blížili jsme se do spodního patra jeskyně. Mae zachovávala klid; když se před námi začalo hemžit pět šest rojů, napřáhla ke mně ruku s další tubou k zapálení. Než jsem stačil šňůru zažehnout, roje vycouvaly. Okamžitě vyrazila kupředu. „Něco jako lví drezúra,“ nadhodila.

„Zatím,“ odpověděl jsem.

Nevěděl jsem, jak dlouho to takhle půjde. Jeskyně byla veliká, mnohem větší, než jsem si představoval. Nezdálo se mi, že by nám jedenadvacet dávek termitu mohlo vystačit. Napadlo mě, jestli se Mae strachuje taky. Nevypadala na to. Ale ona by to nejspíš nedala najevo. Pod nohama mi cosi praskalo. Podíval jsem se tam a spatřil jsem, že dno je pokryto vrstvou z tisíců slaboučkových, jemných žlutých kostiček. Jako ptačí kosti. Tohle ovšem byly kosti z netopýrů. Mae měla pravdu, roje je všechny sežraly. V horním rohu výhledu, který mi poskytoval noktovizor, začalo blikat červené světlo. Nějaké varování, možná baterie. „Mae...“ začal jsem. Pak kontrolka zhasla stejně náhle, jako se rozsvítila. „Co je? Co se stalo?“ zeptal jsem se.

„Nic.“

A pak jsme konečně došli do veliké ústřední komory – až na to, že tu žádný volný prostor nebyl, přesněji už nebyl. Od podlahy ke stropu jej zaplňovaly tmavé koule něco přes půl metru v průměru, které se ježily špičatými výčnělky. Vypadaly jako obrovské ježovky. Byly narovnané na sobě ve velikých shlucích. A metodicky uspořádané.

„Je tohle to, co si myslím, že to je?“ nadhodila Mae. Mluvila klidně a odtažitě. Skoro jako na přednášce.

„Jo, asi jo,“ kývl jsem. Leda bych se hodně mýlil, ty ježaté shluky byly organickou verzí továrního zařízení, které Xymos vybudoval na povrchu. „Takhle se rozmnožují.“ Vykročil jsem.

„Nevím, jestli máme jít dál...“, začala.

„Musíme, Mae. Podívej, je to uspořádané.“

„Myslíš, že to má nějaký střed?“

„Možná.“ Pokud ano, rád bych do něj hodil termit. Kráčel jsem dál. Jít mezi shluky, to byl neskutečný pocit. Ze špiček hrotů ukapávala hustá slizovitá kapalina. A koule jako by byly pokryty jakýmsi natřásajícím se hustým gelem, díky čemuž jako by byl celý shluk živý a hýbal se. Na chvíli jsem se zastavil, že se podívám pořádně. Pak jsem spatřil, že povrch koulí žije doopravdy: v gelu lezly spousty kroutících se bílých červů. „Proboha...“

„Ti tu byli už předtím,“ poznamenala klidně.

„Cože?“

„Ti červi. Když jsem sem přišla poprvé, žili ve vrstvě guána na dně jeskyně. Jedli organické zbytky a vyměšovali látku s vysokým obsahem fosforu.“

„A teď je z nich součást syntézy roje,“ konstatoval jsem. „Netrvalo to dlouho, jen pár dnů. Koevoluce v praxi. Ty koule nejspíš poskytují výživu a nějak sbírají jejich výměšky.“

„Nebo sbírají je,“ navrhla Mae suše.

„Jo. Možná.“ Nebylo to nemyslitelné. Mravenci chovají mšice tak, jako my chováme krávy. Další hmyz si jako potravu pěstuje v zahradách houby. Popošli jsme dál do komory. Roje vířily všude kolem nás, ale udržovaly si odstup. Nejspíš další bezprecedentní událost, pomyslel jsem si: vetřelci v hnízdě. Ještě se nerozhodli, co udělají. Kráčel jsem opatrně; podklad byl teď místy kluzký. Na zemi ležel jakýsi hustý sliz. Na několika místech v pruzích zeleně světélkoval. Pruhy jako by běžely dovnitř, ke středu. Měl jsem také pocit, že dno se kupředu mírně svažuje. „Jak daleko ještě?“ zeptala se Mae. Pořád zněl její hlas klidně, ale myslel jsem si, že klidná není. Já jsem ostatně nebyl také: když jsem se ohlédl, už jsem neviděl vstup do komory, protože jej zakrývaly shluky. A pak jsme se náhle dostali do středu jeskyně, kde shluky končily a zel volný prostor, a já jsem přímo vepředu spatřil cosi, co vypadalo jako miniatura venkovní kupy.

Tahle kupka byla asi metr a čtvrt vysoká, dokonale kruhová, na všech stranách trčela ven plochá žebra. I tato kupa byla pokryta zelenými pruhy. Z žeber vycházel světlý dým. Došli jsme blíž.

„Je to horké,“ utrousila Mae. A také bylo. Žár byl silný, proto se z toho kouřilo. „Co myslíš, že tam je?“

Podíval jsem se na podlahu. Teď mi došlo, že zelené pruhy vedou od shluků k ústřední kupce. „Asemblery,“ odpověděl jsem. Ježovkám podobné koule vytvářejí surový organický materiál. Ten plyne do centra, kde asemblery chrlí konečné molekuly. Tady nesporně probíhá konečná montáž.

„Tohle je srdce,“ prohlásila Mae.

„Jo, dá se to tak říct.“

Roje byly všude kolem nás, držely se u shluků. Doprostřed podle všeho jít nechtěly. Byly ale všude okolo, čekaly na nás. „Kolik chceš?“ optala se Mae klidně a vyndala z batohu termit. Rozhlédl jsem se po rojích.

„Tady pět,“ odhadl jsem. „Zbytek budeme potřebovat, abychom se odsud dostali.“

„Nemůžeme jich zapálit pět naráz...“

„To nevádí.“ Natáhl jsem ruku. „Dej mi je.“

„Ale Jacku...“

„Dělej, Mae.“

Dala mi pět kapslí. Popošel jsem blíž a naházel jsem je nezapálené do ústřední kupky. Roje okolo nás se rozbzučely, ale stále se k nám neblížily. „Jasně,“ kývla. Okamžitě pochopila, co dělám. A už lovila další tuby s termitem. „Teď čtyři,“ řekl jsem a ohlížel jsem se po rojích. Byly neklidné, přeletovaly sem a tam. Nevěděl jsem, jak dlouho ještě zůstanou, kde jsou. „Tři pro tebe, jedna pro mě. Ty se postaráš o roje.“

„Dobře...“ Dala mi jednu kapsli. Zapálil jsem jí ty ostatní. Hodila je tím směrem, odkud jsme přišli. Roje odtančily pryč. „Tři... dva... jedna... teď!“ odpočítala.

Skrčili jsme se, schovali jsme se před ostrým zábleskem. Uslyšel jsem praskání, a když jsem se zase podíval, některé shluky se bortily a rozpadaly. Po zemi se válely jejich ostny. Bez váhání jsem zapálil další kapsli, a jen co začala plivat bílé jiskry, hodil jsem ji do středové kupky. „Padáme!“

Rozběhli jsme se k východu. Shluky se před námi hroutily. Mae snadno přeskakovala padající ostny a běžela stále dál. Upaloval jsem za ní a v duchu jsem počítal... tři... dva... jedna... Teď.

Ozvalo se cosi jako přiškrcené vřísknutí, potom přišel děsivý výbuch horkého plynu, halasná detonace a bodavá bolest v uších. Rázová vlna mě srazila na zem tak mocně, až jsem klouzal dopředu po blátě. Cítil jsem, jak mě ostny z koulí píchají po celém těle. Výbuch mi srazil brýle od noktovizoru, a tak jsem se ocitl vprostřed tmy. Tmy. Vůbec nic jsem neviděl. Setřel jsem si bláto z obličeje. Snažil jsem se vstát, ale uklouzl jsem a padl. „Mae,“ vyřázel jsem. „Mae...”

„Explodovalo to,“ ozvala se překvapeným tónem.

„Mae, kde jsi? Nevidím.“

Všechno bylo černé jako uhel. Neviděl jsem zhola nic. Byl jsem v hloubi nějaké hnusné jeskyně plné ježatých potvorností a neviděl jsem. Bojoval jsem s panikou. „V pořádku,“ řekla Mae. Ve tmě jsem ucítil, jak mě chytila za paži. Bylo jasné, že mě vidí. „Svítilnu máš u pasu,“ oznámila mi. A vedla mi ruku. Šmátral jsem ve tmě po sponě. Našel jsem ji, ale nešla mi odepnout. Byla to pružinová svorka a prsty mi na ní neustále klouzaly. Uslyšel jsem vrčení, nejdřív tiše, ale začínalo sílit. Ruce se mi potily. Konečně svorka povolila a já jsem s ulehčeným povzdychem rozsvítil. Ve studeném halogenovém světle jsem uviděl Mae; ještě pořád měla brýle pro noční vidění a dívala se stranou. Přejel jsem paprskem světla po jeskyni. Výbuch ji proměnil. Hodně shluků se rozpadlo a všude po podlaze ležely ostny. Nějaká hmota na dně jeskyně začala hořet. Od země se valil štiplavý, smrdutý dým. Vzduch byl tmavý a dal se krájet... Couvl jsem a pod nohama jsem ucítil něco měkkého. Podíval jsem se dolů a uviděl jsem košili Davida Brookse. Pak mi došlo, že stojím na tom, co zbylo z Davidova trupu proměněného v jakýsi bolavý rosol. Pravou nohou jsem mu stál rovnou v břiše. Kostí hrudního koše mě škrábly do holeně a na kalhotách mi zanechaly bílou šmouhu. Rozhlédl jsem se a uviděl jsem Davidův obličej, přízračně bílý a rozežraný natolik, až se bezvýrazností podobal tvářím, jež napodobovaly roje. Okamžitě se mi udělalo na zvracení a pocítil jsem pachuť žluči. „Jdeme,“ chytila mě Mae za ruku a pevně ji stiskla. „Jdeme pryč, Jacku.“ Když jsem uvolnil nohu z mrtvolý, mlasklo to. Pokusil jsem se otřít si botu o zem a zbavit se bílého slizu. Už jsem nemyslel, jen jsem přemáhal

nutkání zvracet a neodolatelou hrůzu. Nejradši bych utekl. Mae na mě mluvila, ale neslyšel jsem ji. Prostor kolem sebe jsem viděl jen útržkovitě a matně jsem si uvědomoval, že roje se vynořují ze všech stran, jeden po druhém, stále přibývají. Za chvíli se hemžily všude. „Potřebuju tě, Jacku.“ Mae držela v napřažené ruce čtyři kapsle, já jsem roztřeseně vztáhl ruku se zapalovačem, neznámo jak jsem je zažehl a ona je rozházela do všech směrů. Přimáčkla jsem si honem dlaně na oči a všude kolem mě začaly třeskat žhavé koule. Když jsem se zase podíval, roje byly pryč. Za pouhých pár chviliek se ale zase začaly vynořovat. Nejdřív jeden, pak tři, potom šest, deset... a dál už jich bylo příliš, než abych je spočetl. Slétaly se se vzteklým bzučením k nám. „Kolik toho zbylo?“ zeptal jsem se.

„Osm.“

V tu chvíli jsem pochopil, že to nedokážeme. Že jsme příliš hluboko v jeskyni. Jaktěživi se nedostaneme ven. Neměl jsem ponětí, kolik rojů kolem nás je – paprsek halogenového světla přeskakoval sem a zase tam po něčem, co vypadalo jako celá armáda. „Jacku...“ Mae napřáhla ruku. Jako by ani na chvilku neztratila víru. Zapálil jsem další tři kapsle, Mae je hodila a při tom jsme se vraceli ve vlastních stopách ke vstupu. Držel jsem se blízko u ní, ale věděl jsem, že naše situace je beznadějná. Každý záblesk rozptýlil roje jen na chvilku. Potom se rychle sešikovaly. Bylo jich příliš mnoho. „Jacku.“ Zase napřažená ruka s termitem.

Už jsem viděl vchod do komory, byl jen pár metrů od nás. Od všeho toho štiplavého kouře mi slzely oči. Paprsek ze svítilny protínal prach jen v tenkém proužku. Vzduch houstl a houstl. Poslední série doběhla rozžhavených záblesků – a byli jsme ve vchodu. Viděl jsem rampu vedoucí zpátky na povrch. Nikdy by mě nenapadlo, že se dostaneme takhle daleko. To už jsem ale nemyslel, všechno byly jen samé dojmy. „Kolik jich zbylo?“ zeptal jsem se.

Mae neodpověděla. Odkudsi shora jsem zaslechl rachocení motoru. Když jsem zvedl hlavu, uviděl jsem, jak nahoře nadskakuje bílé světlo. Rachocení už bylo hodně silné – slyšel jsem, jak motor nabírá obrátky – a pak jsem uviděl, jak nad námi na rampě balancuje terénní tříkolka. „Z cestyyyy!“ řval Bobby, který stál u ní. Mae se otočila a rozběhla se nahoru po rampě a já jsem se štrachal za ní. Jen mlhavě jsem si uvědomoval, že Bobby zapaluje něco, co vzplálo oranžovým plamenem, a pak mě Mae přimáčkla na stěnu chodby a tříkolka bez

jezdce se hlučně řítila po rampě dolů ke komoře a z palivové nádrže jí visel hořící hadr. Motorizovaný Molotovův koktejl se valil do uzavřené prostory plné prachu. Jakmile vozidlo projelo kolem nás, Mae mě rázně praštila do zad. „Utíkej!“ Posledních pár metrů po rampě jsem překonal tryskem. Bobby se k nám napřahoval a tahal nás k sobě nahoru. Upadl jsem a rozedřel jsem si koleno, ale sotva jsem to cítil a on mě zase vytáhl na nohy. Pak jsem ze všech sil utíkal ke vchodu do jeskyně a skoro jsem se k němu dostal, když tu nás srazil na zem žhnoucí výbuch a já jsem letěl vzduchem a vrazil jsem do jedné ze stěn chodby. Vstal jsem a hlava mi třeštila. O svítlnu jsem přišel. Odněkud zezadu jsem slyšel podivný ječivý zvuk, nebo jsem si to aspoň myslel. Podíval jsem se po Mae a Bobbym. Už vstávali. Vrtulník se pořád vznášel nad námi a my jsme se vyškrábali do kopce a zhroutili se přes okraj kupy a skáceli se dolů po svahu, do chladivé, černé pouštní tmy. Poslední, co jsem videi, byla Mae, jak mává na vrtulník, ať letí pryč, letí pryč, letí pryč... Potom jeskyně vybuchla.

Země pod mýma nohama sebou šklubla a mě to porazilo. Padl jsem na zem a od rázové vlny mě prudce rozbolelo v uších. Slyšel jsem hluboké burácení exploze. Z ústí jeskyně se vyvalila nahoru obrovská běsnící ohnivá koule, oranžová a černě lemovaná. Cítil jsem, jak se ke mně valí vlna žáru, ale pak to přestalo a najednou bylo úplné ticho a celý svět kolem mě zčernal. Nevím jistě, jak dlouho jsem pod hvězdami ležel. Určitě jsem ztratil vědomí, protože pak už si jen vzpomínám, jak mě Bobby cpal na zadní sedadlo do vrtulníku. Mae už byla uvnitř, nakláněla se a zapínala mi pás. Oba se na mě dívali ustaraně. Otupěle jsem přemýšlel, jestli nejsem zraněn. Žádnou bolest jsem necítil. Dveře se za mnou zabouchly a Bobby si nasedl dopředu k pilotovi. Dokázali jsme to. Podařilo se nám to.

Nemohl jsem ani uvěřit, že je po všem.

Vrtulník vzletěl a já jsem v dálce zahlédl světla laboratoře.

KOŘIST

DEN SEDMÝ

00.12

„Jacku.“

Julie se ke mně vrhla, jen co jsem vyšel do chodby. Ve světle dopadajícím shora vypadala její tvář krásně, štíhle a elegantně. Opravdu byla krásnější, než jakou jsem si ji pamatoval. Měla ovázaný kotník a na ruce sádru. Objala mě a zabořila mi hlavu do ramene. Její vlasy voněly levandulí. „Jacku. Jacku... Díky bohu. že jsi naživu.“

„Ale jo, jsem v pořádku,“ zachraptěl jsem.

„Jsem tak ráda... tak ráda.“

Jen jsem stál a cítil, jak se ke mně tiskne. Pak jsem ji sevřel taky. Nevěděl jsem, jak mám reagovat. Ona byla tak plná síly – a já tak vyčerpaný a ubitý. „Není ti nic, Jacku?“ zeptala se a dál mě objímala.

„Kdepak, Julie,“ řekl jsem jen o málo hlasitěji než šeptem. „Není mi nic.“

„Co to máš s hlasem?“ zeptala se a odtáhla se, aby se na mě mohla podívat. Prohlížela si můj obličej. „Co se stalo?“

„Asi si popálil hlasivky,“ odpověděla Mae. I ona mluvila chraptivě. Obličej měla začeměný od sazí. Na tváři měla jeden šrám a na čele druhý. Julie mě znovu objala a prsty mi zavadila o košili. „Miláčku, ty sis ublížil...“

„To je jenom košile.“

„Jacku, určitě sis neublížil? Já bych řekla, že ano...“

„Ne, je mi dobře.“ Neobratně jsem od ní poodstoupil.

„Ani nevíš, jak jsem ti vděčná za to, co jsi dneska v noci udělal, Jacku. Co jste všichni udělali,“ dodala a obrátila se k ostatním. „Ty, Mae a taky Bobby. Je mi jenom líto, že jsem tu nebyla a nemohla vám pomoci. Víím, že je to všechno moje chyba. Ale jsme vám moc vděční. Myslím firma.“ Tak firma? pomyslel jsem si. Ale řekl jsem jen tohle:

„No co, prostě se to udělat muselo.“

„To ano, to rozhodně ano. Rychle a rázně. A tys to udělal, Jacku. Díky bohu.“ Ricky stál opodál a usilovně přikyvoval. Vypadal jako takový ten mechanický pták, co pije ze sklenice. Hlava nahoru, hlava dolů. Vypadalo to neskutečně, jako bych byl někde na jevišti.

„Myslím, že bychom se měli všichni na oslavu napít,“ prohlásila Julie, když jsme už šli po chodbě. „Určitě tu někde je šampaňské. Ricky? Je tu? Ano? Chci oslavit to, co dokázali.“

„Já chci jenom spát,“ ohlásil jsem.

„Ale no tak, jenom skleničku.“

Typická Julie, řekl jsem si. Pevně vězí ve vlastním světě a nevšímá si, jak je všem okolo ní. Jestli jsme všichni v tu chvíli po něčem vůbec netoužili, tak napájel se šampaňským.

„Ale díky za nabídku,“ vrtěla Mae hlavou.

„Vážně ne? Opravdu? Bylo by to fajn. Co ty, Bobby?“

„Snad zítra,“ odpověděl.

„No dobře, jak chcete, koneckonců vy jste hrdinové! Takže to zapijeme až zítra.“ Všiml jsem si, jak spěšně mluví, jak rychle se pohybuje. Vzpomněl jsem si na Elleniny komentáře o tom, že asi něco bere. Určitě to vypadalo, že v sobě něco má. Byl jsem ale tak utahaný, že mi to bylo úplně jedno.

„Informovala jsem už Larryho Handlera, to je šéf firmy,“ vykládala. „A on je vám všem moc vděčný.“

„To je milé,“ utrousil jsem. „A oznámí to taky armádě?“

„Armádě? A co jako?“

„Jak se ten pokus zvrtnul.“

„Ale Jacku, to už je vyřešené. Tys to vyřešil.“

„Nebyl bych si tak jistý,“ namítl jsem. „Některé roje mohly uniknout. Anebo tam mohlo být i další hnízdo. Myslím, že pro jistotu by se měla zavolat armáda.“ Ve skutečnosti jsem si nemyslel, že by nám něco uniklo, ale chtěl jsem, aby se sem dostali lidé zvnějšku. Byl jsem utahaný. Chtěl jsem, aby to někdo převzal. „Armáda?“ Julie sklouzla pohledem k Rickymu a pak se zase podívala na mě. „Jacku, máš naprosto pravdu,“ prohlásila pevně. „Situace je nesmírně vážná. Pokud je sebemenší možnost, že jsme něco přehlédli, musíme je hned uvědomit.“

„To jest ještě teď v noci.“

„Ano, souhlasím, Jacku. Teď v noci. A udělám to hned.“

Střelil jsem pohledem po Rickym. Sel s námi a pořád strojově přikyvoval. Nechápal jsem to. Předtím se přece tolik hrozil, tolik měl strach, že se o experimentu dozví veřejnost! Teď jako by mu to nevadilo. „Vy tři se jděte prospat,“ navrhla Julie, „já zavolám svým známým do Pentagonu.“

„Půjdu s tebou,“ oznámil jsem.

„To vážně není potřeba.“

„Ale já chci.“

Zadívala se na mě a usmála se. „Ty mi nevěříš?“

„O to nejde,“ vysvětlil jsem. „Třeba ale budou mít dotazy, na které bych mohl odpovédět.“

„Aha, tak dobře. Dobrý nápad. Skvělý.“

Věděl jsem jistě, že se stalo něco nedobrého. Jako bych byl na jevišti a všichni hráli svoje role. Až na to, že jsem nevěděl, v čem to drama vězí. Loupl jsem očima po Mae. Maličko se mračila. Určitě to vycítila taky. Prošli jsme komorami do obytné části. Přišlo mi, že tu je nepříjemně studený vzduch; roztřásl jsem se. Vešli jsme do kuchyně a Julie sáhla po telefonu. „Tak si zavoláme, Jacku.“

Došel jsem k ledničce a vzal jsem si zázvorové pivo. Mae si vzala ledový čaj. Bobby pivo. Všichni jsme měli žízeň. Všiml jsem si, že v lednici trůní a čeká láhev šampaňského. Dotkl jsem se jí; byla vychlazená. A kromě toho tam bylo i šest do ledova vychlazených sklenic. Plánovala tu oslavu předem. Julie stiskla tlačítko hlasitého telefonu. Uslyšeli jsme oznamovací tón. Vytukala číslo. Ale nedovolala se. Linka byla najednou hluchá. „Hm? Zkusím to znovu...“

Navolila číslo podruhé. A znovu se nedovolala.

„To je zvláštní. Ricky, nemůžu se dovolat ven.“

„Zkus to ještě jednou,“ navrhl Ricky.

Upíjel jsem zázvorové pivo a pozoroval je. Bylo očividné, že to je divadýlko, výstup, který si pro nás nacvičili. Julie svědomitě vytlačila číslo potřetí. Napadlo mě, na jaké číslo to asi volá. Že by znala číslo do Pentagonu z paměti? „Kdepak, nic,“ oznámila nám.

Ricky si vzal telefon, prohlédl si ho a zase ho odložil. „Měl by být v pořádku,“ hrál zmateného.

„Pro boha živého,“ zaúpěl jsem. „Já si tipnu, ano? Něco se stalo a ven se nejde dovolat.“

„Ne, ne, určitě jde,“ tvrdil Ricky.

„Je to pár minut, co jsem volala,“ řekla Julie. „Chvíli před tím, než jste se vrátili.“

Ricky se odvrátil od stolu. „Prověřím linky.“

„Jen proveř,“ kabonil jsem se na něj.

Julie se na mě pátravě zadívala. „Jacku, děláš mi starosti,“ řekla.

„Hm?“

„Ty se zlobíš.“

„Vodíte mě za nos.“

„Zaručuji ti, že to tak není,“ prohlásila tiše a zadívala se mi do očí. Mae vstala od stolu a oznámila, že se jde osprchovat. Bobby se odlouдал do společenské místnosti zahrát si videohru, protože takhle relaxoval obvykle. Brzy jsem už slyšel palbu ze samopalů a smrtelný chropot padouchů. Zůstali jsme s Julií v kuchyni sami. Naklonila se ke mně přes stůl. Mluvila tlumeným, upřímným hlasem. „Jacku, asi ti dlužím vysvětlení.“

„Ne, nedlužíš.“

„Myslím vysvětlení toho, jak jsem se chovala. A jak jsem se v poslední době rozhodovala.“

„Na tom nezáleží.“

„Mně ano.“

„Až jindy, Julie.“

„Chci ti to říct hned. Je to tak, že jsem prostě chtěla zachránit firmu, Jacku. Nic jiného. S tou kamerou to nevyšlo a opravit jsme ji nedokázali, a tak jsme přišli o smlouvu a společnost se hroutila. Ještě nikdy jsem nebyla ve firmě, která jde ke dnu. Ještě ani jedna společnost se mi nehroutila pod rukama a já nechtěla, aby Xymos byl první. Vsadila jsem si na něj, byla jsem do toho zažraná a jistou roli asi hrála i moje pýcha. Chtěla jsem ji zachránit. Víím, že jsem situaci nezhodnotila dobře. Byla jsem zoufalá. Nikdo jiný za to nemůže. Všichni to chtěli zarazit. To já jsem je nutila pokračovat. Bylo to... byla to moje křížácká výprava.“ Pokrčila rameny. „A všechno to bylo k ničemu. V několika dnech firma krachne. Přišla jsem o ni.“ Naklonila se ještě blíže. „Ale nechci přijít i o tebe. Nechci přijít o rodinu. Nechci přijít o nás.“

Mluvila ještě tišeji, napřáhla se přes stůl a přikryla mi ruce dlaněmi. „Chci to napravit, Jacku. Chci to dát do pořádku a začít zase správně.“ Odmlčela se. „A doufám, že ty to chceš taky.“

„Nevím jistě,“ odtušil jsem.

„Jsi unavený.“

„Ano. Ale stejně nevím, co s tím.“

„To jako s námi dvěma?“

„Tenhle rozhovor mě příšerně štve,“ prohlásil jsem. A taky že štal. Lezlo mi na nervy, že s tím začala, když jsem tak unavený, když jsem zrovna prošel martyriem, při kterém jsem div nepřišel o život a které koneckonců zavinila právě ona. Štvalo mě, že svou účast na tom maléru šmahem ohodnotila jako pouhé „špatné zhodnocení situace“, ačkoli šlo o něco podstatně horšího.

„Jacku, proč to nemůže být zase tak, jak to bývalo?“ vydechla a najednou se naklonila až ke mně a pokusila se mě políbit na rty. Odtáhl jsem se a odvrátil jsem hlavu. Prosebně se na mě dívala.

„Jacku, prosím.“

„Není na to ani ta pravá chvíle, ani pravé místo, Julie.“

Odmlika. Nevěděla, co má říct. „Dětem se po tobě stýská,“ řekla pak.

„To věřím. Mně po nich taky.“

Propukla v pláč. „Ale po mně se jim nestýská...“ vzlykala. „Na mně už jim nezáleží... na vlastní matce...“ Znovu se natáhla po mojí ruce. Dovolil jsem jí to. Snažil jsem se utřídit si myšlenky. Ale cítil jsem jen únavu a trapnost. Kéž by přestala plakat. „Julie...“

V interkomu cvaklo. Uслýšel jsem Rickyho zesílený hlas. „Slyšíte mě všichni? Něco se stalo s linkami. Radši sem hned přijďte.“ Ústřednu tvořila vlastně jen jedna velká komora v rohu místnosti pro údržbu. Uzavírala se na těžké bezpečnostní dveře, v jejichž horní části bylo okénko z tvrzeného skla. Jím jsem viděl všechny panely a přepínačové desky pro veškeré telekomunikace, jež laboratoř používala. Také jsem viděl, že velké trsy kabelů někdo vyrval ven. A v rohu komory bezvládně ležel Charley Davenport. Vypadalo to, že je mrtvý. Brada mu visela a oči se upíraly do prázdna. Pokožku měl nachově šedou. Kolem hlavy mu vířil černý bzučící roj. „Naprostu nechápu, jak se to stalo,“ vykládal Ricky. „Když jsem se na něj byl podívat, tak tvrdě spal...“

„Kdy to bylo?“ chtěl jsem vědět.

„Tak asi před půl hodinou.“

„A ten roj? Jak ten se sem dostal?“

„Nemám ponětí. Musel si ho přinést zvenčí.“

„Jak? Prošel přece přetlakovými komorami.“

„To já vím, ale...“

„Ale co, Ricky? Jak se to mohlo stát?“

„Třeba... já nevím, třeba ho měl v krku nebo tak něco.“

„V krku?“ podivil jsem se. „To jako že mu visel u mandlí? Sám přece víš, že ta věc zabíjí.“

„Jo, to vím. Samozřejmě že to vím.“ Pokrčil rameny. „Nechápu to.“ Upřeně jsem se na Rickyho díval a snažil jsem se přijít na to, proč se tak chová. Právě zjistil, že do jeho laboratoře pronikl vraždící nanorob, ale jako by ho to ani trochu nevyvedlo z klidu. Mluví o tom všem velice nenuceně. Přispěchala k nám Mae. Jediným pohledem zhodnotila situaci. „Podíval se někdo na nahrávky bezpečnostních kamer?“ zeptala se.

„To nejde,“ odušil Ricky a ukázal do ústředny. „Jejich ovládání je mimo provoz – támhle vevnitř.“

„Takže nevíš, jak se tam dostal?“

„Ne. Ale evidentně nechtěl, abychom někam volali. Aspoň... aspoň to tak vypadá.“

„Proč by tam Charley vůbec chodil?“ divila se Mae.

Zavrtěl jsem hlavou. Neměl jsem ponětí.

„Ústředna je vzduchotěsná,“ upozornila Julie. „Třeba věděl, že je infikovaný, a chtěl se tam uzavřít. Zamkl dveře zevnitř.“

„Opravdu?“ nadhodil jsem. „Jak to víš?“

„Mno... jenom jsem tak uvažovala... totiž...“ Nahlížela skrz sklo. „A taky... vidíte, jak se zámek odráží v tom kování? Támhle.“ Neobtěžoval jsem se tam dívat. Zato se podívala Mae a já uslyšel, jak říká: „Opravdu, Julie, je to tak. Dobrý postřeh. Mně to uniklo.“ Znělo to hodně falešně, ale Julie jako by na to nehodlala reagovat. Takže všichni už zase hrajeme komedii. Všechno je inscenované. A já nechápu proč. Jenže jak jsem tak pozoroval Mae, povšiml jsem si, že se k její ženě chová nesmírně ostražitě. Skoro jako by se jí bála, anebo jako by se přinejmenším bála ji urazit. To bylo divné.

A poněkud děsivé.

„Můžeme ty dveře nějak odemknout?“ zeptal jsem se Rickyho.

„Asi ano. Vince má nejspíš univerzální klíč. Teď ale nikdo odemykat nebude, Jacku. Aspoň dokud je tam ten rob.“

„Takže nikam nemůžeme volat?“ nadhodil jsem. „Uvázli jsme tu? Jsme izolovaní?“

„Do zítřka jistě. Ráno se ale vrátí vrtulník, lítá tak pravidelně.“
Ricky mžoural skrze sklo na tu zkázu. „Panejo. Charley ty přepojovací panely pěkně zřídil.“

„Proč to podle tebe udělal?“ zajímal jsem se.

Ricky potřásl hlavou. „Sám víš, že Charley byl tak trochu cvok. Podivín. Všechno to prdění a pobrukování... mírně mu šplouchalo na maják, Jacku.“

„Já si to nikdy nemyslel.“

„Je to jenom můj názor.“

Stoupl jsem si vedle Rickyho a podíval jsem se okénkem dovnitř. Roj bzučivě poletoval Charleymu kolem hlavy a já jsem uviděl, jak se na mrtvém těle začíná vytvářet mléčný povlak. Jako obyčejně. „Co tam takhle vehnout kapalný dusík?“ navrhl jsem. „Zmrazit roj?“

„To by nejspíš šlo,“ kývl Ricky, „ale bojím se, že tím by se zničilo zařízení.“

„Nemůžeme nastavit klimatizaci tak, aby to vysálo částičky ven?“

„Už teď jede naplno.“

„A nechceš použít hasicí přístroj a...“

Zavrtěl hlavou. „V hasicích přístrojích je halon. Na částičky by to nemělo účinek.“

„Takže se dovnitř vůbec nedostaneme.“

„Pokud vím, tak ne.“

„Co mobily?“

Zavrtěl hlavou, „I z antén jde signál přes ústřednu. Všechny dostupné druhy komunikace, mobily, Internet, vysokorychlostní datové připojení, všechno jde skrz ústřednu.“

„Charley věděl, že ta místnost je vzduchotěsná,“ ozvala se Julie. „Vsadila bych se, že tam šel, aby nás ochránil. Zachoval se obětavě. A odvážně.“ Rozvíjela teorii o Charleym, dodávala barvy a detaily. Trochu to odvádělo pozornost, když uvážíme, že hlavní problém byl i nadále nevyřešen: jak odemknout dveře a zlikvidovat roj.

„Má ústředna ještě další okna?“ zeptal jsem se.

„Ne.“

„Tohle okno ve dveřích je jediné?“

„Ano.“

„No výborně, tak ho zatemníme a vevnitř zhasneme. Pak počkáme pár hodin, dokud roji nedojde energie.“

„Když já nevím...“, ozval se Ricky pochybovačně.

„Co to povídáš, Ricky?“ pokárala ho Julie. „Já si myslím, že to je skvělý nápad. Za pokus to rozhodně stojí. A uděláme to hned teď.“

„No tak dobře.“ Ricky se jí střelhlbitě podřídil. „Ale bude potřeba počkat šest hodin.“

„Nemluvil takhle o třech?“ nadhodil jsem.

„Mluvil, ale chci to otevřít až za delší dobu. Kdyby se roj dostal ven, jsme všichni v loži.“

Nakonec jsme se právě na tomhle usnesli. Sehnali jsme černou látku, přilepili ji na okno a přes to dali černou lepenku. Zhasnuli jsme a vypínač zalepili. Po tom všem se mě zase zmocnilo vyčerpání. Podíval jsem se na hodinky. Byla jedna po půlnoci. „Musím sejít vyspat,“ ohlásil jsem.

„Vyspat bychom se měli všichni,“ souhlasila Julie. „Můžeme se na to znovu podívat ráno.“

Všichni jsme se vydali k obytnému modulu. Mae se loudala vedle mě. „Jak ti je?“ zeptala se.

„Jde to. Trochu mě začínají bolet záda.“

Přikývla. „Radši se ti na to mrknu.“

„Proč?“

„Prostě se na to podívám, ještě než si lehneš.“

„Jacku, ty chuděrko moje,“ litovala mě Julie.

„Co je?“

Seděl jsem na kuchyňském stole se svlečenou košilí. Julie a Mae stály za mnou a nespokojeně pomlaskávaly. „Tak co je?“

„Pár puchýřů,“ odpověděla Mae.

„Pár?“ zhrozila se Julie. „Má celá záda pokrytá...“

„Někde tu myslím jsou obvazy,“ skočila jí do řeči Mae a sáhla pod dřez pro lékárníčku. „No to doufám.“

Julie se na mě usmála. „Jacku, ani nevíš, jak je mi líto, že sis tímhle vším musel projít.“

„Asi to trochu štípne,“ řekla Mae.

Věděl jsem, že Mae by se mnou ráda mluvila o samotě, ale naskytla se příležitost. Julie nás spolu samotné nenechá ani na chvíli. Žárlí na Mae odjakživa, žárlila už dávno, když jsem ji přivedl do firmy, a teď s ní soupeří o moji pozornost. Vůbec mi to nelichotilo.

Obvazy ze začátku, když mi je Mae přiložila, chladily, ale za chvilku to začalo pěkně bodat. Cukl jsem sebou. „Nevím, co tu máme proti bolesti,“ přemýšlela nahlas Mae. „Na dost velké ploše máš popáleniny druhého stupně.“ Julie se zběsile prohrabovala lékárníčkou a vyhazovala věci ven hlava nehlava. Tubičky a plechovky s rachtáním dopadaly na podlahu. „Je tu morfium,“ prohlásila posléze a zvedla v ruce lahvičku. Rozzářeně se na mě usmála. „To by mělo zabrat!“

„Morfium nechci.“ namítl jsem. Ve skutečnosti bych nejradši řekl, že chci, aby šla spát. Julie mi šla na nervy. Její překotnost a neklid mi brnkaly na nervy. A chtěl jsem mluvit s Mae o samotě.

„Nic jiného tu není, leda aspirin,“ na to Julie.

„Aspirin mi stačí.“

„Já mám ale strach, že to nebude...“

„Aspirin mi stačí.“

„Nemusíš po mně hned vyjíždět.“

„Promiň. Není mi dobře.“

„Jenom se ti snažím pomoci.“ Julie odstoupila. „A jestli chcete být spolu sami, tak stačí říct.“

„Ne, nechceme být sami.“

„Prostě ti jen chci pomoci.“ Vrátila se zase k lékárníčce. „Třeba tu ještě něco je...“ Krabičky s leukoplasty a umělohmotné lahvičky antibiotik padaly na podlahu.

„Julie, můžeš toho prosím nechat?“

„Co zase dělám? Co dělám tak hrozného?“

„Prostě toho nech.“

„Jenom ti chci pomoci.“

„To já vím.“

Za mými zády se ozvala Mae. „Hotovo, už to je. Do zítřka by to mělo vydržet.“ Zívla. „A teď, když dovolíte, půjdu spát.“ Poděkoval jsem jí a díval jsem se, jak odchází. Když jsem se otočil, Julie mi podávala skleničku s vodou a dva aspiriny.

„Díky.“

„Ta ženská se mi nikdy nelíbila.“

„Radši se trochu prospíme.“

„Jsou tu jenom postele pro jednoho.“

„Já vím.“

Došla ke mně. „Ráda bych byla s tebou, Jacku.“

„Jsem vážně unavený. Uvidíme se ráno, Julie.“

Vrátil jsem se do svého pokoje a podíval jsem se na postel. Se svlékáním jsem se neobtěžoval. Usnul jsem dřív, než se mi hlava zabořila do polštáře.

04.42

Spal jsem neklidně, neustále mě trápily děsivé sny. Zdálo se mi, že jsem zase v Monterey a беру si Julii, stál jsem před knězem a ona došla ke mně ve svatebních šatech, a když zvedla závoj, otráslo mnou, jak je krásná a mladá a štíhlá. Usmála se na mě a já jí úsměv oplatil a snažil jsem se skrýt svou tíseň. Najednou jsem totiž viděl, že je víc než štíhlá, její obličej byl hubený, skoro kost a kůže. Skoro jako lebka. Pak jsem se otočil dopředu, ke knězi, ale ona to byla Mae, nalévala do zkumavek barevné tekutiny a zase je vylévala. Když jsem obrátil hlavu zpátky k Julii, zuřila a říkala, že se jí ta ženská nikdy nelíbila. A bůhvíproč to byla moje chyba. Já jsem za to mohl. Na chvilku a celý zpocený jsem se probudil. Polštář byl provlhlý. Otočil jsem ho a zase jsem usnul. Viděl jsem sám sebe, jak spím na posteli, zvedl jsem hlavu a spatřil jsem, že dveře jsou otevřené. Z chodby vnikalo dovnitř světlo. Na moji postel padl stín. Vešel Ricky a podíval se dolů na mě. Obličej v protisvětle měl tmavý, a tak jsem neviděl jeho výraz, ale řekl: „Vždycky jsem tě měl rád, Jacku.“ Sklonil se, že mi něco zašeptá do ucha, a když se ke mně jeho hlava blížila, uvědomil jsem si, že to tak není, že mě chce políbit. Chce mě vášnivě políbit na rty. Ústa měl otevřená a olizoval si rty. Hrozně mě to vyvedlo z míry, nevěděl jsem, co mám dělat, ale v tu chvíli vešla Julie. „Co se to děje?“ zeptala se a Ricky se spěšně odtáhl a cosi vyhýbavě poznamenal. Julie se velice vztekala. „Teď ne, ty hlupáku,“ řekla mu, načež Ricky znovu poznamenal cosi vyhýbavého. „Vůbec to není potřeba, postarám se o to sama,“ prohlásila Julie potom. A Ricky na to: „Při provádění intervalové globální optimalizace mají deterministické algoritmy jisté koeficienty konstrikce.“ A ona: „Když se tomu nebudeš bránit, neublíží ti to.“ Rozsvítila v pokoji a odešla. A v tu chvíli jsem byl zase na svatbě v Monterey a Julie stála vedle mě v bílém a já se obrátil k hostům a uviděl jsem, že v první řadě sedí moje tři děti, usmívají se a jsou šťastné. A najednou se jim kolem úst objevily černé linky, ty se šířily na celá těla, dokud je nepokryla černá vrstva. Děti se dál usmívaly, ale já jsem propadl děsu. Rozběhl jsem se k nim, ale nebyl jsem s to černý povlak setřít. A Nicole řekla klidně: „Nezapomeň na rozstřikovače, tati.“

Probudil jsem se zamotaný do povlečení a zbrocený potem. Dveře do pokoje byly otevřené. Z chodby mi až na postel padal obdélník světla. Podíval jsem se na monitor. Čtyři padesát pět ráno. Zavřel jsem oči a chvilku ležel, ale spánek už nepřicházel. Byl jsem propocený a nebylo mi zrovna příjemně. Rozhodl jsem se, že si dám sprchu. Takže jsem vylezl z postele krátce před pátou ranní.

Na chodbě panoval klid. Došel jsem po ní až k umývárnam. Dveře do všech ložnic byly otevřené, což mi přišlo divné. Jak jsem šel kolem, viděl jsem všechny, jak spí. Viděl jsem spát Rickyho, Bobbyho, Julii, Vince. Mae v posteli nebyla. A samozřejmě ani Charley. Stavil jsem se v kuchyňce a vzal jsem si z ledničky zázvorové pivo. Měl jsem hroznou žízeň, v krku jsem měl vyprahlo, až to bolelo. A bylo mi i trochu zle od žaludku.

Podíval jsem se na láhev šampaňského. Najednou jsem měl podivné tušení, jako by s ní snad někdo něco provedl. Vyndal jsem ji a podíval jsem se pořádně, jak je uzavřená, prohlédl jsem si kovovou fólii pokrývající zátku. Všechno vypadalo zcela normálně. Nikdo s ní nic neprovedl, nebyly tu žádné stopy po vpichu, prostě nic. Obyčejná láhev šampaňského.

Dal jsem ji zpátky a zavřel jsem dveře lednice.

Napadlo mě, jestli nejsem k Julii nespravedlivý. Třeba si opravdu myslí, že udělala chybu, a chce to všechno napravit. Třeba mi jen chce dát najevo vděk. Třeba jsem na ni moc hrubý. Moc nemilosrdný. Když si to totiž proberu celé, co vlastně udělala podezřelého nebo zlého? Radovala se, že mě vidí, i když to přeháněla. Přiznala odpovědnost za ten pokus a omluvila se za to. Okamžitě souhlasila, že zavolá armádu. Schválila i můj plán, jak zabít roj v ústředně. Udělala, co udělat mohla, aby dala najevo, že mě podporuje, že je na mojí straně. Přesto jsem byl znepokojen.

A samozřejmě je tu ta záležitost s Charleym a jeho rojem. Rickyho tvrzení, že Charley možná nějak nesl roj uvnitř vlastního těla, v ústech nebo v podpaží nebo co, mi připadalo dost nesmyslné. Roje v několika vteřinách zabíjejí. Takže zbývá otázka: jak se roj dostal s Charleym do ústředny? Vnikl dovnitř zvenčí? Proč pak ale nenapadl Julii, Rickyho ani Vince? Pustil jsem sprchu z hlavy.

Rozhodl jsem se zajít do místnosti údržby a prohlédnout si dveře ústředny. Třeba jsem něco přehlédl. Julie toho hodně namluvila a

přetrhávala mi myšlenky. Skoro jako by mi chtěla zabránit, abych na něco přišel... A už je to tu zas, všechno vyčítám Julii.

Prošel jsem komorou, po chodbě, pak skrz další komoru. Když je člověk unavený, dost ho ty věčné proudy vzduchu otravují. Došel jsem do obslužné části a dorazil až ke dveřím do ústředny. Nenašel jsem nic. Uslyšel jsem cvakání klávesnice a nahlédl jsem do biologické laboratoře. Mae seděla u monitoru.

„Co to děláš?“ zeptal jsem se.

„Prohlížím si videonahrávky.“

„Já myslel, že to nejde, protože Charley přerhal vedení.“

„Ricky to tvrdil. Ale není to pravda.“

Už jsem vyrazil kolem stolu, že se jí podívám přes rameno, ale zvedla ruku. „Jacku, možná to nebudeš chtít vidět,“ varovala mě.

„Cože? Pročpak?“

„Ono totiž... možná se ti to nebude chtít řešit. Zrovna teď. Co třeba zítra?“ Po tomhle jsem samozřejmě stůl v podstatě oběhl, jen abych viděl, co má na monitoru. A zarazil jsem se. Na obrazovce byl záběr na prázdnou chodbu. Dole datum a čas. „To má být ono?“ optal jsem se. „Tohle se mi nebude chtít řešit?“

„Ne.“ Otočila se i s židlí. „Podívej, Jacku, musíš projít všechny bezpečnostní kamery, jak jdou záběry za sebou, a ony nahrávají jenom deset okének za minutu, takže si člověk těžko může být jistý, co vlastně...“

„Ukaž mi to a hotovo, Mae.“

„Musím se kus vrátit...“ Několikrát stiskla tlačítko ZPĚT v rohu klávesnice. Stejně jako hodně nových bezpečnostních systémů byl i systém Xymosu vytvořen podle vzoru internetových browserů. Dalo se jít zpátky po vlastních stopách. Obrázky blikaly pozpátku, až se dostala na místo, kde chtěla být. Pak spustila přehrávání a obrázky bezpečnostních kamer přeskakovaly v rychlém sledu. Chodba. Hlavní výrobní hala. Jiný záběr na halu. Přetlaková komora. Další chodba. Místnost údržby. Chodba. Kuchyňka. Společenská místnost. Chodba v obytné části. Pohled ven na poušť osvětlenou reflektory. Chodba. Elektrárna. Pohled ven z přízemní úrovně. Další chodba. Zamrkal jsem. „Jak dlouho už tohle provozuješ?“

„Asi hodinu.“

„Proboha.“

Pak jsem uviděl chodbu. Šel po ní Ricky. Elektrárnu. Záběr ven, Julie vyšla do záře z reflektoru. Chodbu. Julii a Rickyho, jak se objímají, pak zase chodbu a...

„Moment.“

Mae stiskla klávesu. Podívala se na mě, nic neříkala. Další klávesa a obrázky pomalu blikaly pozpátku. Zastavila na kameře zabírající Rickyho a Julii.

„Deset okének.“

Pohyby byly rozmazané a trhavé. Ricky a Julie šli k sobě. Objali se. Bylo jasné, že mezi nimi panuje uvolněnost a důvěrnost. A pak se vášnivě políbili. „Do prdele,“ sykl jsem a odvrátil jsem se od obrazovky. „Do prdele, do prdele, do prdele.“

„Je mi to líto, Jacku,“ řekla Mae. „Nevím, co mám říkat.“

Zatočila se mi hlava, jako bych snad měl omdlít. Posadil jsem se na stůl. Byl jsem celým tělem odvrácený od obrazovky. Nedokázal jsem se tam dívat. Zhluboka jsem se nadechl. Mae ještě něco říkala, ale já ji neslyšel. Znovu jsem se nadechl. Pročísl jsem si rukou vlasy. „Vědělas o tom?“ zeptal jsem se.

„Ne. Víم to pár minut.“

„Věděl to někdo?“

„Ne. Někdy jsme si dělali legraci, jestli spolu něco nemají, ale nikdo to nemyslel vážně.“

„Pane na nebi.“ Znovu jsem si prohrábl vlasy rukou. „Pověz mi pravdu, Mae. Potřebuju znát pravdu. Věděla jsi o tom, anebo ne?“

„Ne, Jacku. Nevěděla.“

Ticho. Nadechl jsem se. Snažil jsem se urovnat si myšlenky.

„A víš, co je srandovní?“ nadhodil jsem. „To, že jsem už nějakou dobu měl podezření. To jest věděl jsem vcelku jistě, že se to stalo, jen jsem netušil, kdo... totiž... i když jsem to očekával, je to tak trochu otřes.“

„Nedivím se.“

„Nikdy by mě nenapadlo, že to je Ricky,“ pokračoval jsem. „Je takový... já nevím... úlisný. A žádný velký zvíře. Bůhvíproč jsem si nejspíš myslel, že klofla někoho významnějšího.“ A než jsem to dořekl, vybavilo se mi, o čem jsme po večeři mluvili s Ellen. Víš tak jistě, co je Juliin styl?

Bylo to poté, co jsem viděl toho chlapa v autě. Toho, jak jsem mu neviděl pořádně do tváře... Ellen: Říká se tomu odmítnutí při-

jmout nepříjemnou skutečnost. „Proboha,“ vrtěl jsem hlavou. Vztekal jsem se, bylo mi trapně, byl jsem zmatený, naštvaný. Měnilo se to co vteřinu. Mae čekala. Nehýbala se a nic neříkala. Byla zcela nehybná. Až potom se optala: „Chceš toho vidět víc?“

„Je toho víc?“

„Ano.“

„Sám nevím, jestli... ne, nechci toho vidět víc.“

„Možná bys měl.“

„Ne.“

„Možná by ti to totiž ulevilo.“

„Ani bych neřekl. Počítám, že to asi nesnesu.“

„Možná je to něco jiného, než si myslíš, Jacku. Přinejmenším to nebude přesně to, co si myslíš.“

Říká se tomu odmítnutí přijmout nepříjemnou skutečnost.

„Promiň, Mae,“ ošil jsem se, „ale už si nechci nic předstírat. Viděl jsem to. Vím, o co jde.“

Myslel jsem si, že zůstanu s Julií napořád. Že oba máme rádi naše děti, že jsme rodina, máme domov a společný život. A Ricky má malé děcko. Je to tak podivné. Vůbec mi to nedává smysl. Jenomže ono nikdy nic nedopadne tak, jak si to předem malujete. Slyšel jsem, jak Mae rychle ťuká do klávesnice. Otočil jsem se tak, abych viděl ji, ale ne obrazovku.

„Co to děláš?“

„Snažím se najít Charleyho. Přijít na to, co se s ním dělo v posledních pár hodinách.“ Dál ťukala. Nadechl jsem se. Má pravdu. Ať se v mém osobním životě udalo cokoli, je to už v pokročilé fázi. Nemůžu s tím nic udělat, aspoň ne teď hned. Úplně jsem se otočil a podíval jsem se na monitor.

„No dobře, tak se podíváme po Charleym.“

Dívat se na přeskakující, opakující se záběry z kamer, to hodně mátló. Lidé se objevovali a mizeli. Uviděl jsem Julii v kuchyni. Pak zase na záběru z kuchyně ji a Rickyho. Dveře ledničky se otevřely a zase zavřely. Vince v hlavní výrobní hale, pak blikl a zmizel. Uviděl jsem ho v chodbě – a už byl pryč. „Charleyho nevidím.“

„Třeba ještě spal,“ odhadla Mae.

„Jsou tu záběry i z ložnic?“

„Ano, kamery jsou i tam, ale to se musí změnit bezpečnostní režim. V obyčejném režimu se tam nepodíváš.“

„A jak je těžké ten režim změnit?“

„Nevím jistě. To je Rickyho práce. Systém je hodně složitý. Jediný Ricky pořádně ví, jak to funguje. Zkusíme Charleyho radši najít v normálním režimu.“ A tak jsme se snažili a hledali ho v záběrech dostupných kamer. Prohledávali jsme to ještě asi deset minut. Čas od času jsem musel uhnout pohledem, ale Mae to podle všeho žádné potíže nedělalo. Nakonec jsme ho našli na chodbě obytné části, jak jde a mne si oči. Zrovna se probudil. „A máme ho,“ hlásila Mae.

„Jaký je čas?“

Znehybněla obrázek, abychom si mohli odečíst čas. Bylo deset minut po půlnoci. „To je jenom asi půl hodiny před tím, než jsme se vrátili,“ poznamenal jsem.

„Ano.“ Posunula záběry dopředu. Charley zmizel z chodby, ale nakrátko jsme ho zachytili, jak jde ke koupelnám. Pak jsme spatřili Rickyho a Julii v kuchyni. Celý jsem se napjal. Jen si ale povídali. Pak Julie dala do lednice šampaňské a Ricky jí podával sklenice, aby je mohla uložit vedle láhve. Pro rychlost střídání okének bylo těžké mít jistotu, co se dělo potom. Deset okének za minutu, to znamená jeden obrázek každých šest vteřin. Proto byl děj rozplízlý a trhaný, zvlášť když se něco odehrávalo rychle, takže se toho hodně stalo i mezi záběry. Ale domníval jsem se, že se stalo tohle:

Charley vešel a začal se s nimi bavit. Usmíval se a byl veselý. Ukázal na sklenice. Julie a Ricky je při řeči s ním ukládali na místa. Pak zvedl ruku, ať přestanou. Ukázal na sklenku, kterou Julie držela v ruce, než ji dá do lednice. Něco řekl. Julie zavrtěla hlavou a dala sklenku dovnitř.

Charley jako by se zatvářil zmateně. Znovu ukázal na další sklenici. Julie zavrtěla hlavou. Pak se Charley nahrbil a vytrčil bradu, jako by se začínal vztekat. Několikrát klepl prstem na stůl, jako by něco zdůrazňoval. Ricky popošel a stoupl si mezi Julii a Charleyho. Choval se, jako by přerušoval hádku. Konejšivě napřáhl k Charleymu ruce: uklidni se. Charley se neuklidňoval. Ukazoval na dřez, kde se vršilo neumyté nádobí.

Ricky zavrtěl hlavou a položil Charleymu ruku na rameno. Charley ji srazil.

Začali se hádat. Julie mezitím v poklidu naskládala do lednice zbylé sklenky. Jako by ji hádka probíhající pár decimetrů od ní ne-

chávala chladnou, jako by ji vůbec neslyšela. Charley se pokoušel dostat se kolem Rickyho k lednici, ale Ricky se přesouval a zahrazoval mu cestu a pokaždé zvedal ruce. Z Rickyho chování bylo snadno poznat, že Charleyho postup nebere jako racionální. Nakládal s Charleym oním opatrným způsobem, jaký máme vyhrazen pro lidi, kterým selhal rozum. „Že by Charleyho ovlivňoval roj?“ nadhodila Mae. „Proto se tak chová?“

„Těžko říct.“ Podíval jsem se pozorněji na obrazovku. „Žádný roj nevidím.“

„Není tam,“ kývla. „Ale Charley se hodně vzteká.“

„Co to po nich chce?“ divil jsem se.

Mae zavrtěla hlavou. „Aby vrátili skleničky zpátky? Aby je umyli? Aby vzali jiné? Nechápu.“

„Na tyhle věci Charley kašle,“ namítl jsem. „Klidně by se najedl ze špinavého talíře po někom,“ usmál jsem se. „Vlastně jsem ho u toho i viděl.“ Charley najednou o několik kroků couvl. Chvilku byl zcela nehybný, jako by přišel na něco, co jím otřásl. Ricky mu něco pověděl. Charley na ně na oba začal ukazovat a křičel. Ricky se k němu pokusil dojít. Charley pořád couval, pak se otočil k telefonu na stěně. Zvedl sluchátko. Ricky velice rychle vyrazil, jeho tělo vypadalo jako šmouha, prudkou ranou zamáčkl telefon. Odstrčil Charleyho – a hodně rázně. Bylo překvapivé, jakou má sílu. Charley byl pořizek, ale teď sletěl na zem a metr dva klouzal pozpátku. Pak vstal, dál ječel, otočil se a utekl z místnosti.

Julie a Ricky po sobě loupili očima. Julie mu něco řekla.

Ricky se okamžitě rozběhl za Charleym.

Julie vyběhla za Rickym.

„Kam se ženou?“ zeptal jsem se.

Na obrazovce se rozsvítil nápis „Aktualizace času“ a pak jsme zase viděli obrazy ze všech kamer, z jedné po druhé. Viděli jsme Charleyho, jak utíká po chodbě, a Rickyho, jak pádí za ním. Netrpělivě jsme čekali na další cyklus. V tom ale nebyl nikdo vidět. Další cyklus. Pak jsme uviděli Charleyho v místnosti údržby, jak je u telefonu a volí číslo. Střelil očima přes rameno. Chvilku nato vešel Ricky a Charley zavěsil. Hádali se a kroužili kolem sebe. Charley chytil lopatu a rozmáchl se po Rickym. První ráně se Ricky uhnul. Druhá jej zasáhla do ramene a srazila na zem. Charley vysoko zvedl lopatu

a praštil Rickyho do hlavy. Vedl ránu nemilosrdně, na první pohled s úmyslem zabít. Rickymu se povedlo uhnout a lopata třískla o beton.

„Bože můj...“ vydechla Mae.

Ricky už vstával, Charley se otočil a uviděl, jak do místnosti vchází Julie. Julie napřáhla ruku a o něco Charleyho prosila – snad aby odložil lopatu? Charley se díval tu na jednoho, tu na druhého z nich. A pak vešel do místnosti i Vince. Jakmile byli v pokoji všichni, Charleyho jako by bojovnost opustila. Obklíčili ho, blížili se k němu. Najednou se rychle vrhl k ústředně, vešel dovnitř a snažil se za sebou zabouchnout. Ricky byl v mžiku u něj. Vrazil mezi dveře nohu a Charley je nemohl dovřít. Charleyho obličej vypadal skrz okénko vztekle. Vince došel k Rickymu. Ted byli u dveří oba, a tak jsem neviděl, co se děje. Julie zřejmě vydávala rozkazy. Připadalo mi, že protáhla ruku škvírou mezi dveřmi dovnitř, ale bylo těžké vědět něco jistě. Dveře se každopádně otevřely a Vince i Ricky vešli dovnitř. Co se dělo pak, dělo se rychle, video to zachytilo rozmazaně, ale podle všeho se ti tři prali a Rickymu se zdařilo dostat se Charleymu za záda a po zápasnicku ho sevřít do kladiva; Vince kroutil Charleymu ruku za záda a společně ho ti dva znehybněli. Přestal se bránit. Obraz byl méně rozmazaný.

„Co se děje?“ ozvala se Mae. „O tom nám vůbec nic neřekli.“

Ricky a Vince drželi Charleyho zezadu. Charley lapal po dechu, hrudník se mu trhaně zvedal. Už se ale nebránil. Do ústředny vešla Julie. Zadívala se na Charleyho a o něčem si s ním povídala. A pak došla až k němu a dlouze ho políbila přímo na ústa. Charley sebou škubal a snažil se uvolnit. Vince ho chytil za vlasy a držel mu hlavu. Julie ho dál líbala. Pak poodstoupila a já uviděl, že mezi jejich rty proudí černá řeka. Bylo to vidět jen na chvíličku, pak to zmizelo.

„Bože na nebi,“ vyrazila Mae.

Julie si otřela rty a usmála se.

Charley se zapotácel a upadl na zem. Vypadal jako omámený. Černý roj mu vyletěl z úst a zakroužil mu kolem hlavy. Vince ho poplácal po zátylku a vyšel ven. Ricky obešel panely a rval z nich kabely po hrstech. Doslova ústřednu oškubal. Pak se otočil zase k Charleymu, ještě mu cosi pověděl a vyšel ven. Charley okamžitě vyskočil, zavřel dveře a zamkl je. Ricky a Julie se ale jen smáli, jako by to bylo marné gesto. Charley se znovu zhroutil a od té chvíle na

něj nebylo vidět. Ricky dal Julii ruku kolem ramen a společně vyšli ven.

„Vy jste si ale pěkně přivstali!“

Otočil jsem se.

Ve dveřích stála Julie.

05.12

S úsměvem vešla dovnitř.

„Jacku,“ začala, „kdybych ti tak dokonale nedůvěřovala, myslela bych si, jestli spolu něco nemáte.“

„Vážně?“ sykl jsem. Maličko jsem od Mae, která rychle ťukala do kláves, poodstoupil. Byl jsem neskonale vystrašený.

„A pročpak?“

„Protože jste měli hlavy tak u sebe,“ vysvětlila a došla k nám. „Jako by vás to, co vidíte na obrazovce, naprosto fascinovalo. Mimochodem, co jste si to vlastně prohlíželi?“

„Takový... technický problém.“

„Můžu se podívat? Mně technické záležitosti zajímají. To vám Ricky neřekl, že mě ty věci začaly moc zajímat? Opravdu je to tak. Tahle nová technologie mě fascinuje. Je to úplně nový svět, že? Jedenadvacáté století je tady. Nevstávej, Mae. Jen se ti kouknu přes rameno.“ To už obešla stůl a viděla na monitor. Zamračila se, když uviděla bakteriální kultury na červeném živném roztoku. Bílé kroužky v červených kroužcích. „Co to je?“

„Bakteriální kolonie,“ vysvětlila Mae. „Máme v E. coli nějakou kontaminaci. Musela jsem jednu nádrž vypojit z výroby. Snažíme se přijít na to, co se tam pokazilo.“

„Asi bakteriofág, ne?“ navrhla Julie. „Tohle se přece bakteriím stává obvykle – napadne je virus, ne?“ Vzdychla si. „Na molekulární produkci je všechno tak křehké. Tak snadno a tak často se něco pokazí. Pořád je potřeba dávat pozor, kde se něco objeví.“ Střelila pohledem po mně a pak po Mae. „Ale určitě jste si celou tu dobu nepřehlíželi jen tohle...“

„V podstatě ano.“

„Cože? Obrázky plísňe?“

„Bakterií.“

„Ovšem, bakterií. Prohlíželi jste si pořád jen to, Mae?“

Pokrčila rameny a přikývla. „Ano, Julie. Je to moje práce.“

„A já ani na chvíli tvůj pracovní zápal nezpochybňuji,“ utrousila Julie. „Ale... dovolíš?“ Její ruka vystřelila jako šipka a klepla do rohového tlačítka. ZPĚT. Na předchozí obrazovce byly další obrázky bakteriálních kultur. Na té další virus na elektronové mikro fotografii.

A pak tabulka údajů o růstu kultur za posledních dvanáct hodin. Julie ťukla do klávesy ZPĚT ještě asi desetkrát, ale neobjevilo se nic než obrázky bakterií a virů, grafy, tabulky. Odtáhla ruku od klávesnice. „Vypadá to, že tomu problému věnuješ hodně času. Je to opravdu tak vážné?“

„Je to přece kontaminant,“ upozornila Mae. „Pokud ho nezvládneme, možná budeme muset zastavit celou výrobu.“

„Tak to v tom rozhodně pokračuj.“ Otočila se ke mně. „Chceš se nasnídat? Určitě máš hlad jako vlk.“

„Výborný nápad,“ přikývl jsem.

„Tak pojď se mnou, nasnídáme se spolu.“

„Dobře.“ Loupl jsem očima po Mae. „Zatím se měj. Kdybych ti s tím mohl nějak pomoci, dej mi vědět.“ Odešel jsem s Julií. Vykročili jsme po chodbě k obytné části. „Nevím sama proč, ale ta ženská mi dělá starosti,“ ozvala se Julie.

„To já taky nevím proč. Je vynikající. Přemýšlivá a moc svědomitá.“

„A moc hezká.“

„Julie...“

„Proto mě nechceš políbit? Něco s ní máš?“

„Julie, proboha.“

Dívala se na mě a čekala.

„Podívej,“ řekl jsem, „všichni jsme si poslední týdny užili svoje. A s tebou bylo upřímně řečeno dost těžko vyjít.“

„To jistě.“

„A po pravdě řečeno jsem se na tebe dost vztekal.“

„Já vím, a měl jsi k tomu důvody. Je mi líto, že jsi tím musel projít.“ Naklonila se a políbila mě na tvář. „Ale teď je to daleko za námi. Nelíbí se mi, že mezi námi je takové napětí. Co se políbit a smířit se?“

„Možná později, teď máme moc práce.“

Zatvářila se laškovně, našpulila rty a posílala vzduchem polibky. „No tak, kocourku, jenom malou pusinku... to tě přece nezabije...“

„Až pak,“ prohlásil jsem.

Vzdychla a vzdala to. Dál jsme po chodbě šli nějakou chvíli mlčky. „Ty se mi vyhýbáš, Jacku,“ řekla pak vážným tónem. „A já chci vědět proč.“ Neodpověděl jsem jí, jen jsem si utrápeně vzdychl

a šel jsem dál. Choval jsem se, jako by odpovědět bylo pod moji úroveň. Ve skutečnosti jsem měl hlavu plnou starostí. Polibek jí nebudu moct odpírat věčně; dřív nebo později jí dojde, že to vím. Možná jí to došlo už teď. I když se chovala jako rozpustilá holčička, zdálo se, že je bystřejší a pozornější než kdy dřív. Měl jsem pocit, že jí neunikne vůbec nic. A stejným dojmem na mě působil i Ricky. Jako by byli doladěni, ultrabdělí.

A trápilo mě, co jsem viděl u Mae na monitoru. Černý mrak, který jako by vycházel Julii z úst. Opravdu tam na videu byl? Protože podle toho, co jsem zjistil dosud, roje zabíjejí kořist hned při prvním kontaktu. Jsou nemilosrdné. Teď jako by Julie jeden přechovávala v sobě. Jak to? Copak má nějakou imunitu? Anebo ji roj toleruje a z nějakého důvodu ji nezabije? A co Ricky a Vince? Ti mají imunitu taky? Jasně bylo jedno: Julie a Ricky nechtějí, abychom někam volali. Schválně nás v poušti izolovali, i když vědí, že do příletu vrtulníku zbývá jen pár hodin. Podle všeho tedy víc času ani nepotřebují. Ale k čemu? Aby nás zabili? Anebo jen infikovali? Čím? Šel jsem po chodbě vedle své ženy a měl jsem pocit, že jdu s někým cizím. S někým, koho už neznám. S někým neskutečně nebezpečným. Podíval jsem se na hodinky. Vrtulník tu bude ani ne za dvě hodiny. Julie se usmála. „Máš s někým sraz?“

„Ne. Jen mě napadlo, že je už čas na snídani.“

„Jacku, proč ke mně nejsi upřímný?“ zeptala se.

„Já ale jsem...“

„Ne. Přemýšlel jsi, za jak dlouho přiletí vrtulník.“

Pokrčil jsem rameny.

„Za dvě hodiny,“ ohlásila. „Určitě budeš rád, že odsud vypadneš, co?“ „Ano. Ale neodletím, dokud nebude po všem.“

„A po čem? co ještě zbylo udělat?“

To už jsme došli do obytné části. Cítil jsem smažící se slaninu a vajíčka. Z rohu vyšel Ricky. Když mě uviděl, široce se usmál. „Nazdar, Jacku, jak ses vyspal?“

„Docela dobře.“

„Vážně? Vypadáš totiž trochu unaveně.“

„Zdály se mi zlé sny,“ odpověděl jsem.

„Opravdu? Zlé sny? Bída.“

„No co, to se stává.“

Vešli jsme všichni do kuchyně. Bobby chystal snídani. „Míchaná vajíčka s pažitkou a smetanovým sýrem,“ hlásil vesele. „Jakou chcete kdo topinku?“ Julie chtěla pšeničnou. Ricky chtěl radši bábovku. Já jsem řekl, že nechci nic. Díval jsem se na Rickyho a znovu jsem si povšiml, jak vypadá zdatně. Pod tričkem se mu výrazně rýsovaly svaly. Přistihl mě při tom. „Něco se stalo?“

„Nic. Jen obdivuju, jak vypadáš vymakaně.“ Snažil jsem se to zlehčit, ale ve skutečnosti mi bylo v kuchyni vprostřed jich všech neskutečně úzko. Pořád jsem myslel na Charleyho a na to, jak mrštně ho napadli. Nezuřil jsem, jen jsem se odsud chtěl dostat. Vůbec mě ale nenapadalo, jak to udělat, aniž bych vzbudil podezření. Julie došla k lednici a otevřela ji. Šampaňské bylo pořád tam. „Chcete to oslavit teď?“

„Jasně,“ kývl Bobby. „Trocha šampáňa po ránu, to vůbec nezaškodí.“

„Ani omylem,“ řekl jsem. „Julie, musím trvat na tom, abys situaci brala vážně. Ještě z toho nejsme venku. Musíme sem dostat vojsko a nemůžeme volat. Není čas otevírat šampaňské.“

Našpulila rty. „Ty jsi ale takový morous...“

„Morous nemorous. Chováš se směšně.“

„Ale no tak, kocourku, nevztekej se a dej mi pusinku...“ Zase už špulila rty a nakláněla se přes stůl. Jenže ono to vypadalo, že jiná možnost než se vztekat mi nezbyla.

„Sakra, Julie,“ vyštěkl jsem nahlas. „Do toho maléru jsme se dostali v první řadě právě proto, žes to nebrala dost vážně. Jak dlouho to je, co si ten roj volně lítal v poušti... dva týdny? A místo abys ho vyhubila, hrála sis s ním. Tak dlouho jsi s ním blbla, až ho přestalo jít ovládat, a následkem toho tři lidi přišli o život. To fakt není důvod k oslavě, Julie. To je pohroma. A dokud tu vězím, žádné pitomé šampaňské popíjet nebudu, a nikdo z ostatních taky ne.“ Odnul jsem láhev ke dřezu a rozbil jsem ji. „Jasně?“

Nasadila kamennou tvář. „To bylo úplně zbytečné.“

Spatřil jsem, že Ricky si mě zamyšleně prohlíží. Jako by se k něčemu rozhodoval. Bobby se otočil zády k plotně, jako by ho manželská hádka uvedla do rozpaků. Dostali už i Bobbyho? Měl jsem dojem, že na jeho krku vidím tenkou černou čárku, ale jistě jsem to nevěděl a nedovoloval jsem si ho okukovat.

„Zbytečné?“ prskal jsem rozhořčeně. „Byli to moji přátelé. A tvoji taky. Ricky. A tvoji, Bobby. Ty kecy o oslavách už prostě nechci slyšet!“ otočil jsem se a odkráčel jsem. Když jsem odcházel, zrovna dovnitř vcházel Vince.

„Klídek, člověče,“ upozorňoval mě. „Ať tě neklepne pepka.“

„Vlez mi na záda.“

Vince nadzvedl obočí a já jsem se protáhl kolem něj.

„Tím nikoho nespleteš, Jacku!“ zavolala za mnou Julie. „Já vím, o co ti doopravdy jde!“ Škublo mi v žaludku. Ale šel jsem dál.

„Já do tebe vidím, Jacku. Víím, že jdeš zase k ní!“

„To si piš!“ vybafl jsem.

Opravdu si Julie myslí tohle? Nevěřil jsem tomu ani chvíli. Jen se mě pokouší uvést v omyl, způsobit, abych si nedával pozor, dokud... co vlastně? Co vlastně chystají? Jsou čtyři. A my jsme jenom dva... i když vlastně dva, jen pokud už nedostali i Mae. V biologické laboratoři Mae nebyla. Rozhlédl jsem se a zjistil jsem, že dveře na boční stěně jsou pootevřené a za nimi vedou schody dolů do podzemního patra, kde jsou fermentační komory. Takhle zblízka byly větší, než jsem čekal, byly to obrovské nerezové koule asi dva metry v průměru. Obklopovalo je bludiště trubek a ventilů a termoregulátorů. Bylo tu horko a velice hlučno. Mae stála u třetí nádrže, dělala si poznámky a zavírala ventil. U nohou měla stojan se sadou zkumavek. Sešel jsem dolů a stoupl jsem si vedle ní. Podívala se na mě, pak střelila pohledem ke stropu, kde visela bezpečnostní kamera. Obešla nádrž na druhou stranu a já šel za ní. Sem na nás z kamery nebylo přes nádrž vidět. „Měli rozsvíceno, když spali.“

Přikývl jsem. Už jsem věděl, co to znamená.

„Jsou všichni infikovaní,“ pokračovala.

„Ano.“

„A nezabije je to.“

„Ano, ale já nechápu, jak to.“

„Určitě se to vyvinulo tak, že teď je to toleruje.“

„Tak rychle?“

„Evoluce někdy probíhá rychle,“ odtušila. „Znáš Ewaldovy výzkumy.“

Znal jsem je. Paul Ewald zkoumal choleru. Zjistil, že mikroorganismus způsobující choleru se rychle mění, aby udržel šíření epidemie. Kde není hygienický rozvod vody, ale například teče vesnicí

strouha, je cholera virulentní, přemůže oběť a zabije ji masivním a ničivým průjmem. V průjmu jsou miliony mikroorganismů cholery; dostanou se do vody a nakazí zbytek vesnice. Tak se cholera množí a epidemie pokračuje. Kde ale je hygienický rozvod vody, tam se virulentní kmen nerozmnoží. Oběť zemře, ale průjmové výkaly se do vodních zdrojů nedostanou. Ostatní se nenakazí a epidemie slábne. Za takových okolností se epidemie vyvine k mírnější podobě, při níž postižený může chodit a šířit méně virulentní mikroorganismy dotykem, špinavým prádlem a tak dále. Mae naznačovala, že totéž se stalo s roji. Vyvinuly se k mírnější formě, kterou si lidé mohou předávat mezi sebou.

„Z toho jde děs,“ řekl jsem. Přikývla. „Ale co s tím můžeme dělat?“

Potom začala tichounce plakat a po tvářích jí stékaly slzy. Mae byla vždycky tak silná. Když jsem ji viděl tak vyvedenou z míry, lekal mě to.

Vrtěla hlavou. „Nemůžeme dělat vůbec nic, Jacku. Jsou čtyři. Jsou silnější než my. Zabijí nás, jako zabili Charleyho.“

Zabořila mi hlavu do ramene. Objal jsem ji. Ale utěšit jsem ji nemohl. Věděl jsem totiž, že má pravdu. Z tohoto se nedostaneme. Winston Churchill kdysi řekl, že když po vás někdo střílí, báječně to tříbí mysl. Mně to teď myslelo jako o závod. Říkal jsem si, že jsem udělal chybu a musím ji napravit. I když ta chyba byla velice lidská. Když tedy uvážíme, že v naší době je evoluční kdeco – evoluční biologie, evoluční medicína, evoluční ekologie, evoluční psychologie, evoluční ekonomie, evoluční programování –, až překvapí, jak málokdy lidé přemýšlejí na evoluční bázi. Je to slepé místo lidstva. Díváme se na okolní svět, jako by to byla fotografie, jenže on je to film, on se neustále mění. My samozřejmě víme, že se mění, ale chováme se, jako by to tak nebylo. Realitu změn sami před sebou popíráme. Proto nás změny vždycky překvapí. Dokonce i rodiče vždycky překvapí, že jejich děti dospívají. Chovají se k nim, jako by byly menší, než ve skutečnosti jsou. Mě zase překvapily evoluční změny u rojů. Nebyl žádný důvod, kvůli němuž by se nemohly vyvíjet dvěma směry naráz. Anebo třemi, čtyřmi, deseti směry, když na to přijde. Měl jsem to předvídat. Měl jsem po tom pátrat, očekávat to. Pak bych byl lip připraven na nynější situaci. Já jsem však bral roje jako jeden

jediný problém – problém, který se nachází venku v poušti – a ostatních možností jsem si nevšímal.

Říká se tomu odmítnutí přijmout nepřijemnou skutečnost.

Začal jsem se ptát, co vše ještě teď odmítám přijmout. Co ještě jsem nebyl s to pochopit. Kde jsem postupoval špatně? Kde byl první záchytný bod, který mi unikl? Nejspíš skutečnost, že můj první kontakt s rojem vyvolal alergickou reakci – reakci, která mě málem zabila. Jak tomu říkala Mae... koliformní reakce? Reakce způsobená toxinem z bakterií, které roj obsahuje. Toxin byl očividně výsledkem evolučních změn v *Escherichii coli*, jež roj tvořila. Ostatně už sama přítomnost bakteriofága v nádrži je evoluční změnou, reakcí virů na to, že bakterie...

„Mae,“ řekl jsem. „Počkej chvíli.“

„Co je?“

„Možná tu přece jenom je něco, čím bychom je mohli zastavit.“ Přijala to skepticky, viděl jsem jí to na obličeji. Protřela si však oči a poslouchala. „Roj se skládá z částecek a z bakterií, je to tak?“

„Ano...“

„Bakterie dodávají částecům suroviny nutné k množení. Správně? Takže. Pokud bakterie zemřou, zemře roj také?“

„Nejspíš.“ Zamračila se. „To myslíš nějaké antibiotikum? Dát všem antibiotika? Na to, abys vyléčil infekci *E. coli*, bys ale potřeboval hodně antibiotik, museli by léky brát pěkných pár dnů, takže nechápu, co...“

„Ne. Antibiotika jsem na mysli neměl.“ Poklepal jsem na nádrž tyčící se přede mnou. „Měl jsem na mysli tohle.“

„Bakteriofága?“

„A proč ne?“

„Nevím, jestli to zabere.“ Zase se zamračila. „Snad by mohlo. Až na to, že... jak do nich chceš fága dostat? Je ti přece jasné, že sami ho nevypijí.“

„Tak ho rozprášíme do atmosféry,“ navrhl jsem. „Vdechnou ho a ani to nezjistí.“

„Hmm... Jak ho dostaneme do atmosféry?“

„Snadno. Nech tuhle nádrž v provozu. Ať se bakterie z ní dostanou do systému. Chci, aby montážní linka začala vyrábět viry – spoustu virů. Ty pak vypustíme do vzduchu.“

Mae si povzdychla. „To nepůjde, Jacku,“ namítla.

„Proč?“

„Protože montážní linka ti hodně virů nevyrobí.“

„Proč ne?“

„Kvůli způsobu, jakým se viry množí. Však to víš, virus poletuje, přichytí se ke stěně buňky a injikuje se do ní. Pak se zmocní RNA buňky a předělá ji tak, aby vytvářela další viry. Buňka zastaví všechny své obvyklé metabolické funkce a jenom dělá další viry. Brzy je jimi nacpaná a pak praskne jako balónek. Všechny viry vyletí ven k dalším buňkám, a proces se opakuje dokola.“

„Jistě... a co?“

„Když fága zavedu do montážní linky, bude se množit rychle... nějakou dobu. Jenže prorazí spoustu buněčných membrán a ty všechny tam zůstanou jako tukové svinstvo. A to svinstvo zacpe mezifiltry. Po hodině dvou se montážní linka začne přehřívat, nahodí se bezpečnostní systémy a všechno se odpojí. Celá výroba se zastaví. A bude po virech.“

„Dá se bezpečnostní systém vypojit?“

„Ano. Ale já to neumím.“

„Kdo to umí?“

„Jenom Ricky.“

Zavrtěl jsem hlavou. „To nám k ničemu není. Víš jistě, že nedokážeš přijít na to, jak...“

„Je to na šifru,“ přerušila mě. „A tu zná jedinečně Ricky.“

„Hm.“

„A stejně by bylo moc nebezpečné vyřadit bezpečnostní opatření, Jacku. Části systému pracují při vysoké teplotě a vysokém napětí. Ve větvích vzniká dost ketonů a metanu. Neustále se to monitoruje a plyn se odsává, aby se držel pod určitou koncentrací. Když se odsávat přestane a začne to od vysokého napětí jiskřit...“ Odmlčela se a pokrčila rameny.

„Co mi to vykládáš? Že by to mohlo explodovat?“

„Ne, Jacku. Že to určitě exploduje. A to za pouhých pár minut po tom, co se odpojí bezpečnostní systémy. Za šest, snad nejvýš za osm minut. A až k tomu dojde, bude lepší tu nebýt. Takže systém prostě nemůžeš použít k tomu, aby vyprodukoval hodně virů. Ať už budou bezpečnostní opatření zapnutá nebo vypnutá, prostě to nepůjde.“ Ticho.

Zdeptané ticho.

Rozhlédl jsem se po místnosti. Podíval jsem se na ocelovou nádrž, která se mi obloukem pnula až nad hlavu. Na stojan se sadou zkumavek, který měla Mae u nohou. Nakoukl jsem do kouta a uviděl jsem tam mop, kbelík a velkou umělohmotnou láhev s vodou. A potom jsem se podíval i po Mae, která byla vyděšená a slzy měla na krajíčku, ale bůhvíjak se pořád držela. A měl jsem plán.

„Nevadí. Stejně to udělej. Vypusť virus do systému.“

„K čemu to bude?“

„Prostě to udělej.“

„Ale proč to děláme, Jacku?“ dožadovala se. „Mám strach, že oni už vědí, že to víme. Nemůžeme je oklamat. Na to jsou až moc chytrí. Pokud provedeme tohle, v tu chvíli po nás půjdou.“

„Ano,“ souhlasil jsem. „To nejspíš ano.“

„A stejně to nezabere. Systém nebude viry vyrábět. Tak proč, Jacku? K čemu to bude dobré?“

Mae se v celé téhle polízanici osvědčila jako moje dobrá přítelkyně, a teď jsem měl plán a nehodlal jsem se jí svěřit. Rozhodl jsem se k tomu k smrti nerad, ale musel jsem odvést pozornost ostatních. Musel jsem je oklamat. A ona mi s tím musí pomoci – a proto musí věřit, že mám v plánu něco jiného. „Mae, musíme odvést jejich pozornost, splést je,“ začal jsem. „Chci, abys virus vypustila do montážní linky. Ať se soustředí na to. Ať si lámou hlavu s tím. Já zatím odnesu virus do obslužného prostoru pod střechou a naliju ho do nádrže pro protipožární rozstřikovače.“

„A pak rozstřikovače spustíš?“

„Ano.“

Přikývla. „A protipožární systém nás postříká. Všechny, co v továrně jsme. Promočí na kůži.“

„Správně.“

„To by mohlo vyjít, Jacku.“

„Nic lepšího mě nenapadá,“ pokrčil jsem rameny. „Teď otevři některý z těch ventilů a nabereme si virus do zkumavek. A hlavně nabereme virus támhle do té čtyřlitrové láhve.“ Zaváhala. „Ventil je na druhé straně nádrže. Uvidí nás u toho bezpečnostní kamera.“

„To nevadí, teď už to jinak nepůjde. Musíš mi jenom získat trochu času.“

„A jak to udělám?“

Pověděl jsem jí to. Zašklebila se. „Děláš si legraci? To určitě neudělají!“

„Samozřejmě. Potřebuju jenom získat trochu času.“

Obešli jsme nádrž. Mae naplnila zkumavky. Ven vytékala hustá hnědá břechka. Páchla průjmově. Vypadala průjmově. „Určitě to musíme udělat?“ ošila se Mae.

„Musíme,“ rozhodl jsem. „Nemáme na vybranou.“

„Tak ty první.“

Vzal jsem si zkumavku, nadechl jsem se a celé to do sebe hodil. Bylo to hnusné. Zvedl se mi žaludek. Měl jsem dojem, že se pozvracím, ale nestalo se. Znovu jsem se nadechl, napil se trochu vody z láhve a podíval jsem se na Mae. „Hnus, co?“ nadhodila.

„Hnus.“

Vzala si zkumavku, stiskla si nos a vypila to. Počkal jsem, až ji přejde záchvat kašle. Podařilo se jí to nevyzvrátit. Podal jsem jí láhev, ona se napila a zbytek vody vylila na zem. Pak láhev naplnila hnědou břechkou. Nakonec otočila klikou na velkém průtokovém ventilu. „Hotovo,“ ohlásila. „Teď to jde do systému.“

„Dobrá.“ Vzal jsem dvě zkumavky a zasunul jsem si je do kapsy u košile. Zdvihl jsem čtyřlitrovku. Bylo na ní napsáno ARROWHEAD – DESTILOVANÁ VODA. „Tak zatím.“ A odpěchal jsem. Šel jsem po chodbě a uvědomoval jsem si, že šanci na úspěch mám tak jedna ku stu. Možná jedna ku tisíci. Ale hlavně že mám nějakou.

Později mi to Mae vyprávěla, takže vím, co se s ní dělo. Došla do kuchyňky a v ruce nesla stojan a v něm zkumavky s hnědou tekutinou. Ostatní seděli u jídla. Julie ji obdařila mrazivým pohledem. Vince si jí nevšiml. „Copak to neseš, Mae?“ zeptal se Ricky.

„Fága,“ odpověděla.

„K čemu to?“

Julie se na ni zadívala. „Je z fermentační nádrže,“ řekla Mae. „Fuj, tak to se není co divit, že tak smrdí.“

„Jack právě jednu vypil. A přiměl mě, abych se napila taky.“

Ricky si odfrkl. „A k čemu to? Propána, to se divím, že ses nepozvracela.“

„Moc nechybělo. Jack chce, abyste se napili i vy všichni.“

Bobby se rozesmál. „Fakt? A proč?“

„Abychom získali jistotu, že nejste nikdo infikovaní.“

Ricky se zamračil. „Infikovaní? Co tím jako myslíš?“

„Jack tvrdí, že Charley si nesl roj uvnitř těla, takže ho tam můžeme mít i my ostatní. Nebo aspoň někteří z nás. Takže vypijeme virus a ten uvnitř nás pobije bakterie a tím pádem zabije i roj.“

„To myslíš vážně?“ ošíval se Bobby. „Že mám vypít tyhle sračky? To ani omylem, Mae!“

Otočila se a podívala se na Vince.

„Smrdí to jako z hajzlu,“ ucedil Vince. „Ať to nejdřív zkusí někdo jinej.“

„Ricky? Chceš být první?“ optala se Mae.

Ricky zavrtěl hlavou. „Já to pít nebudu. Proč bych měl?“

„Tak za prvé bys tím získal jistotu, že nejsi infikovaný. A za druhé tutěž jistotu získáme i my.“

„To chceš říct, že to je jako zkouška?“

Mae pokrčila rameny. „Právě to si Jack myslí.“

Julie se mračila. „Kde je teď Jack?“ oslovila Mae.

„Nevím. Naposledy jsem ho viděla u fermentačních nádrží. Kde je teď, nemám ponětí.“

„Ale máš.“ odtušila Julie ledově. „Víš docela přesně, kde je.“

„Nevím. Neřekl mi to.“

„Ale řekl. Říká ti přece všechno,“ sykla Julie. „Oba jste přece tuhle roztomilou mezihru naplánovali, ne? Nemohli jste určitě čekat, že to vypijeme. Kde je Jack, Mae?“

„Už jsem ti řekla, že nevím.“

„Podívej se na monitory a najdi ho,“ nakázala Julie Bobbymu. Obešla stůl. „Tak podívej se, Mae.“ Hlas měla klidný, ale velice výhružný. „Chci, abys mi odpověděla. A chci, abys mi řekla pravdu.“

Mae od ní couvala. Ricky a Vince se blížili z obou stran. Mae docouvala ke stěně. Julie zvolna postupovala k ní. „Pověz mi to hned, Mae. Bude pro tebe o moc lepší, když s námi budeš spolupracovat.“

„Našel jsem ho,“ ozval se Bobby ze druhého konce místnosti. „Jde přes výrobní halu. A vypadá to, že si toho sajrajtu nese celou láhev.“

„Tak povídej, Mae,“ hrozila Julie a skláněla se až k ní. Byla tak blízko, že se jejich rty skoro dotýkaly. Mae pevně stiskla víčka a rty. Začínala se celá chvět strachem. Julie ji pohládila po vlasech. „Nic se neboj. Není čeho se bát. Prostě mi pověz, co s tou láhví chce udělat.“

Mae se hystericky rozvzlykala. „Já věděla, že to nevyjde. Říkal jsem mu, že na to přijdete.“

„Samozřejmě,“ předla Julie. „Samozřejmě že na to přijdeme. Tak nám to pověz hned.“

„Vzal si do láhve virus,“ zalykala se Mae. „A chce to nalít do protipožárních rozstřikovačů.“

„Opravdu?“ nadhodila Julie. „To je od něj náramně chytré. Díky, zlatíčko.“ A políbila Mae na ústa. Mae se svíjela, ale zády byla opřená o zeď a Julie jí držela hlavu. Konečně Julie poodstoupila. „Snaž se zachovat klid,“ poradila jí. „A nezapomeň, když se tomu nebudeš bránit, neublíží ti to.“ A odešla.

06.12

Šlo to všechno rychleji, než jsem čekal. Uslyšel jsem, jak za mnou utíkají po chodbě. Ve spěchu jsem schoval láhev, pak jsem se zase rozběhl přes výrobní halu. V tu chvíli se ke mně všichni vyřítili. Přidal jsem. Vince do mě vrazil a já jsem tvrdě dopadl na betonovou podlahu. Jen co jsem upadl, skočil po mně Ricky. Vyrazil mi dech. Pak mě Vince několikrát nakopl do žeber a oba mě postavili na nohy, tváří k Julii. „Ahoj, Jacku,“ usmívala se. „Jak se vede?“

„Už jsem zažil lepší chvílky.“

„Pěkně jsme si poklábosili s Mae,“ oznámila Julie. „Takže není potřeba chodit okolo horké kaše.“ Rozhlížela se kolem po zemi. „Kde je ta láhev?“

„Jaká láhev?“

„Jacku.“ Posmutněle potřásla hlavou. „Proč se namáháš? Kde je ta láhev s bakteriofágem, který jsi chtěl nalít do rozstřikovačů?“

„Žádnou láhev nemám.“

Došla až ke mně. Cítil jsem na tváři její dech. „Jacku... tenhle tvůj výraz dobře znám, Jacku. Máš něco za lubem, co? Pěkně mi pověz, kde ta láhev je.“

„Jaká láhev?“

Letmo se mě dotkla rty. Stál jsem nehybný jako socha.

„Jacku, miláčku,“ špitla, „máš přece dost rozumu, aby sis nepohrával s tak nebezpečnými věcmi. Chci tu láhev.“

Dál jsem strnule stál.

„Jacku... jenom jeden polibek...“ Byla blízko a vypadala svůdně.

„Nech to plavat, Julie,“ ozval se Ricky. „Nebojíš se tě. Vypil virus a myslíš si, že ho to ochrání.“

„A ochrání?“ zeptala se Julie a odstoupila.

„Mohlo by,“ připustil Ricky, „ale umřít se bojí každopádně.“ A už mě on a Vince táhli přes výrobní halu. Vedli mě k místnosti s vysokým magnetickým polem. Začal jsem se vzpouzet. „No vidíš,“ utrousil Ricky. „Už víš, co bude, vid’?“

Tohle jsem v plánu neměl. Nečekal jsem to; nevěděl jsem, co teď mám dělat. Zazmítal jsem se ještě víc, kopal jsem a kroutil jsem se, ale oba byli ohromně silní. Dál mě vlekli kupředu. Julie otevřela těžké ocelové dveře komory. Uvnitř jsem uviděl buben magnetu o

dvoumetrovém průměru. Hrubě mě vstrčili dovnitř. Rozplácl jsem se uvnitř na zemi. Uhodil jsem se do hlavy o ocelový štít. Uslyšel jsem, jak dveře zaklaply a někdo je zamyká. Vstal jsem.

Zaslechl jsem rachocení chladicích čerpadel. V interkomu cvaklo. Ozval se Rickyho hlas. „Napadlo tě někdy, proč má tahle komora stěny z oceli, Jacku? Impulzní magnety jsou nebezpečné. Kdyby pracovaly nepřetržitě, rozletí se. Rozervalo by je pole, které generují. Máme zaváděcí dobu jedna minuta. Takže i ty máš jednu minutu na rozmyšlenou.“ Už jsem tu byl, když mě Ricky prováděl po továrně. Vzpomněl jsem si, že tu je bezpečnostní vypínač, který se spouští kolenem. Kopl jsem do něj.

„Nefunguje, Jacku,“ hlásil Ricky lakonicky. „Obrátil jsem zapojení. Teď se tím magnet nevypíná, ale zapíná. Napadlo mě, že bys to možná rád věděl.“ Rachtání zesílilo. Komora začala mírně vibrovat. Vzduch rychle chladl. Za chvíli jsem viděl vlastní dech.

„Omlouvám se, jestli je ti to nepříjemné, ale je to jen dočasné,“ řekl Ricky. „Jakmile začnou pulzy, komora se rychle ohřeje. Tak jak jsme na tom... sedmačtyřicet vteřin.“ Ozývalo se rychlé čak-čak-čak, jako tlumené údery sbíječky. Zvuk byl hlučný a stále sílil. Sotva jsem Rickyho v interkomu slyšel. „No tak, Jacku,“ snažil se. „Máš rodinu. Rodina tě potřebuje. Pečlivě přemýšlej, jak se rozhodneš.“

„Chci mluvit s Julií,“ dožadoval jsem se.

„Ne, Jacku. Ona s tebou teď zrovna mluvit nechce. Velice jsi ji zklamal, Jacku.“

„Chci s ní mluvit.“

„Jacku, posloucháš mě vůbec? Ona nechce. Dokud nepovíš, kde je ten virus.“ Čak-čak-čak. V komoře se začínalo oteplovat. Slyšel jsem zurčení chladicí kapaliny hrnoucí se trubkami. Kopl jsem kolenem do bezpečnostního vypínání. „Už jsem ti říkal, že tím jen magnet zapneš, Jacku. Copak mě špatně slyšíš?“

„Jo,“ řval jsem. „Špatně.“

„No to máš smůlu,“ hlásil Ricky. „To je mi líto.“

Aspoň jsem si myslel, že říká právě tohle. Hlučné čak-čak-čak jako by naplňovalo místnost, jako by rozechvívalo i vzduch. Ta obří čerpadla zněla jako obrovský přístroj na magnetickou rezonanci. Bolela mě hlava. Upřeně jsem se díval na magnet, na silné nýty, které držely desky pohromadě. Z těchhle nýtů brzy budou projektily. „My

si nehrajeme, Jacku,“ ozval se Ricky. „Velice neradi o tebe přijdeme. Dvacet vteřin.“

Zaváděcí doba je čas, po který trvá nabití kondenzátorů magnetu, než budou s to vysílat milisekundové elektrické pulzy. Přemýšlel jsem, jak dlouho po nabití bude pulzům trvat, než rozervou magnet na kusy. Zřejmě ne víc než několik vteřin. Takže čas utíká. Nevěděl jsem, co mám dělat. Všechno se tak příšerně pokazilo. A nejhorší ze všeho bylo, že jsem přišel o jedinou výhodu, kterou jsem měl, protože teď už vědí, jak je virus důležitý. Předtím se na to jako na hrozbu moc nesoustředili. Teď to ale chápou a dožadují se, abych jim ho odevzdal. Brzy je napadne zničit i fermentační nádrž. Vyhubí virus velice důkladně, to je jisté. A já s tím nemůžu vůbec nic udělat. Aspoň ne zatím. Napadlo mě, co je s Mae, jestli jí neublížili. Jestli je ještě naživu. Cítil jsem se skoro nezaujatě, lhostejně. Jenom sedím v přerostlé jednotce magnetické rezonance, nic horšího. Zrovna takový děsivý zvuk určitě slyšela Amanda, když ji vyšetřovali... myšlenky mi lhostejně prolétaly sem tam.

„Deset sekund,“ oznamoval Ricky. „Dělej, Jacku, nehraj si na hrdinu. To není tvůj styl. Pověz nám, kde to je. Šest sekund. Pět. Jacku, pospěš si...“

Najednou cak-čak-čak ustalo, ozvalo se třísknutí a řev namáhaného kovu. Magnet se na několik milisekund nahodil. „První pulz,“ řekl Ricky. „Nebud’ blbec, Jacku.“ Další třísknutí. Třísk! Třísk! Pulzy přicházely stále rychleji. Všiml jsem si, že s každým pukem se chladicí opláštění víc a víc prohýbá. Pulzy jdou moc rychle za sebou. Třísk! Třísk! Už jsem to nesnesl.

„No tak dobře!“ zařval jsem. „Dobře, Ricky, řeknu ti to!“

Třísk!

„Tak povídej, Jacku.“

Třísk!

„Čekám.“

„Ne! Nejdřív to vypni. A povím to jenom Julii.“

Třísk! Třísk! „To je od tebe moc nerozumné, Jacku. Na vyjednávání nemáš dost silnou pozici.“ Třísk!

„Chceš virus, anebo chceš, aby to přišlo jako překvapení?“

Třísk! Třísk! Třísk!

A pak najednou ticho. Žádný hluk, jen tlumené šumění chladicí kapaliny v opláštění. Magnet byl na dotyk horký. Ale aspoň že ten

zvuk podobný magnetické rezonanci přestal. Magnetická rezonance...

Stál jsem uvnitř a čekal, kdy vejde Julie. Pak jsem si to promyslel a posadil jsem se. Slyšel jsem, jak se odemykají dveře. Julie vešla.

„Jacku? Neublížil sis, že ne?“

„Ne. Jenom mám nervy nadranc.“

„Nechápu, proč si to trápení sám způsobuješ,“ prohlásila. „Vůbec to nebylo potřeba. Víš co? Mám dobrou zprávu. Právě dorazil vrtulník.“

„Vážně?“

„Ano, dneska přiletěl dřív. Představ si, jak by bylo příjemné v něm teď sedět a letět si domů! K nám domů, k dětem! Nebylo by to báječné?“

Seděl jsem opřený o stěnu a vzhlížel jsem k ní. „To chceš říct, že můžu jít?“

„Samozřejmě, Jacku. Není důvod, abys tu zůstával. Prostě mi dej tu láhev s virem a leť si domů.“

Ani na chvíličku jsem jí nevěřil. Díval jsem se na přátelskou Julii, na svůdnou Julii. Ale nevěřil jsem jí. „Kde je Mae?“

„Odpočívá.“

„Ublížilas jí.“

„Ne. Ne, ne, ne. Proč bych to dělala?“ Zavrtěla hlavou. „Ty to opravdu nechápeš, co? Já nechci ublížit nikomu, Jacku. Ani tobě, ani Mae, nikomu. Tobě obzvlášť ne.“

„Běž to vykládat Rickymu.“

„Jacku. Prosím. Nechme city stranou, proberme si to chvíli logicky. Všechno sis to způsobil sám. Proč se nedokážeš smířit s novou situací?“ Napřáhla ke mně ruku. Sevřel jsem ji a ona mi pomohla vstát. Byla silná. Silnější, než jsem si vybavoval ze dřívějšíka. „Koneckonců k tomu nedílně patříš,“ prohlásila. „Zabil jsi pro nás divoký typ, Jacku.“

„Aby ten neškodný typ mohl vzkvétat...“

„Přesně tak, Jacku. Aby neškodný typ mohl vzkvétat. A vytvořit novou synergii s lidmi.“

„Takovou synergii, jakou teď máš například ty.“

„Správně, Jacku.“ Usmála se. Ten úsměv byl strašidelný.

„Takže jaká jsi teď vlastně? Koexistenční? Koevoluční?“

„Symbiotická.“ Stále se usmívala.

„Julie, to jsou jenom kecy,“ ucedil jsem. „Není to nic než nemoc.“

„Samozřejmě že musíš tvrdit právě tohle. Protože zatím neznáš nic lepšího. Nezažil jsi to.“ Došla ke mně a objala mě. Dovolil jsem jí to. „Nemáš ani potuchy, co je před tebou.“

„Celý můj život jako zrychlený film.“

„Nebud' tak tvrdohlavý, Jacku. Nech se tím vést. Vypadáš unaveně, Jacku.“

Vzdychl jsem si. „Jsem unavený.“ A taky že jsem byl. Obzvlášť vyčerpaně jsem se cítil v jejím náručí. Věděl jsem jistě, že to cítí. „Tak co kdyby ses jednoduše uvolnil. Obejmi mě, Jacku.“

„Nevím. Třeba máš pravdu.“

„Ano, mám.“ Znovu se usmála a rukou mi pocuchala vlasy. „Jacku... vážně jsi mi hrozně scházel.“

„Ty mně taky,“ odpověděl jsem. Objal jsem ji, pevně jsem si ji přitiskl k sobě. Měli jsme tváře až u sebe. Vypadala nádherně, rty měla pootevřené, dívala se přímo na mě, byla hebká, lákala mě. Cítil jsem, jak se uvolňuje. „Pověz mi jenom jednu věc Julie,“ ozval jsem se potom. „Vrtá mi to hlavou.“

„Ovšem, Jacku.“

„Proč jsi v nemocnici odmítla jít na magnetickou rezonanci?“ Zakabonila se, odtáhla se a podívala se na mě. „Cože? O čem to mluvíš?“

„Jsi jako Amanda?“

„Amanda?“

„Naše holčička... snad si vzpomínáš. Magnetická rezonance ji vyléčila. Okamžitě.“

„O čem to mluvíš?“

„Julie, nedělají magnetická pole rojům zle?“

Vytřeštila oči. Začala se v mém sevření zmítat. „Pust' mě! Ricky! Ricky!“

„Je mi líto, zlatíčko,“ ucedil jsem. A kopl jsem kolenem do vypínače. Ozvalo se hlučné třesnutí a magnet vydal pulz. Julie vykřikla.

Křičela s otevřenými ústy, zvuk se ozýval bez ustání, tvář měla napjatou a strnulou. Držel jsem ji pevně. Kůže na obličeji se jí začala chvět, rychle vibrovat. Dál křičela a její rysy jako by začaly růst,

nadouvat se. Připadalo mi, že se dívá vyděšeně. Nadouvání pokračovalo, pak se tvář začala rozpadat na říčky a potůčky. A najednou, jedním rázem, se mi Julie před očima doslova rozpadla. Pokožka napučeného obličeje od ní odlétala v proudech částecek, jako když z duny odletuje písek. Částčky opisovaly křivku danou magnetickým polem a mířily ke krajům komory. Cítil jsem, že její tělo je v mém sevření stále lehčí a lehčí. Částčky pořád odlétaly do všech koutů místnosti a vydávaly u toho svištlivý zvuk. A když to skončilo, to, co zbylo, to, co jsem dál držel v objetí, bylo cosi bledého a mrtvolného. Oči měla Julie hluboko zapadlé. Rty tenké a popraskané, pokožku průhlednou. Vlasy bez barvy a lámavé. Z kostnaté šíje ostře trčely klíční kosti. Vypadala, jako by umírala na rakovinu. Její rty se pohybovaly. Zaslechl jsem slabě slova, nebylo to o moc silnější než šepot. Přiklonil jsem se k ní a přiložil jsem jí ucho k ústům, abych slyšel.

„Jacku,“ šeptala. „Požírám mě to.“

„Já vím,“ řekl jsem.

Šeptala docela slabounce. „Musíš něco udělat.“

„Vím.“

„Jacku... děti...“

„Jistě.“

„Já jsem... Políbila jsem je...“ sípěla.

Nic jsem neřekl. Jen jsem zavřel oči.

„Jacku... zachraň moje děti... Jacku...“

„Ano.“

Rozhlédl jsem se po stěnách a spatřil jsem všude kolem sebe rozprostřené a roztažené Juliino tělo a Juliinu tvář. Částčky si uchovávaly její podobu, ale tiskly se ke zdem. A pořád se pohybovaly, reagovaly na pohyby jejích rtů, na mrkání víček. Před mýma očima se začaly jako mlha v barvě těla sunout od stěn k ní. Slyšel jsem, jak zvenčí křičí Ricky. „Julie! Julie!“ Párkrát kopl do dveří, ale dovnitř nevešel. Věděl jsem, že toho se neodváží. Počkal jsem plnou minutu, aby se kondenzátory nabily. Teď mi nemohl zabránit, abych spouštěl magnetické pulzy. Mohl jsem to dělat po libosti... či spíš než dojde náboj. Nevěděl jsem, jak dlouho to bude trvat. „Jacku...“

Podíval jsem se na ni. Oči měla smutné, prosebné.

„Jacku,“ špitla, „já nevěděla...“

„To nic,“ řekl jsem. Částečky letěly zpátky, před mýma očima znovu skládaly její obličej. Julie zase začínala být celistvá a krásná. Kopl jsem kolenem do vypínače.

Třísk!

Částečky vystřelily pryč, odletěly ke stěnám, i když tentokrát už ne tak svižně. A já jsem zase měl v náručí Julii podobnou mrtvole, Julii, jejíž hluboko zapadlé oči prosily. Sáhl jsem do kapsy a vyndal jsem jednu zkumavku s bakteriofágem.

„Chci, abys vypila tohle,“ oznámil jsem.

„Ne... ne...“ Byla rozrušená. „Je moc pozdě... na...“

„Zkus to,“ naléhal jsem. Podržel jsem jí zkumavku u úst. „Snaž se, miláčku, chci, aby ses o to pokusila.“

„Ne... prosím... není důležité...“

„Julie! Julie!“ Ricky vřiskal a bušil na dveře. „Julie, není ti nic?“ Mrtvolné oči se podívaly ke dveřím. Ústa se pohnula. Kostlivé prsty mě chytily za košili a zaškrábaly na látce. Chtěla mi něco říct. Znovu jsem natočil hlavu, abych ji slyšel. Dýchala mělce a slabě. Nerozpoznával jsem slova. Najednou to ale řekla jasně. „Teď tě budou muset zabít.“

„Já vím,“ kývl jsem.

„Nedovol jim... děti...“

„Neboj se.“

Dotkla se kostnatou rukou mojí tváře. „Vždycky jsem tě milovala, Jacku, to přece víš,“ zašeptala. „Nikdy bych ti neublížila.“

„Já vím, Julie. Já vím.“

Částečky na stěnách znovu poletovaly volněji. Teď jako by se vysouvaly zpátky a vracely se k její tváři a jejímu tělu. Znovu jsem kopl do vypínače v naději, že získám ještě chvilku s ní, ale ozvalo se jen tupé mechanické lupnutí.

Kondenzátor byl vyčerpaný.

A najednou částečky zasvištěly a všechny se vrátily a Julie byla zase celá a krásná a silná, jako předtím, a s pohrdavým výrazem mě odstrčila a silným, pevným hlasem řekla: „Je mi líto, žeš to musel vidět, Jacku.“

„To mně taky.“

„Ale nedalo se nic dělat. Čas utíká. Chci tu láhev s virem, Jacku. A chci ji hned.“ Svým způsobem se tím všechno usnadnilo. Pochopil jsem totiž, že už nemám co do činění s Julií. A nemusím se

starat, co s ní bude. Musím se starat jen o Mae, pokud ovšem je stále naživu, a o sebe. Pokud ovšem přežiji příštích pár minut.

07.12

„No tak dobře,“ přikývl jsem. „Ten virus ti dám.“

Zamračila se. „Zase máš ten výraz...“

„Ne, mám toho dost. Zavedu tě tam.“

„Dobře. Začneme těmi zkumavkami, co máš v kapse.“

„To myslíš tyhle?“ Prošel jsem ven dveřmi a sáhl jsem pro ně do kapsy. Venku už na mě čekali Ricky a Vince. „To je mi zábava,“ prskal Ricky. „Dobře víš, že jsi ji mohl i zabít. Mohl jsi zabít vlastní ženu.“

„To jsou mi věci.“

Pořád jsem šmátral v kapse, jako by zkumavky někam zapadly. Nevěděli, co to dělám, a tak mě zase chytili. Vince z jedné strany, Ricky ze druhé. „Lidi, nedostanu to ven, když mě budete...“

„Pusťte ho.“ Julie vyšla ven z komory.

„To zrovna,“ odsekl Vince. „Něco proveďte.“

Pořád jsem sebou škubal a snažil jsem se dostat zkumavky ven. Konečně jsem je měl v ruce. Jak jsme se prali, hodil jsem jednu na zem. Rozbila se na betonu a ven vycákla hnědá břechka. „Proboha!“ Všichni odskočili a pustili mě. Rozhlíželi se po podlaze, skláněli se k nohám, chtěli se ujistit, že tekutina nedostříkla až k nim. A v tom okamžiku jsem utekl.

Sebral jsem láhev z úkrytu a upaloval přes výrobní halu. Musel jsem doběhnout až na druhou stranu k výtahu a tím vyjet až ke střeše, kde je všechna servisní technika. Tam nahoře je klimatizace a elektrické rozvodné skříně – a nádrž pro protipožární rozstřikovače. Pokud doběhnu k výtahu a vyjedu s ním aspoň dva a půl, tři metry nahoru, už se ke mně nedostanou. Jestli se mi to povede, mohl by můj plán vyjít.

Výtah byl skoro padesát metrů ode mě.

Běžel jsem, jak jsem mohl, přeskakoval jsem níž položená chapadla chobotnice, podlézal jsem pod sekcemi vedoucími ve výši prsou. Střelil jsem pohledem dozadu, ale skrz bludiště paží a zařízení jsem je neviděl. Slyšel jsem ale, jak všichni tři křičí, a slyšel jsem rychlé kroky. „Jde k rozstřikovačům!“ zaslechl jsem Julii. Před sebou jsem spatřil žlutou otevřenou klec výtahu. Přece jen to stihnu.

V tu chvíli jsem zakopl o jednu z paží přístroje a svalil jsem se. Láhev klouzala po zemi a zastavila se o operu. Rychle jsem se zase

vyštrachal na nohy a zvedl jsem ji. Věděl jsem, že jsou blízko za mnou. Neodvažoval jsem se ohlédnout. Pádil jsem k výtahu, podlezl jsem pod poslední trubkou, ale když jsem se podíval, už tam stál Vince. Určitě znal zkratku skrz všechna ta chapadla; prostě mě nějak předběhl. Ted stál před otevřenou klecí a zubil se. Ohlédl jsem se a spatřil jsem Rickyho, jak běží jen pár metrů za mnou a rychle se blíží. „Vzdej to, Jacku!“ zavolala Julie. „Není to k ničemu.“

V tom měla pravdu, k ničemu to nebylo. Přes Vince se nedostanu. A Rickymu už neuteču, je příliš blízko. Přeskočil jsem trubku, obešel vysokou rozvodnou skříň a přikrčil jsem se. Když trubku přeskakoval Ricky, švihl jsem loktem nahoru, mezi jeho nohy. Zaskučel, složil se, válel se po zemi a bolestí řval. Vstal jsem a tak silně, jak jsem jen dokázal, jsem ho nakopl do hlavy. Za Charleyho. A utíkal jsem.

Vince stál u výtahu, přikrčený, se zaťatými pěstmi. Těšil se na rvačku. Řítil jsem se přímo k němu a on se radostně zubil na celé kolo. V poslední chvíli jsem uhnul doleva. A skočil jsem.

A začal jsem lézt nahoru po žebříku.

„Zastav ho!“ vyjekla Julie. „Zastav ho!“

Lezlo se mi těžko, protože palec jsem měl provlečený ouškem láhve a ta mě při pohybu pořád bolestivě tloukla do hřbetu pravé ruky. Soustředil jsem se na tu bolest. Mám hrůzu z výšek, a tak jsem se nechtěl podívat dolů. Proto jsem neviděl, co mi to ohmatá po nohou a stahuje mě zpátky na zem. Kopl jsem. ale ať už to bylo, co to bylo, drželo se to dobře. Konečně jsem se otočil a podíval jsem se. Byl jsem tři metry nad zemí a dvě příčíc pode mnou visel Ricky, volnou rukou mě držel za kotník a objímal mi nohy. Trhl mi nohama a oderval je od žebříku. Trochu jsem sklouzl a pak jsem ucítil v rukou prudkou bolest. Ale udržel jsem se. Ricky se nevesele usmíval. Vy-kopl jsem, chtěl jsem ho zasáhnout do obličeje, ale nešlo to, obě moje nohy si pevně tiskl k hrudi. Byl neskutečně silný. Pořád jsem se snažil, až jsem si konečně uvolnil jednu nohu. Nato jsem mu dupl na ruku, kterou se držel žebříku. Vyjekl a pustil mi nohy, aby se mohl chytit žebříku druhou rukou. Dupl jsem znovu – a vykopl jsem přímo pod sebe a zasáhl jsem ho rovnou pod bradu. Sletěl o pět příčlí, pak se chytil. Visel tam, skoro u paty žebříku. Začal jsem zase lézt.

Julie utíkala přes halu. „Zastavte ho!“

Uslyšel jsem zaskřípání výtahu; Vince projel kolem mě nahoru. Bude tam na mě čekat.

Lezl jsem.

Byl jsem pět, pak sedm metrů nad zemí. Podíval jsem se dolů, jestli mě Ricky nepronásleduje, ale byl hluboko dole a mně připadalo, že mě dohnat nemůže, jenže pak Julie proletěla vzduchem ke mně, otáčela se jako vývrтка – a chytila se přídě vedle mě. Až na to, že to nebyla Julie, byl to roj, a na chvíli tak dezorganizovaný, že jsem místy viděl skrz něj. Viděl jsem vířící částičky, ze kterých se skládal. Podíval jsem se dolů a spatřil jsem skutečnou Julii, mrtvolně bledou, jak stojí a dívá se ke mně a tvář má jako lebku. Tou dobou už roj vedle mě vypadal jednolitě, jako jsem ho viděl zhmotňovat se předtím. Vypadal jako Julie. Rty se pohnuly a já jsem uslyšel zvláštní hlas: „Promiň, Jacku.“ A roj se smrškl a ještě víc zhoustl a zhroutil se do maličké, asi tak metr dvacet vysoké Julie. Odvrátil jsem se a lezl jsem dál.

Malá Julie se zhoupla a tvrdě do mě narazila. Bylo to jako dostat ránu pytle cementu, až mi to vyrazilo dech. Ruce na žebříku povolily, sotva jsem se udržel, a roj ve tvaru Julie do mě vrazil znovu. Krčil jsem se, uhýbal jsem, bolestí jsem skučel, i přes ty nárazy jsem lezl dál. Roj měl dost velkou hmotnost, aby mě zraňoval, ale ne dost velkou, aby mě srazil ze žebříku. Roji to zřejmě došlo také, protože malá Julie se náhle proměnila v kouli, svižně popočetěla a jako bzučící oblak mi obklopila hlavu. Úplně mě to oslepilo. Neviděl jsem vůbec nic. Jako bych byl v prachové bouři. Šmátral jsem po další přích, pak po další, po další. Na tváři a na ruce jsem cítil bodání, bolest byla stále silnější a ostřejší. Roj se zřejmě učí, kam se soustředit, aby to co nejvíc bolelo. Ale aspoň že se nenaučil mě zadusit. Roj nedělal nic, co by mi bránilo v dýchání. Lezl jsem dál.

Lezl jsem ve tmě.

A potom jsem ucítil, jak mě Ricky znovu tahá za nohu. Teprve v tu chvíli jsem definitivně přestal mít ponětí, co udělám dál. Visel jsem osm metrů nad zemí, držel jsem se žebříku jako zoufalec, vlácel jsem s sebou láhev hnědavé břechky, Vince na mě čekal nahoře, Ricky mě tahal zdola, roj mi bzučel kolem hlavy, oslepoval mě a bodal jako všichni čerti. Byl jsem vyčerpaný a zahnaný do kouta a cítil jsem, jak mi ubývá síla. Ruce na přích se mi trásly. Už se moc dlouho neudržím. Věděl jsem, že postačí pustit se a padat a za chvíli bude po

všem. Stejně jsem byl vyřízený. Sáhl jsem po další přích, chytil jsem se jí, vytáhl jsem se. Ramena mi ale hořela. Ricky mě tahal ze všech sil dolů. Věděl jsem, že se mu to podaří. Všem se jim to podaří. Nakonec vyhrají. A pak jsem si vzpomněl na Julii, bledou jako přízrak a hubenou jako smrt. Jak říká šeptem: „Zachraň moje děti.“ Vzpomněl jsem si na ně, na to, že čekají, kdy se vrátím. Uviděl jsem je, jak sedí kolem stolu a čekají na večeři. A věděl jsem, že přes to všechno prostě musím pokračovat. A tak jsem pokračoval.

Ted' mi není jasné, co se stalo s Rickym. Odtrhl mi nohy od žebříku, takže jsem visel za ruce a zuřivě kopal – a nejspíš jsem ho zasáhl do obličeje a zlomil jsem mu nos. Okamžitě mě totiž pustil a já jsem uslyšel bouchání, jak letí a odráží se od žebříku a zoufale se snaží se za něj zachytit. „Ricky, ne!“ uslyšel jsem, načež mi oblak zmizel z hlavy a já jsem byl zase úplně volný. Podíval jsem se dolů a uviděl jsem Juliin roj vedle Rickyho, který se asi tři metry nad zemí chytil. Vztekla se díval vzhůru. Z úst a nosu mu prýštila krev. Vyzrazil zase ke mně, ale Juliin roj mu v tom zabránil. „Ne, Ricky. To nesmíš. Nech to na Vincovi.“

Potom Ricky napůl slezl, napůl spadl zpátky na zem a roj se vrátil do Juliina bledého těla a oba už jen stáli a pozorovali mě. Odvrátil jsem se od nich a podíval jsem se po žebříku nahoru. Vince stál asi tak metr a půl nade mnou.

Nohy měl na horních přídích, předkláněl se a zahrazoval mi cestu. V žádném případě se kolem něj nijak nedostanu. Zastavil jsem se, rovnal jsem si myšlenky, přesunul jsem na žebříku váhu, jednu nohu jsem opřel o příští příčel a pravici si zahákl za příčel hned u obličeje. Když jsem ale zvedal nohu, ucítil jsem bouli v kapse. Zarázil jsem se. Ještě mám jednu zkumavku s tágem.

Sáhl jsem do kapsy, vytáhl jsem zkumavku a ukázal jsem mu ji. Zuby jsem vytáhl zátku. „Hej, Vinci,“ zavolal jsem. „Už tě někdo osprchoval sračkama?“ Ani se nepohnul. Přimhouřil ale oči.

Popolezl jsem o příčel.

„Radši uhni, Vinci,“ pokračoval jsem. Lapal jsem po dechu tak namáhavě, že se mi nedařilo vyprodukovat patřičně výhružný tón. „Uhni, než se namočíš...“ Další příčel. Už jsem byl pod ním jen o tři.

„No jak myslíš, Vinci,“ podržel jsem zkumavku ve druhé ruce. „Odsud tě netrefím do tváře. Ale nohy a boty zasáhnu určitě. To ti nevádí?“ Další příčel.

Vince zůstával, kde byl.

„No asi ne,“ usoudil jsem. „Třeba máš rád nebezpečí.“

Odmlčel jsem se. Jestli popolezu ještě o jednu příčel, může mě kopnout do hlavy. Pokud zůstanu, kde jsem, třeba ke mně začne slézat a já ho dostanu. A tak jsem zůstal dole.

„Co ty na to, Vinci? Zůstaneš tam, anebo vypadneš?“

Zamračil se. Těkal pohledem sem a tam, od mojí tváře ke zkušavce a zase zpátky. A pak odstoupil od žebříku.

„Hodný chlapec.“

Vylezl jsem o příčku.

Ustoupil o tolik, že jsem neviděl, kde je. Pomyslel jsem si, že nejspíš má v úmyslu se proti mně nahoře vrhnout. Proto jsem se přichystal skrčit se a uhnout stranou. Poslední příčel.

A už jsem ho uviděl. Nechystal se k ničemu. Vince se panicky třásl jako zvíře zahnané do kouta, krčil se v tmavém rohu lávky. Neviděl jsem mu do očí, ale viděl jsem, jak se celý třese. „Dobře, Vinci,“ oslovil jsem ho. „Lezu nahoru.“

Vylezl jsem na plošinu z kovového mřížoví. Byl jsem přímo nad schody a všude kolem byly burácející stroje. Ani ne dvacet kroků od sebe jsem spatřil dvojčata ocelových nádrží pro systém rozstřikovačů. Sjel jsem pohledem dolů a spatřil jsem, že Ricky a Julie se na mě dívají. Jestlipak jim dochází, jak blízko jsem svému cíli? Znovu jsem se zadíval na Vince, právě včas, abych uviděl, jak z bedny v rohu vytáhl průhlednou plachtu z bílé umělé hmoty. Omotal ji kolem sebe jako štít a pak se s hrdelním výkřikem vrhl na mě. Byl jsem přímo nad žebříkem. Uhýbat jsem neměl čas, a tak jsem se jen otočil a opřel jsem se o silnou trubku, abych náraz ustál. Vince do mě vrazil.

Zkušavka mi vyletěla z ruky a rozbila se na kovovém pletivu. Ze druhé ruky mi rána vyrazila láhev, která se kutálela po plošině, až se zastavila v obrubě lávky. Ještě pár centimetrů a spadla by dolů. Vyrazil jsem k ní. Vince, pořád schovaný pod plachtou, do mě vrazil znovu. Zase jsem sebou praštil o trubku. Hlava mi třískla do oceli. Uklouzl jsem po hnědé břečce překapávající otvory v pletivu a tak tak, že jsem udržel rovnováhu. Vince do mě znovu vrazil. Byl tak zděšený – vůbec mu nedošlo, že jsem přišel o svoje zbraně. Nebo možná spíš přes plachtu neviděl. Prostě do mě dál jen celým tělem vrážel a já jsem posléze uklouzl na břečce a klesl na kolena. Okamži-

tě jsem se po čtyřech začal hrabat k láhvi, která ležela asi tři metry ode mě. Vince to divné chování na chvilku zarazilo; stáhl si plachtu, spatřil láhev a skočil po ní, vrhl se vpřed celou vahou. Bylo ale pozdě. Už jsem držel láhev v ruce a škubl jsem jí zpátky právě ve chvíli, kdy Vince i s plachtou přistál na místě, kde předtím ležela. Praštil se do hlavy o obrubu lávky. Na chvilku zůstal omráčený a potřásl hlavou, aby se vzpamatoval. A já jsem popadl okraj plachty a škubl jsem jím nahoru.

Vince zařval a sletěl dolů.

Díval jsem se, jak dopadá na zem. Nehýbal se. Pak z něj vyletěl roj, vyklouzl jako duch. Duch se přidal k Rickymu a Julii, kteří se dívali nahoru na mě. Pak se otočili, upalovali přes halu a přeskakovali chapadla chobotnice. Z jejich pohybů bylo poznat, že je něco naléhavě žene. Člověk by si dokonce mohl myslet, že se vylekali. To je dobře, řekl jsem si.

Vstal jsem a vykročil k nádržím. Pokyny byly napsané na té spodní. Ale stejně bylo lehké poznat, který ventil je na co. Otočil jsem tím přívodním, odšrouboval jsem víko, počkal, až ven syčivě unikne stlačený dusík, pak jsem tam vylil celý obsah láhve. Naslouchal jsem, jak bublavě teče dovnitř. Nato jsem zase zašrouboval uzávěr, zakroutil ventilem a dotlakoval nádrž dusíkem. A bylo to.

Pořádně jsem se nadechl.

Tak nakonec se mi to přece jen povede. Sjel jsem výtahem dolů a poprvé za celý den mi bylo dobře.

08.12

Všichni se shlukli na protější straně místnosti – Julie, Ricky a teď i Bobby. Vince tam byl taky, vznášel se vzadu, ale někdy bylo vidět skrz něj, jeho roj byl mírně průhledný. Napadlo mě, kteří z ostatních už jsou také jenom roje. Ale stejně na tom už nesešlo. Stáli u soustavy počítačových monitorů, které ukazovaly všechny parametry výrobního procesu: grafy teplot, objemu výroby, bůhvíčeho ještě jiného. Byli však k monitorům otočení zády. Pozorovali mě. Šel jsem k nim klidně, rozvážnými kroky. Neměl jsem naspěch. Ani zdaleka. Dostat se přes celou výrobní část až do míst, kde teď stáli, mi zabralo určitě dvě minuty. Dívali se na mě udiveně, pak ale se stále otevřenějším pobavením.

„Vida, Jack přišel,“ utrousila posléze Julie. „Jak se dneska máme?“

„Jde to,“ odtušil jsem. „Zlepšuje se to.“

„Mluvíš dost sebevědomě.“

Pokrčil jsem rameny.

„Máš všechno pevně v rukou?“ zeptala se Julie.

Znovu jsem pokrčil rameny.

„Mimochodem, kde je Mae?“

„Nevím. Proč?“

„Bobby ji hledal. A nemůže ji nikde najít.“

„Nemám potuchy. Proč jste ji hledali?“

„Myslíme si, že až tady skončíme s prací, měli bychom být všichni pohromadě,“ odpověděla Julie.

„A tak,“ kývl jsem. „To už jsme tak daleko? Už se to chýlí ke konci?“

Zvolna přikývla. „Ano, Jacku. Chýlí.“

Pohledu na hodinky jsem se odvážit nemohl, musel jsem jen odhadovat, kolik času uběhlo. Měl jsem dojem, že tak tři čtyři minuty. „A co máte za luhem?“ zeptal jsem se.

Julie začala rázovat sem tam. „Hlavně mě moc zklamalo, jak se to s tebou vyvinulo, Jacku. Vážně moc mě to zklamalo. Však víš, jak mi na tobě záleží. Nikdy bych nechtěla, aby se ti něco stalo. Ale ty se stavíš proti nám, Jacku. A nechceš s tím přestat. To my nestrpíme.“

„Chápu,“ ucedil jsem.

„Nestrpíme to v žádném případě. Jacku.“

Sáhl jsem do kapsy a vytáhl umělohmotný zapalovač. Pokud si toho Julie nebo ostatní všimli, nijak to nedali najevo. Pořád rázovala po místnosti. „Jacku, uvádíš mě do složitého postavení.“

„Jak to?“

„Měl jsi tu výsadu, žes mohl být svědkem zrození něčeho nefalšovaně nového. Nového a zázračného. Ale nemáš pro to porozumění, Jacku.“

„No to nemám.“

„Zrod je bolestný.“

„Smrt taky,“ upozornil jsem.

Dál si mašírovala. „Ano, smrt taky.“ Zamračila se na mě.

„Něco se děje?“

„Kde je Mae?“ zeptala se opět.

„Nevím. Nemám ani to nejmenší ponětí.“

Stále se kabonila. „Musíme ji najít, Jacku.“

„Určitě ji najdete.“

„Ano, najdeme.“

„Takže mě nepotřebujete. Pěkně si to zaříchte sami. Jestli se pamatuju dobře, jste ztělesněná budoucnost. Jste nadřazení a nic vás nezastaví. Já jsem jen obyčejný človíček.“ Julie se vydala ke mně a prohlížela si mě ze všech stran. Bylo mi jasné, zeji moje chování zneklidňuje. Nebo že se je snaží vyhodnotit. Možná jsem to přehnal. Zašel jsem příliš daleko. Něčeho si všimla. Něco tuší. Byl jsem z toho velice nervózní. Neklidně jsem v ruce obracel zapalovač.

„Zklamal jsi mě, Jacku,“ prohlásila.

„To už jsi říkala.“

„Ano,“ kývla, „ale pořád nemám jistotu...“

Jako na nevyřčený pokyn všichni muži začali chodit dokola. Pohybovali se kolem mě v soustředných kruzích. Že by nějaká pátrací procedura? Anebo to znamená něco jiného? Pokusil jsem se odhadnout, kolik uteklo času. Myslel jsem si, že tak pět minut. „Pojď sem, Jacku. Chci se podívat víc zblízka.“

Položila mi ruku na rameno a vedla mě k jednomu z větších chapadel. Mělo určitě dva metry v průměru a jeho povrch byl jako zrcadlo. Viděl jsem Julii, jak stojí vedle mě. Jak má ruku na mém rameni. „Nejsme pěkný pár? Je to ostuda. Mohla nás čekat taková budoucnost.“

„Jenomže...,“ začal jsem.

Jen co jsem promluvil, z Julie vyletěl proud světlých částecek, opsal ve vzduchu oblouk a dopadl jako sprcha na celé moje tělo a do úst. Sevřel jsem pevně rty, ale nezáleželo na tom, protože moje tělo v zrcadle jako by se rozplynulo a nahradilo je Juliino tělo. Jako by se její kůže odpojila, vzletěla a sklouzla na mě. Teď bylo v zrcadle vidět dvě Julie, jak stojí vedle sebe. „Přestaň, Julie,“ štkl jsem.

Zasmála se. „Proč? Mně to připadá zábavné.“

„Nech toho.“ řekl jsem. I když jsem vypadal jako Julie, mluvil jsem vlastním hlasem. „Nech toho.“

„Tobě se to nelíbí? Mě to baví. Na chvíli jsi já.“

„Přestaň s tím, říkám ti.“

„Jacku, s tebou už není žádná zábava.“

Zatahal jsem za Juliin obraz na mém obličejí, pokusil jsem se jej strhnout jako masku. Pod prsty jsem ale ucítil jen svou vlastní kůži. Když jsem se škrábl do tváře, škrábanec se objevil i na Juliině tváři v zrcadle. Zvedl jsem ruku a dotkl jsem se svých vlasů. V panice jsem upustil zapalovač. Zarachotil na betonové podlaze. „Sundej to ze mě.“ vyprskl jsem. „Sundej to.“

Uslyšel jsem zasyčení a Juliina kůže byla pryč, vzletěla do vzduchu a pak se snesla na Julii. Jenomže teď vypadala jako já. V zrcadle teď stáli vedle sebe dva Jackové. „Takhle je to lepší?“ zeptala se.

„Nechápu, co se mi snažíš dokázat.“ Nadechl jsem se.

Ohnul jsem se a zvedl jsem zapalovač.

„Nesnažím se dokázat nic. Jen si tě proklepávám. A víš, na co jsem přišla. Jacku? Máš nějaké tajemství. A myslel sis, že na to nepřijdu.“

„Hm?“

„Jenže já na to přišla.“

Nevěděl jsem, jak si její slova mám vyložit. Už jsem ani nevěděl, kde to jsem, a ty změny vzhledu mě tak vynervovaly, že jsem ztratil přehled o čase.

„Staráš se o čas, Jacku,“ ohlásila. „Ale to nemusíš. Času máme spoustu. Všechno máme pevně v rukou. Pověš nám svoje tajemství? Nebo tě k tomu budeme muset přinutit?“ Za ní jsem viděl řady monitorů ovládacího centra. Na těch v rohu byl nahoře poblikávající pruh a na něm nápis, který jsem nedokázal přečíst. Viděl jsem ale, že ně-

které grafy jdou strmě nahoru a při vzestupu jejich čáry přecházejí od modré ke žluté a pak k červené.

Nic jsem neudělal.

Julie se otočila k mužům. „No dobře,“ vyrazila. „Přinutíte ho mluvit.“ Všichni tři vyrazili ze stran ke mně. Bylo na čase jim ukázat. Bylo na čase spustit past. „Klidně,“ řekl jsem. Zvedl jsem zapalovač, cvakl s ním a plamen jsem přidržel pod nejbližším rozstřikovačem. Muži se na místě zarazili. Pozorovali mě.

Pevně jsem zapalovač držel. Rozstřikovač už od kouře zčernal. A nic se nedělo.

Plamen taval měkký kov pásky pod hlavicí rozstřikovače. Na zem u mých nohou dopadaly stříbrné kaňky. A pořád se nic nedělo. Požární systém se nezapnul. „Do hajzlu,“ sykl jsem.

Julie si mě zamyšleně prohlížela. „Pěkný trik. Velice nápadité, Jacku. Dobře promyšleno. Ale na něco jsi zapomněl.“

„A to na co?“

„Že továrna má bezpečnostní systém. A když jsme viděli, že jdeš po rozstřikovačích, Ricky ho vypnul. Když nejde on, nejdou ani rozstřikovače.“ Pokrčila rameny. „Asi budeš mít smůlu, Jacku.“ Zhasil jsem zapalovač. Nic už jsem nemohl dělat. Jen jsem tam stál a připadal jsem si jako hlupák. Měl jsem pocit, že jsem v místnosti ucítil mírný pach. Nasládlý, nechutný pach. Ale nevěděl jsem to jistě. „Vymyslel jsi to hezky, Jacku,“ ocenila mě Julie. „Ale už toho bylo dost.“ Otočila se k mužům a pohodila hlavou. Všichni tři vykročili ke mně.

„No tak, pánové, neblázněte...,“ vyzval jsem je. Ani nehnuli brvou. Tváře měli nehybné. Chytili mě, já jsem se začal zmítat. „No tak, přestaňte...“ Vytrhl jsem se jim. „Co s váma je?“

„Neztěžuj nám to, Jacku,“ ozval se Ricky.

„Táhni do prdele, Ricky,“ štěkl jsem a plivl jsem mu do tváře právě ve chvíli, kdy mě srazili na zem. Doufal jsem, že se mu virus dostane do úst. Doufal jsem, že ho to na chvíli zadrží, že se popere-me. Pro chvíli odkladu bych udělal první poslední. Jenže oni mě strhli na podlahu a svalili se na mě a začali mě škrtit. Cítil jsem na krku jejich ruce. Bobby mi přikryl dlaněmi ústa a nos. Pokusil jsem se ho kousnout. Dál jen držel ruce pevně na místě a upřeně se na mě díval. Ricky se na mě odměřeně usmíval. Jako by mě neznal, nic ke mně necítil. Byli úplně cizí, účinně a rychle mě zabíjeli. Tloukl jsem do

nich pěstmi, ale pak mi Ricky klekl na jednu ruku a přitiskl ji k zemi a Bobby mi znehybnil tu druhou. Teď jsem se nemohl hýbat vůbec. Pokusil jsem se kopat, ale na nohou mi seděla Julie. Pomáhala jim. Všechno se mi začínalo před očima rozplývat. Měnit v nezřetelnou mlhavou šed'. Pak se ozvalo slabé prasknutí, skoro jako od pražené kukuřice, anebo jako když praskne sklenička. „Co to je?“ vykřikla Julie. Ti tři mě pustili a vstali. Odešli pryč ode mě. Ležel jsem na zemi a kašlal. Ani jsem se nepokusil vstát.

„Co to je?“ hulákala Julie.

První z chapadel vysoko nad námi prasklo. Se syčením z něj unikala hnědá tekutina. Praskla další trubka, pak ještě jedna. Syčení se ozývalo po celé místnosti. Vzduch měnil barvu do tmavé, mlhavé hnědi, vzdouvající se hnědi. „Co to je?“ řvala Julie.

„To je montážní linka,“ řekl Ricky. „Je přehřátá. A praská.“

„Jak to? Jak se to mohlo stát?“

Posadil jsem se, pořád jsem kašlal, ale nějak jsem vstal. „Vypnuli jste přece bezpečnostní systémy, ne? Všechny jste vypnuli. Teď se viry linou do celé téhle místnosti.“

„Dlouho to ale trvat nebude,“ odsekla Julie. „Za dvě vteřiny to všechno zase nahodíme.“ Ricky už stál u ovládacího pultu a zběsile ťukal do kláves. „Dobře promyšleno, Julie,“ řekl jsem. Cvakl jsem zapalovačem a podržel jsem ho pod čidlem rozstřikovače. „Přestaň!“ zavřískala Julie. „Ricky, přestaň!“

„Jste v háji, ať si vyberete to nebo ono,“ ohlásil jsem. Julie se vztekle otočila ke mně. „Nenávidím tě,“ sykla. Už v tu chvíli její tělo začínalo šednout, bledlo a začínalo být tak nějak černobílé. Právě tak i Rickyho jako by opouštěly barvy. Bylo to virem rozprášeným ve vzduchu, který už působil na jejich roje. Krátce se rozléty jiskry z jednoho vysoko položeného chapadla. Pak další kratičkový oblouk světla. Ricky ho uviděl. „Nech to být, Julie! Zkusíme to!“ řval. Stiskl pár kláves a zase zapojil bezpečnostní systém. Rozezněl se poplach. Na obrazovkách rudě blikala varování před přílišnými koncentracemi metanu a dalších plynů. Na hlavní obrazovce se objevil nápis: BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉMY ZAPNUTY. A z rozstřikovačů vyrazily kužele hnědé vodní tříšti.

Když na ně voda dopadla, křičeli. Zmítali se a začali se mi přímo před očima smrskávat, svrašťovat. Julie měla pokřivenou tvář. S nepokrytou nenávistí se na mě dívala. Už se ale začínala rozpouš-

tět. Padla na kolena a pak se převalila na záda. I ostatní se už váleli na zemi a řvali bolestí.

„Pojď, Jacku.“ Někdo mě tahal za rukáv. Byla to Mae. „Tak pojď už,“ naléhala. „Uvnitř je plno metanu. Musíme pryč.“

Váhal jsem a dál jsem se díval na Julii. Pak jsme se sebrali a utíkali jsme.

09.11

Když pilot vrtulníku uviděl, jak upalujeme přes heliport, odsunul dveře. Naskočili jsme si. „Leťte pryč!“ vybafla Mae. „Musím trvat na tom, abyste si před odletem zapnuli bezpečnostní...“

„Koukejte s tím krámem odletět!“ ječel jsem.

„Je mi líto, mám svoje předpisy a není bezpečné...“

Ze dveří elektrárny, kterými jsme právě vyšli, se začal valit černý dým. Stoupal k modrému nebi nad pouští. Pilot to uviděl. „Držte se!“ vyrazil.

Vzletěli jsme a zamířili na sever, rozmáchlým obloukem pryč od budovy. Kouř už vycházel i z větracích otvorů pod střechou. Do vzduchu stoupal černavý opar. „Oheň spálí nanočástičky a bakterie taky,“ prohlásila Mae. „Neměj strach.“

„Kam letíme?“ zeptal se pilot.

„Domů.“

Zamířili jsme na západ a v několika minutách byla továrna daleko za námi. Mizela za obzorem. Mae byla zabořená do sedadla a oči měla zavřené. „Já myslel, že to vybuchne,“ řekl jsem jí. „Jenže oni zase zapnuli bezpečnostní systém. Takže výbuch asi nebude.“

Neřekla nic.

„Tak proč jsme se ale odtud tak hnali?“ pokračoval jsem. „A kde jsi vlastně byla? Nikdo tě nemohl najít.“

„Byla jsem venku, ve skladu.“

„A co jsi dělala?“

„Hledala zbytek termitu.“

„A našlas?“

Žádný zvuk se neozval. Jen se objevil žlutavý záblesk, který se v mžiku rozběhl po celém pouštním obzoru a pak pohasl. Skoro by člověk věřil, že se nic nestalo. Vrtulník se ale zakymácel a nadskočil, jen co ho rázová vlna dostihla.

„Panenko skákavá, co tohle bylo?“ děsil se pilot.

„Průmyslová nehoda,“ hlásil jsem. „Velice nešťastná záležitost.“

Sáhl po vysílače. „Asi bych to měl nahlásit.“

„Ano,“ kývl jsem, „to byste asi měl.“

Letěli jsme k západu a já jsem spatřil zelenou čárku lesa a křivku prvních pahorků v podhůří Sierry; přelétali jsme hranice do Kalifornie.

23.57

Je pozdě.

Skoro půlnoc. V celém domě je ticho. Nevím jistě, jak to dopadne. Všem dětem je příšerně zle, zvracejí, protože jsem jim dal virus. Slyším, jak se můj syn a dcera dáví, každý v jiné koupelně. Před pár minutami jsem se na ně zašel podívat, zjistit, co se děje. Tváře měli bledé jako smrt. Bylo jasné, že mají strach, protože vědí, že ho mám i já. O Julii jsem jim ještě nepověděl. Neptali se. Na vyptávání je jim příliš zle. Největší strach mám o malou, protože té jsem musel virus dát taky. Byla to její jediná naděje. Ellen je teď u ní, ale zvrací i sama Ellen. Malá se ještě nevyzvracela. Ani nevím, jestli je to dobře nebo špatně. Malé děti reagují odlišně. Myslím, že jsem v pořádku, aspoň prozatím. Jsem k smrti utahaný. Myslím, že celý večer jsem zadřímával a zase se probouzel. Ted' tu sedím, dívám se z okna a čekám na Mae. Přeskočila vzadu v zahradě plot a nejspíš se štrachá v křoví na svahu, co vede dolů za naší parcelou, tam, kde jsou zahradní rozstříkovače. Připadalo jí, že odněkud ze svahu vychází slabé zelenavé světlo. Říkal jsem jí, ať tam nechodí sama, ale jsem moc unavený, než abych pro ni došel. Když počká do zítřka, přijdou vojáci s plamenomety a ať je tam, co je tam, pošlou to ke všem čertům. Armáda si hraje na hlupáka, že nic neví, ale já mám tady doma Juliin počítač a na jejím harddisku e-mailovou stopu. Harddisk jsem vyndal, čistě pro jistotu. Nastražil jsem místo něj jiný a ten původní jsem uložil ve městě do trezoru. Ale s armádou si moc hlavu nelámu. Starosti mi dělá Larry Handler a celá parta ze Xymosu. Vědí, že brzy budou mít na krku příšerný soudní proces. Firma někdy v týdnu vyhlásí úpadek, ale kromě toho je tu ještě možnost trestního stíhám. Hlavně u Larryho. Jestli skončí ve vězení, ne že bych to obřečel. Podařilo se nám s Mae domyslet si většinu událostí několika posledních dní. Vyrážku mojí dcerky způsobily gama assembly, mikropřístroje, které sestavují konečné molekuly ze zlomkovitých komponent. Zřejmě je domů na oblečení přinesla Julie. Julii takhle možnost trápila, právě proto se okamžitě po příchodu domů sprchovala. V samotné laboratoři byly dobré dekontaminační procedury, ale Julie pracovala s roji i venku, mimo laboratoř. Věděla, že to nebezpečí tu je. Jednoho večera přesto nechťíc vypustila gama assembly v dětském pokoji. Tyto mikropřístroje byly určeny k to-

mu, aby porcovaly kousíčky uhlíkového substrátu, ale když se dostaly na tak poddajný povrch, jako je pokožka, jen štípaly. Bylo to bolestivé a způsobilo to mikrotrauma, jaké předtím nikdo nikdy neviděl. Ba o jakém nikdo neměl ani tušení. Není se co divit, že Amanda neměla horečku. Nebyla to žádná nákaza. Měla na pokožce povlak kousavých částeček. Pole v magnetické rezonanci ji v mžiku vyléčilo; všechny asemblery z ní hned po prvním pulzu odletěly. (Totéž se podle všeho stalo i s tím člověkem v poušti. Nějak se dostal do kontaktu s dávkou assemblerů. Tábořil totiž na dohled od pouštní továrny Xymosu.)

Julie věděla, co s Amandou je, ale nikomu to neřekla. Raději zavolala likvidační družstvo Xymosu, které přijelo uprostřed noci, když jsem byl v nemocnici. Viděl je jenom Erik – a já teď vím, co viděl. Stejně družstvo mi totiž přijelo před pouhými několika hodinami vyčistit dům. A byli to právě ti lidé, které jsem zahlédl tu noc po nehodě v dodávce. Jejich vedoucí má na sobě veliký antimagnetický stříbřitý ochranný oblek a působí jako strašidlo. V té stříbrné masce vypadá, jako by neměl obličej. Chodí všude první a zkoumá situaci. Pak vyrazí další čtyři v kombinézách, vyluxují, poklidí. Pověděl jsem Erikovi, že se mu to zdálo, ale nezdálo se mu to. Družstvo nechalo pod Amandinou postelí jednu senzorovou kostku. Udělali to schválně, aby měli přehled, jestli tam nepřehlédli nějaké gama asemblery. Nebyl to žádný přepětový chránič, bylo to jen zkonstruováno tak, aby se mu to podobalo. Když mi konečně všechno došlo, zuřil jsem, že mi Julie nepověděla, co se děje. Že mě nechala schnout starostmi. Ona ale samozřejmě byla nemocná. A nemá smysl se na ni teď zlobit. Erikův přehrávač MP3 poničily gama asemblery – stejně jako vyřadily z provozu ta auta v poušti. A stejně jako magnetickou rezonanci. Ve všech případech rozbily na uhlík bohaté paměťové čipy, ale hlavní procesory nechaly nedotčené. A tu noc s Julií opravdu byl v autě roj. Vrátil se s ní sem z pouště. Nevím, jestli ho přinesla záměrně, anebo ne. Roj se mohl rozpadnout v nic, a proto ho také Erik neviděl, když se šel podívat k autu. A já jsem nevěděl jistě, co to vidím, když odjížděla. Roj nejspíš odrážel světlo velice zvláště. Pokud si vzpomínám, vypadal trochu jako Ricky, ale tehdy ještě zřejmě bylo brzy, než aby měl něčí podobu. Zatím se až tak dalece nevyvinul. Nebo jsem možná viděl jen nejasný obrys a ve své žárlivosti jsem si představoval, že vidím člověka. Nemyslím si, že bych si

to vybájl, ale možná to tak bylo. Ellen se domnívá, že to tak být mohlo. Po bouračce Julie zavolala likvidační družstva. Proto byli u silnice tak pozdě do noci. Čekali, kdy budou moct sestoupit ze srázu a vyčistit to tam. Co zavinilo bouračku samotnou, to nevím, netuším, zda to mělo něco společného s rojem, anebo to byla prostě jen náhoda. Teď už se na to nemám koho zeptat. Továrna v poušti je do základů zničená. V hlavní laboratoři bylo dost metanu, aby se utvořila ohnivá koule o teplotě přes tisíc stupňů Celsia. Jakýkoli biologický materiál to muselo spálit. Přesto si dělám starosti. V troskách nenašli žádná mrtvá těla, dokonce ani kostry ne. Mae odvezla bakteriofága do své staré laboratoře v Palo Altu. Doufám, že jim patřičně vysvětlila, jak zoufalá je to situace. O tom, jak na to zareagovali, se moc nešířila. Myslím, že by měli fága zavést do rozvodu vody, ale Mae tvrdí, že by ho chlor vyhubil. Možná by se mělo začít s plošným očkováním. Pokud zatím víme, fág roje úspěšně zabíjí. Někdy mi zvoní v uších, což je varovné znamení. A cítím chvění v prsou a břiše. Nemám jak poznat, jestli jsem jen paranoidní, anebo jestli se mnou vážně něco je. Před dětmi se snažím tvářit srdnatě, jenže děti se samozřejmě oklamat nedají. Vědí, že mám hrozný strach. Zbývalo rozluštit poslední záhadu, a to proč se roje stále vracely do laboratoře. Nikdy jsem z toho nebyl moudrý. A lálal jsem si s tím hlavu, protože jako cíl to bylo dost neracionální. Nezapadá to do formulací programu PREDKOR. Proč by se predátor stále vracel na určité místo? Zpětně bráno samozřejmě existuje jediná odpověď.

Roje byly záměrně naprogramovány, aby se vracely. Úkol explicitně formulovali sami programátoři.

Ale proč by někdo zaváděl do programu podobný cíl? Ještě před několika hodinami jsem to nevěděl. Kód, který mi ukázal Ricky, nebyl ten, který částčky skutečně měly. Skutečný kód mi ukázat nemohl, protože z něj bych ihned poznal, co provedl. Ricky mi to nikdy neřekl. Nikdo mi to neřekl. Nejvíc ze všeho mě znepokojuje e-mail, který jsem dneska našel na Juliině harddisku. Posílala ho Rickymu Morsemu a na vědomí také Larrymu Handlerovi, šéfovi Xymosu, a načrtávala v něm postup, díky němuž přimějí kameru, aby pracovala i v silném větru. Chtěli roj úmyslně vypustit do přírody. A právě tak to udělali.

Předstírali, že to byla nehoda, že roj unikl ven kvůli chybějícímu filtru. Proto mě Ricky tak obsáhle a s výkladem prováděl, proto

mi hrál ten tyjátr o stavební firmě a větracím systému. Nic z toho, co mi navykládal, nebyla pravda. Vypustili roj záměrně. Měli to v úmyslu od samého počátku.

Když se jim nedařilo přimět roj, aby fungoval v silném větru, pokusili se najít technické řešení. Marně. Částičky byly prostě příliš malé a lehké – a zřejmě i příliš hloupé. Projekt měl od počátku samou díru a teď se to nedalo napravit. Celá ta akce pro armádu, akce za mnoho milionů dolarů, šla do háje, a oni to nedokázali vyřešit. Proto se rozhodli, že nechají roj, ať to vyřeší za ně.

Rekonfigurovali nanočástičky tak, aby jim přibyl solární zdroj energie a paměť. Připsali do jejich programu genetický algoritmus. A pak je vypustili, aby se množily a vyvíjely, schválně, jestli se roj naučí přežívat.

A povedlo se.

Je až neskutečné, jaká to byla hloupost. Nechápu, jak se do toho plánu mohli vrhnout, aniž by si připustili možné následky. Jako všechno, co jsem v Xymosu viděl, to bylo zfušované, nedodělané, spíchnuté horkou jehlou, jen aby se vyřešily okamžité problémy, bez myšlenky na budoucnost. Možná je to typické chování pro lidi z velkých firem, kterým lezou tlusté do tenkých, ale u podobné technologie je to obłudně nebezpečné. Pravda je však samozřejmě ještě složitější. Sama technologie svádí k podobnému chování. Distribuované systémy fungují samy od sebe. Na tom jsou založeny. To je na nich to hlavní: vytvoříte je a necháte je běžet. Pak si na to navyknete. Navyknete si zacházet tak se všemi agentskými sítěmi. Autonomie, to je na nich to hlavní. Jenomže jedna věc je vypustit populaci virtuálních agentů do počítačové paměti, kde mají řešit nějaký problém. A úplně něco jiného je vypustit skutečné agenty do skutečného světa. Oni však ten rozdíl nepostřehli. Nebo jim to bylo jedno.

A vypustili roje na svobodu.

Terminus technicus pro to zní „samooptimalizace“. Roj se sám vyvíjí, méně úspěšné prvky odumírají, úspěšnější zplodí další generaci. Po deseti či stu generacích se roj evolučně dopracuje lepšího řešení. Dojde k optimu. Uvnitř počítačů to probíhá v jednom kuse. Dokonce se tak generují nové počítačové algoritmy. Jako jeden z prvních to provedl už před lety Danny Hillis, když chtěl optimalizovat třídící algoritmus. Když chtěl zjistit, jestli počítač sám přijde na to, jak by mohl pracovat lip. Program si našel novou metodu. A další

lidé po téhle cestě rychle vyrazili. Jenomže to neprovozovali s autonomními roboty ve skutečném světě. Pokud vím, tohle byl první případ. I když možná se to už stalo, jen jsme se o tom nedozvěděli. Každopádně nepochybuji, že k tomu dojde znovu. A nejspíš brzy.

Jsou dvě ráno. Děti konečně přestaly zvracet. Usnuly. Vypadají poklidně. Spí i malá. Ellen je pořád hrozně zle. Zase jsem asi zadřímá. Nevím, co mě vzbudilo. Vidím Mae, jak jde za domem do kopce. Vedle ní jde ten ve stříbrném ochranném obleku a ostatní z likvidačního družstva. Blíží se ke mně. Vidím, že Mae se usmívá. Doufám, že nese dobrou zprávu. V tuhle chvíli by mi dobrá zpráva bodla.

„Nemáme co ztratit,“ píše se v původním Juliině e-mailu. Nakonec ale ztratili, co se dalo: firmu, životy, prostě všechno. A ironické je, že to fungovalo. Roj opravdu vyřešil ten problém, který mu byl vytyčen. Jenže pak nepřestal a vyvíjel se dál.

A oni ho nechali.

Nechápali, co činí.

Obávám se, že tohle by mohlo stát na náhrobním kameni lidstva. Doufám, že to tak neskončí.

Možná budeme mít štěstí.

BIBLIOGRAFIE

Tento román je zcela smyšlený, ale výzkumné programy, na nichž se zakládá, jsou skutečné. Následující odkazy mohou zainteresovanému čtenáři pomoci, aby se dozvěděl více o sílící konvergenci genetiky, nanotechnologie a distribuované inteligence.

Adami, Christoph: *Introduction to Artificial Life*. New York, Springer-Verlag 1998.

Bedau, Mark A., McCaskill, John S., Packard, Norman H. a Rasmussen, Steen: *Artificial Life VII, Proceedings of the Seventh International Conference on Artificial Life*. Cambridge, Massachusetts, MIT Press 2000.

Bentley, Peter, ed.: *Evolutionary Design by Computers*. San Francisco, Morgan Kaufmann 1999.

Bonabeau, Eric, Dorigo, Marco a Theraulaz, Guy: *Swarm Intelligence: From Nature to Artificial Systems*. New York, Oxford Univ. Press 1999. Camazine, Scott, Deneubourg, Jean-Louis, Franks, Nigel E, Sneyd, James, Theraulaz, Guy a Bonabeau, Eric: *Self-Organization in Biological Systems*. Princeton, New Jersey, Princeton 2001. Zvláště kapitola 19.

Caro, T. M. a Fitzgibbon, David: „Large Carnivores and Their Prey,“ V knize Crawley: *Natural Enemies* 1992.

Crandall, B. C.: „Molecular Engineering.“ Ve sborníku B. C. Crandall *Nanotechnology*, Cambridge, MIT Press 1996.

Crawley, Michael J., ed.: *Natural Enemies: The Population Biology of Predators, Parasites and Diseases*. Londýn, Blackwell 1992. Davenport, Guy, překl.: *7 Greeks*. New York, New Directions 1995.

Dobson, Andrew R, Hudson, Peter J. a Lyles, Annarie M.: „Macroparasites.“ V knize Crawley: *Natural Enemies* 1992.

Drexler, Eric: *Nanosystems, Molecular Machinery, Manufacturing, and Computation*. New York, Wiley & Sons 1992.

Drexler, Eric: „Introduction to Nanotechnology.“ V knize Krummenacker a Lewis *Prospects in Nanotechnology*. Ewald, Paul W.: *Evolution of Infectious Disease*. New York, Oxford Univ. Press 1994.

Ferber, Jacques: Multi-Agent Systems: An Introduction to Distributed Artificial Intelligence. Reading, Massachusetts, Addison-Wesley 1999.

Goldberg, David E.: Genetic Algorithms in Search, Optimization and Machine Learning. Boston, Addison-Wesley 1989.

Hassell, Michael P. a Godfray, H. Charles J.: „The Population Biology of Insect Parasitoids.“ V knize Crawley: Natural Enemies 1992. Holland, John H.: Hidden Order: How Adaptation Builds Complexity. Cambridge, Massachusetts, Perseus 1996.

Kelly, Kevin: Out of Control. Cambridge, Massachusetts, Perseus 1994.

Kennedy, James a Eberhart, Russell C.: Swarm Intelligence. San Diego, Academic Press 2001.

Kohler, Timothy a Gumerman, George J.: Dynamics in Human and Primate Societies: Agent-Based Modeling of Social and Spatial Processes. New York, Oxford Univ. Press 2000.

Kortenkamp, David, Bonasso, R. Peter a Murphy, Robin: Artificial Intelligence and Mobile Robots. Cambridge, Massachusetts, MIT Press 1998.

Koza, John R.: „Artificial Life: Spontaneous Emergence of Self-Replicating and Evolutionary Self-Improving Computer Programs.“ V Langtonově sborníku Artificial Life III. Krummenacker, Markus a Lewis, James, ed.: Prospects in Nanotechnology: Toward Molecular Manufacturing. New York, Wiley & Sons 1995.

Kruuk, Hans: The Spotted Hyena: A Study of Predation and Social Behavior. Chicago, Univ. Chicago Press 1972.

Langton, Christopher G., ed.: Artificial Life. Santa Fe Institute Studies in the Sciences of Complexity, Proc. Vol. VI. Reading, Massachusetts, Addison-Wesley 1989. Langton, Christopher G., Taylor, Charles, Farmer, J. Doyné a Rasmussen, Steen, ed.: Artificial Life II. Santa Fe Institute Studies in the Sciences of Complexity, Proc. Vol. X. Redwood City, Kalifornie, Addison-Wesley 1992.

Langton, Christopher G., ed.: Artificial Life III. Santa Fe Institute Studies in the Sciences of Complexity, Proc. Vol. XVII. Reading, Massachusetts, Addison-Wesley 1994.

Levy, Steven: Artificial Life. New York, Pantheon 1992.

Lyshevski, Sergey Edward: Nano- and Microelectromechanical Systems: Fundamentals of Nano- and Microengineering. New York, CRC Press 2001.

Millonas, Mark M.: „Swarms, Phase Transitions, and Collective Intelligence.“ V Langtonově sborníku Artificial Life lil. Mitchell, Melanie: An Introduction to Genetic Algorithms. Cambridge, Massachusetts, MIT Press 1996.

Nishimura, Shin I.: „Studying Attention Dynamics of a Predator in a Prey-Predator System.“ Artificial Life Vil, Bedau a kol. Nishimura, Shin I. a Ikegami, Takashi: „Emergence of Collective Strategies in a Prey-Predator Game Model.“ Artificial Life, roč. 3, č. 4, 1997, str. 423 a násl.

Nolfi, Stefane: „Coevolving Predator and Prey Robots: Do 'Arms Races' Arise in Artificial Evolution?“ Artificial Life, podzim 1998, sv. 4, 1998 str. 311 a násl.

Nolfi, Stefane a Floreano, Dario: Evolutionary Robotics: The Biology, Intelligence, and Technology of Self-Organizing Machines. Cambridge, Massachusetts, MIT Press 2000.

Reggia, James A., Schulz, Reiner, Wilkinson, Gerald S. a Uriagereka, Juan: „Conditions Enabling the Evolution of Inter-Agent Signaling in an Artificial World.“ Artificial Life, sv. 7, 2001, str. 3.

Reynolds, Craig R.: „An Evolved, Vision-Based Model of Obstacle Avoidance Behavior.“ V Langtonově sborníku Artificial Life

Schelling, Thomas C.: Micromotives and Macrobehavior. New York. Norton 1978.

Solem, Johndale C.: „The Motility of Microrobots.“ V Langtonově sborníku Artificial Life.

Woolridge, Michael: Reasoning About Rational Agents. Cambridge, Massachusetts, MIT Press 2000.

Yaeger, Lerry: „Computational Genetics, Physiology, Metabolism, Neural Systems, Learning, Vision, and Behavior or PolyWorld; Life in a New Context.“ V Langtonově sborníku Artificial Life.